

**THE BOOK WAS
DRENCHED**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_204638

UNIVERSAL
LIBRARY

Osmania University

Call No. T81.1
596R Accession No. T1532

Author సూక్ష్మనారాయణ తిక్కలపాక, పురణ

Title శ్రీ రామక్షత్తా మృతము.

This book should be returned on or before the date
last marked below.

ప్రస్తుతము

శ్రీరామకర్ణామృతము

శ్రీ చేకూరి - సిద్ధకవి కృతప్రహ్వములతోను,

ప్రస్తుతము

పండిత, పురాణం-సూర్యారామణతీర్థులచే వ్రాయబడిన

ఇది మహర్షిగారిది.

ఇది

శ్రీ తీర్థలవారిచే సంగ్రహించి

మరియు పుస్తకముగా

మరియు

280, ముద్రాపాతములతో

1929

కాపీలు 1000 కంటే

[వెల 1-8-0.]

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః.

శ్రీ రామ కర్ణామృతము.

మంగళశ్లోకములు.

శ్లో. మంగళం భగవాన్ విష్ణుర్మంగళం మధునూదనం
మంగళం పుండరీకాక్షి మంగళం గరుడధ్వజః

శా. శ్రీరామున్ భువనాభిరాము ఘనగాఢీవాప్తధాముం బరం
ధాముఁ గావచనాముఁ బాలితమునీం ద్రహోము నిలాంబుజ
శ్యామున్ సన్నతసోము భానుకులనుద్ధాంధోధిసోమున్ మహా
దామప్రాభవత్త్యభీము సతనుత్రామున్ మదిం గొల్చెదన్.

శ్లో. మంగళం కోసలేంద్రాయ మహనీయగుణాబ్ధయే,
చక్రవర్తితనూజాయ సార్వభౌమాయ మంగళశ్చ,
వేదవేదాంతవేద్యాయ మేఘశ్యామలమూర్తయే,
పుంసామోహనరూపాయ పుణ్యశ్లోకాయ మంగళశ్చ.

చ. ప్రకటితకోసలేంద్రునకు భవ్యగుణాభికి జక్రవర్తిపు
త్రికునకు సార్వభౌమునకు రామునకు నిగమాంతవేదికి
సకమలమేఘవర్ణునకు సర్వజగజ్జనమోహనస్వరూ
పకునకుఁ బుణ్యకీర్తికి గృహనిధి కెప్పుడు భద్ర మయ్యెడున్.

తా. ఉత్తర కోసలదేశములకుఁ బ్రభువును, పూజింపఁదగిన గుణములకు సముద్రుఁడును, దశరథచక్రవర్తికుమారుఁడును, సర్వభూమండలమునకును ఈశ్వరుఁడును, వేదవేదాంతములచేఁ జెలియఁదగినవాఁడును, మేఘమువలె నల్లనై నశరీరముకలవాఁడును, పురుషులకు సయితము మోహమును గలిగించు రూపముగలవాఁడును, పవిత్రమయినకీర్తిగలవాఁడును ఆగురామునకు శుభము.

శ్లో. విశ్వామిత్రాంతరంగాయ మిథిలానగరీపతేః,

భాగ్యానాం పరిపాకాయ భవ్యరూపాయ మంగళమ్.

పితృభక్తాయ సతతం భ్రాతృభి స్సహ సీతయా,

నందితాఖిలలోకాయ రామచంద్రాయ మంగళమ్.

౨

చ. ప్రకటవిదేహభాగ్యపరిపాకునకుఁ ముదితాంతరంగకాశికునకుఁ బితృభక్తునకు † శీలికి భూమిసుతాసుమిత్రపుత్రకసహితప్రకాశునకుఁ † బ్రస్తుతసాధుజనైకభవ్యమూర్తికి రఘురామచంద్రునక † రిస్సుటపాణికి భద్రమయ్యెడున్.

తా. విశ్వామిత్రున కంతరంగస్వరూపుఁడును, మిథిలానగరప్రభునైన జనకుని యదృష్టముల పరిపాక స్వరూపుఁడును, మంచి రూపముగలవాఁడును, పితృభక్తుఁడును, ఎప్పుడును సోదరులతోను, సీతతోను గూడియుండి యెల్లలోకములను ఆనందింపఁజేయువాఁడును అగు రామచంద్రునకు శుభము.

శ్లో. త్యక్తసాకేతవాసాయ చిత్రకూటవిహారిణే,

సేవ్యాయ సర్వయమిహం ధీరోదాత్తాయ మంగళమ్.

సౌమిత్రిణా చ జానక్యా చాపబాణసిధారిణే,

సంసేవ్యాయ సదా భక్త్యా సానుజాయాఽస్తు మంగళమ్.

3

ఉ. హరి కయోధ్యసౌఖ్యపరిహారికి నంచితచిత్రకూటసంచారి కుదారికిఁ విసుతసంయమికిఁ శిరచాపధారికిఁ త్రూరమణీజలత్కణసమున్వితమూర్తికి భవ్యకీర్తికిఁ శ్రీరఘురామచంద్రునకు † సేవక సేవధికిఁ శుభం బగున్.

తా. అయోధ్యావాసము విడిచినవాఁడును, చిత్రకూటమున విహరించినవాఁడును, మనులందఱకును సేవింపఁదగినవాఁడును, ధీరోదాత్తనాయకుఁడును, ధనర్బాణములను, కత్తిని ధరించువాఁడును, ఎప్పుడును జానకీలక్ష్మణులచే భక్తపూర్వకముగా సేవింపఁదగువాఁడును సోదరులతోఁ గూడియుండువాఁడును అగు రామునకు శుభము.

శ్లో. దండకారణ్యవాసాయ ఖండితామరభద్రవే,

గృధ్రరాజాయ భక్తాయ ముక్తిదాయాఽస్తు మంగళమ్.

పీ ఠ క.

శ్రీరామకర్ణామృతము—అనుపేరను బ్రసిద్ధమయిన యీశ్వరస్మృతగ్రంథము నెవ్వ రెప్పుడు రచించియున్నారో తెలిసికొనుట కిం దాధారము లేదు. దీనిని నాలుగశ్వాసములుగా విభజించి ప్రతిశ్లోకమునకును తెలుఁగునఁ బద్యములు వ్రాసిన చేకూరి సిద్ధకవి ప్రతియాశ్వాసము తుదను “శివసామ్యుండగు నాదిశంకరులు ముక్త శ్రీరామకర్ణామృతం, బవనికా సంస్కృత మేర్పరించె” నని వ్రాసియున్నాఁడు. ఆ చేకూరి సిద్ధకవినగుర్చియు నీగ్రంథమున నేవిషయమును తెలియరాకున్నది. ఇతఁడు పద్యములు వ్రాయునాఁటికే యీశ్రీరామకర్ణామృతము లోకములో వ్యాపకమయి యుండుటచే నప్పటి కున్నమాతృక ననుసరించి ప్రతిశ్లోకమునకును దనకై ననుసరించి యాకావి పద్యములు వ్రాసిన ట్టగపడుచున్నది. ఆసిద్ధకవి యిది ఆదిశంకరులు వ్రాసినట్టుగా వ్రాసియున్నాఁడేకాని యంగులకుఁ జగినయాధారము లరని వి లభించినచో నూచించియుండలేదు. దీని నాదిశంకరులు రచించియుండలే నన్నంగ తినిగూర్చి యనేకనిదగ్ధనము గ్రంథములోనే దొరకుచున్నవి—ఆవి యే వనఁగా.

శ్రీశీలాగుఁడు రచించిన శ్రీకృష్ణకర్ణామృతములోని “రామో నామ బభౌ వ” అను శ్లోక మిందు ౩ వ యాశ్వాసములో ౧౦౭ వ శ్లోకముగాఁ జేర్చబడి యున్నది. మఱియు ౪ వ యాశ్వాసములోని “నగ్రస్తస్తమసా” అనెడి ౨౨ వ శ్లోకము శ్రీవారణాసి ధర్మమూరికృతమయిన “సాహిత్యరత్నాకరము” అనెడి యలంకారశాస్త్రగ్రంథములోనిది. ఈరెండుప్రమాణములచేతను ఇది ప్రాంతరాచార్యుల వారు వ్రాయలేదని స్పష్టమగుచున్నది. క్రీ. శ. పూర్వ మవతరించిన ప్రాంతరాచార్యులవారు తమ తర్వాతివారి గ్రంథములలోని పైరెండుశ్లోకములను తమగ్రంథములో నెట్లు చేర్పఁగలుగుదురు? ఎవ రేమి చెప్పినను నరిమే కాని ప్రాంతకులవారి కిదితాత్పర్యము లేనివారివారమాత్ర మిది శ్రీవారికవిత్వము గాదని యనుమానము.

మఱియు ౧ వ యాశ్వాసములోని ౧౬-౨౯-౩౫-౪౦-౭౨ శ్లోకములు సనత్కుమార సంహితలోని రామస్తవరాజములో నున్నవి. ౩ వ యాశ్వాసములోని ౭౩-౭౪, ౧౧౨-౧౧౩-౧౧౪ శ్లోకములును, ౪ వ యాశ్వాసములోని ౧౦౧ మొదలుకొని ౧౦౨ వఱకును గల శ్లోకములును అధ్యాత్మరామాయణములోనున్నవి. ౩ వ యాశ్వాసములోని ౧౦౬ అంకెగల ౨ శ్లో. “భగవం” అను ౧౦౨ అంకె గలదియు,

౪ వ యాశ్వాసములోని ౪౬ వ శ్లోకము శ్రీబుధకాశికవిరచితమయిన శ్రీరామరక్షాస్తోత్రములోనున్నది. ౩ వ యాశ్వాసములోని ౧౦౬ వ శ్లోకము శ్రీమద్రామాయణము యుద్ధకాండములోనిది. ౪ వ యాశ్వాసములోని ౬౮ మొదలుకొని ౬౩ వ శ్లో. వఱకును, ౧౪ రామప్రాతస్మృతశ్లోకములును, ౧౫ వది మొదలు ౬౩ వఱకునుగల శ్లోకములును వేలువేలుకవులచే రచింపబడినవిగాఁ చెలిసికొనవచ్చును. ఇవిగాక యింకను పెక్కుశ్లోకము లితరులగ్రంథములలోని వని చదువఁగాఁ దెలియవచ్చుచున్నవి. ఏమయినను ఈగ్రంథమంతయు శ్రీయాదిశంకరులు రచించినది గాకను హానెఁగానిమఱెవరైనను ఒక్కరిచే రచింపబడినదిమాత్రము గా దని స్పష్టమౌచుచున్నది.

ఏమయినను, ఈగ్రంథము శ్రీకృష్ణకర్తృమృతము రచింపబడినవిమృతమే శ్రీరామభక్తుఁ డయిన యొకకవి తాను కొన్నిశ్లోకములు రచించియుఁ గొన్నింటిని ఇతరులగ్రంథములనుండి గ్రహించియు నీగ్రంథమును సమకూర్చియున్నాఁ డనుట కేవిధమయినసంశయమును లేదు. ఇది శ్రీరామభక్తుల కెంతేని సంతోషమును గలిగించుగ్రంథ మనకతప్పదు. దీని నిదివఱలోఁ గొండులు ముద్రించియున్నాము. ప్రకృతమేతద్గ్రంథప్రకాశకులగు మ. రా. శ్రీ, ఏ కల్లూకాశాస్త్రిగారు సంస్కృతశ్లోకములకుఁ దాత్పర్యమును వ్రాసియున్నది నన్నుఁగోరుటచే యథామతి వ్రాసియుచ్చితిని. వెనుకటిముద్రణములలోని తప్పుల నెన్నింటినో దిద్దియున్నాఁడను. ఇంకను గొన్నియుండవచ్చును. శుద్ధమైనప్రత్యంతరము లభింపనికారణమున నవి ద్విజాలని నాలోపమును మన్నింపవేఁడుచున్నాను. ఇదివఱలో ముద్రితములయిన పుస్తకములకన్న విది యెన్నోకెల్లు మిన్న యని చదువరు లెఱుంగఁగల రని విన్నవించుచున్నాను.

సీ. నీల ఘోషమ్ముపైని వసించుమించు నా వామాంకమున సీత వఱలుచుండ
భరత తుంగులు పార్శ్వమ్ములను నిల్చి వింజాయరలు పూని విగ్రహచుండ
చరమభాగమున లక్ష్మణుఁడు తా శ్వేతాశపత్రమ్ము నిమ్మగాఁ బట్టుచుండ
తత్త్వమ్ము వించు సత్తముఁడు వాయుసుతుండు నిత్యో బాదమ్ము లాస్తుచుండ
తే. నెగుటఁ గూర్చున్నకపిసేత మొదలుగల్గు, వార లందఱు సంబరపడిగ శాంత
రగము వడ్లించుచున్న శ్రీరామచంద్ర! పీఠి మాకృతు లంగీకరింపుమన్న!

1-2-29 }
చెన్నపట్టనము }

భగవద్భాగవతపఠేయుఁడు
పురాణం సూర్యనారాయణతీర్థులు.

భోరుహమిత్ర దీర్ఘకరుః † బుణ్యచరిత్ర జగత్పవిత్ర శృం
గారగుశాభిరాముః ద్రిజగత్ప్రభు నెంత హృదంతరంబునన్.

తా. శ్రీమంరమయిన రఘువంశములోఁ బుట్టినవాఁడును, దృగ్గణని శుమా
రుఁడును, ఏప్రమాణమునకును విషయుగానివాఁడును, సీతకు పెనిమిటియును, యు
వంశమునకు గత్తుదీపమువంటివాఁడును, మోక్షాస్థుముట్టు చేతులుగలవాఁడును, తా
మగ క్షేమలవంటి పెద్దకన్నులుగలవాఁడును, రాక్షసులను జంపినవాఁడును అగు రాము
నకు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామం బలవైరినీలచికురం స్తేరాననం శ్యామలం
కర్ణాతాయత్యోచనం సురవరం కారుణ్యపాథోనిధిమ్,
శోణాంభోరుహపాదపల్లవయుగం ట్లోణీతనూజాయతం
రాజత్కండలగండభాగయుగళం రామం సదాహం భజే. 3

మ. హరినీలాలకు సుస్థితానను ఘనశ్యామాంగు దేవేశు సుం
దరకర్ణాంతయోచనుఁ రఘువరుఁ † ధాత్రీతనూజాధిపుఁ
గరుణాంభోనిధి రత్నకుండలసంగ్ధండస్థుఁ నవ్యభా
సురతామ్రాంబుజపల్లవాంఘ్రి యగుసుశ్లోకుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ఇంద్రనిమలవంటి బట్టుగలవాఁడును, వికసించిన మొగముగలవాఁడును,
నల్లనివాఁడును, చెవులవఱకును వ్యాపించిన కన్నులుగలవాఁడును, దేవతలలో శ్రే
ష్ఠుఁడును, దయాఽముద్రుఁడును, ఎఱ్ఱదామరలవంటిపాదములుగలవాఁడును, సీతతోఁ
గూడినవాఁడును, కుండలములచేఁ బ్రకాశించుచెక్కులుగలవాఁడును అగు శ్రీరాముని
సదా జేవించుచుందును.

శ్లో. శ్రీరామం జగదేకవీర మమలం సీతామనోరంజనం
కౌసల్యావరనందనం రఘుపతిం కాకుత్స్థవంశోద్భవమ్,
లోకానా మభిరామమంగళకరవ్యాపారపారాయణం
వందేహం జనఘోరపాపనికరధ్వంసం విభుం రాఘవమ్. 4

తా. శ్రీరాముఁ జగదేకవీరు నమలుఁ † సీతామనోరంజనుఁ
గారుణ్యాకరుఁ గోసలేశ్వరసుతాగర్భాబ్ధిచంద్రోదయుఁ
ఘోరాఘాతుతమిస్త్రకంజసఖుఁ గాకుత్స్థాన్వయుఁ రాఘవుఁ
శూరుఁ లోకపవిత్రు రామవిభు సుశ్లోకుఁ మదిఁ గొల్చెదన్.

తా. లోకములలో ఏకవీరుడును, నిర్మలుడును, సీతమనకును రంజింపఁ జేయువాడును, కాసల్యకుమారుడును, రఘువంశప్రభువును, కాకుత్స్థ వంశమునఁ బుట్టినవాడును, లోకముల కిష్టమయిన మంగళములను గలిగించు వ్యాపారమునం దాసక్తిగలవాడును, భక్తులఘోరపాపములను బోగొట్టువాడును, సర్వవ్యాపకుఁ డును అగు రామునికి నమస్కరించుచుండును.

శ్లో. శ్రీరామం జగదీశ్వరం జనకజాజానిం జహానందనం
జంతూనాం జనకం జనార్తిహరణం లోకేశ్వరం శాశ్వతమ్,
జాబాల్యాదిమునీశ్వరైః పరివృతం జాజ్వల్యమానం సదా
జంఘాలం జమద్గిన్నూనుహరణం జాతానుకంపం భజే. ౫

శా. శ్రీరామః జగదీశ్వరుః జనకపుత్రీనాథు మహాసీంద్రసం
ఘారూఢావృతు సజ్జనార్తిహరు జంఘాలుఁ బరీభావశృ
ద్ధూరీప్రాభవభార్గవుఁ సకలజంతుప్రాణరక్షుఁ సుప
ర్వారాధ్యుఁ రఘువర్యుశాశ్వతుజనాస్థిందుఁ భజింతుమదిన్.

తా. జగదీశ్వరుడును, సీతాపతియు, జనుల నానందపఱచువాడును, సర్వ భూతములను తండ్రియును, జనులబాధలను తొలగించువాడును, లోకనాయకుఁ డును, కాశ్వతుడును, జాబాలి మొదలైన మునులచేఁ జాట్టువాఱుకొనఁబడువాడును, మిగులఁ బ్రకాశించువాడును, అతివేగముగలవాడును, పరశురాముని తేజమును హరించినవాడును, దయాళుడును అగు శ్రీరాముని సేవింతును.

శ్లో. శ్రీరామో రఘునాయకో రఘువరో రాజీవనేత్రాంచితో
రాజేంద్రో రఘుపుంగవో రఘుకులోత్తంసో రఘూణాం పఞ్ఞః,
రామో రాక్షసనాశకోఽమితబలో రాకేండుబిమ్బాననో
రాజత్కింకిణికంకణాంకితకరో రామ స్సదా పాతు నః. ౬

శా. రాజీవాయతపత్రనేత్ర విలసద్రాకేండుబింబాననుఁ
రాజేంద్రుఁ రఘుపుంగవుఁ రఘుకులుఁ రాత్రించరారిఁ మహా
తేజుఁ రాఘవు నప్రమేయబలసంధీప్తుఁ రఘూత్తంసునిఁ
రాజత్కింకిణికంకణాంకితకరుఁ రామప్రభుఁ గొల్చెదన్.

తా. రఘువంశనాయకుడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుడును, తామరతీకులవంటి కన్నులుగలవాడును, రాజేంద్రుడును, రఘుపుంగవుడును, రఘుకులమునకు శిరో భూషణమువంటివాడును, రఘువంశమువారికిఁ బ్రభువును, రాక్షసులను నశింపజేసిన

సాదరం శబరీద త్తఫలమూలాభిలాషిణే,
సౌలభ్యపరిపూర్ణాయ సత్త్వోద్రిక్తాయ మంగళమ్.

౪

మ. అరివిధ్యంసికి దండకావనవిహారామోదికి గృధ్రశే
ఖరనిశ్రేయసదాయికి శబరిసాశాంతూర్పితారణ్యమా
ధురిశోభ్యత్ఫలభోక్తకుం బ్రవిలసద్దోస్సారికి శౌరికి
స్వరసౌలభ్యగుణప్రపూర్ణనకు నానాభద్రముల్ చేకుఱున్.

తా. దండకారణ్యములో నివసించినవాఁడును, దేవవిరోధులగు రాక్షసులను
చంపినవాఁడును, భక్తుఁడగు జటాయువునకు మోక్షమిచ్చినవాఁడును, ఆదరపూర్వక
ముగ శబరియిచ్చిన ఫలమూలాదులం దభిలాషగలవాఁడును, భక్తిసులభుఁడును, అం
తటను నిండినవాఁడును, సత్త్వగుణప్రధానుఁడును అగు రామునకు శుభము.

శ్లో. హనూమత్సమవేతాయ హరీశాభీష్టదాయినే,
వాలిప్రమథనాయూఽస్తు మహాధీరాయ మంగళమ్.
శ్రీమతే రఘువీరాయ సేతుల్లంఘితసింధవే,
జితరాక్షసరాజాయ రణధీరాయ మంగళమ్.

౫

ఉ. వాలితవాయుసూనునకు భక్తకపిప్రవరేష్టదాయికి
వాలివిదారికి ధృతికి వారిధినేతునిబంధనక్రియా
శాలికి వీరరామునకుఁ జండపరాక్రమపంక్తికంఠని
హూలనకేళికి నృపతిముఖ్యలలామునకు శుభం బగున్.

తా. అంజనేయునితోఁ గలిసికొన్నవాఁడును, క్రోఁతులరాజయిన సుగ్రీవుని
యిష్టమును సమకూర్చినవాఁడును, వాలిని మఢించినవాఁడును, మహాధీరుఁడును,
శ్రీమంతుఁడును, సేతుమార్గమున సముద్రమును దాటినవాఁడును, రావణుని చంపిన
వాఁడును, రణరంగమునంగు ధైర్యముగలవాఁడును, శ్రీమంతుఁడును అగు రామునకు
శుభము.

శ్లో. ఆసాద్య నగరీం దివ్యా మభిషిక్తాయ సీతయా,
రాజాధిరాజరాజాయ రామభద్రాయ మంగళమ్.
విభీషణకృతే ప్రీత్యా విశ్వాభీష్టప్రదాయినే,
జానకీప్రాణనాథాయ సదా రామాయ మంగళమ్.

౬

మ. ప్రకటాయోధ్యపురి ధరాతనయతోఁ బ్రాపించి రాజాధినా
యకసంస్తుత్యధరాభిషేకము నిజం బై యున్నలోకాధినా

యకరత్నంబునకుఁ విభీషణప్రపంచాభీష్టసంధాయికి
స్వకుటాకల్పవిభూషితాంగునకు నానాభద్రముల్ చేకుఱున్.

తా. నివ్యమయిన అయోధ్యలోఁ బ్రవేశించి సీతతోఁ బట్టాభిషిక్తుఁ డయిన వాఁడును, రాజాధిరాజులకు గాజును, ప్రీతిపూర్వకముగా విభీషణుని కల్లయిచ్చముల నిచ్చినవాఁడును, గానకీప్రాణనాథుఁడును అగు రామునకు శుభము.

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్లో. శ్రీరామం త్రిజగన్ముఖం సురవరం సీతామనోనాయకం
శ్యామాంగం శశికోటికాన్తివదనం చంచత్కలాకొస్తుభమ్,
సౌమ్యం సత్త్వగుణైర్తరం చ సరయాతీరే వసంతం ప్రభుం
త్రాతారం సకలారసిద్ధిసహితం వందే రఘుశాం పతిమ్ ॥

తా. శ్రీరాముఁ శశికోటికాన్తివదనుఁ * సీతామనోనాయకుఁ
ధీరుఁ విశ్వగురుఁ బరేశు సరయాతీరప్రచారిఁ హరిఁ
ధారాభృత్సమనీలుఁ గొస్తుభధరుఁ * హరిఁ సుపర్వేశ్వరుఁ
శౌరిఁ సర్వఫలప్రుఁ గొలిచెదఁ * సత్యాత్మ సామ్యాకృతిన్.

తా. ముల్లోకములకును బ్రాజ్యుఁడును, దేవశ్రేష్ఠుఁడును, సీతామనోనాయకుఁడును, నల్లనిదేహముగలవాఁడును, కోట్లకొలదిపున్నమచందమామలతో సమానమయిన కౌంతిగల మొగముగలవాఁడును, కౌంతుల వెడఁజులుచుండు కొస్తుభమును ధరించువాఁడును, సౌమ్యుఁడును, సత్త్వగుణప్రధానుఁడును, సరయానదీ తీరమున వసించువాఁడును, నిగ్రహమగ్రహసమర్థుఁడును, భక్తకంఠక్షుకుఁడును, సకలాగ్నిధి సహితుఁడును, రఘువంశప్రభువును అగు శ్రీరామునికి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరాఘవ దశరథాత్మజ మప్రమేయం
సీతాపతిం రఘువరాన్వయరత్నదీపమ్,
ఆజానుబాహు మరవిందదళాయతాక్షం
రామం నిశాచరవినాశకరం నమామి.

౨

ఉ. శ్రీరఘువీరు దాశరథిఁ * జన్మయు సూర్యులప్రదీపకుఁ
సారసవత్ప్రనేత్రు దితిసుంభవజైత్ర మహిమతాననాం

వామాంకోపరిసంస్థితాం జనకబా మాలింగ్య తాం బాహునా
తత్త్వం చాపరచాణినా మునిగణా నాజ్ఞాపయంతం భజే. ౧౨

శా. వామాంకస్థనతి ప్రవేష్టమున భావం బొప్ప సంక్లేషుడై
తా మానీంద్రుల కొక్కహస్తమునఁ దత్త్వం బేర్పడఁదెల్పుశ్రీ
రామున్ సారసవత్తనేత్తు ఘను వీరాఖ్యాసనాధ్యక్షున్
శ్యామాంగున్ దపనీయచేలుని రఘుస్వామిన్ బ్రసంసించెదన్.

తా. తామరలవంటికన్నులు గలవాఁడను, నిర్మలఁడును, దూర్వాంకురముల
వలె నల్లనివాఁడును, కొట్లకొలఁది మెఱపులతో నగుఁ బ్రకాశించు వస్తువులను
ధరించువాఁడును, వీరాసనమునఁ గూర్చున్నవాఁడును, ఎడమచేత్తపైని గూర్చున్న
అసీత నెడనుబాహువుచేఁ గాఁగిలింతుకొని కుడిచేతితో మునీశ్వరులకుఁ దత్త్వము
నుపదేశించువాఁడును అగు శ్రీరాముని నేవించుచుండెను.

శ్లో. శ్రీరామ స్సకలేశ్వరో మమ పితా మాతాచ సీతా మమ
భ్రాతా బ్రహ్మసఖా ప్రభంజనసుతః పత్నీ విరక్తిః సియీ,
విశ్వామిత్రవిభీషణాదివశినో మిత్రాణి బోధ స్సుతా
భక్తిశ్రీహరిసంగతా రతిసుఖం వైకుంఠ మన్మథదనం. ౧౩

శా. రామస్వామియె తండ్రి తల్లి యలగోత్రజాతి సుగ్రీవ వి
శ్వమిత్రాఖ్యవిభీషణాదులు హితుల్ సర్వోధ పుత్రుండు న
ద్భామారత్నము శాంతి మిత్రుఁడు జగత్పాణిజ్ఞుం డచ్యుత
ప్రేమాసక్తి సుఖంబు మత్నదనమై పంపొందు వైకుంఠమున్.

తా. అంతటికిని ప్రభువయిన శ్రీరాముఁడు నాకుఁ దండ్రి, సీత నాకుఁ దల్లి.
బ్రహ్మసఖుండగు అంజనేయుఁడు నాకు సోదరుఁడు. విరక్తి నాకుఁ బ్రియురాలు.
విశ్వామిత్రుఁడు విభీషణుఁడు మొదలయిన బితేంద్రియులు నాకు మిత్రులు. ప్రాణా
జ్ఞానము నా కొడుకు. శ్రీహరియగు రామునియందు సన్నివయిన భక్తియే నాకు రతి
సుఖము. వైకుంఠమే నా పొందఁదగినస్థానము.

శ్లో. శ్రీరామామలపుణ్యరీకనయన శ్రీరామ సీతాపతే
గోవిందాచ్యుత నందనందన ముకుందానంద దామోదర,
విష్ణో రాఘవ వాసుదేవ నృహరే దేవాఘమాడామణే
సంసారార్ణవకర్ణధారక హరే కృష్ణాయ తుభ్యం నమః. ౧౪

శా. ధీరాగ్రేసర నందనందన హరీ దేవాఘమాడామణీ
ఘోరాఘాఘహరా ముకుంద నృహరీ గోవింద శ్రీకృష్ణ నం

సారాంభోనిధికర్ణధార కమలాతా శౌరి దామోదరా
శ్రీరామాచ్యుత జానకీరమణ నిఁ † సేవించు నిష్టాప్తికిన్.

తా. శ్రీరామా! నిర్మలా! పుండరీకాక్షా! శ్రీరామా! సీతాపతి! గోవిందా! అచ్యుతా! నందనందనా! ముకుందా! ఆనందస్వరూపా! దామోదరా! విష్ణూ! రాఘవా! వాసుదేవా! నృసింహ! దేవశిఖామణీ! సంసారసముద్రనావికా! హరీ! భక్తుల పాపములఁ దొలగించునీకు నమస్కారము.

శ్లో. రామం లక్ష్మణపూర్వజం రఘువరం సీతాపతిం సుందరం
కాకుత్స్థం కర్ణాకరం గుణనిధిం విప్రప్రియం ధార్మికమ్,
రాజత్కుండలమండితాననరుచిం రాత్రించరద్వంసినం
శంపాకోటిసమానకాంతివిలసత్తాయామృగఘ్నం భజే. ౧౫

మ. ధరణీజాధిపతిఁ లనద్గుణుఁ బరంధాముఁ బ్రనూనాత్మసుం
దరుఁ గాకుత్స్థుని ధార్మికుఁరఘువరుఁ † దైత్యురి విప్రప్రియుఁ
గురుచంచత్కమనీయశంబరహరఁ ధ్వోరాస్త్రి సత్కుండలా
భరణుఁ రాముని లక్ష్మణగ్రజుఁ గృపా † భ్రాజిష్ణుఁ గీర్తించెదన్.

తా. లక్ష్మణుని కన్నయు, రఘువరుఁడును, సీతాపతియు, సుందరుఁడును, కాకుత్స్థుని వంశమునఁ బుట్టినవాఁడును, దయాభినియు, గుణనిధియు, బ్రాహ్మణ ప్రియుఁడును, ధర్మాత్ముఁడును, ప్రకాశించుకుండలములచే నలంకరింపఁబడినముఖికాంతి గలవాఁడును, రాక్షసనాశకుఁడును, కోటకొలఁది మెఱపులతో సమానమయిన కాంతి చేఁ బ్రకాశించుమాయలేడిని చంపినవాఁడును అయినరాముని సేవించుచుండును.

శ్లో. రామం రత్నకిరీటకుండలధరం కేయూరహారాన్వితం
సీతాలంకృతవామభాగ మతులం సింహాసనస్థం ప్రభుమ్,
సుగ్రీవాదినమస్తవానరవరై స్సంసేవ్యమానం సదా
విశ్వామిత్రపరాశరాదిమునిభి స్సంస్తూయమానం భజే. ౧౬

చ. క్షీతిసుత వామభాగమునఁ † జేరి వసింప వసిష్ఠకాశికా
ద్యుతతులు ప్రస్తుతింప రవిజాదివలీముఖు లెల్లఁ గొల్వఁగాఁ
బ్రతనకిరీటకుండలవిభాసితసుందరధన్యమూర్తి యై
వితతమృగేంద్రవీరమున † వేడుక నొప్పెడురాము నెన్నెదన్.

తా. రత్నములతోడి కిరీటమును కుండలములను ధరించినవాఁడును, బాహు పురులతోను ముత్యాలహారములతోను గూడినవాఁడును, సీతచేత నలంకరింపఁబడిన యెడమభాగముగలవాఁడును, సాటిలేనివాఁడును, సింహాసనమునం దున్నవాఁడును,

వాఁడును, అపరిమితమయిన బలముగలవాఁడును, పున్నమచందమామవంటి మొగముగలవాఁడును, ప్రకాశించుచుండు చిలుగంటలుగల కంకణములచే నంకితములయిన చేతులుగలవాఁడును అగురాముఁడు మమ్మును పాలించుచుండునుగాత!

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర కరుణాకర రాఘవేంద్ర
రాజేంద్రచంద్ర రఘువంశసముద్రచంద్ర,
సుగ్రీవనేత్రయుగళోత్పలపూర్ణచంద్ర
సీతామనఃకుముదచంద్ర నమో నమస్తే.

2

చ. మనుకులవార్ధిప్రాగుదితఃమానితపూర్ణమచంద్ర సర్వస
జ్జననుతేక్తిరిసాంద్ర మహిఃజానయనోత్పలపూర్ణచంద్ర శో
భనగుణ రామచంద్రుని విభాకరజాతీయుగాబ్జచంద్ర స
న్మనినుతు రాఘవేంద్ర భవమోచనుఁ గారుణికుఁ భజించెదన్.

తా. కరుణాకరా! రాఘవేంద్రా! రాజేంద్రచంద్రా! రఘువంశసముద్రసం
ద్రా! సుగ్రీవుని కన్నులనెడి కలువలకుఁ బున్నమచంద్రుఁడా! సీతమనస్సనెడి కలువ
పూవునకుఁ జంద్రునివంటివాఁడవగు శ్రీరామచంద్రా! నీకు నమస్కారము.

శ్లో. శ్రీరామం కరుణాకరం గుణనిధిం సీతాపతిం శాశ్వతం
పారావారగభీర మబ్జనయనం బ్రావృడ్ఘనశ్యామలమ్,
వీరశ్రేష్ఠ మనామయం విజయినం విశ్వప్రకాశాత్తకం
ఘోరారిప్రకరాధిదప్రహరణం గోదండరామం భజే.

౩

తా. వీరశ్రేష్ఠు ననామయఁ జయకరుఁ ధి విశ్వప్రకాశాత్తకఁ
బారావారగభీరుఁ గంజనయనుఁ ధి బ్రావృడ్ఘనశ్యామలుఁ
ఘోరారిందము శాశ్వతుఁ రఘువరుఁ ధి గోదండదీక్షాగురుఁ
శ్రీరాముఁ గరుణాకరుఁ గుణనిధిఁ ధి సీతేశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. జయకు గనియు, గుణములకు నిధియు, సీతాపతియు, శాశ్వతుఁడును,
సముద్రమువలె గంభీరుఁడును, తామరతేకులవంటి కన్నులుగలవాఁడును, వర్షకాల
మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, వీరులలో శ్రేష్ఠుఁడును, జన్మాదిరోగములేనివాఁడును,
జయశాలియు, ప్రపంచమును బ్రకాశింపజేయు స్వరూపముగలవాఁడును, భయంకరు
లయిన శత్రువులసమాహమనకు మనోవ్యాధిని గలిగించు నాయుధములుగల వాఁ
డును, గోదండరాముఁడును అగుశ్రీరాముని నేవించుచుండును.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రేతి సలక్షణేతి సీలోత్పలశ్యామలఃసీతేతి,
అక్రోశయుక్తాస్తద్భువనైవ జహ్వసీతాపతేరాఘవ రాఘవేతి.

ఉ. శ్రీరఘురామ రాఘవ విశిష్టపవిత్రచరిత్ర సత్యబృం
 దారకనాథనీలసమధామ సుమిత్రసుతానుయక్త ధా
 త్రీరమణీసుతాధిప సుధీజనవందితపాదపద్మశృం
 గారనిధీ యటంచుఁ గలఁకాల మొహోరసనా! స్తరింపుమా.

తా. శ్రీరామచంద్రా అనియు, లక్ష్మణాసహితా అనియు, నల్లగలవవలె న
 ల్లగ మెత్తనైన శరీరముగలవాఁడా అనియు, సీతాపతి, రాఘవారాఘవా అనియు,
 నాజిహ్వేంద్రియము ఇప్పుడే మొఱవెట్టుచుండునది యగుఁగాక!

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర రమతామనోమే రమాంగవామేవిపదాంవిరామే,
 జితారిరామే ప్రణతారిరామే గుణాభిరామే భవనైకరామే. ౧౦

చ. వరసుగుణాభిరాముఁడు ప్రపంచమనోహరుఁ డాపనాటవీ
 స్ఫురదనలుండు వైరిజనపుణ్యసతీప్రణతుండు శత్రుబం
 ధురవిభవావహుండు ఘనదోర్బలుఁ డభినుతాభిరాముఁడో
 హరి రఘురామదైవతమునం దనిశంబు రిమింపు చిత్తమా.

తా. నామన సైష్వధును, లక్ష్మీస్వరూపయగుసీత యెడమఘాగమునఁ గలవాఁ
 డును, లోకముల ఆపదలను తొలఁగించువాఁడును, శత్రువగు తాటకను జయించిన
 వాఁడును, శత్రుస్త్రీలచే నమస్కరింపఁబడినవాఁడును, గుణాభిరాముఁడును, లోక
 మును రమింపఁజేయువాఁడును అగు శ్రీరామునియందే రమించుచుండునుగాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర రఘుపుంగవ రాజవర్మ
 రాజేంద్రరాజ సురనాయక రాఘవేశ,
 రాజాధిరాజ రఘునందన రామభద్ర
 దాసోఽస్త్వహం చ భవతే శ్శరణాగతోఽస్మి. ౧౧

మ. ధరణీవాధశిరస్సుర స్థకుటరత్నద్యోతనీరాజతా
 కరపాదాంబుసుమాద్వయ్యుక్ సకలలోకస్వామి రామప్రభుక్
 సరసుక్ రాఘవు దేవదేవు విబుధస్తవ్యప్రచారక్ బరా
 త్పగురాజేంద్రరఘూర్వహుక్ దలఁచితోద్దాసుండనైయుండెదన్.

తా. శ్రీరామచంద్రా! రఘుపుంగవా! రాజవర్మా! రాజేంద్రా! రాజా! సుర
 నాయకా! రాఘవా! ఈశ్వరా! రాజాధిరాజా! రఘునందనా! రామభద్రా! నేను
 నీకు దాసుఁడ నయితిని. నిన్నును శరణు పొందితిని.

శ్లో. శ్రీరామం సరసీరుహాక్ష మమలం దూర్వాంకురశ్యామలం
 విద్యుతోక్తినిభప్రభాంబరధరం వీరాననాధిష్ఠితమ్,

ప్రథమా శ్వాసము.

రాజానం కరుణాసమేతనయనం సీతామనస్స్యందనం

సీతాదర్పణచారుగండలలితం వందే సదా రాఘవమ్

మ. వరశ్రీ చందనశీతలుక్ శుభకరుక్ ధైర్యదేహిహృన్మౌహకుః

ధరణిజాననకంజకంజహితు సీతామానసస్స్యందనుక్

కరుణాసంయుతలోచనుక్ మిథిలరాత్మన్యామణీదర్పణ

స్ఫురదత్పున్నతగండభాగు రఘువంశశుక్ రాము సేవించెదన్.

తా. మంచిగంపమువలె జల్లనివాడును, సీతామనోహాహుడును, భిష్టుల కైశ్వర్య మిచ్చువాడును, సీతకు నుదమ్ములకు సూర్యునివంటివాడును, పున్నమచంద్రునివంటి మొగముగలవాడును, ప్రసారంజనుడును, దయానూచకములయిన కన్నులు గలవాడును, సీత మనోరథస్వరూపుడును, అద్దమువలె నిగనిగలాడుసీతచెక్కుల యంగుల బ్రతిఫలించువాడును, అగురాఘవంశముని నెప్పుడును నమస్కరింతును.

శ్లో. రామం శ్యామాభిరామం రవిశశిసయనం కోటిసూర్యప్రకాశం

దివ్యం దివ్యాస్త్రపాణిం శరముఖశరధిం చారుకోదండహస్తమ్,

కాలా కాలాగ్నిగుర్తం రిపుకులదహనం విఘ్నవిచ్ఛేదదక్షం

భీమం భీమాట్టహాసం సకలభయహరం రామచంద్రం భజేహుమ్.

మ. శరచాపాస్త్రైలహస్తైశ్చక్రకులనిస్తారుక్ సహస్రాంశుకో

టిరమాభ్రాజితు వాద్ధిశోషణుని గోటిరాఘ్యజంగ్రాగ్రభా

స్ఫురదక్షిణ్యయు విఘ్నసంహరు ఘనశ్యామాంగు భీమాట్టహా

సరసాద్ధిపితు సాధ్వనావహు రఘున్వామిక్ భజంతుక్ మదిన్.

తా. జల్లనివాడును, మనోహరుడును, సూర్యచంద్రులు సేత్రములుగా గల వాడును, కోటికోలది సూర్యుల వెలుగువంటి వెలుగుగల వాడును, దివ్య మూర్తియు, దివ్యాస్త్రములు హస్తమున గలవాడును, సముద్రుని బాణాగ్రము నకుఁ దెచ్చినవాడును, చక్కని విల్లు పట్టినవాడును, కాలస్వరూపుడును, కాలాగ్నిరుద్రస్వరూపుడును, శత్రువంశములను వంశముల (వెనుక్కిను) దహించువాడును, భిష్టులవిఘ్నములను ఛేదింప నెఱిగిన వాడును, శత్రుభయంకరుడును, భయమును గలిగించు నట్టహాసము చేయువాడును, ఎల్లభయములను హరించువాడును అగు శ్రీరామచంద్రుని సేవించుచుండును.

శ్లో. రామచంద్ర చరితాకథామృతం, లక్ష్మణాగ్రజ గుణానుకీర్తనచ,

రాఘవేశ తవ పాదసేవనం, సంభవంతు మమ జన్మజన్మని. ౨౩

తా. రామ భవత్కథామృతము శ్రీరమ్యతః క్రీలగ నామకీర్తనల్

ప్రేమ నొనర్ప నీదుగుణలీలలు సంస్మరణంబు సేయ మే

శ్రీ రామ కర్ణామృతము

ధామతి నీదుపావనపదదవ్యయసేవ యొనర్చునట్లుగా
మామకజన్మజన్మముల మానక సత్కృప నిమ్మ వేడెదన్.

తా. రామచంద్రా! నాకుఁ బ్రతిజన్మమునందును నీచరిత్రకు సంబంధించిన-
అమృతమువంటినీకథ వినుచుండుటయు, లక్ష్మణాగ్రజా! నీగుణములను గొనియాడు
చుండుటయు, రాఘవేశా! నీపాదములను నేవించుచుండుటయు సంభవించుచుండుఁగాక!

శ్లో. రామో మత్కులదైవతం సకరుణం రామం భజే సాదరం
రామేణాఽఖలఘోరపాపనిహతీ రామాయ తస్మై నమః,
రామా న్నాస్తి జగత్త్రయైకలసులభో రామస్య దాసోఽస్త్వహం
రామే ప్రీతి రతీవ మే కులగురో! శ్రీరామ! రక్షస్వ మామ్. ౨౪
ఉ. రాముఁ డభీష్టదైవతము మామని భావనఁ జేయుచుండు శ్రీ
రామునిచేత మద్దురితఁరాసు లడంగును రామభర్తకై
ప్రేమ నమస్కరింతు రఘువీరునికంటె బరుండు లేఁడు శ్రీ
రామున కేను దాసుఁడను మామనియందున భక్తి నా కగున్.

తా. రాముఁడు మావంశమునకు దేవుఁడు. దయాశుఁడయినరాముని సాచర
ముగ నేవించెదను. రామునిచే భయంకరములయిన నాయెల్ల పాపములును శోలఁగిం
పఁబడును. పరబ్రహ్మస్వరూపుఁడయినరామునికొఱకు నమస్కరింతును. ముగ్ధాకము
లను రాముని కంటె సులభుఁడు లేఁడు. నేను రామునకు గాసుఁడను. రామునియం
దు నా కంతయుఁ బ్రీతి గలదు. మాకులగురువ వగురామా! నన్ను రక్షింపుము.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర తవ కీర్తిసురదుమస్య
తారాగణ స్సమననః ఫల మిందుబింబమ్,
మూలం ఫణాఘణిగతం గగనంచ మధ్యం
శాఖా దిశో భువనమండల మాలవాలమ్. ౨౫

ఉ. రామునికీర్తి కల్పకము మామమమములు తారకల్ సుధా
ధాముఁడు తత్ఫలంబు విదితం బగుశాఖలు దిగ్వితానముల్
భూమియప్రోది భోగివతిమూలము మధ్యము పుష్కరం బగు
రాము నుతింప నేరికిఁ దరంబు కరం బనిభక్తి గొల్పెదన్.

తా. శ్రీరామచంద్రా! నీకీర్తి యనెడి కల్పవృక్షమునకుఁ జాక్కలే పూవులు,
చంద్రబింబము ఫలము. అనంతండు కూడఁటివేరు. ఆకాశము మధ్యభాగము.
నిక్కులు కొమ్మలు. భూలోకము పాదము.

శ్లో. వై దేహీం ముదితోఽభిజాతపులకాం గాఢం సమాలింగయన్
వామేన స్తనచూచకం పులకితం వామం కరేణ స్పృశన్,

ప్రభువును, గుగ్రీవుఁడు మొదలయినయెల్ల వానరశ్రేష్ఠులచేతను ఎల్లప్పుడును చక్కఁగా సేవింపఁబడుచుండువాఁడును, విశ్వామిత్రుఁడు పరాశరుఁడు మొదలైన మునులచే లెస్సగా స్తోత్రము చేయఁబడుచుండువాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రామ స్తీతాసమేతో నివసతు హృదయే సానుజం రామ మీశే

రామేణ తీతాపాప స్త్రివిధమపి కృతం కర్మ రామాయ దద్యామ్,

రామా దన్యం నజానే నహి కిమపి మహారామనామ్న స్సమానం

రామే పశ్యామి విశ్వం భవనమనుదినం పాహి మాంరామచంద్ర.

ఉ. రాముఁడు ప్రోచు సంతతము | రాము నుతింతును రాముచేత మ

త్కామితముల్ ఫలించు నిరతింబును రామున కేను మ్రొక్కెదన్

రామున కెక్కు డెవ్వఁ డిఁక | రామునిపాదము నెంతు రాముపైఁ

బ్రేమ చెలుగు మధ్యదయఁపితి వసింపుము రామ వేడెనన్. ౧౭

తా. రాముఁడు స్తీతాసహితుడై నావ్యాదయమున వసించుఁగాక! సోదరసహితుఁడయినరాముని స్తుతించెదను. రామునిచేక్షింపఁజేయఁబడినపాపములుగలవాఁడనయితిని. మనస్సు వాక్కు శరీరములచేతను చేయఁబడిన మూఁడువిధములయిన కర్మములను రామునికొఱ కర్పించెదను. రామునికంటె నితరుని నే నెఱుఁగను. గొప్పదగు రామనామమునకు నమమయిన దింకదియు లేకు. నమస్తప్రపంచమును రామునియందుఁ జూచుచున్నాను. రామచంద్రా! నన్నెల్ల పుడును గక్షింపుము.

శ్లో. రామం రాజశిఖామణిం రఘుపతిం దేవారిదర్పపహం

లోకానాం హితకారిణం గుణనిధిం కామణ్యపుష్కోదయమ్,

ముక్తావిప్రమరత్నశోభితతనం సౌందర్యహస్తాంబుజం

కౌసల్యాతనయం భజామి సతతం శ్రీజానకీనాయకమ్. ౧౮

చ. మరకతముఖ్యురత్నసుపమాన్వితవిగ్రహుఁ గౌసలేయు దు

ర్భరదనుజప్రహారు రఘు | రాజశిఖామణి జానకీమనో

హరుఁ ద్రిజగద్ధితృ శమదమాద్యసమానగుణాకరృ సురే

శ్వరనుతు రామచంద్ర బుధవత్సలు ధార్మిక్ నాశ్రయించెదన్.

తా. రాజ శిఖామణియు, రఘుపతియు, రాక్షసులగు మండినవాఁడును, లోకములకు మేలుచేయువాఁడును, గుణనిధియును, కామణ్యములయందే వృద్ధిగలవాఁడును, ముత్యములు, పగడములు, రత్నములు అనుజీనిచేఁ బ్రకాశింపఁజేయఁబడిన శరీరము గలవాఁడును, చక్కనిహస్త పద్మములు గలవాఁడును, కౌసల్య కుమారుఁడును, లక్ష్మీస్వరూపయగుసీతకు నాయకుఁడును అగురాముని నే నెప్పుడును సేవింతును.

శ్లో. రామం వీరాసనస్థం హృదయగతకరోదంచితజ్ఞానముగ్రం

జాను న్యాసక్తహస్తం క్షీతివరతనయాభూషితం వామనాగే,

పట్కొన వ్యాహరంతం పవనసుతయుతం మానసే మానయంతం
సుగ్రీవే సేవమానే ధృతశరధనుషాదక్షిణే లక్ష్మణేన. ౧౯

మ. శరచాపాన్వితుఁ డైనలక్ష్మణుఁడు నాత్మాపుత్రి పార్వస్థులై
కర మొప్పక రవింజుడు గొల్వఁగను వ్యాభ్యానంబు సామిడికిఁ
వరపట్కొనివాసి యై తెలుపునర్వజ్ఞుఁ సువీరాసన
స్థిరు హృత్స్థానతబోధముద్రకరు సంస్థిగోరుపర్వోజ్జ్వల
త్కరపత్తుక రఘురామచంద్రు మనసాఁ కాంక్ష నివోకింపుమా.

తా. వీరాసనుఁ గూర్చున్నవాఁడును, హృదయమునం గుంపఁబడిన చేత
నొప్పచున్న భ్రాతముద్రగలవాఁడును, ఎడమమోకాలిపై నెడమచేతి నుంచినవాఁడు
ను, ఎడమవైపున సీతచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, పట్కొనిపీఠముపై నుండి,
అంజనేయునుగోళించి తర్జ్వము నుపదేశించువాఁడును, తన్ను సేవించు సుగ్రీవునివిష
యమున మనసులో గౌరవించుచున్నవాఁడును, ధనుర్బాణధరుఁడయిన లక్ష్మణుని
చేఁ గుడిచెపున సేవింపఁబడువాఁడును అగురాముని సేవిం చెదను.

శ్లో. రామం సౌమిత్రిమిత్రం రఘుపతి మమలం రామచంద్రం రమేశం
రమ్యం శ్రీరాఘవేశం శుభలలితముఖం శుద్ధసత్త్విం సువీరయే,
సీతాసౌందర్యపాత్రం సురమునివినుతం సీరదేవీదవరాభం
వందే వందారుపాలు రజనిచరచారం రమ్యకోదండపాణిమ్ ౨౦

శా. రాముక సత్యపరాక్రముక వరసుమిత్రాపుత్రమిత్రుక రఘు .
స్వామిక భూమిసుతాధిగాఘని బుధస్త్రవ్యక్ బరేశుక బరం
ధాముక రాఘుపు రామచంద్రుని సుధాధామాననుక వారిద
శ్యాముక దైత్యవిరాముఁ గాన్తుకధర్మకనన్భక్తి గీర్తిచెదన్.

తా. లక్ష్మణునికి స్నేహితుఁడును, రఘువంశ పాలకుఁడును, నిర్మలండును,
లక్ష్మీస్వరూప యగు సీతకుఁ జెనిమిటియు, చక్కనివాఁడును, శ్రీమంతులగు రఘువం
శపురాజులకుఁ బ్రభువును, హృద్రవసుయ నుండరముయిన ముఖముగలవాఁడును, శుద్ధ
సత్త్వప్రధానుఁడును, మంచిసేయఁగను, సీతచక్కదనమునకుఁ బాత్రుఁడును, సుర
లచే మునులచే స్తుతింపఁబడువాఁడును, మేఘమువంటి కలువలవంటి కాంతిగలవాఁడు
ను, సమస్కరించువారిని రక్షించువాఁడును, రాక్షసంహరుఁడును, చక్కనివింటి
చేఁ గ్రీడించువాఁడును, అగు రామచంద్రునికి వందనములు చేయుచుందును.

శ్లో. రామం చందనశీతలం క్షితిసుతాహృన్తోహకం శ్రీకరం
వై దేహీనయనారవిదమిహిరం సంపూర్ణచంద్రాననమ్,

తత్త్వం దక్షిణపాణినా కలితయా చిన్మదయా బోధయన్
రామో మారుతినేవిత స్మరతు మాం సామ్రాజ్యసింహాసనే ౨౬
శా. సీతా మోదము నొంద వామకరసంశ్లేషంబు గావింపుచున్
బ్రీతి దత్తుచ మంటి దక్షిణపుఁబాణిఁ దత్త్వము దెల్పుచున్
వాతోత్పన్నునిసేవ గైకొనుచు సాసందంబునన్ లోకవి
ఖ్యాతి బంచముఖాసనస్థుఁ డగురామాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. సామ్రాజ్యసింహాసనమందుఁ గూర్చుండి యెడమతొడపయిని ఒడలు
పులకరించుచుండఁగాఁ గూర్చుండియున్న సీతను సంతోషించుచు నెడమబాహువుచే
గాఢముగఁ గొంగిలిం చుకొనుచు, ఎడమచేతితోఁ బులకరించినయామె వామస్తనాగ్ర
మును స్పృశించుచు, కుడిచేతితోఁ గూర్చబడిన జ్ఞానముద్రచేఁ దత్త్వమును బోధిం
చుచు, అంజనేయునిచే నేవింపఁబడుచున్న రాముఁడు నన్ను స్మరించుచుండుఁగాక!
శ్లో. వామాంకస్థితజానకిం పరిలసత్కీదండదండం క రే

చక్రం చోర్ధ్వక రేణ బాహుయుగళే శంఖం శరం దక్షిణే,
బిభ్రాణం జలజాతపత్ర నయనం భద్రాద్రిమూర్ధ్ని స్థితం
కేయూరాదివిభూషితం రఘుపతిం రామం భజే శ్యామలమ్. ౨౭

మ. శరచాపాబ్జరథాంగముల్ కరచతుష్కప్తాప్త మై యుండ ను
స్థితవామాంకమునందు సీత నియతిఁ * సేవింప భద్రాద్రిపై
నిర వై నట్టిసరోజనేత్రుఁ బడు యోగింద్రేంద్రసంస్తుత్య భా
సుర కేయూరవిభూషణుల్ దలఁచెదన్ * శుద్ధాంతరంగంబునన్.

తా. ఎడమతొడపయిఁ గూర్చున్న సీతను, ప్రకాశించు భనుర్దండమును, ఎడమ
వై పుననుండు క్రిందిచేతను, మీఁదిచేతను చక్రమును, కుడివై పుననుండు మీఁదిచేతను
శంఖమును, క్రిందిచేతను బాణమును పట్టుకొని, భద్రగిరిశిఖరముపై నున్నవాఁడును,
తామరలవంటికన్నులుగలవాఁడును, భుజకీర్తులు మొదలగు నగలచే నలంకరింపఁబడిన
వాఁడును, రఘువంశపాలకుఁడును, నల్లనివాఁడునునగు రాముని నేవిం చెదను.

శ్లో. వామే భూమిసుతా పురస్తు హనుమా న్పశ్చాత్సుమిత్రాసుత
శ్శత్రుఘ్నో భరతశ్చ పార్శ్వదశయో ర్వాయాదికోణేష్వపి,
సుగ్రీవశ్చ విభీషణశ్చ యువరాట్ తారాసుతో జాంబవాన్
మధ్యే నీలసరోజకోమలరుచిం రామం భజే శ్యామలమ్. ౨౮

మ. తనవామాంకమునందు సీత చెలువొందన్ నెన్న సౌమిత్రి పా
వనియున్ ముంగల శత్రుఘ్నాతిభరతుల్ * పార్శ్వంబులన్ భానునం

దననీలాంగదముఖ్యులన్య మగుదిక్ స్థానంబులం దుండఁగా
ఘననీలాంగుఁ దదంతరిస్థిత మదిక్ గాంక్షింతు రామప్రభున్.

తా. ఎడమవయపున సీతయు, ఎగుట నాంజనేయుఁడును, వెనుక లక్ష్మణుఁ
డును, భరతశత్రుఘ్నులు పార్శ్వదశములయంగును, వాయుమూల మొదలగు నాలుగు
మూలదశములయంగు, సుగ్రీవుఁడు, విభీషణుఁడు, యువరాజు తారకాదురు అగు
నంగదుఁడును, జాంబవంతుఁడును సేవించుచుండఁగా అష్టదశపద్మమధ్యమునఁ
గూర్చుండియున్నవాఁడును, నల్లఁగలువవలె మృదువయిన శరీరకాంతిగలిగి నల్లని
వాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. వై దేహీసహితం సురద్రుమతలే హైమే మహామంటపే
మధ్యేపుష్పక మాసస మణిమయే వీరాసనే సంస్థితమ్,
అగ్రే వాచయతి ప్రభంజనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరం
వ్యాఖ్యాతం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్ ౨౯
ఉ. భాసురకల్పమూలమున † భర్తృగృహంబునఁ బుష్పకాంతరో
పాసితనూత్నరత్నమయఃపంచముఖాసనమందు ముఖ్యవీ
రాసనుఁ డై సతీసహితుఁ † డై పరతత్త్వము సోదరాన్వితం
డై సరస స్వరూపుతనఃపరివృతం డైనవిభుఁ భజించెదన్.

తా. కల్పవృక్షమునీడను గొప్పబంగరుమంటపమున, పుష్పకముమధ్యను, మణి
మయమయినపీటపయిని వీరాసనము వేసికొని కూర్చున్నవాఁడును, ఎగుటను గూర్చుం
డి, ఆంజనేయుఁడు చుగువుచుండఁ బరతత్త్వమును మునులకుఁ బ్రకటించుచున్న
వాఁడును, భరతాదులచేఁ జూట్టువాఁడుకొనఁబడినవాఁడును నల్లనివాఁడును అగురా
ముని సేవించుచుండును.

శ్లో. వై దేహీం పరిరభ్య జాతపులకాం లజ్జావతీం సుస్థితాం
కాంచీనూపురహారకంకణలసత్కర్ణావతంసోజ్జ్వలామ్,
కస్తూరీఘనసారచర్చితకుచాం చంద్రాననాం శ్యామలం
కండర్పాధికసుందరం రఘుపతిం శ్రీ రామచంద్రం భజే. 3౦
చ. దరహాసితాననఁ పులకితఁ ఘనసారమృగీమదాగరు
స్ఫురదనులేపనఁ గనకభూషణభూషితఁ బూర్ణచంద్రసుం
దరవదనఁ విదేహునిసుతఁ మది రంజలఁ జేయునట్టికం
ధరసమవర్ణు నంగజశతప్రతిమానుని రాము నెన్నెదన్.

తా. 2. డలుపులకరించినదియు, సిగ్గుగలదియు, చిఱునగవుగలదియు, మొల
నూలు, అందెలు, హారములు, కంకణములు, ప్రకాశించుకర్ణ భూషణములు మొదలగు

నగలచే బ్రకాశించుచున్నదియు, స్తనములయందుఁ గన్పూరికర్పూరమిశ్రిత మయిన చందనపుఁబూత గలదియు, చంద్రునివంటి 'మొగముగలదియు' అగునీతను కాఁగి లించుకొనియున్నవాఁడును, మన్మథునికంటెను ఎక్కువచక్కనివాఁడును, రఘు వంశపాలకుఁడును, చామనచాయవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేమి చెదను.

శ్లో. వై దేహీరమణం విభీషణవిభుం విష్ణుస్వరూపం హరిం
విశ్వోత్పత్తివిపత్తిపోషణకరం విద్యాధరై రర్చితమ్,
వై రిధ్వంసకరం విరించిజనకం విశ్వాత్కం వ్యాపకం
వ్యాసాంగీరసనారదాదివినుతం వందామహే రాఘవమ్. 3౦

చ. జనకసుతాధినాథు రిపుశైత్ర సురార్చిత సర్వలోకసం
జననవివాశకారణః బ్రహ్మస్తచరిత్ర విభీషణవనుః
సనకసనందనాద్యఖలసన్తునిసన్నతు విష్ణురూపునిఁ
వనరుహసూతితండ్రి రఘువర్య హరిః శరణంబు వేడెదన్.

తా. సీతను సంపింపఁజేయువాఁడును, విభీషణునికి రాజ్య మిచ్చినవాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును, భక్తులతాపత్రయమును హరించువాఁడును, ప్రపంచమునత్పత్తి స్థితిసంహారములు చేయువాఁడును, విద్యాధరులచేఁ బూజింపఁబడువాఁడును, శత్రువులను ధ్వంసముచేయువాఁడును, బ్రహ్మచు గన్నవాఁడును, ప్రసంగస్వరూపుఁడును, వ్యాపకుఁడును, వ్యాసులు, ఆంగిరసుఁడు, నారదుఁడు మొదలగువారిచే స్తుతింపఁబడువాఁడును అగు రాఘవరామునిగూర్చి నమస్కరించుచుండుము.

శ్లో. వై దేహస్య పురే వివాహసమయే కల్యాణవేద్యంతరే
సామోదే విమలేందురత్నఖచితే పీఠే వసంతౌ శుభే,
శృణ్వంతౌ నిగమాస్తతత్త్వవిమలా మాశీర్గిర స్సాదరం
పాయాస్తాం సువధూవరౌ రఘుపతి శ్రీహనసీ చానిశమ్. 3౧

చ. పరిణయవేళ మైథిలస్యపాలగృహంతరరత్నవేదిక
సురుచిరవేదవిద్విబుధసూక్తులు వించు సమంచితంబుగాఁ
బరంగు వధూవరత్వమున శిఖాసలి భూవరసేవ్యులైనయా
ధరణిసూతారఘూద్వపాలుదారమణి మముఁబ్రోతు రెవ్వడున్.

తా. మిథిలానగరమున, పెండ్లివేళను, పరిచులించుచున్న పెండ్లి చవికమీదను నిర్మలచంద్రకాంతమణిఖచితమయిన పెండ్లిపట్లపైని గూర్చుండి, ఉపనిషత్తులతత్త్వమునెఱిగిన పండితుల-ఆశీర్వాదవాక్యములను సాదరముగ వినుచున్నవారును, ఆదర్శదంపతులును అగుశ్రీసీతాదేవియు, శ్రీరాముఁడును సదా రక్షింతురుగాక!

శ్లో. అసితకమలభాసా భాసయంతం త్రిలోకీం
దశరథకులదీపం దైవతాంభోజభానుమ్,
దినకరకులబాలం దివ్యకోదండపాణిం
కనకఖచితరత్నాలంకృతం రామ మీశే.

33

మ. ఘనసీలాంబుదకాంతిదేహు భవన్తే కభాజితృ దేవతా
వనజాతాంబుజమిత్ర భానుకులభాస్వతీ-ర్రిసాంద్రృ శరా
సన బాణోజ్జ్వలహస్తు రత్నవిలసత్సైవర్ణ సద్భూషణృ
మునిసంస్తు త్యచరిత్ర దాశరథి రాము గొల్తు నెల్లప్పుడున్.

తా. నల్లఁగలవవంటియొడలికాంతిచే ముల్లోకములను ప్రకాశింపజేయు
చున్నవాఁడును, దశరథునివంశమునకు దీపమువంటివాఁడును, దేవతలనెడి పద్మ
ములకు సూర్యుఁడును, సూర్యవంశపుబాలుఁడును, దివ్యధనువును ధరించినవాఁడును,
రత్నఖచితములయిన బంగారునగలచే నలంకృతుఁడును అగురాముని స్తుతింతును.

శ్లో. సుస్నిగ్ధం నీలకేశం స్ఫుటమధురముఖం సుందరభూలలాటం
దీర్ఘాత్మం చారునాసాపుట మమలమణిశ్రేణికాదంతపత్తిమ్,
బింబోష్ఠం కంబుకంఠం కఠినతరమహారస్క మాజానుబాహుం
ముష్టిగ్రాహ్యవలగ్నం పృథుజఘన ముదారోరుజంఘాంఘ్రిమీశే.

ఉ. చారువిశాలనేత్ర విలసన్తధురానను నీలకేశు శృం
గారలలాటు దీర్ఘకరుఁ ఁ గంబుగళు రమణీయానాసిక్కు
క్రూరభుజాంతరః సరసశకుందరదుః జనుమధ్యసుందరః
సారససైకతాంఘ్రివిలసన్జఘను రఘురాముఁ గొల్చెదన్. 3౪

తా. ఇంద్రసీలమణితలె నిగనిగలాడుమేనుగలవాఁడును, నల్లనిజుట్టుగలవాఁ
డును, స్ఫుటముగ మధురముగ నుండుమొగముగలవాఁడును, చిక్కనిబాహులు నుదు
రు గలవాఁడును, పెద్దకన్నులు గలవాఁడును, సొగసుయిన ముక్కుపుటములు గల
వాఁడును, వజ్రాలవరుసవంటి దంతములపంక్తిగలవాఁడును, దొండపండువంటిపెదవి
గలవాఁడును, శంఖమువంటి కంఠముగలవాఁడును, మిగులఁ గఠినమై విశాలమయిన
టొమ్ముగలవాఁడును, మోఁకొళ్ళను ముట్లు చేతులుగలవాఁడును, పిడికింటఁ బట్టఁ
దగిన నడుముగలవాఁడును, విస్తరించిన పీఱుఁడులు గలవాఁడును, ఉదారమయిన
తొడలు, పిక్కలు, పాదములు గలవాఁడును అగురాముని స్తోత్రముచేయుచుండును.

శ్లో. వందామహే మహేశానచండకోదండఖండనమ్,
జానకీహృదయానందచందనం రఘునందనమ్.

3

చ. జలనిధివేష్టితాఖిలరసాభ్యుదహీంద్రవిభూషణాదితో
జ్వలహరచాపఖండనవిశాలభుజాబలశాలికిఁ దయా
జలధికి భూమిజాహ్నుదయసారసహేళికి శీలికిఁ మహా
బలతనయార్చితాంఘ్రినవపద్మనకుఁ శరణం బొనర్చెదన్.

తా. ఎవ్వరును ఎత్తఁజాలనియీశ్వరునికొడ్డవంటిని విఠించినవాఁడును, సీత
మనసున కానందము గలిగింపఁ జందనమువంటివాఁడును, రఘువంశము నానందింపఁ
జేయువాఁడును అగురామునకు వందనములు చేయుచుండుము.

శ్లో. జానాతి రామ! తవ నామరుచిం మహేశో

జానాతి గౌతమసతీ చరణప్రభావమ్,

జానాతి దోర్బలపరాక్రమ మిశచాపో

జానా త్యమోఘపటుబాణగతిం పయోధిః.

3౬

ఉ. తారకనామమంత్రుచి ధక్షసుతారమృం డెఱుంగు నీ
పావనపాదపంకజప్రభావ మహాల్య యెఱుంగు మిక్కిలిఁ
దేవరదోర్బలంబు శివదేవునిచాప మెఱుంగు నీచుమే
ధావిభవంబు గల్లుశరధాటి సముద్రుఁ డెఱుంగు రాఘవా.

తా. రామా! నీనామమురుచి యీశ్వరుఁడను, నీపాదప్రభావమును ఆహల్య
యు, నీపాచుబలపరాక్రమముల నీశ్వరధనుస్సును, ఆమోఘమును సమర్థము నయిన
నీబాణగతిని సముద్రుఁడును ఎఱుంగుదురు.

శ్లో. దివ్యస్యందనమధ్యగం రణరణచ్చాపాన్వితం భీషణం

కాలాగ్నిప్రతిమానబాణకలితం ఘోరాస్త్రతూణీద్వయమ్,

సుగ్రీవాంగదరావణానుజమరుత్పుత్రాదిసంసేవితం

రామం రాక్షసవీరకోటిహరణం రక్తాంబుజాక్షం భజే.

3౭

శా. సారస్యందనమధ్యగుఁ రణరణఁచాపాన్వితుఁ రాఘవుఁ
ఘోరాగ్నిప్రతిమానబాణకలితుఁ ధూరాస్త్రతూణీద్వయుఁ
సూరాత్తోద్భవరావణానుజమరుత్సాన్వాదిసంసేవితుఁ
వీరుఁ రక్తసరోజనేత్ర హతవిద్యేషుం బ్రశంసిం చెదన్.

తా. దివ్యరథముమధ్యను గూర్చున్నవాఁడును, మిగుల ధ్వనిచేయుచున్న
ధనువుగలవాఁడును, శత్రుభయంకరుఁడును, ప్రళయాగ్నివంటి బాణములగలవాఁ
డును, భయంకరములయిన అస్త్రములతోడియమ్మలపొదులు గలవాఁడును, సుగ్రీ

పుడు, అంగదుడు, విభీషణుడు, అంజనేయుడు మొదలగువారిచే నేవింపబడు వాడును, కోట్లకొలదిరాక్షసవీరులను సంహరించినవాడును, ఎఱ్ఱదామర తీకుల వంటికన్నులుగలవాడును అగురాముని నేవించుచుందును.

శ్లో. బ్రహ్మద్యామరసిద్ధజన్మభవనం యన్నాభిషంకేరుహం
శ్రీనిర్వాణనికేతనం యదుదరం లోకైకశయ్యాగృహమ్,
యద్వక్షః కమలావిలాసభవనం యన్నామమంత్రం సతాం
వాసాగార మఖండమంగళనిధిః పామూత్సనో రాఘవః. ౩౮

ఉ. ఎవ్వనినాభిషద్దము రఃహిణ్ విధిముఖ్యులజన్మకారణం
బెవ్వనివత్తు మిందెరకు † నిం పగునట్టివిలాసమందెరం
బెవ్వఁడు ముక్తికిన్ సదన † మెవ్వఁ డశేషజగద్విధాయకుం
డెవ్వనినామ మెంతెరు మునీశ్వరు లారఘురాముఁ గొల్చెదన్.

తా. ఎవనినాభీషద్దము బ్రహ్మాదిదేవతలకును సిద్ధులకును పుట్టినిల్లో, లక్ష్మీకిసుఖ మందెరమయిన యెవనియుదరము ప్రసరియవేళ నెల్లలోకములకును శయనగృహమో, ఎవ్వనివత్తులము లక్షికి విలాసగృహమో, ఎవనినామమంత్రము సత్పురుషులవా సస్థానమో, అంతయులైన మంగళములకు నిధానమయిన ఆరాముఁడు మమ్మును పాలించు చుండును గాక.

శ్లో. శృంగారం క్షీతినందినీవిహరణే వీరం ధనుర్భంజనే
కారుణ్యం బలిభోజనేఽద్భుతరసం సింధౌ గిరిస్థాపనే,
హాస్యం శూర్పణఖాముఖే భయవహి బీభత్స మర్యామఖే
రౌద్రం రావణమర్దనే మునిజనే శాంతం వపుః పాతునః. ౩౯

మ. ధరణీపుత్రి మునీంద్ర శంకరధనుర్ † దైత్యాది లంకాపురీ
శ్వర వైరోచన రావణానుజలక † సాధారణప్రీతిచే
వరశృంగారము శాంత వీర భయ బీభత్సాద్భుతోగ్రంభులక
గరుణా హాస్యరసంబు లుప్పతిలురాక్షాత్తంబు భావించెదన్.

తా. సీతతో విహరించునపుడు శృంగారరసప్రధానమును, శివునివిల్లు విఱుచు నపుడు వీరరసప్రధానమును, కాకాసురునివిషయమునఁ గరుణరసప్రధానమును, సముద్రములోఁ గొండలు వేయించి నేతువు గట్టునపు డద్భుతరసప్రధానమును, చుప్పనాకమొమున హాస్యరసప్రధానమును, భయంకరమయినయితర స్త్రీలముఖ మున బీభత్సరసప్రధానమును, రావణసంహారమున రౌద్రరసప్రధానమును, ముని సంఘమువిషయమున శాంతరసప్రధానమును అగురామునిశరీరము మమ్ముఁబాలించెడిని.

శ్లో. మాతా రామో మత్పితా రామచంద్రో

భ్రాతా రామో మత్సఖా రాఘవేశః,

సర్వస్వం మే రామచంద్రో దయాళు

ర్నాస్యం దైవం నైవ జానే న జానే.

౪౦

ఉ. రాముడే తండ్రి మజ్జనని | రాముడే భ్రాతయు రామచంద్రుడే
రాముడే మిత్రుడు స్థురుడు | రాముడే సర్వధనంబు రాముడే
రాముడే సత్కృపాకరుడు | రామునితో సరి యన్యదైవముకొ
వేములు లేకు లేదనుచు | వేడ్క భజించెద నిష్టసిద్ధికిన్.

తా. రాముడు నాతల్లి, రామచంద్రుడు నాతండ్రి, రాముడు నాసోదరుడు, రాముడు నామిత్రుడు, దయాళువగురామచంద్రుడే నాసర్వస్వము. ఆయన కంటె నితరైవమును నే నెఱుంగ నేయెఱుంగను.

శ్లో. మూలే కల్పస్రమస్యాఽఖలమశివీలస రత్నసింహాసనసం

కోదండోనాఽఽశుగేనోల్లసితకరయుగేనాఽర్చితం లక్ష్మణేన,

వామాలకస్యస్తవీతం భరతధృతమహామౌక్తికచ్ఛత్రకాంతం

శత్రుఘ్న చామరాభ్యాం సువిలసితకరే రామచంద్రంభజేఽహమ్.

చ. సురతరుమూలమందు మణిశోభితపీఠిని నీతతో వసిం

ప రహి సుమిత్రపుత్రకుడు | మార్గణచాపము లంది యాయుగా

భరతుడు పుండరీకము శుభస్థితిఁ దాల్చుగ శత్రుఘ్నాతి చా

మరములు వీవఁ జెన్నగుసమస్తజగత్ప్రభు రాము నెన్నెదన్.

తా. కల్పవృక్షముక్రింద రత్నములచేతఁ బ్రకాశించుచున్న రత్నసింహాసనమునఁ గూర్చున్నవాడును, ఖలరాజములచేఁ బ్రకాశించుచేతులుగల లక్ష్మణునిచేతను పూజితుఁడును, ఎడమచోడైనై నీతను గూర్చుండఁజెట్టుకొన్నవాడును, భరతుఁడు పట్టిన గొప్పముత్యాలగొడుగుచే మనోహరుఁడును, శత్రుఘ్నుఁడు రెండుచేతుల వింజామరలు పూని కొల్చుచుండఁ నొప్పవాడునునగు రాముని భజించెదను.

శ్లో. వామే కోదండదండం నిజకరకమలే దక్షిణే బాణ మేకం

పశ్చాద్భాగే చ నిత్యం దధత మభిమతం చాపతూణీరభారమ్,

వామేఽవామే లసద్భ్యాం సహమిళితతనం జానకీలక్ష్మణాభ్యాం

రామం శ్యామం భజేఽహం ప్రణతజనమనఃఖేదవిచ్ఛేదదక్షిమ్.

చ. ఇరుగడలందు లక్ష్మణమహీసుతలుం జెలువొందఁ దూణముకొ

శరము శరాసనంబు వగునన్ జరమాంగకరంబులందు వి

స్ఫురతః దనర్ప భక్తజనపుంజవిపద్ధకుః డై నరామభూ
వరుఁడు జగద్గురుండు భగవంతుఁ డనంతుఁడు నన్నఁబ్రోవుతన్.

తా. ఎడమదయన తనహస్తపద్మమున ధనుర్దండమును, కుడిచేత నొకశరమును, వెనుకను నిత్యమును ఇష్టమయిన ధనుస్సును, అమ్మలపొదులను ధరించుచున్నవాఁడును, ఎడమకుడివయిపులను ప్రకాశించుచున్న సీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడియుండు శరీరముగలవాఁడును, నల్లనివాఁడును, నమస్కరించువారిమనస్సులకుఁ గలుగుకష్టములను దొలఁగింప నేర్పుగలవాఁడును అగురాముని సేవించుచుండును.

శ్లో. అంభోధరశ్యామల మంబుజాక్షం
ధనుర్ధరం బద్ధజటాకలాపమ్,
పార్శ్వద్వయే లక్ష్మణమైథిలీభ్యాం
నిషేవ్యమాణం ప్రణమామి రామమ్.

౪౩

మ. శరదశ్యామలగాత్రుఁ బార్శ్వయుగళశ్శిస్తానావనీజానుజఙ్
గురుతామ్రాంశుజటాకలాపు విలసతోద్గండదీప్తాస్త్రా బరా
త్పరుఁ బంకేరుహపత్రనేత్రుఁ గరుణాపాత్రుఁ బుధస్తోత్రు ణే
చరసన్నిత్రు సురారిజైత్రు రఘువంశస్వామిఁ గీర్తించెదన్.

తా. మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, తామరలవంటికన్నులుగలవాఁడును, ధనుర్ధరుఁడును, కూర్పబడినజటాకలాపముగలవాఁడును, ఇరుప్రక్కలను సీతాలక్ష్మణులచే సేవింపఁబడువాఁడును అగురామునిగూర్చి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. కోదండదీప్తాగురు మప్రమేయం సలక్షణం దాశరథిం దయాళుమ్,
ఆజానుబాహుం జగదేకవీర మరాధనాథం రఘునాథ మీదే.

మ. గురుకారుణ్యపయోనిధాను విలసతోద్గండదీప్తాగురుఁ
వరకల్యాణగుణాకరఁ శుభకరఁ పై దేహిసంయుక్తు దా
శరథిఁ లక్ష్మణసేవ్యు నార్తజనరత్నాదక్షదీప్తాకరుఁ
బరు నాజానుకరుఁ జగద్గురు హరిఁ భక్తి బ్రశంసించెదన్.

తా. కోదండదీప్తాగురుఁడును, అప్రమేయఁడును, లక్ష్యణసహితుఁడును, దాశరథునికుమారుఁడును, దయాళుఁడును, ఆజానుబాహుఁడును, జగత్తులలో నేకవీరుఁడును, దిక్కులేనివారికి నాధుఁడును అగురఘువంశనాథుని రాముని నుతించెదను.

శ్లో. కర్పూరాంగవిలేపనం రఘువంశం రాజీవనేత్రం ప్రభుం
కస్తూరీనికరాకృతిం ఖరధృతిప్రధ్వంసినం శ్రీ హరిమ్,

కందర్పాయుతకోటిసుందరతనుం కామారిసేవ్యం గురుం

కాంతాకామద మప్రమేయ మమలం సీతాసమేతం భజే. ౪౫

మ. ఘనకర్పూరవిలేపనౌ రఘువరుౌ | గామారిసేవ్యౌ ఘనా
ఘనగాత్రౌ సరసీజనేత్రౌ ఖరరక్షకాలు రాముౌ సనా
తనుఁ గందర్పశతో త్తమాకృతిని గాంతాకామదుౌ శ్రీహరిౌ
జనకత్కారమణాత్ జాననసరోజితార్కు భావిలచెదన్.

తా. కర్పూరముతోడిచందనమును మేనఁ బూసికొన్నవాఁడును, తామరల
వంటి కన్నులుగలవాఁడును, నిగ్రహానుగ్రహసమర్థుఁడును, కన్ఠూరిపుష్పవంటి యాకౌ
రముగలవాఁడును, ఖరాసురధైర్యమును భవ్వంసముచేసినవాఁడును, శ్రీహరియు, కోట్ల
కొలఁదిమన్మథులకంటెను చక్కనిశరీరముగలవాఁడును, శివునిచే నేవింపఁబడువాఁ
డును, లోకగురుండును, స్త్రీలకుఁ గామమును గలిగించువాఁడును, అప్రమేయుఁ
డును, నిర్మలుఁడును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును అగురఘురాముని నేవించును.

శ్లో. నీలాబ్జబృందసదృశం పరిపూర్ణ దేహం

దిక్పాలకాదిసుర సేవితపాదపద్మమ్,

ప్రీతాంబరం కనకకుండలశోభితాంగం

సీతాపతిం రఘుపతిం సతతం భజామి.

౪౬

మ. మృగనాభీనిభసుందరాంగు భవసన్నితౌ బవితౌ లన
న్నిగమాంతార్థవిచారచక్ర్య నుతవాణీవాధుఁ బ్రీతాంబరౌ
దిగధీశానముఖామరావనుని ధాత్రిపుత్రి కాధీశ్వరౌ
భగవంతు స్త్రణికుండలాభరణ సంతభావించు నశ్రాంతమున్.

తా. నల్లనిమేఘములతో సమానుఁడును, పరిపూర్ణ మయిన దేహముగలవాఁ
డును, దిక్పాలురు మొదలయినదేవతలచే నేవింపఁబడు పాదపద్మములు గలవాఁడును,
పచ్చనివస్త్రము గలవాఁడును, బంగారుకుండలములచే శోభిల్లునంగములుగలవాఁడు
ను, సీతాపతియు నగురఘుపతిని రాముని సదా భజించుచుండును.

శ్లో. భర్తబ్రహ్మసరేంద్రముఖ్యదివిజప్రాంచత్కిరీటాగ్రసం

సర్గానేకమణిప్రభాకరసహస్రాభం పదాంభోరుహే,

దుర్గాసంతతసంస్తుతాంఘ్రికమలం దుర్వారకోదండినం

గంగావిస్ఫుటమాశిమానసహరం కల్యాణరామం భజే.

౪౭

శా. భర్తాంభోజభవేంద్రముఖ్యదివిజప్రాంచత్కిరీటాగ్రసం
సర్గానేకమణిప్రభాకరసమంతతద్వందనం కేరుహౌ

దుర్గాసంతతసన్నతాంఘ్రియుగళుఁ ♦ దోషాపహుఁ మానిరా
డ్వర్గప్రస్తుతు శంభుమానసహరుఁ ♦ వైకుంఠఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. తన పాదపద్మములయందు, శివుఁడు బ్రహ్మ యింద్రుఁడు మొదలయిన
దేవతలయొప్పున కీరీటములకొసలసంబంధముగల మణులచేతను వేలకొలదిమూర్త్యుల
ప్రకాశమువంటి ప్రకాశము గలవాఁడును, దుర్గాదేవిచే సదా కొనియాడఁబడుపాద
పద్మములు గలవాఁడును, శత్రులకు దుర్వారమయిన భనువుగలవాఁడును, గంగా
ధరునిమనసును హరించినవాఁడును అగు కల్యాణరాముని నేమించెదను.

శ్లో. అగ్రే ప్రాంజలి మాంజనేయ మనిశం వీరం చ తారాసుతం
పార్శ్వే పక్షిముఖానుజం పరిసరే సుగ్రీవ మగ్రాసనే,
పశ్చిల్లక్షణ మంతికే జనకజాం మధ్యే సితం రాఘవం
చింతాతూలికయా లిఖంతి సుధియ శ్చిత్తేషు పీతాంబరమ్, ౪౮
చ, పవనజాఁ డంగదుం డెమటఁ ♦ బ్రాంజలు లై వినుతింపఁ జెంగటఁ
రవిసుతరావణానుజాలు ♦ రంజల వెన్న సుమిత్రనూనుఁ జా
యవనితనూజ చేరువను ♦ హర్ష మెసంగఁగ సింహపీతి రు
క్తవనజకర్ణి కఁ వెలయుమాధవుఁ జిత్రములోఁ దలంచెదన్.

తా. ఎగుటను చేతులు జోడించియున్న యాంజనేయుని, ప్రక్కను వీరుఁ
డైనయంగదుని, సమీపమున విభీషణుని, అగ్రాసనమున సుగ్రీవుని, వెనుకను లక్ష్మ
ణుని, సమీపమున సీతను, మధ్యను పీతాంబరుఁడైయున్న రాముని పండితులు తమ
చిత్రఫలకములయందు ధ్యానమనుకుంచెతో వ్రాయుచుదురు.

శ్లో. క్షీరాంభోనిధిమధ్యవర్తిని సితే ద్వీపే సువర్ణాచలే
రత్నోల్లాసితకల్పభూరుహతలే జాంబూనదే మంటపే,
తేజోభ్రాజితవేదికే సురచిరే మాణిక్యసింహాసనే
హేమాంభోరుహకర్ణికోపరితలే వీరాసనస్థం భజే, ౪౯

మ. తెలిదీవిఁ గనకాద్రి దుగ్ధనిధి నుద్దిప్తామరానోకహ
స్థలజాంబూనదమంటపంబున విభాస్వద్వీదికారంజితో
జ్వలసింహాసనజాతరూపమయకంజాతస్ఫురత్కర్ణికా
స్థలి వీరాసనయుక్తుఁ డైన రఘువంశస్వామిఁ గీర్తించెదన్.

తా. పాలసంద్రముమధ్యనున్న శ్వేతద్వీపమున బంగారుకొండపైని రత్నముల
చేఁ బ్రకాశించు కల్పవృక్షముక్రిందను, బంగారుమండపమున, తేజముచే వెలుగు
చుండు వేదికపైని చక్కనిరత్నసింహాసనమునందు బంగారుపద్మమునందలి కర్ణికిపైని
వీరాసనము వేసికొని కూర్చుండురాముని నేమించుచుండెదను.

శ్లో. దోర్దండేన చ కుండలీకృతమహోదండచండాశుగై
ద్వర్వారై రవికోటితుల్యనిశితై ర్భ్రహ్మదీపస్తుతైః,
సుగ్రీవాదిసమస్తవానరవరా నాజ్ఞాపయంతం గిరా
దైత్యా తాడయ తాడయేత్యనువదం శ్రీరామచంద్రం భజే.

మ. కరదండంబునఁ గుండలీకృతమహాకాండాససోస్తు కృతభా
స్వరకోటిప్రకటప్రభానిశితదుర్వారంబులై పద్మజా
మరసంస్తుత్యములైన బాణములచే మర్దింపుచు వేగ వా
నరసంఘంబులతోడ దైత్యచులక మర్దింపు మర్దింపుఁ డం
చు రఱుం బొప్పగఁ దెల్పురామవసుధేశుం డిచ్చునిష్ఠారముల్.

తా. కోటకొలఁదినూర్వలవలెఁ దీక్ష్ణములును, బ్రహ్మమొదలగుదేవతలచే స్తు
తింపఁబడునవియు, తనబాహుదండముచేతను కుండలాకారముగాఁ జేయఁబడినగొప్ప
ధనుస్సునండి వెలువడునవియు, వారింపరానివియునగు తీవ్రబాణములచేతను రాక్షసు
లను జంపు నున్నవాఁడును, మాటిమాటికిని కొట్టుఁడు కొట్టుఁ డని సుగ్రీవాదివాన
రుల నాజ్ఞాపించుచున్నవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేవించుచుండెను.

శ్లో. భూకంపం జనయ న్నభో విదళయ న్నంభోనిధిం ట్లోభయన్
దైతేయాంశ్చ విమర్దయన్ గిరివరాన్ భిందన్ దిశః పూరయన్,
వైదేహీ మతిమోదయన్ సకలగీర్వాణాన్ శిరఃకంపయన్
కల్యాణో రఘురామహస్తవిలసతోదండచండధ్వనిః.

౧౮

ఉ. రామునిచాపమార్పిశుభరావమునకదల లూపు దేవతా
స్తోమము దైత్యులార్తిగని సోలుదు రట్లు మోయు మైథిలీ
భామిని సంతసించు వడి బ్రద్రలగు వసుధాధరంబులు
భూమి చలించు నంబరము బూరటిలుక దిశలెల్ల ఘూర్ణిలున్.

తా. భూమిని గంపింపఁజేయుచు, ఆకాశమును బ్రద్రలుచేయుచు, సముద్ర
మును కలఁగించుచు, రాక్షసులను మర్దించుచు, కొండలను భేదింపుచు, దిక్కులను
పూరించుచు, సీతను సంతోషింపఁజేయుచు, దేవతల నందఱను తలలూపించుచు
రామునిచేతను ప్రకాశించుధనుస్సుయొక్కతీవ్రధ్వని కల్యాణప్రపదమై యుండెను.

శ్లో. విమలకమలనేత్రం విస్ఫురస్నీలగాత్రం
తపనకులపవిత్రం దానవధ్వాంతమిత్రమ్,
భువనశుభచరిత్రం భూమిపుత్రీకళత్రం
దశరథవరపుత్రం నామి రామాఖ్యమిత్రమ్.

౧౯

చ. సరసిజవత్త నేత్తు మరశిత్రవజైత్తుఁ బరత్రిపత్తునిఁ
ధరణిసుతాకళత్తు జనతానుతిపాత్తుని రాజపుత్తు భా
మరసుచరిత్తు నీలమణిశోభితగాత్తు మహేశమిత్తు భా
స్కరకులసత్పవిత్ర గుణసాంద్ర రఘూద్వహునాశ్రయించెదన్.

తా. నిర్మలములయినపద్మములవంటి నేత్రములుగలవాఁడును, ప్రకాశించునల్లని శరీరముగలవాఁడును, మార్యకులపవిత్రుఁడును, రాక్షసుల నెడిచీకటికి నూర్చుఁడును, లోకములకు శుభమును గలిగించుచరిత్రగలవాఁడును, సీత భార్యగాఁగలవాఁడును, దశరథునిముఖ్యపుత్రుఁడును అగురాముడనుపేరుగలమిత్రుని నమస్కరించెదను.

శ్లో. జనసి జానకీ సాక్షా జనకో రఘునందనః,
లక్ష్మణో మిత్ర మస్తాకం కో విచారః కుతో భయమ్,
జనకో రామచంద్రో మే జనసి జనకాత్మజా,
హనూమత్ప్రముఖా స్సర్వే హరయో మమ బాంధవాః. ౫౩

చ. జనకుఁడు రామచంద్రుఁ డగు శి జానకి తల్లి సుమిత్రసూతి మా
కనయము మిత్రుఁ డంగదమహాబలపుత్రవిభీషణార్కనం
దనముఖు లాత్మ బాంధవజనంబులు గాన విచారమున్ భయం
బును గలుపఁబు దీనతయుఁ శిబాందు నె మామకమానసంబునన్.

తా. సీత సాక్షాత్తు తల్లి. రాముఁడు తండ్రి. లక్ష్మణుఁడు స్నేహితుఁడు. మా కింక విచార మేల? భయ మెందులకు? రామచంద్రుఁడు నాకు జనకుఁడు, సీత నాకు దల్లి, హనుమదాదులగువానరు లందఱును నాకు బంధువులు.

శ్లో. జగతి విశదమంత్రం జానకీప్రాణమంత్రం
విబుధవినుతమంత్రం విశ్వవిఖ్యాతమంత్రమ్,
దశరథసుతమంత్రం దైత్యసంహారమంత్రం
రఘుపతినిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్. ౫౪

చ. సకలజగత్పవిత్రము నిశాచరజైత్రము ధారుణీసుతా
ధికప్రమదప్రదం బఖలశిక్షిరిపాలనపాలనంబు నే
వకజనకల్పకంబు భయవారణవారణసింహస్థనిభం
బకలుష మద్వితీయ మఖిలార్తివిరామము రామమంత్రమున్.

తా. రఘుపతినిజమంత్రమయిన రామరామ యనుమంత్రము లోకులను బవిత్రముచేయునది. సీతప్రాణమయినది, దేవతలచే గొనియాడఁబడునది, ప్రపంచమునఁ బ్రసిద్ధమైనది. దశరథసుతునిమంత్రము దైత్యులను సంహరించుమంత్రము.

శ్లో. సీతాయా దక్షిణే పార్శ్వే లక్ష్మణస్య చ పార్శ్వతః,
తస్య ధ్యే రాఘవం వందే ధనుర్భాణధరం హరిమ్.

శ్లో. చంద్రోపమం మలయచందనచర్చితాంగం
మందారపుష్పపరిపూజితపాదపద్మమ్,
బ్రహ్మాండ్ర వంద్య మనిశం మునిబృందసేవ్యం
వందే రవిందనయనం రఘురామచంద్రమ్.

౩౧౫

చ. సరస విదేహరాజతనుశంభవలక్ష్మణయుక్తు దేవతా
తరునుమపూజితాంఘ్రినవతామరసద్వితయుక్త సరస్వతీ
శ్వరసురవర్యమానిజనవందితుః జందనచర్చితుః లస
ద్గురుశరచాపధారుని రఘూర్వాహు రాముని నెంతు నెంతయున్.

తా. సీతకు గుడిప్రక్కను, లక్ష్మణుని కడమప్రక్కను వారిమధ్యను ధనుర్భాణములను ధరించువాడై విష్ణుస్వరూపుఁ డయినరాముని నమస్కరించెదను. చంద్రునివంటివాఁడును, మలయచందనముచే బూయఁబడిన దేహముగలవాఁడును, కల్పవృక్షపుష్పములచే బూజింపఁబడు పాదపద్మములు గలవాఁడును, బ్రహ్మ, ఇంద్రులచే నమస్కరింపఁదగువాఁడును, ఎల్లప్పుడును మునిసంఘముచే సేవింపఁదగువాఁడును, పద్మములవంటికన్నులు గలవాఁడును, అగు రఘురామచంద్రుని నమస్కరింతును.

శ్లో. ఇత్యోకునందనం సుగ్రీవపూజితం
దైత్యలోక్యరక్షకం సత్యసంధం సదా,
రాఘవం రఘుపతిం రాజీవహోచనం
రామచంద్రం భజే రాఘవేశం భజే.

౩౧౬

మ. మనువంశాంబుధిపూర్ణచంద్రు రఘురామస్వామిఁ దైత్యలోక్యపా
లను సుగ్రీవసమర్చితాంఘ్రికమలుఁ లక్ష్మీధరుఁ సత్యసం
ధునిఁ గంజాయితనేత్రు వీరు రఘునాథుఁ రాఘవుఁ రామచం
ద్రుని భక్తాంగణకల్పకంబు మది సంతోషంబునం గొల్చెదన్.

తా. ఇత్యోకునందనుఁడును, సుగ్రీవపూజితుఁడును, ముల్లోకములను రక్షించువాఁడును, సత్యసంధుఁడును, రాఘవుఁడును, రఘుపతియును, తామరలవంటికన్నులు గలవాఁడును, అగురామచంద్రు నెప్పుడును సేవించెదను. రఘువంశపతిని సేవించును.

శ్లో. బ్రహ్మమృతానందఫలప్రదాయనం
వేదాంతవిజ్ఞానసుగంధపుష్పితమ్,

సీతాశుభాంగాంచితబాహుశాఖనం

శ్రీరామకల్పద్రుమ మాశ్రయామః.

౧౭

మ. అలసీతాంగలసత్కనోరువిటపం | బై భవ్యవేదాంతని

ర్మలనుజ్ఞానసుగంధపుష్పయుత మై | బ్రహ్మమృతానందన

త్ఫలదం బై వరతత్త్వవిద్వసులకుఁ | భావింపఁ బ్రాధాన్య మై

యలకుఁ శ్రీరఘురామకల్పకము నే | నశ్రాంతముఁ గొల్చెదన్.

తా. బ్రహ్మము, అమృతము, ఆనందము-అనెడిఫలము నిచ్చునదియు, వేదాంతజ్ఞానమనెడి వాసనగలపూలు పూచునదియు, సీతయొక్క మంగళకరములయిన యవయవములలో ఒప్పుచుండెడి బాహువులనెడి కొమ్మలు గలదియు, ఎగు శ్రీరాముఁడను కల్పవృక్షము నాశ్రయించుచుండుము.

శ్లో. కనకనికషభాసా సీతయాఽఽలింగితాంగో

నవకువలయదామశ్యామవరాభిరామః,

అభినవయుతవిమృన్నందితో మేఘుఖండ

శ్యామయతు మమ తాపం సర్వదా రామచంద్రః.

౧౮

చ. ఉరుతరతప్తభర్తనికః|పోజ్జ్వలయైన ధరాతనూభవఁ

సరసతః గూడి నీలమణిః|జాలవిరాజితుఁ డై తటిల్లతా

స్ఫురదసీతాభిమో యనఁగఁ | బొల్పు వహించినరాఘపూడు మ

ద్ధురితసముద్భవం బయినందుస్తరతాపముఁ బాపి ప్రోవుతన్.

తా. ఒరగల్గుపైని గీయఁబడినబంగరుగీతవంటికొంతిగల సీతచేతను కాఁగిలింపుకోఁబడిన యవయవములుగలవాఁడును, అపుడు వికసించిన కలువలదండవలె నేనల్లనైనదేహకొంతిచే నొప్పువాఁడు గనుకనే క్రొత్తయై విడువనిమెఱపుతోనిండిన మేఘుఖండమున ట్లాప్ప రామచంద్రుఁడు నాతాపము నెల్లప్పుడును చల్లార్చునుగాక.

శ్లో. అలం శాస్త్రాభ్యాసై రలమసక్యదామ్నాయపతనై

రలం తీర్థస్నానై రల మఖిలయాగవ్రతజపైః,

అలం యోగాభ్యాసై రలమపి మహాపాతకభియా

య దస్తాకం రామస్తరణమహిమాఽయం విజయతే.

౧౯

ఉ. చాలును శాస్త్రపాఠములు | చాలును వేదము లభ్యసించుటల్

చాలు జపంబులుం దపముఁ | జాలు వ్రతంబులుఁ దీర్థయాత్రలుఁ

జాలు సదోపవాసములు | సత్కీర్తువుల్ ఘనయోగనిష్ఠులుఁ

జాలఁగ భీతి మాన్ప రఘుఁసత్తమునం స్తరణంబు గల్గుటన్.

తా. మాకు కాస్తా భ్యాసములచే బనిలేదు. పలుమాలు వేదములపఠనముచే బనిలేదు. తీర్థస్నానము లక్కఱలేదు. ఎల్లయజ్ఞములు వ్రతములు మంత్రజపములు అక్కఱలేదు. యోగాభ్యాస ముక్కఱలేదు. మహాపాపములభయము మాకు లేదు. ఏమన? మాకు రామస్మరణవలనఁ గలిగిన మహిమ సగోత్కర్షణమై యున్నది.

శ్లో. సీతామచోమానసరాజహంస సంసారసంతాపహర త్కమావః,

శ్రీరామ దైత్యాంతక శాంతిరూప శ్రీతారక బ్రహ్మసమోనమస్తే.
మ. కమనీయావనిజాతమానసమనః | కాసారహంసుః హిత

క్షము దైత్యాంతకు శాంతిరూపుని బ్రహ్మత్సంసారసంతాపఘో

రమహంభోనిధితారణుః రఘువరుః | రాజీవపత్రేక్షణుః

విమలుః దారక బ్రహ్మముః దలఁచి సేవింతుః గృహకాంక్షినై.

తా. సీతమనస్సనెడి మానస సగోవరమునకు హంసవంటివాడవును, సంసార సంతాపమును హరించువాడవును, ఓర్పుగలవాడవును, రాక్షసులపాలిట యముడవును, శాంతస్వరూపుడవును, తారకబ్రహ్మమవును నగు శ్రీరామా! నమస్కారము.

శ్లో. కదా వా సాకేతే విమలసరయూతీరపులినే

సమాసీన శ్రీమద్రఘువతిపదాబ్జే హృది భజః,

అయే రామ స్వామిః జనకతనయావల్లభ విభో

ప్రసీదేతి క్రోశ నిమిషమివ నేష్యామి దివసాః.

౬౧

మ. గురుసాకేతపురీమనోజ్ఞసరయూ | కూలంబునఁ సైకతో

పరిభాగంబునఁ గూరుచుండి రఘురాత్పదాంబుజాతంబులఁ

స్థిరవృత్తి భజియింపుచుఁ వరద యోసీతేశ ప్రత్యక్ష మై

కరుణింపం దగు దన్నఘస్రములు నిఁక్కంబు నిమేషం బగున్.

తా. అయోధ్యలో నిర్మలమయిన సరయూనది యొడ్డునందలి యిసుకలోఁ గూర్చున్నవాడనై శ్రీమంతములయిన రాముని పాదపద్మములను హృదయములో నేమింపుచు “ఓరామా! స్వామీ! సీతావల్లభా! విభూ! ప్రసన్నుడవగుము” అని మొఱవెట్టుచు దివసములను నిమిషములుగా నే నెప్పుడు గడఁచెదనో కదా!

శ్లో. కదా వా సాకేతే తరుణతులసీకాననతే

నివిష్ట స్తం పశ్యన్నవిహతవిశాలోర్ధ్వతిలకమ్,

అయే సీతానాథ స్తృతజనపతే దానవజయిః

ప్రసీదేతి క్రోశనిమిషమివ నేష్యామి దివసాః.

౬౨

శా. సాకేతంబున నొక్కవేళఁ దులసీసంతానమధ్యస్థుఁడై

శ్రీకల్యాణముఖంబునఁ దిలకముఁ | జెల్వొందునారాము హే

కాకుల్ సేళ! విదేహజాధిపతి! యో! కాసల్యపుత్ర! హరి
నీకుఁ మ్రొక్కుదినంబులు న్నిమిష మా ! సీరేడపత్రేక్షణా.

తా. ఆయోధ్యలో నవనవలాడుతులసి మొక్కలయడవిలోఁ గూర్చున్నవాఁడ నై చెదరక విశాలమయిన-ఊర్ధ్వపుండ్రముగల యారామునిచూచుచు “ఓసీతానాథా! స్మరించువారిని పాలించువాఁడా! రాక్షసులను జయించువాఁడా! ప్రసన్నుడ వగుము” అని మొఱిలిడుచు దినములను నిముసములుగ నెప్పుడు గడపెదనోకదా!

శ్లో. కదా వా సాకేతే మణిఖచితసింహాసనతలే

సమాసీనం రామం జనకతనయాఽఽలింగితతనుమ్,

అయే సీతారామ త్రుటితహరధన్వన్ రఘుపతే

ప్రసీదేభి క్రోశ న్నిమిషమివ నేష్యామి దివసాన్.

౬౩

మ. తనసాకేతసభాంతరస్థలి లసద్వ్రతోజ్జ్వలత్పీఠి భూ

తనయాలింగితుఁ డౌచు నెప్పుడును మోదం బొప్ప నున్నట్టి రా

ముని నోహో శివచాపఖండన ! ధరాపుత్రీపతీ! ముంగలన్

గనుపట్టన్ దగు దన్నఘస్రములు నిక్కంబున్ నిమేషం బగున్.

తా. ఆయోధ్యలో రత్నఖచితమయిన సింహాసమునఁ గూర్చున్నవాఁడును, సీతచే గాఁగిలింపఁబడిన దేహముగలవాఁడును అగు రాముని గూర్చి “ఓసీతారామా! శివునివిల్లు విఱచినవాఁడా! రఘుపతీ! ప్రసన్నుడ వగుము” అని మొఱిలిడుచు నెన్నడు దినములను నిముసములుగాఁ గడపెదనోకదా!

శ్లో. మార్గే మార్గే శాఖరాం రత్నవేదీ

వేద్యాం వేద్యాం కిన్నరీబృండగీతమ్,

గీతేగీతే మంజులాలాపగోష్ఠీ

గోష్ఠ్యాం గోష్ఠ్యాం త్వత్కథా రామచంద్ర!

౬౪

చ. పాలు పగుమార్గమార్గములభూజములందలిరత్నవేదికా

సలములఁ గిన్నరీతతులు ! తానలయాన్వితగానవైఖరిఁ

సలలిత మైనగోష్ఠియెడ ! సన్నుతిఁ జేతురు రామచంద్ర సీ

విలసిలనత్కథామృతము ! వేడ్కను గ్రోలెడుచి త్రవృత్తు లై.

తా. రామచంద్రా! ప్రతిమార్గమందును చెట్లక్రిందను రత్నాలవేదికలును, ప్రతివేదికయందును కిన్నర స్త్రీల పాటలును, ప్రతిపాటయందును మృదువైనయాలా పములతోడి గోష్ఠియును, ప్రతిగోష్ఠియందును సీకథయును వినఁబడుచుండును.

శ్లో. వృక్షేవృక్షే వీక్షితాః పక్షిసంఘా
స్సంఘేసంఘే మంజులమోదవాక్యమ్,
వాక్యేవాక్యే మంజులాలాపగోష్ఠీ
గోష్ఠ్యాంగోష్ఠ్యాం త్వత్కథా రామచంద్ర!

౬౫

ఉ. భూరుహాభూరుహంబులను † బొల్పుగ నున్నఖగవ్రజంబు లిం
పారంగ మంజులోత్కరము † లైననుభాషలయందు వేడ్కఁ బెం
పారినరమ్యగోష్ఠియెడ † నంచిత మైనభవత్కథాసుధా
సారమె కర్ణపర్వముగ † సన్నుతిఁ జేయును రాఘవేశ్వరా.

తా. రామచంద్రా! ప్రతిచెట్టునఁ బక్షులగుంపు కనఁబడుచున్నది. ప్రతిగుంపు నందును మృదువై సంతోషమును గలిగించు వాక్యమును, ప్రతివాక్యమునందును మృదువైన యాలాపములతోడి గోష్ఠియును, ప్రతిగోష్ఠియందును నీకథయు వినఁబడును.

శ్లో. శ్వేతపుష్పక మారుహ్య సీతయా సహ రాఘవ!

సుగ్రీవాదిభవద్భక్తై ర్మనోమధ్యే రమస్వ మే.

౬౬

మ. సితవిభ్రాజితపుష్పకంబున ధరాసీమంతిసిపుత్రికా
శ్రితవామాంకుడ వై రఘూద్వహ రమాచిత్తేశ దై త్యేశమా
రుతపుత్రాదిసమస్తభక్తజను లాహూధీఁ బ్రవేష్టింప న
ద్భుతరమ్యాకృతి వై మదీయ మగుచేతోవీధిఁ గ్రీడింపవే.

తా. రామా! సీతతోను, సుగ్రీవాదులయిన నీభర్తలతోను గూడఁ జెల్లని పుష్పకమును విమానమెక్కి నామనస్సనెడి యంతరాళమునఁ గ్రీడింపుము.

శ్లో. దోర్భిః ఖడ్గం త్రిశూలం డమరుమసిధనుశ్చారుశాణం కుతారం
శంఖం చక్రం చ ఘటం హలముసలగదాభిండివాలంచ పాశమ్,
విన్యూద్వహ్నింశ్చ ముష్టిం త్వభయవరకరం బిభ్రితం శుభ్రవర్ణం
వందే రామం త్రినేత్రం సకలరిపుకులం మర్దయంతం ప్రతాపైః.

మ. శరచాపాసికుతారముద్గరగదాచక్రాంబు భూభిండివా
లరుచిస్సారకృశానుముష్టిహలశూలప్రాసఫటాదులఁ
గరసంఘంబులఁ దాల్చి నిర్భయకరాఖ్యంబుఁ బ్రకాశింపఁ శాం
డురవర్ణంబుఁ ద్రినేత్రముం గలిగి తోఁస్తో శత్రులం ద్రుంచుశ్రీ
కరుండౌ రామున కెల్లకాలము సమస్కారంబు లర్పించెదన్.

తా. ఖడ్గమును, త్రిశూలమును, డమరును, కత్తిని, ధనుర్వాణములను, గండ్రోడ్డిటిని, శంఖమును, చక్రమును, పలకను, నాగటిని, రోకటిని, గదను, భిండివాలమును, పాశమును, వైద్యుతాగ్నులను, పిడికిలిని, అభయముద్రను బాహులచే ధరించువాఁడును, శెల్లనికాంతిగలవాఁడును, మూఁడుకన్నులుకలవాఁడును, తనప్రతాపములచేతను సకలశత్రువులమూఁకను మర్దించువాఁడును అగురాముని సేవించెదను. (భీరదుష్టజాదులయుద్ధసమయమున రాముఁడు రుద్రరూపమును ధరించినప్పటివల్ల వ)

శ్లో. దురితతిమిరచంద్రో దుష్టకంజాతచంద్ర

స్సరకువలయచంద్ర స్సూర్యవంశాభిచంద్రః,

స్వజననివహచంద్ర శ్శత్రురాజీవచంద్రః

ప్రణతకుముదచంద్రః పాతు మాం రామచంద్రః.

౬౮

చ. కలుషతమిస్రచంద్రుఁ డరికంజసుధాంశుఁడు దేవకైరవో

జ్వలశశి సారసాప్తకులవాధిమృగాంకుఁడు సంశ్రితోత్కఁగో

త్సవిభుఁ డగ్నికంజసితభానుఁడు నైజజనైకసేవ్యుఁడు

విలసితవీరుఁ డైనరఘువీరుఁడు సత్కృప నన్నుఁ బ్రోవుతనో.

తా. పాపములనునీఁకటికిఁ జూడ్రుఁడును, దుష్టులను పద్మములకుఁ జంద్రుఁడును, దేవతలకుకలువలకుఁ జంద్రుఁడును, సూర్యవంశమును సముద్రమునకుఁ జంద్రుఁడును, తనశక్తిసంఘమునకుఁ జంద్రుఁడును, శత్రువులను తామరలకుఁ జంద్రుఁడును సములను కలువలకుఁ జంద్రుఁడును, అగురామచంద్రుఁడు నన్నురక్షించుఁగాక.

శ్లో. కల్యాణదం కౌశికయజ్ఞపాలం కళానిధిం కాంచనశైలధీరమ్.

కంజాతనేత్రం కరుణాసముద్రం కాకుత్స్థరామంకలయామిచిత్రే.

ఉ. చారుకళానిధి విమలసారసపత్రవిశాలనేత్ర బృం

దారకశత్రుభైత్ర శుభదాయకుఁ గౌశికయజ్ఞరక్షకుఁ

గారుణికాగ్రగణ్యుఁ బరుఁ ఁ గాంచనభూధరధీరు శూరుని

శ్రీరఘురామునిన్ హృదయసీమగనుంగొనుచుండుఁబొందుగన్.

తా. మంగళప్రసాదుఁడును, విశ్వామిత్రునియాగమును కాపాడినవాఁడును, విద్యలకు నిధియు, బంగరుకొండవలె ధీరుఁడును, తామరలపంటికన్నులుగలవాఁడును, దయాసముద్రుఁడును, అగుకకుత్స్థవంశీయుఁడయిన రాముని మనసున సేవించెదను.

శ్లో. వాల్మీకిస్మృతిమందరేణ మథిత స్సీతారమాసంభవ

స్సంగీవాంగదజాంబవాదివదప స్సామిత్రిచంద్రోదయః,

వాతోత్పన్నమణి ర్విభీషణసుధః పాలస్త్యహాలహాల
శ్రీరామాయణదుగ్ధవార్ధి రమలో భూయాత్ సుఖశ్రేయసే. ౭౦
శా. ఆవాల్మీకిమనోగిరిప్రమధితం ధైర్యవీరయో లక్ష్మీసు
గ్రీవాదుల్ సురభూరుహగులు దశగ్రీవుండు హాలాహాలం
బావాతాత్త భవుండు రత్నము సుమిత్రాపత్యముం జంద్రుఁ డా
దేవారాతిసహోద్భవుండు సుధయై ధీపించురామాయణం
బే విఖ్యాతసుధాద్ధి యై యొసఁగు సత్ప్రేమాభిలాషార్థముల్.

తా. వాల్మీకిస్మృతియను మందిరపర్యతముచే మహిమబడినదియు, సీతయనెడి
లక్ష్మీయొక్క సంభవముగలదియు, సుగ్రీవుఁడు, అంగుఁడు, గాంభవంతుఁడు
మొదలయిన వానరులనెడి కల్పవృక్షాదులు గలదియు, లక్ష్మణుఁడనెడి చంద్రుని
యుదయము గలదియు, అంజనేయుఁడను కాన్తునిముగలదియు, విభీషణుఁడను
అమృతము గలదియు, రావణుఁడను హలాహలముగలదియు, నిర్మలమయినదియు
నగురామాయణమను పాలముద్రము మాకు సుఖము, శ్రేయము నిచ్చుననియగుత.

శ్లో. రఘునందన ఏవ దైవతం నో రఘువంశోద్భవ ఏవ దైవతం నః,
భరతాగ్రజ ఏవ దైవతం నో భగవాన్ రాఘవ ఏవ దైవతం నః.
చ. సరవరశేఖరుండు రఘునందనుఁడే పరదైవతంబు శ్రీ
వరుఁడు పరేశుఁడైనరఘువంశ్యుఁడే మాపరదైవతంబు శ్రీ
హరి భగవంతుఁడైనభరతాగ్రజుఁడే పరదైవతంబు మా
కరయఁగ రామభూవరుఁ డహర్నిశముం బరదైవతం బగున్.

తా. రఘువంశము నానందింపజేయురాముఁడే మాకు దైవము. రఘువంశ
మునఁ బుట్టినవాఁడగు రాముఁడే మాకు దైవము. ఫలితునియన్నయే మాకు దైవ
ము. భగవంతుఁడగు రాఘవుఁడే మాకు దైవము.

శ్లో. ఉత్పల్లామలకోమలోత్పలదళశ్యామాయ రామామనః
కామాయ ప్రశమాయ నిర్మలగుణారామాయ రామాత్మనే,
ధ్యానారాహముసింద్రమానససరోహంసాయ సంసారవి
ధ్వంసాయాద్భుతతేజసే రఘుకులోత్తంసాయ పుంసే నమః. ౭౧
మ. తతసీలోత్పలకోమలాంగునకుఁ గాంతానన్యనోహరి కల
చితమాసింద్రమనస్సరోవరలసఃచచ్ఛేతచ్ఛదస్ఫుర్తిస
న్నతికిఁగ సద్గుణశాలికిఁ దురితసంహోహటవీవహ్ని క
ద్భుతతేజస్కున కాజినూనునకు సంతోషంబునక మొక్కెదన్.

తా. వికసించి నిర్మలమై మృదువయినకలువఁజేకువలె వల్లనివాఁడును, స్త్రీలమనస్సులకు మన్మథుఁడును, శాంతుఁడును, నిర్మలములయినగుణపుష్పముల కుద్యానవనమును, రామస్వరూపుఁడును, ధ్యానముచే నిశ్చలులయిన మునీంద్రులమనస్సులను సరస్సులయందు హంసయు, సంసారవిభవంసకుఁడును, ఆశ్చర్యకరమైన తేజస్సుగలవాఁడును, రఘుకుల శిరోభూషణము అగుపురుషునకు నమస్కారము.

శ్లో. రాజీవాయతలోచనం రఘువరం నీలోత్పలశ్యామలం
మందారాంచితమంటపే సులలితే సావర్ణకే పుష్పకే,
ఆస్థానే నవరత్నరాజిఖచితే సింహాసనే సంస్థితం
సీతాలక్ష్మణలోకపాలనహితం వందే మునీంద్రాస్పదమ్. 23

తా. మందారస్థలహేమరత్నమయనంద్యద్యోతనత్పుష్పకం
బందుక నై జనభాశుభాసనమునం † దాసీనుఁ డై మానిన
ద్బృందాశాధిపలక్ష్మణాస్పదుఁడు నై † పృథ్వీసుతాయుక్తుఁ డై
కందేందీవరవన్దుఁ డౌరఘవరుక † గంజాక్షు సేవించెదన్.

తా. తామరఁజేకులవలె విశాలములయినకన్నులు గలవాఁడును, నల్లగలువవలె నల్లనివాఁడును, కల్పవృక్షముక్రింద నొప్పమండెడిమండపముపైని మిక్కిలి మనోహరమయిన సువర్ణపుష్పకమండలియాస్థానమున నవరత్నఖచితమయిన సింహాసనమునందుఁ గూర్చున్నవాఁడును, సీతలోను, లక్ష్మణునితోను, ఇంద్రాదులగులోకపాలురతోను గూడియుండువాఁడును, మునీంద్రులకు స్థానమయినవాఁడునునగు రఘుశ్రేష్ఠుని రాముని నమస్కరింతును.

శ్లో. వల్లీప్రవాళనవపల్లవపాదపద్మం
కంజేక్షణం జలదినీలసరోరుహాభమ్,
సీమంతినయనమోహనమూలమంద్రం
రామం నమామి మునిమానసరాజహంసమ్. 24

చ. కిసలయవిద్రుమారుణతః † గేరుపదాంబుజయుగ్మ మానిమా
నససరసీమరాళము ఘనప్రతిమానశరీరు మానినీ
విసరవిలోచనాంబురుహావిశ్రుతమోహనమంద్రముక మహా
త్ము సరసిజాక్షు భక్తజనతోషకరక రఘురాముఁ గొల్చెదన్.

తా. పగడపుడీగలవలెను క్రిందిగుళ్ళవలెను ఎఱ్ఱవైన పాదపద్మములుగలవాఁడును, తామరలవంటికన్నులు గలవాఁడును, మేఘముల, నల్లగలువలవంటికొంటి

గలవాఁడును, స్త్రీలకన్నలను మోపింపజేయుటకు మూలమంత్రమును, మనులమనస్సును మానససరస్సునకు రాజహంసయు నగుశ్రీరాముని నమస్కరించుచుండును.
శ్లో. అలం వివాదేన న మానుషోఽయం

రామాత్త నా రాక్షసమర్దనాయ,
భుజంగశయ్యాం పరిముచ్య సాక్షౌ
న్నారాయణో భూతల మాజగామ.

27

చ. కలహ మిక్కేల మానవుఁడు † గాఁడు సుమీ రఘురామచంద్రుఁ డీ
యిల జనియించె రాక్షసుల † నేపడఁగింప భుజంగతల్పమున్
గొలఁగి జగన్నియంత యగుతోయజరాభుఁడు దృష్టిపాత్రుఁ డై
సలలిత మామహామహిమ † సర్వజగంబులు సన్నతింపఁగన్.

తా. వివాద మక్కఱలేను. ఈంముఁడు మనుష్యుఁడు గాఁడు. రాక్షసులను సంహరించుటకై నారాయణుఁడు తనశేషశయ్యను విడిచిపెట్టి సాక్షాత్తుగా రామస్వరూపముచేతను భూలోకమునకు వచ్చినాఁడు.

శ్లో. లోకత్రాణానుకారీ దశవదనశిరిఃపక్ష్మివిచ్ఛేదకారీ
లంకాలంకారహరీ భృగుతనయమనస్సర్వగర్వాపహరీ,
సీతాసీమంతకారీ మణిమయమకుటో దివ్యకోదండధారీ
శ్రీరామః పాపహరీ శమయతు దురితం భూమిభారాపహరీ. 28

మ. భువనత్రాణ దశాస్యకంఠవిలుర † దూభరిప్రభావాస్య నా
నవరాట్నట్టణవైభవాపహరు సన్తాపకీకృతీరు భా
ర్గవగర్వాపహరు ధనుర్ధరు ధరా † కన్యానుసారి హరిన్
భువిభారాపహు రాముఁ గొల్తు దురితం † బుల్ పాపి రక్షింపఁగన్.

తా. లోకములను రక్షించుటకై మనుష్యత్వము ననుకరించినవాఁడును, రావణునిపశిలలను గోసినవాఁడును, లంకయొక్కయలంకారములను హరించినవాఁడును, పరశురామునిమనస్సునంబలి గర్వమునంతను తొలఁగించినవాఁడును, సీతకుఁబాపటనవరించువాఁడును, మణిమయమయిన కిరీటుముగలవాఁడును, దివ్యమయిన ధనుస్సును ధరించువాఁడును, ధన్తలపాపములను హరించువాఁడును, భూదేవిభారమును తొలఁగించినవాఁడును అగు శ్రీరాముఁడు నాపాపమును శమింపజేయునుగాక.

శ్లో. బ్రహ్మాదియోగిమునిపూజితసిద్ధమంత్రం
దారిద్ర్యదుఃఖభవరోగవినాశమంత్రమ్,
సంసారసాగరసముత్తరజైకమంత్రం
వందే మహాభయహరం రఘురామమంత్రమ్.

22

ఉ. సారసగర్భయోగిమునిఁసంస్కరణీయము దుఃఖిరోగసం
హారకముఁ దరిద్రకలుఁపాపహముఁ భయవారకంబు సం
సారపయోధితారకము † సర్వసుపర్వమనోవిహారముఁ
శ్రీరఘరామమంత్రముగుఁటిగించి నమస్కృతు లాచరించెదన్ .

తా. బ్రహ్మాదులచేతను యోగులచేతను మునులచేతను పూజింపఁబడు సిద్ధమంత్రమును, దారిద్ర్యమువలనిదుఃఖమును జన్మమనెడిరోగమును నశింపఁజేయుమంత్రమును, సంసారసముద్రమునుండి దాఁటించుటకు ముఖ్యమంత్రమును గొప్పభయములను హరించునదియు నగు రఘురామమంత్రమును నమస్కరించెదన్.

శ్లో. శత్రుచ్ఛేదైకమంత్రం సరసముపనిషద్వాక్యసంపూజ్యమంత్రం
సంసారోత్తారమంత్రం సముచితసమయే సంగనిర్వాణమంత్రమ్,
సర్వైశ్వర్యైకమంత్రం వ్యసనభుజగసందప్తసంత్రాణమంత్రం
జిహ్వే! శ్రీరామమంత్రం జపజప సఫలం జస్తసాఫల్యమంత్రమ్.

మ. ఉరుసుసారసము త్తరంబు నిగమాంతోక్త్యర్చితంబుఁ నమ
స్తరిపుధ్వంసము జన్మపావనముగా † సత్సంగవేళాసము
చ్ఛరితంబుఁ వ్యసనాహిదప్తజనరత్నదక్ష మైశర్యదం
బరుదా శ్రీరఘరామమంత్రమును జిహ్వే! భక్తిగీర్తింపుమా.

తా. ఓనానాలుకా! మనజన్మము సఫలముగునట్లు శ్రీరామమంత్రమును ఉచిత సమయమున సదా జపించుచుండుము. అ దెట్టిదా? అరిష్టదర్శమును ఛేదించుటకు ముఖ్యమంత్రము. శరసమునని. ఉపనిషద్వాక్యములచే బూజింపఁదగినమంత్రము. సంసారమునుండి తరింపఁజేయుమంత్రము. దేహసంగమును తొలఁగించుమంత్రము. సకలైశ్వర్యములను గలిగింప ముఖ్యమంత్రము. వ్యసనములను పాములచే గఱువఁబడిన వారిని రక్షించుమంత్రము. వేయేలా? జన్మమును సఫలముగాఁ జేయుమంత్రము.

శ్లో. ఆకర్ణ మారూఢధనుస్సణాఢ్యం
బ్రహ్మస్త్రఖండికృతరాక్షసేంద్రమ్,
రథాధిరూఢం రణరంగధీరం
రామం భజే రక్తసరోరుహాక్షమ్.

2౯

తా. పాకారాతిరథంబు నెక్కి రణభూభాగంబు గంపింపఁగా
నాకర్ణాంతధనుర్విముక్తదృఢబ్రహ్మస్త్రంబునఁ రావణుఁ
లోకశ్రేణి నుతింపఁ ద్రుంచినబుధశ్లోకుఁ సరోపాంబకుఁ
గాకుత్ సాన్వయదుగ్ధవారినిధిరాతాచంద్రుఁ గీర్తించెదన్.

స్తస్తా శ్శ్యామలకాయకాంతికలితా యా ఇంద్రసీలాయితా
ముక్తా స్తా శ్శుభదా భవంతు భవతాం శ్రీరామవైవాహికాః.

చ. పరిణయవేళ సీతకరః పద్మయుగస్థితమా క్తికాళి క
య్యరుణమణిప్రభల్ వెలసె † నాజితనూజాశిరంబునందుఁ గుం
దగుచులు గల్గె రాముతనుఁ ధామముచేత విసీలరత్నవి
స్ఫురణత గల్గెఁ దన్మణులు † సుస్థిరసంపద లిచ్చు నిచ్చలున్.

తా. సీతయొక్క కమలమువలె నిర్మలమయినదోసటి యేమత్యములు పద్మరాగ
ములవలె సున్నవో, రామునిశిరస్సున సుంచఁబడినవై యేమత్యములు ప్రకాశించు
చున్నమల్లెపూలవలె సున్నవో, అటునుండి జాతినవై నల్లనిశరీరకాంతితోఁ గూడిన
వై యేమత్యము లింద్రసీలమణులవలె నయినవో అట్టి శ్రీరామవివాహకాలమందలి
తలంబ్రాలములైములు మీకు శుభముల నిచ్చున వశంఁగాక.

శ్లో. నిత్యం శ్రీరామమంత్రం నిరూపమ మధికం నీతిసుజ్ఞానమంత్రం
సత్యం శ్రీరామమంత్రం సదమలహృదయే సర్వదారోగ్యమంత్రమ్,
స్తుత్యం శ్రీరామమంత్రం సులలితసుమనస్సౌఖ్యసౌభాగ్యమంత్రం
పర్యం శ్రీరామమంత్రం పవనజవరదంపాతు మాం రామమంత్రమ్.

ఉ. నిత్యము నిస్సహానమును † నీతి వివేకము నిర్మలంబు నా
దిత్యశుభప్రదాయకము † దీనజనార్తిహరంబు యోగిసం
స్తుత్యము సజ్జనప్రకరః తోషకరంబు కరంబు నంజనా
వత్యవరప్రదంబు రఘువద్యునిమంత్రము నన్నుఁ బ్రోవుతన్. ౮౩

తా. నిత్యమైనదియు, సాటిలేనిదియు, అన్నింటికంటె గొప్పదియు, నీతిని
మంచిజ్ఞానమును గలిగించునదియు, సత్యమైనదియు, యోగ్యులనిర్మల హృదయముల
యందుండి సదా ఆరోగ్యమును గలిగించునదియు, స్తుతింపఁదగినదియు, మంచిమన
స్సులుగలవారికి సౌఖ్యమును, సౌభాగ్యమును గలిగించునదియు, పరింపఁదగినదియు,
అంజనేయునికి వరమునిచ్చునదియు నగుశ్రీరామమంత్రము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. వ్యామోహప్రళయకాషధం మునిమనోవృత్తిప్రవృత్త్యైషధం
దైత్యోన్ములకరౌషధం భవభయప్రధ్వంసనైకౌషధమ్,
భక్తానందకరౌషధం త్రిభువనీసంజీవనైకౌషధం
శ్రేయఃప్రాప్తికరౌషధం పిబ మనః! శ్రీరామచామౌషధమ్. ౮౪

చ. భవభయభేషజంబు రిపుభంజన మాశ్రితతోషణంబు దా
నవవరసర్వగర్వహరఁ గంబు మునీశ్వరసేవితంబు మో

హవిదళనంబు లోకనివహప్రకటోజ్జ్వలజీవనంబు నౌ
నవితథ రామనామకమహాషధముక్ రహిః ద్రాగు చిత్తమా!

తా. సంసారమోహమును శమింపఁజేయునదియు, మనులమనోవృత్తులనుప్రవ
ర్తింపఁజేయునదియు, రాక్షసులను నిర్మూలించునదియు, జన్మయమును తప్పక ధ్వం
సముచేయునదియు, భక్తుల కానందమును గల్గించునదియు, ముల్లోకములనుముఖ్యము
గాసంజీవింపఁజేయునదియు, శ్రేయస్సులను లభింపఁ జేయునదియునగు శ్రీరామనామ
మనెడి యాషధమును ఓనామనసా! త్రాగుము.

శ్లో. ధ్యాయే ప్రాతస్సురేశం రవికులతిలకం రంజితానంతలోకం
బాలం బాలారుణాక్షం భవముఖవినయం భావగమ్యం భవఘ్నమ్,
దీప్యంతం స్వర్ణక్రొవై ర్మణిగణనికరై ర్భూషణై రుజ్జ్వలాంగం
కౌసల్యాదేహజాతంమమహృదయగతంరామమిషత్ స్థితాస్యమ్.

మ. స్థితవక్త్రుఁ గలుషాపహృఁ సురమునిశ్రేష్ఠస్తుతుఁ శంకరా
ర్చితచాదుఁ బరుఁ గౌసలేయు సుజనశ్రీతిప్రదుఁ భూషణం
చితు బాలారుణనేత్ర భాస్కరకుటుఁ శ్రీరాఘవుఁ లోకరఘ
జితునిఁ హృత్పరసీరుహంతరగతుఁ నేవింతుఁ బ్రాతంబునన్ .౪౫

తా. దేవతలకుఁ బ్రభువును, సూర్యకులమునకుఁ దిలకప్రాయుండును, ఎల్లలో
కములను రంజింపఁజేయువాఁడును, బాలుఁడును, బాలసూర్యనివంటికన్నులుగలవాఁ
డును, శివాదులచే నుతింపఁబడువాఁడును, మనస్సుచే బొంపిఁదగినవాఁడును, జన్మమును
లేపండఁజేయువాఁడును, ఆడుకొనుచుండువాఁడును, బంగారుచే బొడుగఁబడినమణి
లసమాహములుగలనగలచేఁ బ్రకాశించునంగములు గలవాఁడును, కౌసల్యకుమారుం
డును, చిటునగవులోడి మొగముగలవాఁడును అగురాముని నాహృదయమునందున్న
వానినిగాఁ బ్రార్థన ధ్యానించెదను.

శ్లో. మధ్యాహ్న రామచంద్రం మణిగణలిలితం మందహాసావలోకం
మార్తండానేకభాసం మరకతనికరాకార మానందమూర్తిమ్,
సీతావామాంకసంస్థం సరసిజనయనం పీతవాసో వసానం
పందేహం వాసుదేవంవరశరధనుషం మానసేమేవిభాంతమ్ ౪౬

మ. దరహాసేక్షణుఁ దప్తకాంచనలసశ్రతోజ్జ్వలాకల్పనిఁ
శరకోదండకరాంబుజుఁ మరకతఁచ్ఛాయాభిరాముఁ విభా
స్వరకోటిద్యుతి జానకీసహితు రాజశ్రేష్ఠు జాంబూనదాం
బరు శ్రీరాముని మధ్యమాహ్నమున సంభావించినేమైక్కెదన్.

తా. మణులచేసోప్పువాఁడును, చిటునగవుతోఁ జూచువాఁడును, పెక్కునూ ర్యులప్రకాశముగలవాఁడును, మరకతమణులవంటియాకారముగలవాఁడును, అనందస్వ రూపుఁడును, ఎడమతోడపైని సీతగలవాఁడును, తామరలవంటికన్నులు గలవాఁడును, పచ్చనివస్త్రమును గట్టుకొనువాఁడును, వాసుదేవశబ్దవాచ్యుఁడును, మంచిబాణముల తోడిధనుస్సుగలవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని మధ్యాహ్నమువేళ నాహృదయ మునఁ బ్రకాశించువానినిగా నేను నమస్కరించెదను.

శ్లో. ధ్యాయే రామం సుధాంశుం సతనకలభవారణ్యతాపప్రహారం
శ్యామం శాంతంసురేంద్రంసురమునివినుతం కోటిసూర్యప్రకాశమ్
సీతాసౌమిత్రిసేవ్యం సురనరసుగమం దివ్యసింహాసనస్థం
సాయాహ్నేరామచంద్రం స్థితరుచిరముఖం సర్వదామే ప్రసన్నమ్.
మ. శ్రితపాపాటవివహ్ని లక్ష్మణధరిః శ్రీపుత్రికాయుక్తుః స
చితచంద్రానను శాంతు దేవమునిసంఘేవ్యుః విసిలాకృతిః
స్థితవక్త్రుః రవికోటిసర్వభుమశీః సింహాసనాసానసం
స్థిత శ్రీరాము దినాంతమందు మది నేఁ జింతింతు నిష్టాప్తికిన్.

తా. నమ్రులయినవారికెల్లను సంసారమనెడియరణ్యమందుఁ గలుగుతాపమును తొలఁగించువాఁడును, చామనచాయవాఁడును, శాంతుఁడును, దేవతలకుఁ బ్రభువును, దేవతలచేతను మునులచేతను కొనియాడఁబడువాఁడును, కోటిసూర్యులతో సమాన మయినప్రకాశముగలవాఁడును, సీతాలక్ష్మణులచే నేవింపఁదగువాఁడును, దేవతలకును మనుజులకును సులభుఁడును, దివ్యమయినసింహాసనమునం దుండువాఁడును, చిటునగ వుచే సాగఁగయిన మొగముగలవాఁడును, ఎల్లప్పుడును నాకుఁ బ్రకన్నుఁడును అగు రాముఁ డనెడిచంద్రుని సాయంకాలమున ధ్యానించుచుండును.

శ్లో. కేయూరాంగదకంకణైర్భరిగజైర్వైరోచమానం సదా
రాకాపార్యణచంద్రకోటిసదృశం ఛత్రేణ వైరాజితమ్,
హేమస్తంభసూత్రఘోషశియుతే మధ్యే మహామంటపే
దేవేశం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్. ౪౮
మ. పదియాఁజ్యోలపసిండికంబములచేఁ భాసిల్లుగేహంబునం
దుదయించుత్పరిపూర్ణచంద్రసదృశుఁ యోగీంద్రసంసేవ్యుఁ నం
గదకోటిరవిభూషణుఁ భరతముఖ్యబ్రాతృసంసేవితుఁ
సదయాత్మరఘురాము సీరదఘనశ్యాముఁ డలంతుమదిన్.

తా. ఎల్లప్పుడును భుజకీర్తులచేతను, ఉంగరములచేతను, కడియములచేతను, మణి మాలలచేతను ప్రకాశించువాఁడును, కోటకొలఁదిపున్నమచంద్రులతో సమానుఁడును, శ్వేతచ్ఛత్రముచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, పదునాఱువేలబంగారు కంబములుగల గొప్ప

మండపమున నడుమను భరతుఁడు మొదలగువారిచే జుట్టువాలుకొనఁబడినవాఁడును,
దేవతలకుఁ బ్రభువును, నల్లనివాఁడును అగురాముని సేవించుచుండును.

శ్లో. విహాయ కోదండ మిమం ముహూర్తం

గృహాణ పాణౌ మణిచారువేణుమ్,

మయూరబర్హం చ నిజోత్తమాంగే

సీతాపతే రాఘవ రామచంద్ర!

౮౯

మ. శరచాపంబులు మాని బర్హమణివంశంబుల్ శిరంబందు ను
త్కరయుగ్గంబునఁబూనఁగాఁదగుముహూర్తంబు స్రఘూత్తంసభా
స్కరవంశాంబుధిపూర్ణచంద్ర నగరఃకౌదక్ష కంజాక్ష భూ
వరమాశిస్థకిరీటరత్నవిలసత్పాదాబ్జ రామప్రభూ!

తా. సీతాపతీ! రాఘవా! రామచంద్రా! నీ పీఠుహూర్తమునఁజేరివింటినివిడిచి
మణులచే సాగసయిన పిల్లనఁగ్రోవిని, శిరమునంగు నెఱులిపించెమును భరింపుము.

శ్లో. శుద్ధాంతే మాతృమధ్యే దశరథపురత స్సంచరంతం పరం తం
కాంచీదామానువిదప్రతిమణివిలసత్కింకిణీనిక్వణాంగమ్,
ఫాలే ముక్తాలలామం పదయుగనినదన్నూపురం చారుహాసం
బాలం రామం భజేహం ప్రణతజనమనఃఫేదవిచ్ఛేదదక్షిణమ్

ఉ. అంతిపురంబునక దశరథాధిపుముంగల మాతృమధ్యమం
దెంతయు నాట లాడుతటి † హేమమణీయతనూపురంబు లా
క్రాంతనితంబఘంటికలు † రంజల ముత్యపురావిరేకచే
వితగఁ జెన్నుమీఱు రఘువీరుఁగుమారు నుదారు నెన్నెదన్.

తా. అంతిపురిలో తల్లులమధ్యను దశరథునియెగుటను, మొలత్రాటికిఁగూర్చు
బడినప్రతిమణిమధ్యను ప్రకాశించుచున్న చిలుగంటల ధ్వనిగల యవయవములు గల
వాఁడును, నుడుటను ముత్యాలచేర్చుక్క గలవాఁడును, పాదములయందు ధ్వనిచే
యుచున్న యందెలుగలవాఁడును, చక్కనినవ్వుగలవాఁడునునై తిరుగుచున్నవా
డును, అందఱకం పైను పయవాఁడును, నమ్మలయినవారి మనస్సులయందలి కష్టము
లను దొలఁగించు నేర్పుగలవాఁడును, బాలుఁడును అగురాముని సేవించుచుండును.

శ్లో. సంపూర్ణచంద్రవదనం సరసీరుహాక్షం

మాణిక్యకుండలధరం మకుటాభిరామమ్,

చాంపేయగౌరవసనం శరచాపహస్తం

శ్రీరామచంద్ర మనిశం మనసా స్మరామి.

శ్లో. ఇంద్రసీలమణిసన్నిభదేహం వందనీయమసకృన్మనిబృందైః,
లంబమానతులసీవనమాలం చింతయామి సతతం రఘువీరమ్. ౯౦

చ. సురుచిరపూర్ణచంద్రముఖుఁ ఁ శోభితరత్నకిరీటకుండలా
భరణు సువర్ణచేలుని శుభవ్రతు సారసపత్రనేత్రు భా
సురశరచాపహస్త నతఃసూరివిమాను విసీలగాత్రు సు
స్థిరవనమాలికుఁ రఘుపతి న్నియతి స్తనసా! స్థరింపుమా.

తా. పూర్ణచంద్రునివంటి ముఖముగలవాఁడును, తామరలవంటి కన్నులుగల
వాఁడును, మాణిక్యములతోడి కుండలములను ధరించువాఁడును, కిరీటముచే మనోహ
రుఁడును, సంపెంగపూవువలెఁబచ్చనై నవస్త్రముగలవాఁడును, భనుర్బాణములుచేతు
లయందుఁ గలవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని మనసుచే స్మరించుచుండును. మఱియు,
ఇంద్రసీలమణులతో సమానమయిన దేహముగలవాఁడును, మాటిమాటికినిమునిసంఘ
ములచేతను నమస్కరింపఁడుగువాఁడును, వ్రేలుచున్నతులసిమాల గలవాఁడును అగు
రఘువీరుని సదా చింతన చేయుచుండును.

శ్లో. రామచంద్ర దయాసాంద్ర రఘువీర సృపోత్తమ!
లోచనాభ్యాం కృపాపూరపూర్ణాభ్యాం మాం విలోకయ. ౯౧

ఉ. శ్రీరఘురామచంద్ర సుచరిత్ర కృపాకర రాజశేఖరా
సూరిజనస్తతాంఘ్రియుగఁ ఁ సుందరగాత్ర ధరానుతాధిపా
చారువిలోచనంబులనుఁ సత్కరుణాపరిపూర్ణదృష్టిచే
నారయుమయ్య నన్ను నిరతాశ్రయుఁ డంచుఁ దలంచిమక్కువన్.

తా. దయతోనిండినవాఁడా! రఘువీరా! రాజోత్తమా! రామచంద్రా!
దయారస ప్రవాహముతో నిండారిననీకన్నులతో నన్ను జూడుము.

శ్లో. రామేతివర్ణద్వయ మాదరేణ సదా స్మరత్ ముక్తిముపైతిజంతుః,
కతా యుగే కల్తషమాససానా మన్యత్రధర్మే ఖలు నాధికారః.
భక్తప్రియంభక్తసమాధిగమ్యంచింతాహరంచింతితకామధేనుమ్,
రవీందుఃకోటిద్యుతిభాస్వరంతంరామంభజేరాఘవరామచంద్రమ్.

చ. సలలితరామనామజపఃసం స్మరణంబుల ముక్తి చేకుఱు
గలియుగమందు నన్య మగుఁకర్తములం దతికాంక్ష లేటికి
నలినసఖాబ్జకోటిరుచిఁ నన్రుజనప్రియు భక్తకల్పకం
బిల సుజనవ్యథాపహరుఁ నిష్టఫలప్రదు రాము నెన్నెదన్. ౯౩

తా. 'రామ' అనురెండక్షరములను సాదరముగ సదా స్మరించుప్రతిజంతువు
మోక్షమును పొందును. ఈకలియుగమునఁ గలుషితహృదయులగువారి కితరధర్మముల

నాచరించుట కధికారములేదు. భక్తప్రియుఁడును, చింతలను హరించువాఁడును, కోరికల నిచ్చుటకుఁ గామధేనువువంటివాఁడును, కోట్లకోలఁది నూర్యచంద్రులకాంతి వంటి కాంతితోఁ బ్రకాశించువాఁడును, మనుల నానందింపజేయువాఁడును, అగు రఘువంశీయుని రామచంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. సకలభువనరత్నం సర్వశాస్త్రార్థరత్నం
సమరవిజయరత్నం సచ్చిదానందరత్నమ్,
దశముఖహరరత్నం దానవారాతిరత్నం
రఘుకులనృపరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్. ౯౪

చ. ఇనకులరాజరత్న మసుః | రేశ్వరమర్దనరత్నముఁ | రణ
వనిజయరత్నము న్నిగమః | వర్ణితరత్న మమేయరత్నముఁ |
దనుజవినాశరత్నము విధాతృసమర్చితరత్నముఁ | జగ
జ్జననుతరామరత్న మనిశంబు కృపామతి నన్నుఁ | బ్రోవుతన్.

తా. సర్వలోకములలో రత్నమును, సకలశాస్త్రార్థములలో సారమును; యుద్ధములలో జయముగలరత్నమును, సత్తు-చిత్తు-ఆనందము అనురత్నమును, రావణుని సంహరించినరత్నమును, రాక్షసులకు శత్రువైన రత్నమును, రఘువంశపురాణాల రత్నమును, అగురామరూపమయినరత్నము నన్ను రక్షించునుగాక.

శ్లో. మాతృపార్శ్వేచరంతం మణిమయశయ నేమంజుభూషాంచితాంగం
మందంమందం పిబంతం ముకుళితనయనం స్తన్యమన్యస్తనాగ్రమ్,
అంగుశ్యగ్రైః స్పృశంతం సుఖపరవశయా సస్తితాలింగితాంగం
గాఢంగాఢం జనన్య కలయతుహృదయంమామకంరామబాలమ్.

చ. సరసత రత్నతల్పమున | సస్తనభూషణభూషితాంగుడై
దరహసితంబునఁ జననిః | స్తన్యముఁ గ్రోలుచు నొక్క కేల నా
దర్శణఁ గుచాగ్ర మంటి ప్రమదంబునఁ గన్నులుమూసి కౌగిటఁ
బరవశసౌఖ్య మొందుపసిఁ బాలుని రామునిఁ గాంతు నెమ్మదిన్.

తా. మణికారమయినమంచముమీఁదను తల్లిప్రక్కను ఉన్నవాఁడును, మనోహరమయిననగలచే నొప్పుచుండెడియవయవములుగలవాఁడును, మాతలువడిన కన్నులుగలవాఁడును, మెలమెల్లఁగా పాలుత్రాగుచున్నవాఁడును, రెండవస్తనాగ్రమును మునిక్రేళ్ళచేఁ బుణకుచున్నవాఁడును. సుఖముచే ఒడలుమఱచినతల్లిచేఁ జిలునగవుతో మిగుల గాఢముగఁ గౌగిలింపఁబడినయవయవములుగలవాఁడును, అగు బాలుఁడయిన రాముని నామనన్ను తలంచుఁగాక.

శ్లో. రామాభిరామం నయనాభిరామం వాచాభిరామం వదనాభిరామమ్,
సర్వాభిరామం చ సదాభిరామం వందే సదాదాశరథించరామమ్.

ఉ. రాము సదాభిరాము దినః రాజకులాంబుధిసోము జానకీ
రాము సురారిభీము వరః రాజలలాము విసీలనీరద
శ్యాముః బవిత్రనాము విలసన్తణిదాము సమర్చితామర
స్తోము గుణాభిరాము నుతః సోముః దలంచి నమస్కరించెదన్.

తా. స్త్రీల కిష్టుడును, కన్నుల కింపైనవాడును, పలుకులచే మనోహరుడును, మొగముచే మనోహరుడును, అందఱకును ఇష్టుడును, ఎల్లప్పుడును మనోహరుడును, దశరథునికుమారుడును అగురాముని సదా నమస్కరించెదను.

శ్లో. జయజయ రఘురామ శ్రీముఖాంభోజభానో
జయజయ రఘువీర శ్రీమదంభోజనేత్ర,
జయజయ రఘునాథ శ్రీకరాభ్యర్చితాంఘ్రి
జయజయ రఘువర్య శ్రీశ కావ్యణ్యసింధో. F2
చ. జయజయ రామచంద్ర విలసత్కమలాననకంజభాస్కరా
జయజయ రాఘవేంద్ర మునిచంద్రసమర్చితపాదపంకజా
జయజయ జానకీరమణః సారసపద్మవిశాలాచలాచనా
జయ రఘువీర దాసనుతః సత్కరుణావరుణాలయాచ్యుతా.

తా. లక్ష్మీరూపయగు సీతముఖపద్మమునకు సూర్యునివంటివాడవగు రఘురామా! జయమును పొందుము. శ్రీమంతములయిన తామరతీకువంటికమ్మలుగల రఘువీరా! జయమును పొందుము. లక్ష్మీయంశమగు సీతచేతితోఁ బూజింపఁబడు పాదములుగల రఘునాథా! జయమును పొందుము. లక్ష్మీరూపయగు సీతకుఁ బతివి, దయాసముద్రుడవును అగురఘువర్యా! జయమును పొందుము జయమును పొందుము.

శ్లో. జయజయ వరశంఖశ్రీగదాచక్రధారిణ్
జయజయ నిజదాసప్రార్థితార్థప్రదాయిణ్,
త్రిభువనగతసర్వప్రాణిభావజ్ఞ విష్ణో!
శరణ ముపగతోఽహం త్వం శరణ్యం వరేణ్యమ్. F3

చ. జయజయ శంఖచక్రవరః శార్ఙ్గదావిలసత్కరాంబుజా
జయ నిజసేవకేష్వితప్రశస్తదురానదకార్యదాయకా
జయ భువనత్రయప్రచురః జాతుమనోజ్ఞ రమేశ రాఘవా
జయ రఘురామచంద్ర గుణసాంద్ర నినుక శరణంబు వేడెదన్.

తా. శ్రేష్ఠములయిన శంఖమును, గదను, చక్రమును ధరించురామా! జయమును పొందుము. నీభక్తులచే గోరంబడునర్థముల నిచ్చురామా! జయమును పొందుము. ముల్లోకములయందలి యెల్లప్రాణులవ్యాధయముల నెఱిగినవిష్ణు! శరణ్యుడవును, శ్రేష్ఠుడవును అగునిన్నను నేను శరణు పొందితిని.

శ్లో. వేదవేద్యే పరే పుంసి జాతే దశరథాత్మజే,

వేదః ప్రాచేతసా దాసీత్ సాక్షాద్రామాయణాత్మనా.

౯౯

ఉ. ఆగమవేద్యుఁ డైనహరి † యాజితనూభవుఁ డై జనించుచో
నాగమసంచయం బుదిత † మయ్యెను రామకథాస్వరూపమై
బాగుగ వామలూరుభవభవ్యకవిత్వమునక బ్రసన్నమై
భాగవతాగ్రగణ్యులకుఁ † బత్వము నై శ్రవణార్హమై తగన్.

తా. వేదములచేతను తెలిసికొంచినపరమపురుషుఁడు దశరథునికొడుకయి పుట్టఁగానే, ఆవేదము వాల్మీకిచేతను రామాయణస్వరూపమునఁ బ్రత్యక్షమయినది. (అనఁగా, పరమాత్మయే రాముఁడు, వేదమే రామాయణ మనుట.)

శ్లో. శ్రీరామేత్యేకదా వక్తుం మనో యస్య ప్రవర్తతే,

వైకుంఠవాసిన స్తస్య కుల మేకోత్తరం శతమ్.

౧౦౦

ఉ. శ్రీరఘువీరుపేరు తనచిత్తిమునం దొకవేళ భక్తినిం
పార భజింప నెంచినమహాత్మునియేకశతాన్వయంబు లా
కారుణికాగ్రగణ్యకృపఁ † గాంచి వసించు రనంతసంతతా
ధారసముల్లసద్బుధవితానవికుంఠపురీవరంబునన్.

తా. ఎవ్వనిమన స్సొక్కుసారి శ్రీరామా! అని పలుకుటకుఁ బ్రవర్తించునో, వానినూటొక్కకులమువారును వైకుంఠవాసు లగుదురు.

శ్లో. రాశబ్ధోచ్చారమాత్రేణ ముఖాన్నిర్యాంతి పాతకాః,

పునః ప్రనేశభీత్యా చ మకారస్తు కవాటవత్.

౧౦౧

చ. గరిమ రవర్ణ మెన్నగ ముఖింబుననుండి తొలంగుఁ బాపముల్
దిరిగి ప్రవేశభీతిని నతిత్వరితంబు మవర్ణ మెన్నఁగాఁ
బరఁగఁ గవాట మౌటెఱిగి † ప్రాజ్ఞజనుల్ కలివేళ రాముగం
స్తరణముఁ జేసి పొందుదురు † శాశ్వతమై తగుముక్తిమార్గమున్.

తా. రా అను అక్షరము సుచ్ఛరించినంతనే పాపములు నోటనుండి వెడలి పోవును. అని మరల లోపలఁ బ్రవేశించునేమో యనెడిభయముచేతను మ అను అక్షరము తలుపువలె నుండును.

శ్లో. శ్రీరామాయణ మాదికావ్య మృషిణా వాల్మీకినా నిర్మితం
వేదాంతార్థవిశారదై రనుదినం స్తుత్యం సురై రర్చితమ్,
శ్రోతృణా మఘనాశనం సురతరో స్తుత్యం తు ముక్తిప్రదం
యే శృణ్వంతి పఠంతి రామచరితం తే యాంతి విష్ణోః పదమ్.

శా. శ్రీరామాయణ మాదికావ్య మగజాశేవ్యంబు వాల్మీకిచే
నారూఢంబుగ నిర్మితంబు నిగమాంతార్థప్రబోధంబు మం
దారప్రాయము ముక్తిదంబు విబుధస్తవ్యంబు దీనిక విసక
ఘోరాఘాఘహరం బగుజమవ వైకుంఠంబు ప్రాప్తం బగున్.

తా. శ్రీరామాయణము మొట్టమొదటికావ్యము. వాల్మీకియనుబుద్ధిచేత నిర్మిం
పఁబడినది. ఉపనిషత్తులయందలియర్థము నెఱింగినవారిచేతను ప్రతిదినము స్తోత్రము
చేయఁదగినది. దేవతలచేఁ బూజింపఁబడునది. వినువారిపాపములను నశింపఁజేయునది.
కల్పవృక్షముతో సరియైనది. అది యీయలేనిమోక్షము నిచ్చునది. అట్టిరామచరి
త్రను ఎవరు విందుకో చనువుదురో వారు వైకుంఠమునుగూర్చి పోవుదురు.

మ. శివతుల్యం డగునాదిశంకరులు ముక్ ✱ శ్రీరామకర్ణామృతం
బవనిక సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్షఁ జేకూరివం
శవరాధీందుప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే ✱ శ్రద్ధఁ దెనింగించి రా
ఘవ! పూదండగ నిచ్చినాఁడఁ గొను మాకల్పంబుగా సత్కృపన్.

మాలిని. విమలకమలమూర్తి ✱ విస్ఫురన్నీలమూర్తి
శమదమగుణవర్తి ✱ సాధుసంతాపహర్తి
సుమశరసమగాత్రా ✱ సూరిసంస్తోత్రపాత్రా
సమదదనుజజైత్రా ✱ త్సౌతనూజాకళిత్రా.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరం దేహార్చన సత్కృతప
ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటలప్రాప్తోత్తమాంగోల్లస
న్నుదితాంతఃకరణుండు సిద్ధకవి మాన్యుడైనరామావసీ
శదయాలోకనచేతఁ జెప్పఁ బ్రభమాశ్వాసం బభీష్టాప్తి

ద్వి తీ యా శ్వా స ము.

—❀❀❀—

శ్లో. శ్రీరామం జనకక్షితీశ్వరసుతావక్త్రాంబుజాతారుణం
 శ్రీమద్భానుకులబిక్ఖాస్తుభమణిం శ్రీరత్నవక్షఃస్థలమ్,
 శ్రీకంఠాద్యమరాఘరత్నమకుటాలంకారపాదాంబుజం
 శ్రీవత్సోజ్జ్వల మింద్రసిలసదృశం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౧

శా. శ్రీమద్భానుకులబిక్ఖాస్తుభమణిః ❀ శ్రీవత్సబాహంతరుః
 సోమాదిక్రతుభుజ్యణీమకుటసః❀చ్ఛాభాంఘ్రిపద్మః ధరా
 భామాజాస్యసరోజమిత్ర విలసః❀త్పాకారిరత్నాంగు శ్రీ
 రాముః దారకనాము నామదిని నాః❀రాధింతు నశ్రాంతమున్.

తా. జనకముఖమనెడి పద్మమునకు సూర్యుఁడును, శ్రీమంతమయిన సూర్య
 వంశమనెడి సముద్రమునకుఁ గాస్తుభమణియును, శ్రీ యనెడిరత్నము వక్షమునందుఁ
 గలవాఁడును, ఈశ్వరుఁడు మొదలయిన దేవతలరత్నకరీటముల కలంకారమయిన పాద
 పద్మములు గలవాఁడును, శ్రీవత్సమనెడి పుట్టుమచ్చచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, ఇంద్ర
 సిలమణితో సమానుఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. శ్రీరంగేశపదాబ్జలగ్నహృదయం శ్రీశంఖచక్రాన్వితం
 శ్రీమన్నిర్జరపాదపస్ఫుటపదం శ్రీసింహపీఠస్థితమ్,
 శ్రీవైకుంఠసహస్రమస్తకలసర్వోగాసనే శాయినం
 శ్రీభూమిసుతయూ యుతం శ్రితనిధిం శ్రీరామమూర్తిం భజే. ౨

శా. శ్రీరంగేశపదాబ్జలగ్నహృదయః ❀ శ్రీదేవవృక్షస్థితః
 హారోదారుని శంఖచక్రధరుః బంః❀చాస్యాసనాసీను శృం
 గారాకారు వికుంఠధాము నహిరాః❀ట్టట్వాంతశాయిః హరిః
 శ్రీరాముః ధరణీసుతాయుతు శ్రితాః❀ర్తిఘ్నం భజింతు స్తదన్.

తా. శ్రీరంగనాథుని పాదపద్మములయందుఁ దగిలినహృదయము గలవాఁడును,
 శ్రీకరములయిన శంఖచక్రములచేఁ గూడినవాఁడును, శ్రీమంశములయిన కల్పవృక్ష
 ములవలెఁ గోరికలనిచ్చు స్ఫుటముయిన పాదములు గలవాఁడును, శోభగల సింహా
 సనమునందుఁ గూర్చుండువాఁడును, శ్రీవైకుంఠమునందు వేయితలలుగలయనఁతుని
 ప్రకాశించుశరీరపీఠముపైని శయనించువాఁడును, పీఠతోఁ గూడియుండువాఁడును,
 ఆశ్రులకుఁ బెన్నిధియు నగుశ్రీరామమూర్తిని సేవించెదను.

శ్లో. ఆనందకంద మనాధర మంబుజాక్ష

మాపీతవస్త్ర మతనీకసుమోజ్జ్వలాంగమ్,

అత్యంతవర్ణ మకలంక మమేయ మాద్యం

మర్త్యాకృతిం రఘుపతిం శరణః గతోఽస్మి.

3

మ. అకలాకాత్మ నమేయు నాన్య హరి నిత్యానందు సర్వామరా

ధికుఁ గంజాక్షు సువర్ణచేలధు నాదిత్యాంతనాథుఁ దా

రకనాముఖ నవపల్లవాధు నగుఁ ఁ రాముఁ ఘనశ్యాము సే

వకమందాగు నుదారు ధీరజనతావంశ్యుఁ మదిం గొల్చెనన్.

తా. ఆనందమునకు మాలమును, ఎఱునిపెదవిగలవాఁడును, తామరలవంటి కన్నులు గలవాఁడును, పచ్చనివస్త్రము గలవాఁడును, అవిసెపూవువలెఁ బ్రకాశించు దేహము గలవాఁడును, అకాలాగి తాకరాంత వర్ణస్వరూపుఁడును, ఏకలంకములేని వాఁడును, ఇట్టివాఁడని, ఇంతటివాఁడని నిగయింపరానివాఁడును, మెడటివాఁడును, మనుష్యాకారముగలవాఁడును, అరురఘుపతిరాముని శరణుపొందితిని.

శ్లో. సా కేశీ నవరత్నవక్త్రభుజితే చిత్రిశ్వభాలంకృతే

వాసే స్వర్ణమయే శతశాస్త్రలలితే పద్మే విచూనోత్తమే,

ఆరీసం భరతానందోఽపి నై శ్యామ్యగైః కిన్నరై

ర్దిక్పాలైః క్షునిపుంగవై ర్నృపగణైః స్సంసేవ్యమానం భజే.

౪

మ. తనసా కేశిముఖము కిన్నరలకన్నాభుజులకుఁ బుష్పకం

బుస సేనానాథుఁ డాజ్ఞుఁడగునముఁ ఁ భూప్రసియుఁ సోదరుల్

మునులుఁ దిక్పరులుఁ గవుల్ నృపులరాఁపుల్ కిన్నరులసంతసం

బునఁ గొల్వొండెఱువొంతు రాముఁడలఁతుఁ ఁ భూప్రసి కాధీశ్వరున్.

తా. అయోధ్యలో నవరత్నపంక్తిలచే నలంకృతమును, చిత్రములైన ధ్వజము లచే నలంకృతమును అగు మేడలో ఉద్భిమువిహనమున వినిమిదిదశములతో నొప్పై డిపడ్చుమండు గూర్పున్నవాఁడ, భరతుఁడు మొదలయిన తమ్ములచేతను, వానరుల చేతను, కిన్నరులచేతను, ఇంద్రులగు నిక్పాదులచేతను, మునివరులచేతను, రాజుల చేతను, నేవింపఁబడుచుండురాముని నేవిం చెదను.

శ్లో. కందర్పాయుతకోటికోటిశుభితం కాలాంబుదశ్యామలం

కంబుగ్రీవ ముదారికౌస్తుభధరం కర్ణావతంసోత్పలమ్,

కస్తూరీతిలకోజ్జ్వలం స్థితముఖం చిన్మగ్నమాలంకృతం

సీతాలక్ష్మణవాయుపుత్రిసహితం సింహాసనస్థం భజే.

౫

మ. సుమ బాణాయుతసుందరుఁ లలితకఃస్తూరీలలామోజ్జ్వలుఁ
గమలాత్ముఁ ధరణీసుతాయుతు జగఃతామ్రంతుఁ హరిఁగొస్తుభా
ఖ్యమణీయుక్తు శుభాస్యఁ గంబుగఃపీనిఁ గర్ణావతంసప్రభా
సి ముకుందు స్మశిపీరగుఁ గొలిచెదఁ గఃజన్మగ్రికాలంకృతున్.

తా. పదివేలకోట్లకోట్లమున్నగులతో సమానుఁడును, వగ్గ కాలమేఘమువలె
నల్లనివాఁడును, శంఖమువంటి కంఠముగలవాఁడును, కాష్ఠపథారీయు, నల్లఁగలువ
చెవిగుండుఁ గలవాఁడును, కంఠంబుచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, చిటునగవుతోడి
మొగముగలవాఁడును, చిన్మగ్రాలంకృతుఁడును, నీతాలత్మజాంజనేయ సహితుఁ
డును, సింహాసనమం దున్నవాఁడును అగు రాముని నేలించెదను.

శ్లో. వరాభయం దివ్యధాగళాఖం సకొస్తుభం వేష్టితిపీతవస్త్రమ్,
కిరీటహారాంగదకుండలాంగం శ్రీవత్సచిన్నం శిరసా సమామి. ౬

మ. అరిభీకార్యరిశంఖస రకగఃపీనిఁగొస్తుభా మహాకొస్తుభా
భరణుఁ రత్నకిరీటకుండలధాఁ గఃస్వర్ణాంబుజంబరుఁ
వరదుఁ శ్రీరఘు సమగూరముఁ శ్రీచత్సాంకు నీతామనో
హాగుఁ గారీణ్యపయ పయోధి మదిగో గఃస్త్రింతిముంగొల్పెదన్.

తా. వరాభయములను, దివ్యములయిన శంఖచక్రములను ధరించినవాఁడును,
కొస్తుభసహితుఁడును, పచ్చనివస్త్రము కట్టికొన్నవాఁడును, కిరీటము, హారమును,
భుజకీర్తలు, కుండలములు శరీరమునఁ గలవాఁడును, శ్రీవత్సము చిన్నైగాఁ గల
వాఁడును అగు రాముని శిరసుచే నమస్కరింతును.

శ్లో. దిగంబరం కింకిశిమేఖగోజ్జ్వలం లలాటవర్మత్రనిలంబితాలకన్,
స్థలద్వచన్మం కమనీయనూపురద్వయం శిశుం మమహంసమామి.

చ. ఘనమణినూపురద్వయు దిగంబరుఁ గింకిశిమేఖగోజ్జ్వలుఁ
ఘనునిఁ గలాభిభాషనునిఁ గచ్ఛులలాటవిలంబితాలకుఁ
జనులకుఁ దల్లిదండ్రులకు గఃసంతస మొప్పుఁ జెలంగుబాలరా
మునివినుతించిసంతతముఁ మొక్కుచునుమహాదంతరంబునన్. ౭

తా. దిగంబరుఁడును, చిటుగంటలుగల మొలత్రాటిచేఁ బ్రకాశించువాఁడును,
నుగుట క్రేలుచున్నమంగురులు గలవాఁడును, ముగ్గుగాఁ బలకుఁవాఁడును, చక్కని
యంజెలుగలవాఁడును, శిశువును అగురామునిగూర్చి మొక్కుచున్నాను.

శ్లో. మందారమూలే మణిపీఠసంస్థం
సుధాప్లుతం దివ్యవిరాట్స్వరూపమ్.

సబిందునాదాంతకళాంతతుర్య

మూర్తిం భజేహం రఘువంశరత్నమ్.

౫

మ. అకలంకామరభూజసంస్థమణిపీఠానీనునిక్ నాదబిం

దుకళాతీతు విరాట్స్వరూపు భగవంతతుక్ సర్వలోకాధినా

యకు సీతేశు సుధాభిషిక్తు మనువంశాంభోధిచింతామణిక్

సకలాత్మక్ రఘురామరత్న మగునాస్వామిక్ మదిక్ గొల్చెదన్

తా. కల్పవృక్షముక్రిందను రత్నపీఠమున సున్నవాడును, అమృతముచే దడి
సినవాడును, దివ్యవిరాట్స్వరూపుఁడును, బిందునాదకళాతీతమైన నాల్గవమూర్తిగల
వాఁడును, రఘువంశమునకు రత్నమువంటివాఁడును అగురాముని నేమిం చెదను.

శ్లో. అనర్ఘమాణిక్యవిరాజమానశ్రీపాదుకాలంకృతశోభనాభ్యామ్,

అశేషబృందారకవద్దితాభ్యాంసమోనమోరామపదాంబుజాభ్యామ్,

ధ్వజాంబుజచ్ఛత్రరథాజ్ఞశంఖ దంభోళిపాశాంకుశమత్స్యచిహ్నమ్,

బ్రహ్మాండదేవాదికిరీటకోటిసంఘృష్టపాదాంబుజయుగ్మమీశే. ౯

చ. అనుపమనూత్నరత్ననిచయప్రచయోజ్జ్వలనవ్యపాదుకా

వనములు వారిజప్రభవవాసవచంద్రదినేంద్రముఖ్యపా

వనమకుటాగ్రశోభితసువర్ణమణీసమలంకృతంబులుక్

వనజరథధ్వజాంబుచరవాశహలాంకుశపుండరీకలాం

ఛనములు రామచంద్రపదసారసముల్ మది నిల్చి కొల్చెదన్.

తా. వెలలేనిరత్నములచే వెలుంగుక్రిపాదుకలచే నలంకరింపఁడి శుభకరములు
ను, ఎల్లదేవతలచే నమస్కరింపఁబడునవియు నగురామునిపాదారవిందములకు నమ
స్కరించెదను. ధ్వజము, పద్మము, గొడుగు, చక్రము, శంఖము, వజ్రము, పాశము,
అంకుశము, మత్స్యము అనురేఖలచే సంకితములై బ్రహ్మ, యింద్రుఁడు, దేవతలు మొద
లైనవారి కిరీటముల అంచులరాపిడిగల రామునిపాదారవిందములను స్తుతించెదను.

శ్లో. లలాటదేశోజ్జ్వలబాలభూషణం

సతాండవం వ్యాఘ్రసఖాంకకంధరమ్,

దిగంబరం శోభితబర్బరాలకం

శ్రీబాలరామం శిరసా నమామి.

౧౦

ఉ. ఫాలమునక్ లలామమును † భాసిల దాండవ మాచరింపుచుక్

లీల దిగంబరత్వమును † లేనగవుక్ గళలంబమానశా

ద్వాలనఖంబు ముంగురులఁగోచులుఁ బర్వ నఖర్వవైఖరిఁ
బాలకుఁ డై నటించుమునిఁపాలనశీలుని రాముఁ గొల్పెదన్.

తా. నడుటఁ బ్రకాశించు బాలభూషణముగలవాఁడును, అడుచుండువాఁడు
ను, మెడను పులిగోళ్ళపదకముగలవాఁడును, దిగంబరుఁడును, ఉంగరములవలెఁ జాట్టు
కొనివెలుంగు ముంగురులుగలవాఁడును అగుబాలరాముని శిరస్సుచే నమస్కరించెదను.

శ్లో. శతాష్టదివ్యఫలమూర్తివందితం శతక్రతు బ్రహ్మదుగ్ధజార్చితమ్ ,
శశాంకవై శ్వానరభానుమండలస్థితంభ జైహంరఘువంశవర్ధనమ్.

చ. అమలశతాష్టదివ్యనిలఁయస్థితు వారిజసంభవాంబుభృ
ద్గమనముఖామరాచ్ఛితు సుధాకరవహ్నిపతంగమండల
స్థిమితు రఘూద్వపాలు న్ననకఁచేలుఁ గృపాలుని నీలు దైత్యసం
తమసదినేశు రామజనఁనాథు భజించెద నిష్ప్రసిద్ధికిన్. ౧౧

తా. నూటయైదివిదివ్యఫలములలో అర్చారూపమున నుండి మొక్కఁ
బడుచున్నవాఁడును, బ్రహ్మ యింద్రుఁడు ముదలగుదేవతలచేఁ బూజితుఁడును
చంద్రాగ్నిసూర్యులయం దుండువాఁడును, రఘువంశవిగ్రహుఁడును అగురాముని
సేవించెదను.

శ్లో. కర్ణాంతవిశ్రాంతధనుర్గుణాంకకలంబుక్షీకృతరాక్షసేశ్వరమ్,
వృద్ధశ్శ్రీవస్త్వందనమధ్యసంస్థం రూక్షేక్షణం రామమహం నమామి.

శా. పాకారాతిశయాంగ మెక్కి రణభూభాగంబు గంపింపఁగా
నాకర్ణాంతధనుర్విముక్తదృఢబ్రహ్మాస్త్రంబునన్ రావణున్
లోకంబుల్ వినుతింపఁ న్నంచినబుధఃశ్లోకున్ సరోషాంబకున్
గాకుల్ సాస్వయదుగ్ధవారినిధిరాకాచంద్రుఁ గీర్తించెదన్. ౧౨

తా. చెవివఱకును లాగఁబడినయల్లెత్రాటను సంధింపఁబడిన బాణమునకు
రావణుని గుఱిగాఁ జేసినవాఁడును, ఇంద్రునిరథముమధ్య నున్నవాఁడును, కోప
సూచకములయిన చూపులుగలవాఁడును అగు రామునిగూర్చి నమస్కరించెదను.

శ్లో. సుత్రామనీలోత్పలనీలమేఘ
శ్రీజిత్వరాంగం సుతయా ధరణ్యాః,
యుక్తం సురేంద్రావనమానసం తం
రామం భజే రాక్షసవంశనాశమ్.

౧౩

మ. హరినీలోత్పలమేఘసంపదపహాఁరాంగున్ ధరాభామిని
వరపుత్రీసహితున్ సమస్తమఖభుగ్వర్యావనాంతర్యునిన్

ధరణీనాథు సురారివంశవననిఃరాహాగ్నిహోత్రా బరా
త్పరు దీనార్తిహరుః రఘూద్వహు మదిఃభావించి సేవించెదన్.

తా. ఇంద్రనీలమణులయు, నల్లంగలువలయు, కారుమబ్బులయును శోభను జయించు నవయవములు గలవాఁడును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును, ఇంగ్రుని రక్షింప మనసుగలవాఁడును, రాక్షసవంశనాశకుఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రాకాచంద్రనిభాననం రతిపతి ద్వేషిప్రియం రాక్షసా
క్షీణగ్రీవవిభేగనస్ఫుటపూర్వభ్రాతృబాంజ్వలమ్,
రత్నాలంకృతపానుకాంచితపదాంభోజం రమావల్లభం
రాగ ద్వేషవిహీనచిత్తసులభం రామం భజే తారకమ్ ౧౪

తా. రాగ ద్వేషవిహీనచిత్తసులభః • రాకేందుబింబాననః
భోగీంద్రాధరణిప్రియః దనుజరాః ప్రార్థద్యుతప్రోజ్వలః
వాగీంద్రార్చితపానుకాంచితలసః త్పదాంబుజాతద్వయః
శ్రీగోవిందు రమాధినాదు వరగః • శ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. పున్నమచంద్రునివంటి మొగముగలవాఁడును, ఈశ్వరుని కిష్టఁడును, రావణునికంతములను భేదించుటలో స్ఫుటములై, శక్తిగలిగి ప్రసన్నికికైన బాణములచే బ్రకాశించువాఁడును, రత్నములచే నలంకరింపఁబడిన పానుకలపై నొప్పెడి పాదపద్మములుగలవాఁడును, లక్ష్మీరూప యగుసీతకుఁ బ్రియుఁడును, రాగ ద్వేషములు లేనివారిమనస్సులకు సులభుఁడను, తరింపజేయువాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. ఆలోలస్ఫుటరత్నకుండలధరం ఆవిస్మితాలంకృతం
ఆధారాదికచక్రమండలగతం ఆసందకగదాంకురిమ్,
ఆవిరూపతకృపాతరంగజలధిం ఆతొంతవర్ణాశ్రయం
ఆపన్నార్తినిదాఘమేఘసమయం రామం భజే తారకమ్. ౧౫

మ. అకలంకోజ్వలరత్నకుండలు సమస్తానందకందుఁ మహా
ధికు షట్పుక్రనివాసు రామవిభు నాదితొంతవర్ణాత్మకా
రకు సంభూతకృపాతరంగజలధిః • భ్రాతృస్మితాస్యేందు సే
వకవర్ణార్తినిదాఘమేఘు నుతగీర్వాణః భజింతుఁ మదిన్.

తా. ఊగులాడు చక్రని రత్నకుండలములను ధరించినవాఁడును, చిలునగవుచే నలంకరింపఁబడిన మొగముగలవాఁడును, ఆధారాదులయిన-ఆఱుచక్రములయందుండువాఁడును, ఆనందమునెడి కందిమునకు మొలకయును, ప్రకటమైన దయనునెడి

తరంగములకు సముద్రమువంటివాఁడును, అకారము మొదలు త్కారమువఱకునుగల అక్షరముల యందుండువాఁడును, ఆపన్నుల బాధల నెడివేసవికి వర్ష కాలమువంటి వాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. సాకేతాంతరత్నమంటపమహామాణిక్యసింహాసనే
తన్మధ్యేష్టదశాంబుజే స్ఫుటతగే చిత్కర్ణికే సంస్థితమ్,
సౌమిత్ర్యంబుజమిత్రసూనుభరతశ్రీవాయుపుత్రై ర్వృతం
ముద్రాలంకృతపాశిసారస మజం రామం భజే తారకమ్ ౧౬

శా. సాకేతాంతరత్నమంటపవిరాఙ్మన్మహాపీఠంబునం
దేకాష్టచ్చగపద్మకర్ణికను గాఁ నింపొంది శాఖామృగా
నీకంబుల్ నిజసోదరుల్ గొలువఁ బాఁగి బోధముద్రాంకుఁ డౌ
కాకుల్ స్థూరఘరాముఁ దారకు మదిఁ గాంక్షించి నేవించెదన్.

తా. అయోధ్యమధ్యను రత్నమంటపముపైని గొప్పరత్నసింహాసనమున, మధ్య నున్నట్టిదియు, చిత్తనెడికర్ణికగలదియు, వికసించినదియునగు అష్టదశపద్మమునఁ గూర్చున్నవాఁడును, లక్ష్మణ స్వగ్రీవ భరతాంజనేయులచేఁ జుట్టువాఱుకొఁబడినవాఁ డును, భూనముద్రచే నలంకరింపఁబడిన హస్తపద్మముగలవాఁడును, పుట్టుకలేనివాఁ డును, తరింపఁజేయువా ఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. విరాజమానోజ్జ్వలపీఠవాససం విశాలవత్స్థులకౌస్తుభశ్రియమ్,
భజే కిరీటాంగదర్శికుండలం హరింతులస్యాననమాలయాంకితమ్.

ఉ. చాచసువర్ణచేలుని విశాలభుజాంతరకౌస్తుభోజ్జ్వలఁ
శ్రీరమణీయకుండలకిరీటశుభాంగదతారహారమం
జీరవిభూషితాంగుఁ నులసీదళదాము గుణాభిరాము నీ
తారమణీహృతత్పలసుధానిధి రాముని సన్నతించెదన్. ౧౭

తా. ప్రకాశించు పచ్చనివస్త్రముగలవాఁడును, విశాలమయినవత్స్థలమునఁ గౌస్తుభమణిశోభగలవాఁడును, కిరీటము, భుజకీర్తులు, రత్నకుండలములు గలవాఁడును, తులసీచేఁ గూర్చఁబడిన వనమాలగలవాఁడును, హరియు నగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. మూలాదిషట్పరసిజాంతసహస్రపద్మ
పత్రాంతరాళనిలయం భవబంధనాశమ్,
నాదాంతచంద్రగళితామృతసిక్తదేహం
నాదాంతనాదమహిమాస్పదరామమీశే.

మ. అరయన్ పట్కమహోపరిస్థితసహస్రారాంతరాశస్థితన్
 వరనాదాంతశశాంకనిర్గళితదేవాహారధారాప్రతి
 స్తరసంసిక్తశరీరుఁ బాపహరు సచ్చారిత్తు నాదాంతనా
 దురమేశుఁబరమేశురాముభజియింతున్ స్వాంతమంచెంతయున్.

తా. మూలాధారాదులయిన-ఆఱుపద్యములకొసను ఉన్నసహస్రార పద్యము
 ఊసులమధ్య నుండువాఁడును, జన్మబంధమును పోఁకొట్టువాఁడును, నాదాంతము
 నందలిచంద్రునినుండి ప్రవించునమృతముచేఁ దడఁపఁబడిన శరీరముగలవాఁడును,
 నాదాంతమునందలి నాదముయొక్కమహిమకు స్థానమును అగురాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. వందే పితామహమహావరదానగర్వ
 లంకాధివాధకులపర్వతనాశవజ్రమ్,
 తం రావణానుజముఁతుత్సభానుసూను
 దిక్పాలసోదరగణైః పరిసేవ్యమానమ్. ౧౯

చ. కమలభవప్రదత్తవరఃగర్వితపూర్వసుపర్వరాయశో
 త్తముని వధించి ముఖ్యులగుఁతారవిభీషణనీలజాంబవ
 త్కుముదముఁగుత్సతార్కజులుఁగొల్వ దిగీశులు సోదరుల్ ప్రతో
 మమున భజింప నిం పలరుఁసద్గుణధాముని రాము నెన్నెదన్.

తా. బ్రహ్మయిచ్చిన గొప్పవరములచే గర్వించినరావణుని వంశమనెడి పర్వ
 తమును నశింపఁజేయుటకు వజ్రముయినవాఁడును, విభీషణుఁడు, అంజనేయుఁడు,
 కుగ్రీవుఁడు, ఇంద్రాదిదిక్పతులు, భరతాదిసోదరులు మొదలగువారిచేఁ జాటును సేవిం
 పఁబడుచుండువాఁడును అగురామునిగూర్చి నమస్కరించెదను.

శ్లో. అజ్ఞానగాఢతిమిరాపహభానుమూర్తి
 మారక్తచారునయనాంబుజ మాదిబీజమ్,
 అంభోధిమధ్యవటపత్రశయాన మాది
 మధ్యాంతశూన్య మఖిలాస్పదరామచంద్రమ్. ౨౦

మ. అరుణాబ్జాక్షు సముద్రమధ్యవటపత్రాభ్యంతరస్థాయకున్
 స్ఫురదజ్ఞానతమిస్త్రభాస్కరు జగత్సృష్టాత్తు నాద్యంతశూ
 న్య రమాధీశ్వరు నాదిబీజ నసమానున్ మానితోదారు నుం
 దరమందస్థితు రామచంద్రుని మదిన్ ధ్యానింతు నశ్రాంతమున్.

తా. అజ్ఞానమనెడి చిమ్యచీకటిని తొలగించుటకు సూర్యస్వరూపుఁడును, ఇంచుక యెఱ్ఱనై చక్కనయిన కను దమ్ములుగలవాఁడును, అంతకును మొదటికారణమును, సముద్రముమధ్యను మఱియొకపైని పరుండువాఁడును, ఆదిమధ్యాంతములు లేనివాఁడును, అంతకును ఆధారమును అగురామచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. సుధాసముద్రాంతవిరాజమానే ద్వీపే సితే చందనపారిజాతే,
మహాసనే పన్నగతల్పమధ్యే నిషణ్ణమీశే రఘువంశరత్నమ్. ౨౦

శా. క్షీరాబ్ధ్యంతసితాంతరీపవలసఃచ్ఛ్చీచందనాగాంతిక
స్సారానర్థ్యవినూత్నరత్ననిచయఃప్రద్యోతపీఠంబునం
దాహాథం బగుకాద్రవేయవరపర్యంకాంతరాసీనుఁ డౌ
శ్రీరాముఁ రఘువంశరత్నము మదికాఁ జింతింతు నశ్రాంతమున్.

తా. అమృతసముద్రమధ్యను వెలుగుచున్న శ్వేతద్వీపమునందుఁ గల్పవృక్షములనడుమనున్న సింహాసనముపైని శేషశయ్యమధ్యను కూర్చున్న రఘువంశరత్నమును రాముని స్తుతి చేయుచుండును.

శ్లో. స్థితాననం పద్మదళాయతేక్షణం
విసీలమాణిక్యజడంగశోభితమ్,
జటాకిరీటం శరచాపలాంఛనం
నమామ్యహం భానుకుల్యాభికౌస్తుభమ్. ౨౧

ఉ. సుందరమందహాసుఁ బరిశుద్ధసరోరుహపత్రనేత్రుఁ జౌ
రందరసీలగాత్రుని విరాజితభవ్యజటాకిరీటు సా
నందు సకారుకౌస్తుభి జననాయకు భానుకుల్యాభికౌస్తుభుక
జందనచర్చితాంగు రఘునత్రమునికొ మదిగో భజించెదన్.

తా. చిలునగవుతోడి మొగిముగలవాఁడును, తామర క్రమలవలె విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁడును, నీలమణాల జయించుదేహముచే శోభిల్లువాఁడును, జడలే కిరీటముగఁ గలవాఁడును, బాణములు, ధనుస్సు చిహ్నములుగఁగలవాఁడును, సూర్యవంశమనెడి సముద్రమునకుఁ గౌస్తుభమణియునగు రామునిగూర్చి నమస్కరించెదను.

శ్లో. ప్రనూనబాణాంచిత మిక్షుచాపం
చక్రాబ్రహ్మశాంకుశవంశనాశమ్,
కరైర్దధానం ఘనసీలవర్ణం
శ్రీకృష్ణరూపం ప్రణమామి రామమ్. ౨౨

చ. కరముల నెన్నిదింట సుమఃకాండము వేణువు నిక్షుచాపమున్
దరము కళాంకుశంబులు సుదర్శనపాశములున్ ధరించి భా
స్కరనిభవర్ణుడై మహితఃసత్కరుణాకరకృష్ణమూర్తియై
పరఁగినరామచంద్రునకుఁ ధీబావనకీర్తికి భక్తి మ్రొక్కెదన్.

తా. పూజాములచే నంచితమైన యిత్తులనున్న, చక్రము, శంఖము, పాశము, అంకుశము, పిల్లనగ్రోవి, చేతులతోఁ బట్టుకొనువాఁడును, మేఘమువలె నల్లనికాంతిగలవాఁడును, శ్రీకృష్ణరూపుఁడును అగురాముని నమస్కరించెదను.

శ్లో. బహురుపాదోదరవక్త్రలోచనం దీప్తప్రచండానలదుర్నిరీక్ష్యమ్,
అశేషబృందారకనాగగోచరం భజామి తే రాఘవ విశ్వరూపమ్.

మ. కరపాదోదరలోచనోరుముఖసంక్రాంతోద్భవాన్నిచ్చహ
స్ఫురితం బై కడు దుర్నిరీక్ష్య మయి దిక్కుంజంబుల న్నిండి ని
ర్జరవాఙ్మౌనసదుర్లభం బయినరాజన్యేభ్య రామావనీ
శ్వరువిశ్వాకృతి కే నొనర్చెద నమఃస్కారంబు లశ్రాంతమున్.

తా. పెక్కుతోడలు, పాదములు, కడుపులు, ముగములు, కన్నులుగలదియు, మండుచుఁ దీవమయిన అగ్నివలె నే చూడరానిదియు, ఎల్లదేవతలను నాగులను చూపునదియునగు నీవిశ్వరూపమును రామా! నేవించెదను.

శ్లో. సహస్రనేత్రాననపాదబాహు మనంతవీర్యం రవికోటితుల్యమ్,
స్రక్చందనాలంకృతదివ్యదేహం భజామ్యహం తేహరివిశ్వరూపమ్.

మ. కరనేత్రాననశీర్షపాదములు విఖ్యాతికా సహస్రాంక మై
సరసీజాప్తసహస్రకోటినిభ మై ధీస్రక్చందనాలంకృత
స్ఫురితం బయ్య ననంతవీర్య మయి సంపూర్ణప్రభావాభ్య మై
పరఁగున్ రాఘవువిశ్వరూపము మదిక ధీబావించి నేవించెదన్.

తా. వేలకొలదిగఁ గన్నులు, ముఖములు, పాదములు, బాహువులు గలది యు, అంతములేనికీర్తి గలదియు, కోట్లకొలదిసూర్యులతో సరిగ్గునదియు, పూ దండలచేతను గంధముచేతను అలంకరింపఁబడిన దివ్యదేహముగలదియునగు నీశ్రీహరి విశ్వరూపమును నేవించెదను.

శ్లో. కలంబకోదండగదాబ్జసంయుతందంష్ట్రాకరాశాంకధనంజయాననమ్,
పీతాంశుకస్వర్ణకిరీటసుండలం భజామి తే రాఘవ విశ్వరూపమ్.

మ. దరకోదండగదాకలంబయుతమున్ ధీదంష్ట్రాకరాశాన్నివి
స్ఫురదాస్యంబు సువర్ణచేలధృతమున్ ధీభూరిప్రభారత్నక

ర్బుగసంజీవకిరీటకుండలమహాభూషోజ్జ్వలంబు శుభం

కరమా రాఘవవిశ్వమూర్తికి సమస్కారంబు లర్పించెదన్.

తా. శరశరాసనగదాశంఖములతోఁ గూడినదియు, కోటలచే భయంకరమయినచిహ్నముగలయగ్నితోడి మొగముగలదియు, పచ్చనివస్త్రము, బంగారుకిరీటము కుండలములు గలదియు నగునీవిశ్వరూపమును రామా! నేవించెదను.

శ్లో. కోదండ మిత్సుజనితం స్మరపంచబాణం

శంఖం రథావయవ మంకుశపాశవేణుమ్,

హస్తైర్దధాన మమలద్యుతి ముద్వహంతం

ప్రద్యుమ్న కృష్ణ మనిశం భజ రామచంద్రమ్.

౨౭

చ. చెఱకువి లైదుబాణములు † చే ధరియించి రథాంగవేణుపా

శరుచిరశార్ఙ్గముఖ్యును † సాధనయుక్తమహోష్ఠబాహు సుం

దరు హరినీలగాత్రుఁ బరు † దర్పకుఁ గృష్ణ సువర్ణచేలు దా

శరధి బలాధికుఁ శరధిఁసన్నతు నచ్యుతు రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. చెఱకువిల్లు, మన్మథునియైగుబాణములు, శంఖము, చక్రము, అంకుశము, పాశము, పిల్లఁగ్రోవి, చేతులతోఁ బట్టుకొనువాఁడును, నిర్మలమైనకొంతిని వహించినవాఁడును, ప్రద్యుమ్నకృష్ణరూపుఁడును అగురాముని సదా భజింపుము.

శ్లో. సీతాలోకనతత్పరం మణినిభం వ్యాఖ్యానముద్రాంచితం

వామే జానుని లంబహస్త మనిశం వీరాసనే సంస్థితమ్,

మూలే కల్పతరో రనాదిమునిభి ర్బృహ్మాదిభి స్సేవితం

ముక్తాహారకిరీటకుండలధరం మూర్ధాభిషిక్తం భజే.

౨౮

మ. విమలుఁ గల్పకమూలసంస్థిత మహావీరాసనుఁ జానకీ

రమణీదర్శనతత్పరుఁ మణినిభుఁ † రత్నోజ్జ్వలదూభషణుఁ

ప్రమదుఁ జానువిలంబిహస్త వరదుఁ † వ్యాఖ్యానముద్రాంచితుఁ

సుమనఃపూర్వభవాదినిర్జరమునిస్తోత్రుఁ విభుఁ గొల్చెదన్.

తా. సీతను చూచుటయందాసక్తిగలవాఁడును, ఇంద్రనీలమణివంటివాఁడును, ఉపన్యసించునప్పటి జ్ఞానముద్రచే నొప్పవాఁడును, ఎడమమోకాలిపయిని వ్రేలు హస్తముగలవాఁడును, వీరాసనమునఁ గూర్చున్నవాఁడును, కల్పవృక్షముక్రిందను అనాదిమునులయిన బ్రహ్మాదులచే నేవింపఁబడువాఁడును, ముత్యాలహారములను, కిరీటమును, కుండలములను ధరించినవాఁడును, పట్టాభిషిక్తుఁడును అగురాముని సదా నేవించెదను

శ్లో. యద్రూప మానందకరం మునీనాం

యద్బాణ ఆఖండలశత్రునాశనమ్,

యద్ దైవతం సర్వజనాంతరస్థం

తత్సర్వరూపం రఘునాథ మీశే.

౨౯

ఉ. ఎవ్వనిమూర్తి యోగితతి | నెప్పడు సంతస మొందఁజేయుఁ దా

నెవ్వనికాండకాండము మహేంద్రవిరోధివినాశకారణం

బెవ్వఁడు విశ్వవిశ్వగతుఁ | డెవ్వఁడు భక్తజనావసప్రియుం

డవ్విభుఁ డైనరామున కహర్నిశము న్నతు లాచరించెదన్.

తా. ఎవనిరూపము మనుల నానందింపఁజేసినదో, ఎవనిబాణము రాక్షసులను నశింపఁజేసినదో, ఏన్నైవ మందఱలోఁ గున్నదో, ఆసర్వరూపుని రామునినులించెను.

శ్లో. నాదం నాదవిలీనచిత్తపవనం నాదాంతతత్త్వప్రియం

నామాకారవివర్జితం నవఘనశ్యామాంగనాదప్రియమ్,

నాదాంభోజమరందమత్తవిలసద్భృంగం మదంతస్సితం

నాదాంతధృవమండలాబ్జరుచిరం రామం భజే తారకమ్. 3౦

శా. నాదున్ నాదవిలీనచిత్తపవనున్ | నాదాంతతత్త్వప్రియున్

నాదాంతధృవమండలాబ్జరుచిరున్ | నామక్రియావర్జితున్

నాదాంభోజమరందమత్తమధువున్ | నాదప్రియున్ సన్నవాం

భోదశ్యాము మదంతరస్సితుని రామున్ దారకున్ గొల్చెదన్.

తా. నాదస్వరూపుఁడును, నాదమున లయించినమనోవాయువులుగలవాఁడును, నాదాంతతత్త్వప్రియుఁడును, నామరూపములులేనివాఁడును, నీలమేఘమువలె నల్లనైనయవచువములుగలవాఁడును, నాదప్రియుఁడును, నాదమును పద్మమునందలి మకరందముచే ముడించి ప్రకాశించుతు మ్రోదవంటివాఁడును, నాలో నున్నవాఁడును, నాదాంతమందలిధ్రువమండలమునఁ బద్మమువలె వెలుగువాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేమిం చెదను.

శ్లో. నానాభూతహృదబ్జపద్మనిలయం నామోజ్జ్వలాభూషణం

నామస్తోత్ర పవిత్రితత్త్రిభువనం నారాయణాష్టాక్షరమ్,

నాదాంతేందుగళత్సుధాప్లుతతనూం నానాత్కచిన్తాత్కం

నానాకోటియుగాంతభానుసదృశం రామం భజే తారకమ్. 3౧

శా. నాదాంతేందుగళత్సుధాప్లుతతనూన్ | నానాత్కచిన్తాత్కకున్

వేదోదారు సమస్తభూతహృదయావిష్టున్ విభున్ గల్పకా

లాదిత్యాయుతకోటితుల్యః బరహాత్రాష్టాక్షరీమంత్రగుః
శ్రీదుః విశ్వపవిత్రనాము వరదుః † శ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. ఏల భూతములహృదయపద్మములను నింట్లలో వసించువాఁడును, నామమే ప్రకాశించుభూషణమైనవాఁడును, నామింద్రముచే మూఁడులోకములను బావనములుగఁ జేసినవాఁడును, నారామణాష్టాక్షరమంత్రస్వరూపుఁడును, నాదాంతమందలి చంద్రునినుండి బాలుచుండునమృతముచే దడియునరీరముగలవాఁడును, అందఱునరీరములలోను చిత్స్వరూపుఁడై యుండువాఁడును, పరులొట్లప్రయకాలసూర్యులతో సమానుఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. ఖశ్యామం ఖగవాహనం ఖరరిపుం ఖాద్యాదిభూతాత్రకం
ఖాతీతం ఖగమంత్రతత్పరపదం ఖవ్యోతకోట్సుజ్జ్వలమ్,
ఖావాచ్యం ఖగకేతనం ఖగమనం ఖర్వాటశృంగాలయం
ఖారాధ్యంచ ఖరంద్రపీఠనిలయం రామం భజే తారకమ్. 32
మ. ఖరవైరిఁ ఖగవాహనుఁ రవివిభుఁ † ఖర్వాటశృంగాలయుఁ
పరమార్థాంచితమంత్రతత్పరు వియఁ ద్యాగిన్లు ఖారాద్యును
సిరు వేదాంతమయుఁ విచిత్రగమనుఁ † శ్రీపంచభూతాత్మకుఁ
వరసత్యోక్తు సుషుమ్నమధ్యగతు శ్రీవాసుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ఆకాశమువలె నల్లనివాఁడును, గరుడవాహనుఁడును, ఖరాసురుని చంపినవాఁడును, ఆకాశాదిపంచభూతస్వరూపుఁడును, ఆకాశమును మించినవాఁడును, హంసమంత్రాసక్తులకు సానమును, లోట్లకొలదిసూర్యులవలెఁ బ్రకాశించువాఁడును, ఆకాశమువలె నే చెప్పఁదిగనివాఁడును, గరుడభ్రాతుఁడును, ఆకాశగమనముగలవాఁడును, ఖర్వాటశిఖరమునం గుండువాఁడును, ఆకాశాధిపేతతచేఁ బూజింపఁదగువాఁడును, ఖరంద్రపీఠమం గుండువాఁడును అగుతారకరాముని సేవించెదను.

శ్లో. వేద్యం వేదగురుం విరించిజనకం వేదాంతమూర్తిం స్ఫుర
ద్వేదం వేదకలాపమూలమహిమాధారాంతకందాంకురమ్,
వేదశృంగసమానశేషశయనం వేదాంతవేద్యాత్మకం
వేదారాధితపాదపంకజ మహం రామం భజే తారకమ్. 33

తా. వేదాధారు సమస్తవేదగురునిఁ † వేదాంతవేద్యుఁ లస
ద్వేదారాధితపాదపంకజయుగ్మఁ † వేదాంతమూర్తిఁ మహా
వేదభ్రాజితవేద్యు బ్రహ్మజనకుఁ † వేదాంతభావోల్లస
ద్వాదాగ్రేసరతల్పు రాము మహిమాధారుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. తెలియఁదగువాఁడును, వేదముల నుపదేశించినవాఁడును, బ్రహ్మను కన్న వాఁడును, ఉపనిషదర్థ స్వరూపుఁడును, ఎప్పుడును స్ఫురించు వేదములుగలవాఁడును, వేదకలాపమునకు మూలమయిన మహిమ కారధారమయిన చక్రనికందమున కంకురమును, ఉపనిషత్తులలో సమానమయిన శేషతత్త్వమునఁ బరుండువాఁడును, ఉపనిషత్తులచేఁ జెలియఁదగు స్వరూపము గలవాఁడును, వేదములచే నారాధింపఁబడిన పాదపద్మములుగలవాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేనించెదను.

శ్లో. మూలాధారధనంజయస్ఫుటపటుజ్వాలాసమాలింగితం
మూర్ధన్యాంతశశాంకమండలగళితక్షీరాభిషేకప్రియమ్,
ముక్తాశోభితమాభిభ్రునివరైరారాధితం భావయే
ప్రఖ్యాతైస్త్రిగణైర్జనాధిపగణైశ్శ్యాఖామృగైర్దైవజైః. ౩౪

మ. ప్రకటాధారమునకా ధనంజయశిఖాభాసప్రభాయక్తుమ
స్తకపూర్ణద్విజరాజమండలసుధాధారాభిషేకప్రియమ్
సుకళాశోభితమానివానరమహాక్షోణీశ్వరప్రావృతుమ్
సకలాశ్చక్రద్రిగణార్చితమ్ గోలుతుభూజాతావిభుర్రాఘవున్.

తా. మూలాధారచక్రమునందలిమగ్నియొక్కస్పష్టమృత్త తగుజ్వాలలచే నాలింగితుఁడును, సహస్రారచక్రమందలిచంద్రమండలమునుండి జాటునమృతమునభిషేకమునం దిష్టముగలవాఁడును, ముత్యములచేఁ బ్రకాశించుకీటములుగలవాఁడును, ప్రసిద్ధులును అగురాజులు, వానరులు, దేవతలు అనుత్రివిధములయిన సంఘములచేతను, మునీశ్వరులచేతను ఆరాధింపఁబడువాఁడును అగు రాముని భావించును.

శ్లో. తారాకారవిమానమధ్యనిలయం తత్త్వత్రయారాధితం
తారాద్రీశ్వరయోగినిగ్గుణమహాసిద్ధైస్సమారాధితమ్,
తత్సంజ్ఞం తరుణేందుశేఖరసఖం తారాత్రయాంతర్గతం
తత్ప్రస్వరకిరీటకుండలయుగం రామం భజే తారకమ్. ౩౫

శా. తారాకారవిమానమధ్యనిలయమ్ దత్త్వత్రయారాధితమ్
సారాచారవిశిష్టసిద్ధమునిసంస్తవ్యాంఘ్రిదత్సంజ్ఞికుమ్
దారాద్రీశ్వరసంతతాప్తః బరమ్భమ్ దారాత్రయాంతర్గతుమ్
శ్రీరాముమ్ మకుటాంగదాభరణుసంసేమితు నిష్టాప్తికిన్.

తా. తారాకారమయినవిమానముమధ్య నుండువాఁడును, జీవేశ్వరులు ప్రకృతియనుమూఁడుతత్త్వములచే నారాధింపఁబడువాఁడును, ఈశ్వరుఁడు, యోగులు, నిర్గుణులగుమహాసిద్ధులు అనువారచే నారాధింపఁబడువాఁడును, తత్పదవాచ్యుఁడును,

శివునిచెలికొడును, మూడుకనుపాపలమధ్య కుండువాడును, పుటమువేసినబంగారు కిరీటము కుండలములు గలవాడును, తరింపజేయువాడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. తారం తారకమండలోపరిలసజ్జ్యోతిఃస్ఫురత్రాకా
తీతం తత్త్వమసీతివాక్యమహిమాధారం తటిత్సన్నిభమ్,
తత్త్వజ్ఞానపవిత్రితత్త్రిభువనం తారాసనాంతర్గతం
తారాంతఘ్రవమండలాబ్జరుచిరం రామం భజే తారకమ్. 31

శా. తారు దారకమండలోపరిప్రసీధజ్యోతివిద్యున్నిభు
తారాంతఘ్రవమండలాబ్జరుచిరః | దారాసనాంతర్గతుః
దారాతీతు సుధీపవిత్రితను సీతానాథు సత్ప్రీర్తివి
స్తారుం దత్త్వమసీతివాక్యమహిమాధారు భజంతు మదిన్.

తా. ఓంకారవాద్యుడును, నక్షత్రమండలముపయిని ప్రకాశించుజ్యోతిచే స్ఫురించుచున్న తారకము నతిక్రమించినవాడును, తత్త్వమసి--అనువాక్యముమహిమ కారమయినవాడును, మెఱపుతో సమానుడును, వేదాంతజ్ఞానముచే ముల్లోకములను పావనములుగఁ జేసినవాడును, తారాసనాంతర్గతుడును, తారాంతమందలి ద్రువమండలమునఁ బద్మమువలె వెలుగువాడును, అగుతారకరాముని నేవించెదను.

శ్లో. కస్తూరీఘనసారకుంకుమలసన్నీచందనాలంకృతం
కందర్పాధికనుందరం ఘననిభం కాకుత్స్థవంశధ్వజమ్,
కల్యాణాంబరవేష్టితం కమలయా యుక్తం కళావల్లభం
కల్యాణాచలకార్చకస్త్రియసఖం కల్యాణరామం భజే. 32

మ. శితికంతావృ మృగీమదానుమిళితశ్రీచందనాలంకృతుః
క్షీతిపుత్రసహితుః ఘనాఘననిభః | శ్రీరాముః బీతాంబరః
దతసౌందర్యజితస్తవః బ్రవిలసత్కాకుత్స్థవంశధ్వజః
హితవిద్యాధికు రామభద్ర మది నే | నెంతు గృహకాంక్షిన్.

తా. కస్తూరీకర్పూరకుంకుమములచేఁ బ్రకాశించుశ్రీచందనముచే నలంకరింపఁ బడినవాడును, మన్మథునికంటెను ఎక్కువచిక్కనివాడును, మేఘకారుడును, కాకుత్స్థవంశమునకు ధ్వజప్రాయుడును, బంగారువంటివస్త్రము గట్టుకొనువాడును, లక్ష్మితోఁ గూడియుండువాడును, కళలకు వల్లభుడును, మేరువువంటివాడయిన శివునిప్రియన్నహితుడును అగుకల్యాణరాముని నేవించెదను.

శ్లో. మజ్జీవం మదనుగ్రహం మదధిపం మద్భావనం మత్సుఖం
మత్తాతం మమ సద్గురుం మమ వరం మోహాంధ్యవిచ్ఛేదనమ్,
మత్పుణ్యం మదనేక బాంధవజనం మజ్జీవనం మన్నిధిం
మత్సిద్ధిం మమ సర్వకర్మ సుకృతం రామం భజే తారకమ్. ౩౮

ఉ. మాకు గురుం డనుగ్రహము † మజ్జనకుండు విభుండు జీవము
మాకు విమోహనాశకుఁడు † మత్సుకృతంబు సుఖంబు భావము
మాకు సమస్తబాంధవజనంబు ధనంబు సుకర్మ సిద్ధియు
మాకు సమస్తతారకము † మారఘరాముఁ డటంచు నెంచెదన్.

తా. నాజీవము, నాయుచుగ్రహము, నాప్రభువు, నాభావనము, నాసుఖము, నాతండ్రి, నాసద్గురువు, నావరము, నామోహమునుగ్రహితులమును పోగొట్టువాఁడును, నాపుణ్యము, నాయందలుబంధువులు, నాజీవనము, నాపెన్నిధి, నాసిద్ధి, నాయెల్ల కర్మములు, నాసుకృతమును, అగుతారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. నిత్యం నీరజశోచనం నిగుప్తమం నీవారశూశోపమం
నిర్భేదానుభవం నిరంతరగుణం నీలాంగరాగోజ్జ్వలమ్,
నిష్పాపం నిగమాగమార్చితపదం నిత్యాత్మకం నిర్మలం
నిష్పుణ్యం నిఖిలం నిరంజనపదం రామం భజే తారకమ్. ౩౯

శా. నిత్య నిర్దురితుఁ సరోజనయనుఁ † నీలాంగరాగోజ్జ్వలుఁ
నిత్యాత్మక విమలుఁ నిరంతరగుణుఁ † నిర్భేగు నిష్పుణ్యనిఁ
సత్యుఁ సూక్ష్మ నిరంజనుఁ నిరుపముఁ † సర్వాత్మ యోగీంద్రునం
స్తుత్యుఁ నిర్గుణ రాముఁ దారకు భజంత్యుఁ సత్కృపాకాంక్షిన్.

తా. నిత్యుఁడును, పద్మమలవంటికన్నులుగలవాఁడును, సాటిలేనివాఁడును, నివర్తిధాన్యపుముల్లువంటివాఁడును, అన్వితానుభవముగలవాఁడును, దట్టమయిన గుణములుగలవాఁడును, సల్లనియంగంగముచే బ్రకాశించువాఁడును, ఏపాపము లేనివాఁడును, వేదశాస్త్రములచే బాహింపబడు పాదములుగలవాఁడును, నిత్యస్వయాపుఁడును, నిర్మలుఁడును, పుణ్యములేనివాఁడును, సర్వస్వసూపుఁడును, నిరావరణముయినపదముగలవాఁడును అగు తారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. ధ్యాయే త్వం హృదయాంబుజే రఘుపతిం విజ్ఞానదీపాంకురం
హంసోహంసపరంపరాదిమహిమాధారం జగన్మోహనమ్,
హస్తాంభోజగదాబ్జచక్రమతులం పితాంబరం కౌస్తుభం
శ్రీవత్సం పురుషోత్తమం మణినిధిం రామం భజే తారకమ్. ౪౦

మ. హృదయాబ్జంబునఁ గొల్చెద రఘుపతిఁ | హేమాంబునిస్సమా
నుదయాభుధృతకౌస్తుభుహరిజగన్తోహుఁ గదాద్యాయుధుఁ
ద్రిదశేంద్రాంశనిభుఁ మహామహిమునిఁ | శ్రీవత్సవత్సస్థలుఁ
విదితాత్ముఁ వరహంసరూపుఁ బురుషుఁ | విజ్ఞానదీపాంకురున్.

తా. జ్ఞానము దీపమునంకురమవును, రఘుపతివియు నగునిన్ను రామా! నా
హృదయపద్మమున ధ్యానించుచుండును. “హంసోఽహంసో” అను పరంపరతాలాకు
మొదటిమహిమ కౌఠారమును, జగముల మోహింపఁజేయువాఁడును, పద్మములవంటి
చేతులయందు గద, శంఖము, చక్రముగలవాఁడును, సాటి లేనివాఁడును, పచ్చని
వస్త్రము గలవాఁడును, కౌస్తుభము, శ్రీవత్సము గలవాఁడును, పురుషోత్తముఁడును,
ఇంద్రునిమణివంటివాఁడును, అగు తారకరాముని నేవించెను.

శ్లో. సత్యజ్ఞాన మనంత మచ్యుత మజం చావ్యాకృతం తత్పరం
కూటస్థాదిసమస్తసాక్షి మనఘం సాక్షాద్విరాట్కృత్త్వదమ్,
వేద్యం విశ్వమయం స్వలీనభువనం స్వారాజ్యసౌఖ్యప్రదం
పూర్ణం పూర్ణతరం పురాణపురుషం రామం భజే తారకమ్. ౮౦

మ. అనఘుఁ బూర్ణ ననంత మచ్యుతుని సత్యజ్ఞానమూర్తి విరా
ట్కృతు విశ్వాత్తు జగన్తయుఁ వరహఁ గూటస్థాయిసాక్షి సవా
తను సవ్యాకృతు జీవతత్త్వపరు సుత్రామాదిభోగప్రభుఁ
ఘనుని వేద్యఁ బురాణపురుషు నజుఁ గాకుల్ సునేవించెదన్.

తా. సత్యము, జ్ఞానము స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, అంతములేనివాఁడును,
నాశములేనివాఁడును, పుట్టుక లేనివాఁడును, అవ్యాకృతుఁడును, తత్వరూపమైనవాఁడును,
ప్రధానుఁడును, కూటస్థుఁడు మొదలగు నెల్లరికి సాక్షియును, నిర్లోభుఁడును, ప్రత్య
క్షముగ విరాట్కృతము నిచ్చువాఁడును, తెలియఁడగువాఁడును, విష్వస్వరూపుఁ
డును, తనయందు లయించినలోకములుగలవాఁడును, స్వారాజ్యసౌఖ్య ప్రభుఁడును,
పూర్ణుఁడును, పూర్ణతరుఁడును, పురాణపురుషుఁడును, అగు తారకరాముని నేవించెదను.

శ్లో. రామం రాక్షసవంశనాశనకరం రాకేందుబింబాసనం
రక్షోరిం రఘువంశవర్ధనకరం రక్తాధరం రాఘవమ్,
రాధాస్వాత్మనివాసినం రవినిధం రమ్యం రమానాయకం
రంధ్రాంతర్గత శేషశాయిన మహం రామం భజే తారకమ్. ౮౧

మ. అమర ద్వేషికులాటవీడహను రంధ్రాంతర్గతాహీంద్రత
ల్ప మహాత్మ స్ఫరిపూర్ణ చంద్రముఖరాముఁ శ్రీరమానాయకుఁ

గమలాప్రోజ్వలుఁ బల్లవాధరు జగత్కల్యాణ శ్రీరాఘవుఁ
రమణీయుఁ రఘువంశదీప్తుఁ గొలుతుఁ ♦ రాధాత్మసంస్థాయినిన్.

తా. రాక్షసకులమును నశింపజేసినవాఁడును, పూర్ణచంద్రబింబము వంటి మొ
గము గలవాఁడును, రాక్షసపైరియు, రఘువంశమును వృద్ధినిపొందించినవాఁడును,
ఎఱ్ఱనిపెదవిగలవాఁడును, రాఘవుఁడును, రాధయొక్క మనసులో నుండువాఁడును,
నూర్మ్యునితో సమానుఁడును, చిక్కనివాఁడును, లక్ష్మీచాయకుఁడును, రంధ్రాంతర్గ
తుడైన శేషునియందుఁ బరుండువాఁడును, అగుతారకరాముని శేవింపెదను.

శ్లో. తారాకారం నిఖలనిలయం తత్త్వమస్యాదిలక్ష్యం
శబ్దావాచ్యం త్రిగుణరహితం వ్యోమ మంగుష్ఠమాత్రమ్,
నిర్వాణాఖ్యం సగుణ మగుణం వ్యోమరంధ్రాంతరస్థం
సౌమన్నాంతఃప్రణవసహితం రామచంద్రం భజేఽహమ్. ౪౩
మ. ప్రకటవ్యోమబిలాంతరస్థ సగుణుఁ ♦ రామాధిపుఁ లోకనా
యకుఁ దారాకృతి ముక్తిసంజ్ఞకు సుషుమ్నాంతస్థితోంకారవ
ర్ణకరాహిత్య నశబ్ద నిత్య బుధు లెన్నఁ దత్త్వమస్యాదిల
క్ష్య కళాస్థాను భజింతు నిఘణుని సంఘస్థప్రమాణు వ్హరిన్.

తా. తారాకారుఁడును, సర్వాశయుఁడును, తత్త్వమస్యాదివాక్యములకు
లక్ష్యమయినవాఁడును, శబ్దములచేఁ జెప్పఁదగినవాఁడును, గుణత్రయశూన్యుఁడును,
ఆకాశస్వరూపుఁడును, అంగుష్ఠప్రమాణుఁడును, అమృతనాముఁడును, సగుణుఁడును,
నిర్గుణుఁడును, ఆకాశరంధ్రమధ్య నుండువాఁడును, సుషుమ్నయనునాడియందలి
ప్రణవమతోఁ గూడినవాఁడును, అగురామచంద్రుని శేవింపెదను.

శ్లో. ముక్తేర్ములం మునివరహృదానందకందం ముకుందం
కూటస్థాఖ్యం సకలవరదం సర్వచైతన్యరూపమ్,
నాదాతీతం కమలనిలయం నాదనాదాంతతత్త్వం
నాదాతీతం ప్రకృతిరహితం రామచంద్రం భజేఽహమ్. ౪౪
మ. మునిహృతోపకరుఁ బ్రధానరహితుఁ ♦ మోక్షాధినాథుఁ సనా
తనుఁ కూటసుని సర్వవిశ్వమయుఁ జైతన్యాకృతిఁ గృత్స్ననం
దను సర్వాత్మ ముకుందు లోకవరదుఁ ♦ నాదాంతతత్త్వాత్మ స
త్యసఘుఁ రాము ధరాసుతాధిపతి నాదాతీతు భావించెదన్.

తా. ముక్తి నిచ్చువాఁడును, మునీశ్వరులహృదయములందలి యానందమునకుఁ
గండమయినవాఁడును, ముకుందుఁడును, కూటస్థుఁ డనుపేరుగలవాఁడును, ఎల్లరకును
వరముల నిచ్చువాఁడును, సర్వచైతన్యస్వరూపుఁడును, నాదము నతిక్రమించినవాఁ

దును, పద్మములయం దుండువాఁడును, నాదనాదాంతముల యథార్థస్వరూపుఁడును, ప్రకృతిరహితుఁడును, అగురామచంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. నిజానందాకారం నిగమతురగారాధితపదం

పరబ్రహ్మనందం పరమపదగం పాపహరణమ్,

కృపాపారావారం పరమపురుషం పద్మనిలయం

భజే రామం శ్యామం ప్రకృతిరహితం నిగ్గుణ మహమ్. ౪౫

మ. పరమామ్నాయతురంగ సేవితలసః త్వాదాంబుజద్వంద్యః బం

కరుహాస్థానుః గృహాభి నిర్గుణః సఖాః ఘర్ష్యంసు రమ్యం బరా

త్సరమంబుః బురుషోత్తముః బరుః బరః బ్రహ్మ నిజానందుశ్రీ

హరి శ్రీరాముః బ్రధానవర్జితః ఘనః శ్యామాంగు భావించెదన్.

తా. తనయానందమే స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, ఈశ్వరునిచే బూజింపఁ బడు పాపములుగలవాఁడును, పరబ్రహ్మనందస్వరూపుఁడును, పరమపదమును పొందిన వాఁడును, పాపములను హరించువాఁడును, దయాఽముగ్రుఁడును, పురుషోత్తముఁ డును, పద్మములయం దుండువాఁడును, ప్రకృతిరహితుఁడును, నిగ్గుణుఁడును, నల్లని వాఁడును, అగురామని సేవించెదను.

శ్లో. శ్రీమద్వైకుంఠనాథం సురమునిమకుటన్యోతితస్వర పీఠం

నీలాంగం చంద్రవక్త్రం మణిమయమకుటం బాణకోదండహస్తమ్,

పద్మాక్షం పాపనాశం ప్రణవమయమహారత్నసింహాసనస్థం

శ్రీసీతావామభాగం శ్రితజనవరదం రామచంద్రం భజేహమ్.

మ. తలవైకుంఠవిభుః మణీమకుటః గోదండాస్త్రహస్తః సమా

గతగీర్వాణకిరీటరత్నరుచిసంక్రాంతాంఘ్రియుగ్మః శత

క్రతునీలాంగు శశాంకవక్త్రః లసదోఽకారాసముః జానకీ

యుతుః గంజేక్షుణరాముః బాపహరణాద్యుందారకుంగోల్పెదన్.

తా. శ్రీమంతమయిన వైకుంఠమునకుఁ బ్రభువును, దేవతలయు మునులయుఁ గిరీటములచేఁ బ్రకాశింపఁజేయఁబడు బంగరుపీఠముగలవాఁడును, నీలశరీరుఁడును, చంద్రునివంటి మొగముగలవాఁడును, మణివికారమయిన కిరీటముగలవాఁడును, ధను ర్బాణహస్తఁడును, తామరలవంటి కన్నులుగలవాఁడును, పాపనాశకుఁడును, ఓంకార రూపమయిన గొప్పరత్నసింహాసనమునఁ గూర్చుండువాఁడును, సీత యెడమవైపునఁ గలవాఁడును, అక్రితులకు వరదుఁడును, అగురామచంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. సాకేతే మణిమంటపే సురతరుప్రాంతే విమానాంతరే

పద్మే చాప్తదళోజ్జ్వలే నుతమహాసాధే సుధామాన్వితే,

సత్యం సూర్యజరావణానుజమగుత్పత్రానుజై స్సేవితం
మధ్యే వాసవసీలకోమలతనుం రామం భజే తారకమ్. ౪౨

మ. ప్రకటాయోధ్యను గల్పమూలమున హార్యబంధు విభ్రాజిపు
ష్పకమధ్యాష్టదశాబ్జమధ్యమున భాస్వద్గేహమందున్ సుర
ప్రకరంబుల్ రవిపుత్రముఖ్యులనుజుల్ భావింపఁ దనన్త్యమం
దకలగుం డగునీలరత్ననిభు రామాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. ఆయోధ్యలో మంచికొంటితోఁ గూడి కొనియాడఁబడు గొప్పసౌధ
మున, కల్పవృక్షములనుగ్యను, మణిమంటపమున, విమానముమధ్యను, ఎన్నిదిఁజేతు
లచేఁ బ్రకాశించుపద్మమున నుండువాఁడును, సత్యస్వరూపుఁడును, సుగ్రీవ-విభీషణ-
ఆంజనేయ-సోదరులచే నేరింపఁబడువాఁడును, వారిమధ్యను, ఇంద్రసీలములవలె
నల్లనై మృదువైన దేహముగలవాఁడును, ఆగుతారకరాముని నేరించెదను.

శ్లో. హృదయగుహరమధ్యకోతిత స్తంత్రసారం
నిగమనియమగమ్యం వేదశాస్త్రై రచింత్యమ్,
హరిహరవిధివంద్యం హంసమంత్రాంతరస్థం
దశరథసుతమీ ధైవతం దేవతానామ్. ౪౩

మ. హరిభగ్నాబ్జభవాదివంద్య హృదయాభ్యాభ్యంతరజ్యోతిసు
స్థిరు మంత్రప్రకటార్థసారతరు రాజీవాక్షు శాస్త్రాగమ
స్ఫురదాకారు నచింత్య వేదమయు సంపూర్ణ వచోఽగమ్యు వే
మఱు రామప్రభు దేవదేవుఁ గొలుతున్ స్తంత్రాంతరాంతర్గతున్.

తా. హృదయాకాశమధ్యను ప్రకాశించు తంత్రముంత్రముయొక్క సారము
ను, వేదములయందుఁ జెప్పఁబడిననియమములచేఁ బొందఁదగినవాఁడును, విష్ణు-శివ-
బ్రహ్మలచే నమస్కరింపఁదగిన వాఁడును, హంసమంత్రముమధ్య నుండువాఁడును,
దేవతలకును దేవతయునగు దశరథరాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. దేవేంద్రసీలనవమేఘవిజిత్యరాంగం
పూర్ణేందుబింబవదనం శరచాపహస్తమ్,
సీతాసమేత మనిశః శరణం శరణ్యం
చేతో మదీయ మభివాంఛతి రామచంద్రమ్. ౪౪

మ. హరిసీలోత్పలమేఘసంపదపహారాంగుఁ ధరాపుత్రికా
వరుఁ గోదండశరోత్కరోజ్జ్వలకర్కః భద్రాసనాసీను దా

శరణ్ బూర్ణశశాంకబింబవదన్ \dagger సర్వాత్మ శ్రీరాము శ్రీ
కరు భక్తాంగణకల్పకంబు మనమా! \dagger కాంక్షించి సేవింపుమా.

తా. ఇంద్రనీలమణులను, వర్ష కాలమేఘమును జయించు శరీరముగలవాఁడును, పూర్ణచంద్రబింబమువంటి మొగముగలవాఁడును, ధనుర్బాణహస్తుఁడును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును, శరణు పొందదగువాఁడును, అగు రామచంద్రుని నెల్లపుడును నాచిత్తము శరణు కోరుచున్నది.

శ్లో. ఓతప్రతసమ స్తవస్తునిచయం చోంకారబీజాక్షరం

ఓంకారప్రకృతిం పడక్షరహితం చోంకారకందాంకురమ్,

ఓంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువరితం త్రోఘస్త్రియారాధితం

ఓంకారోఽష్టలసింహపీఠనిలయుం రామం భజే తారకమ్. ౫౦

తా. ఓంకారప్రకృతిఁ పడక్షరహితం \dagger ఓంకారకందాంకురమ్

ఓంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువరితం \dagger ఓఘస్త్రియారాధితం

ఓంకారోఽష్టలసింహపీఠనిలయుం \dagger ఓంకారబీజాంకురమ్

లాకేశాంతకు సర్వగుఁ రఘువరుఁ \dagger లక్ష్మీశు భావించెదన్.

తా. సకలవస్తుసమదాయమునంగును నిండారయున్నవాఁడును, ఓంకారబీజాక్షరస్వరూపుఁడును, ఓంకారప్రకృతియు, పడక్షరమంధ్రముచేతను హితముగలవాఁడును, ఓంకారకందమున కంకురమును, ఓంకారముచేతను స్ఫుటమయిన భూః, భువః, సువః అనువ్యాహృతులతోఁ గూడినవాఁడును, ఐవ్యోఘ-సిద్ధోఘ-మానవోఘములచే నారాధింపఁబడువాఁడును, ఓంకారముచే బ్రకాశించునీహంగమున నుండువాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని సేవింపెదను.

శ్లో. సాకేశే ధవళే సురద్రుమతలే సౌధే విమానాంతరే

చాదితౌంతసమ స్తవర్ణకమలే దివ్యే మృగేంద్రాసనే,

ఓంకారోఽష్టలకర్ణి కే సురసరిస్త ధ్యే సచేవాంతరే

వ్యాసాద్యాదిమునీశ్వరై రభినుతం రామం భజే తారకమ్. ౫౧

మ. సిరిమై నిర్మల మామనస్సరసి నాదితౌంతవర్ణాబ్జవి

స్ఫురితోంకారవిశుద్ధకర్ణిక సురేశుల్ గొల్వ సాకేశ మ

న్దురమధ్యంబునఁ గల్పమూలమున భానున్పూర్ణిసౌధంబునఁ

జిర మాభుష్పకమధ్యపితలసితుఁ \dagger శ్రీరాముఁ గీర్తిచెదన్.

తా. అయోధ్యలో, కల్పవృక్షములక్రిందను, తెల్లనిసౌధముందలి విమానము ధ్యను, దివ్యసింహాసనమపైని, ఓంకారమనెడి ప్రకాశించుకర్ణికగల్గి, అంకారముమొదలుకొని ఓంకారమువఱకునుగల సర్వవర్ణములస్వరూపమయినపద్మమంగు, మందాకిని

మధ్యను, దేవతలతోఁగూడిన మధ్యభాగమునందు, వ్యాసాదులయిన ఆదిమునీశ్వరుల చేతను కొనియాడఁబడుచుండెడి తారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. కోదండదీప్తౌగురు మాదిమూలం

గుణాశ్రయం చందనకుంకుమాంకితమ్,

సలత్క్షణం సర్వజ్ఞాంతరస్థం

పరాత్పరం రామ మహం నమామి.

౧౨

మ. ధరణీజాకుచచర్చచందనలసత్కాశీరజన్తాంకిత

స్ఫురదత్యున్నతవత్సు సర్వగు జగత్స్థులనుకూలుక బరా

త్పరు సౌమిత్రియుతుక గుణాశ్రయు హరికభక్తార్తిసంహరకుక

గురుకారుణ్యవయోధి రాముఁ గొలుతుం ఁ గోదండదీప్తౌగురున్.

తా. ధనుర్విద్యాదీక్షకు గురువును, మూలకారణమును, మంచగుణముల కాశ్రయమును, చందనకుంకుమములచే నంకితుఁడును, లక్ష్మణసహితుఁడును, అందఱిహృదయములలో నుండువాఁడును, పరాత్పరుఁడును అగురాముని మొక్కెదను.

శ్లో. మూలాధారసరోరుహే హుతవహస్థానే త్రికోణాంతరే

కందే కుండలికానుషుప్తిపటలే వాసాంతవర్ణాశ్రయే,

బాలార్కప్రతిమం వరాభయకరం పాశాంకుశాలంకృతం

భూతస్వాశ్రయ మాదిపూరుష మజం రామం భజే తారకమ్. ౧౩

మ. అరయక గందనుషుప్తికాలహితవాసాంతాక్షరవ్యాప్తభా

సుర మాకందత్రికోణమధ్యమమునక ఁ శుక్రస్థలిక బాలభా

స్ఫురసందీపిత భూతసంశ్రయు విరాజత్పాశముఖ్యాస్త్రుసు

స్థిగు విద్యేషిహరక బరాత్పరు నజుక ఁ శ్రీ గాము సేవించెదన్.

తా. మూలాధారపద్మమునందలియగ్నిస్థానమున, త్రికోణమధ్యను, వమోదలు సవజకుసుగల యక్షరముల కాశ్రయముయిన కుండలికానుషుప్తిపటలమందు, బాల నూర్యసమానుఁడును, వరాభయముద్రలు కరములఁ గలవాఁడును, పాశాంకుశముల చే నలంకృతుఁడును, భూతముల కాధారమును, ఆదిపురుషుఁడును, పుట్టుక లేనివాఁడును అగు తారకరాముని సేవించెదను.

శ్లో. స్వాధిష్ఠానసరోరుహే ప్రవిలసద్బాలాంతవర్ణాశ్రయే

బ్రహ్మగంధిమహోన్నతే కరతలే శ్రీకుండికామాలికామ్,

పీఠే రత్ననిభే వరాభయకరం వాణీయుతం బిభృతం

సాక్షాద్బౌధ మనన్యమంగళకరం రామం భజే తారకమ్. ౧౪

మ. సిరమైనట్టిబలాంతవర్ణదళస్వాధిష్ఠానక గ్రంధికా
కరు సత్కుండికమాలికుఁ సుజనతాకల్యాణముద్రోజ్జ్వలఁ
వరతామ్రాకృతి వైరిసాధ్వసకరుఁ ధాణీయుతుఁ దారకుఁ
బరు శ్రీరాము గుణాభిరాము మది సంభావించి సేవించెదన్.

తా. బ్రహ్మగ్రంథమహోన్నతమై, ప్రకాశించు బ మొదలు లవఱకునుగలయత్న
రముల కాశ్రయమయినస్వాధిష్ఠానపద్మమునందు రత్నసింహాసనమునఁ గూర్చుండువాఁ
డును, హస్తమునందు, సాగనయిన కుండికను, జపమాలను ధరించినవాఁడును,
వరాభయకరుఁడును, వాణీయుతుఁడును, సాక్షాత్తుగా బోధస్వరూపుఁడును, ఇత
రులుచేయలేని మంగళములను కలిగించువాఁడును, అగుతారకరాముని సేవించెదను.

శ్లో. డాపాంతాక్షరపంకజే దశదళే మాణిక్యసంపూరితే
విష్ణుగ్రంధిమయే వరాభయకరం శ్రీశంఖచక్రాన్వితమ్,
మార్తండుద్యుతిమంజులాభ మతులం పీతాంబరం కౌస్తుభం
సర్వం సర్వగ మిందిరాసహచరం రామం భజే తారకమ్. ౧౭౧

మ. ఘన మైనట్టిడపాంతవర్ణదళయుక్తం బై హరిగ్రంధితం
బనఁ జెల్వా మణిపూరచక్రమున నబ్జాప్రోజ్జ్వలఁ రాముఁ గాం
చనచేలుఁ రిపుజైత్రుఁ దారకుఁ బరఁ ధ సర్వాత్ముఁ జక్రాబహు
స్తుని లక్ష్మీయుతుఁ బన్ననాభ భజియింతుఁ గౌస్తుభోద్భాసితున్.

తా. పదిక్షేపాలుగలదియు, విష్ణుగ్రంథమయమును అయి, డమొదలు పవఱకు
గల అక్షరములరూపమయిన బద్మమునందుండువాఁడును, వరాభయహస్తుఁడును,
శంఖచక్రములతోఁ గూడినవాఁడును, సూర్యకాంతివలె మృదువయిన కాంతిగల
వాఁడును, నిరుపమానుఁడును, పీతాంబరుఁడును, కౌస్తుభముగలవాఁడును, సర్వ
స్వరూపుఁడును, ఆంతట నున్నవాఁడును, లక్ష్మీసహితుఁడును అగుతారకరాముని
సేవించెదను.

శ్లో. హృత్పద్మే విలయార్కకోటిసదృశం కాతాంతవర్ణోజ్జ్వలే
ప్రాణాంతప్రణవాంతరే ప్రవిలసద్దోర్బాణపీతాంతరే,
సూర్యం హంసమయం సదాశివపదం కోదండదీప్తాగురుం
వాసం మోక్షరమాసమేత మనిశం రామం భజే తారకమ్. ౧౭౨

మ. పరఁగఁ భవ్యకాతాంతవర్ణసహితుఁ ధ్రాణానిలోకారసు
స్థిగు ఛాయాధిపహంసరూపు విలయాదిత్యాయతోద్భాసి వి
స్ఫులితోద్భాణసత్సదాశివసురూపుఁ మోక్షలక్ష్మీయుతుఁ
గురుభక్తి భజియింతుఁ దారకు మహాకోదండదీప్తాగురున్.

తా. కకారముమొదలు తకారమువఱకుగల యక్షరములచేఁ బ్రకాశించుహృత్పద్యమునందు, ప్రాణాంతమయిన ప్రణవముమధ్యను, ప్రకాశించుచున్నదోర్వాణ పీఠముమధ్యను ఉండువాఁడును, ప్రళయకాలసూర్యసముండును, సూర్యస్వరూపుఁడును, హంసమయుఁడును, ఎప్పుడును మంగళములకుసానమును, ధనుర్విద్యాదీక్షకు గురుఁడును, మోక్షలక్ష్మీసహితుఁడును అగుతారకరాము నెల్లపుడును నేమిం చెదను.

శ్లో. సాక్షాత్ షోడశదీప్తవత్త్రకమలే జీవాత్ సంస్థాపితే

రుద్రగ్రంధిమయే మనోన్మనీవధే జాలంధ్రపీఠాంతరే,

శుభ్రజ్యోతిమయం శరీరసహితం సుసం సుధాశీతలం

శబ్దబ్రహ్మనివాసభూతవదనం రామం భజే తారకమ్. ౧౭

మ. తనరక షోడశపద్మవత్త్రమున రుద్రగ్రంధితం బై మనో

న్మనీమార్గంబున జీవసంస్థలిని మాన్వంతం బైనజాలంద్రపీ

ఠిని శబ్దబ్రహ్మయ బ్రహ్మకూటమునఁ దాటిజ్యోతిరూపంబునక

ఘనతం జెన్నగురాముఁ దారకు సమగ్రానుగ్రహుక గొల్పెదన్.

తా. జీవాత్మసంస్థాపితమును, రుద్రగ్రంధిమయమును, మనోన్మనీమార్గమును అగు జాలంధరపీఠముమధ్యను పదియాఱుదివ్యదళములుగల పద్మమునం దుండువాఁడును, శుభ్రమయినజ్యోతియే స్వరూపముగాగలవాఁడును, శరీరసహితుఁడును, అమృతమువలె జల్లినివాఁడును, శబ్దబ్రహ్మమునకు నివాసమయిన ముఖముగలవాఁడును అగు తారకరాముని నేమిం చెదను.

శ్లో. భూమధ్యే నిగమాగమోజ్జ్వలపదే చంద్రే త్రిమార్గాంతరే

నిర్ద్వంద్వే నిఖిలార్థతత్త్వవిలసత్సూక్ష్మే సుషుమ్నాన్తృఖే,

ఆసీనం ప్రళయార్కభాసురపరంజ్యోతిస్స్వరూపాత్తక్తం

వర్ణాభ్యంచితమోక్షలక్ష్మీసహితం రామం భజే తారకమ్. ౧౮

మ. సుతిమార్గంబునఁ బై వ్రదాంతరమునక భూమధ్యమందున్నము

న్నతభాస్వత్సకలార్థతత్త్వగసుషుమ్నాన్తృఖానసంస్థాను శో

భితకల్పారుణతేజ మోక్షకమలాప్రేమాన్వితుఁ దారకుక

ద్యుతిమంతస్థయవర్జితహరిఁ బరంజ్యోతికభజింతు మదిన్.

తా. వేదశాస్త్రములచేఁ బ్రకాశింపఁజేయఁబడినపదమును, చంద్రస్వరూపమును, మూండుమార్గములకును నడుమదియు, సాటిలేనిదియు, నిఖిలార్థములయు యాథార్థ్యముచేతను ప్రకాశించుచున్నదియు, సూక్ష్మమును, సుషుమ్నకేదురయినదియును అగుభూమధ్యమునఁ గూర్చున్నవాఁడును, ప్రళయకాలసూర్యునివలెఁ బ్రకాశించు పరంజ్యోతిఃస్వరూపుఁడును, వర్ణములచే నొప్పారుమోక్షలక్ష్మీతోఁ గూడి యుండువాఁడును, అగుతారకరాముని నేమిం చెదను.

శ్లో. శీర్షాంభోరుహకర్ణికే నిరుపమే శ్రీఘోడశారే శశి
ప్రఖ్యాతామృతవార్ధివీచిలహరీనిర్వాణపీఠాంతరే,
శబ్దబ్రహ్మపరం చరాచరగురుం తేజఃపరం శాశ్వతం
సత్యాసత్య మగోచరం హృది సదా సీతాసమేతం భజే. ౧౯

మ. అలశీర్షాంబుజకర్ణికాస్థః బరిపూర్ణాబ్జామృతాంభోధీవీ
చిలసన్తోక్షమహాసనాంతరమునఁ ♦ జెల్వొందుసీతాసము
జ్వలుఁ దేజఃపరునిం జరాచరగురుఁ ♦ సత్యాసృతుఁ శాశ్వతుఁ
బలభిన్నులు నగోచరుం దలఁతు శబ్దబ్రహ్మవాచ్యాధికున్.

తా. పదాలుదశములుగలదియు, సాటిలేనిదియునగు శిఃపద్మముకర్ణికయందు,
చంద్రనియందలిప్రసిద్ధమైనయమృతసముద్రపుటలలప్రవాహముతోఁగూడిన నిర్వాణ
పీఠమధ్యనున్నవాఁడును, శబ్దబ్రహ్మపరుఁడును, చరాచరగురుఁడును, తేజఃప్రధానుఁ
డును, శాశ్వతుఁడును, సత్యాసృతస్వరూపుఁడును, ఇంద్రియాగోచరుఁడును, సీతా
సమేతుఁడును అగురాముని సదా హృదయమున నేమితును.

శ్లో. సాకేతే రవికోటిసన్నిభమహాహర్త్యే సుసింహాసనే
నానారత్నవినిర్జితే మునిజనాకీర్ణే సదానందనే,
దేవాధీశ్వరసంయుతే నివసితం వామాంకనీతోజ్జ్వలం
దేవేంద్రోపలనీలకోమలతనుం రామం భజే తారకమ్. ౨౦

మ. తనప్రేలం గమలాప్తకోటివిలసత్సేధాంతరానందధా
మనవీనోజ్జ్వలరత్నపీఠమున నాహ్మాయేశ్వరాభ్యంతరం
బునఁ జెల్వొందెడుశక్రనీలనిభు రాముఁ జానకీయుక్తుఁ గాం
చనమంజీరకిరీటకుండలవిరాజిదూహణుం గొల్చెదన్.

తా. అయోధ్యలో, కోటిసూర్యసమానకాంతిగల గొప్పచేడలో, నవరత్న
నిర్మితమును, మునీశ్వరులచేఁ జుట్టువాఱుతోఁబడినదియు, ఎల్లప్పుడును ఆనందమును
గలిగించునదియు, ఇంద్రాదులతోఁ గూడినదియునగు సింహాసనమునఁ గూర్చున్నవాఁ
డును, ఎడమతోడపైనున్న సీతచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, ఇంద్రనీలమణివలె నల్లపై
మృదువైన నళిరీరముగలవాఁడును అగుతారకరాముని నేమించెదను.

శ్లో. సాకేతే నగరే సమస్తసుఖదే హర్త్యేఽబ్జకోటిద్యుతౌ
నక్షత్రగ్రహపక్షిలగ్నశిఖరే చాంతర్యమంకేరుషే,

వాల్మీక్యప్రపరాశరాదిమునిభి స్సంసేవ్యమానం స్థితం
సీతాలంకృతవామభాగ మనిశం రామం భజే తారకమ్ ౬౦

మ. తనయూరణ శరదిందుకోటినిభ మై తారాగ్రహక్రాంతశ్చం
గనితాంతోన్నత మైనసాధమున సౌఖ్యం బౌ తదంతఃస్థన
ద్వనదంబందుఁ బరాశరాత్రిభృగుదుర్వాసోముఖుల్ గొల్వ భూ
తనయాసంయుతుఁ డైనరామవిభునిక త దానుండనై కొల్చెదన్.

తా. సకలసుఖదాయులును అయోధ్యాపురమున, కోటిఁగులకొంతిగలది
యు, నక్షత్రములకును గ్రహములకును దగులుభరములుగలదియు నగుమేడలో, లో
పలిపద్మమున, వాల్మీకి-ఆత్రి-పరాశరాదులగు మునులచే సేవింపఁబడుచుఁ గూర్చున్న
వాఁడును, సీతచే నలంకృతమైనయెడమిలొడగలవాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. వందే రామ మవాదిపూరుష మజం వందే రమానాయకం
వందే హరకిరీటకుండలధరం వందే సునీలచ్యుతిమ్,
వందే చాపకలంబకోజ్జ్వలకరం వందే జగన్మంగళం
వందే వక్త్రీరధాత్మజం మమ గురుం వందే సదా రాఘవమ్.

మ. కమలానాభు నవాదిపూరుషు జగత్కల్యాణఁ గోదండది
వ్యమహాస్త్రోజ్జ్వలు హరకుండలకిరీటాలంకృతున్ నిర్జరేం
ద్రమణీశోభితగాత్ర మస్థగు నజాన్ రామున్ దశస్యందనో
త్తమపుత్రున్ సుచరిత్ర మద్భద్రయమధ్యంబందు భావించెదన్.

తా. అదిలేనిపురుషుఁడగు రామునికి మ్రొక్కెదను. పుట్టుకలేనివాఁడును,
లక్ష్మీనాయకుఁడును, హరములను, కిరీటమును, కుండలములను ధరించినవాఁడును,
మంచినీలమువంటికొంతిగలవాఁడును, సమర్పణములచేఁ బరాశించుచేతులుగలవాఁ
డును, జగన్మంగళుఁడును, దశరథునికొమారుఁడును, నాకు గురువును అగు రాఘవ
రామునిగూర్చి మ్రొక్కుచున్నాను.

శ్లో. వందే శౌనకశౌతమాద్యభినుతం వందే ఘనశ్యామలం
వందే తారకపీఠమధ్యనిలయం వందే జగన్నాయకమ్,
వందే భక్తజనాఘదైవతతరుం వందే ధనుర్వల్లభం
వందే తత్త్వమనీతివాక్యజనకం వందే సదా రాఘవమ్. ౬౩

మ. పసునిం ద త్త్వమనీతివాక్యజనకుఁ ♦ భక్తామరానోకహుఁ
సురుచిం దారకపీఠనిమధ్యనిలయుఁ ♦ సుత్రామనీలోజ్వలుఁ
సరసుఁ గౌతమశౌనకాద్యభినుతుఁ ♦ సర్వేశ్వరుఁ జానకీ
వరుఁ గోదండగురుఁ సురారిహరు భావంబందు సేవించెదన్.

తా. శౌనకఁడు, గౌతమఁడు మొదలగువారిచేఁ గొనియాడఁబడినవాఁడును, మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, తారకపీఠముమధ్య నుండువాఁడును, లోకనాయకుఁ డును, భక్తులసమూహమునకుఁ గల్పవృక్షమును, ధనువే యిష్టమయినవాఁడును, తత్త్వమనీ-అనెడివాక్యమును గన్నవాఁడును అగురాముని నెప్పుడును మ్రొక్కెదను.

శ్లో. వందే సూర్యశశాంగలోచనయుగం వందే జగత్పావనం
వందే పత్రసహస్రపద్మనిలయం వందే పురారిక్రియమ్,
వందే రాక్షసవంశనాశనకరం వందే సుధాశీతలం
వందే దేవకపింద్రకోటివినుతం వందే సదా రాఘవమ్. ౬౪

మ. హరమిత్రుఁ రివిచంద్ర నేత్రు దితిపుత్రారణ్యదావాగ్ని ని
ర్జరశాఖామృగ సేవితాంఘ్రియుగు శ్రీరాముఁ సుధాశీతలుఁ
ధరణీనాథు సహస్రపత్రకమలస్థానుఁ జగత్పావనం
బరమాత్ముఁ రఘురామచంద్రు మది సంతభావించి సేవించెదన్.

తా. సూర్యచంద్రులు కన్నులుగాఁగలవాఁడును, లోకములను పవిత్రముగఁ జేయువాఁడును, వేయిపులససాగ్రపద్మమునం గుండువాఁడును, ఈశ్వరునకు స్నేహితుఁడును, రాక్షసవంశమును నశింపఁజేసినవాఁడును, అమృతమువలె నే చల్లని వాఁడును, కోటికొలదిదేవతలచే, బానయలచే గొనియాడఁబడువాఁడును అగురాఘ వరాము నెప్పుడును నమస్కరించెదను

శ్లో. వందే సాగరగర్వధంజకశరం వందే జగద్భవనం
వందే కౌశికయాగరక్షణకరం వందే గురూణాం గురుమ్,
వందే బాణశరాసనోజ్వలకరం వందే జగ్రావల్కులం
వందే లక్ష్మణభూమిజాన్విత మహం వందే సదా రాఘవమ్. ౬౫

మ. శరచాపోజ్వలహస్తు లక్ష్మణధరాసత్పుత్రికాయుక్తు సా
గరగర్వాపహశౌర్యధుర్య ననఘుఁ ♦ గాధేయయజ్ఞావనుఁ
వరదుఁ దేశికదేశికుఁ ధృతజ్ఞావల్కుఁ జగద్భవనం
గరుణాంభోనిధి రామచంద్రు నియతిం ♦ గాంక్షించి సేవించెదన్.

తా. సముద్రునిగర్వము వణచినబాణముగలవాఁడును, లోకములను జీవింపఁ జేయువాఁడును, విశ్వామిత్రునియజ్ఞమును కాపాడినవాఁడును, గురువులకును గురువును, శరచాపములచేఁ బ్రకాశించుచేతులుగలవాఁడును, జడలు నారవస్త్రములు గలవాఁడును, సీతాలక్ష్మణసహితుఁడును అగురాముని కపుడును మ్రొక్కెదను.

శ్లో. వందే పాండరపుండరీకనయనం వందేఽబ్జబింబాననం
వందే కంబుగళం కరాబ్జయుగళం వందే లలామోజ్జ్వలమ్,
వందే పీతదుకూల మంబుదనిభం వందే జగన్తోహనం
వందే కారణమానుషోజ్జ్వలతనం వందే సదా రాఘవమ్. ౬౬

మ. సితకంఠేక్షుణు హస్తీహస్తకరు రాజీవారిబింబాస్య భా
సితస్రావృష్టనవర్ణఁ గాంచనలసఃచ్ఛేలుఁ సుశీలుఁ బుధా
ర్చితుని గారణదేహుఁ గంబుగళు ధాత్రీపుఁ జగన్తోహనుఁ
ధృతమాణిక్యలలాము రామవిభు నే శ నెంతum గృహకాంక్షినై.

తా. తెల్లఁదామరవంటికన్నులుగలవాఁడును, చంద్రబింబముతో సమానమైన మొగముగలవాఁడును, శంఖమువంటికంతముగలవాఁడును, పద్మములవంటిచేతులు గలవాఁడును, బొట్టుచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, పచ్చనివస్త్రముగలవాఁడును, మేఘమువంటి శరీరకాంతిగలవాఁడును, లోకములను మోపింపఁజేయువాఁడును, కారణముచేనయిన మనుష్యభావముచేఁ బ్రకాశించుశరీరముగలవాఁడును, అగు రాముని నెప్పుడును మ్రొక్కెదను.

శ్లో. వందే సీలసరోజకోమలరుచిం వందే జగద్వందితం
వందే సూర్యకులాభిక్రాస్తభమణిం వందే సురారాధితమ్,
వందే పాతకపంచకప్రహరణం వందే జగత్కారణం
వందే వింశతిపంచతత్త్వరహితం వందే సదా రాఘవమ్. ౬౭

మ. వరసీరోత్పలకోమలాంగుఁ ద్రిజగద్వంద్యుఁ జగత్కారణుఁ
సరసీజాప్తకులాభిక్రాస్తభమణిఁ శ సర్వాత్మ దేవార్చితుఁ
వరదుం బంచమహాఘనాశకుఁ గృపావార్ధి బరుఁ దైత్యసం
హరు షడ్వింశతితత్త్వభాసినుని రామాధీశు సేవించెదన్.

తా. నల్లఁగలువవలె కోమలమయినకాంతిగలవాఁడును, లోకములచే నమ స్కృతుఁడును, సూర్యవింశ మనుసముద్రమునకుఁ గొస్తుభమణియు, దేవతలచేబూజిం పఁబడువాఁడును, పంచమహాపాతకములను హరించువాఁడును, లోకములకుఁ గారణ

మును, ఇరువదియైదుతత్త్వములతో శూన్యఁడును, అగురాముని మ్రొక్కెదను.

శ్లో. వందే సాధకవర్గకల్పకతరుం వందే త్రిమూర్త్యాత్మకం
వందే నాదలయాంతరస్థలగతం వందే త్రివర్గాత్మకమ్,
వందే రాగవిహీనచిత్తసులభం వందే సభానాయకం
వందే పూర్ణదయామృతార్ణవ మహం వందే సదా రాఘవమ్.

మ. వరదున్ సాధకవర్గకల్పకతరున్ ♦ భవ్యున్ ద్రిమూర్త్యాత్మకున్
సరసున్ నాదలయాంతరస్థలగతున్ ♦ శాంతం ద్రివర్గాత్మకున్
గురుసంపూర్ణదయామృతాబ్ధి జలదాంతున్ సత్సభానాథు సు
స్థిరునిన్ రాగవిహీనచిత్తసులభున్ ♦ శ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. సాధకులపాలింపఁ గల్గవృక్షమును, త్రిమూర్తిస్వరూపుఁడును, నాదల
యల మధ్యస్థలమునం దుండువాఁడును, ధర్మాగ్రకామస్వరూపుఁడును, రాగములేని
మనస్సులుగలవారికి సులభుఁడును, సభానాయకుఁడును, పూర్ణమయిన దయయనెడి
యమృతమునకు సముద్రుఁడును అగురాముని నమస్కరించెదను.

శ్లో. వందే సాత్త్వికతత్త్వముద్రితతనుం వందే సుఖాధాయకం
వందే చారుచతుర్భుజం మణినిధం వందే షడబ్జితమ్,
వందే బ్రహ్మపీఠికాదినిలయం వందే విరాడ్విగ్రహం
వందే పన్నగతల్పశాయిని మహం వందే సదా రాఘవమ్. ౬౯

మ. వరు నీలాంగు షడంబుజస్థితఁ జతుర్బాహున్ సుఖాధాయకున్
సరసున్ సాత్త్వికతత్త్వముద్రితతనున్ ♦ సర్వన్విరాడ్విగ్రహున్
బరమేష్ఠ్యాదిపీఠికాంతనిలయున్ ♦ నాగేంద్రపర్యంకు ని
ర్జరబృందావనశీలు రాఘవుఁ బరబ్రహ్మంబు సేవించెదన్.

తా. సాత్త్వికతత్త్వముచే ముద్రితమయిన శరీరముగలవాఁడును, మోక్ష
సుఖము నిచ్చువాఁడును, చక్కని నాల్గుచేతులుగలవాఁడును, ఇంద్రునిమణివంటివాఁ
డును, ఆధారాదులయిన ఆఱుపద్మములయందును ఉండువాఁడును, బ్రహ్మమొదలు
పిపిలికవఱకునుగల అంబఱలో నుండువాఁడును, విరాట్స్వరూపుఁడును, శేషశయ్య
పై పరుండువాఁడును, అగురాముని సదా నమస్కరించెదను.

శ్లో. అయోధ్యపురమంటపే స్ఫురితసింహాపీఠే స్థితం
వసిష్ఠశుకగౌతమై ర్భృగుసుతాదిభి స్సేవితమ్,
దినేశసుతరావణానుజసహోదరాద్యావృతం
భబామి రఘునందనం ప్రణవబీజసారాత్మకమ్.

౭౦

మ. ప్రకటాయోధ్యను రత్నమంటపమునకఁ | భద్రాసూసీనుఁ డై
యకలంకుల్ శుకగౌతమభృగువసిఃస్థామల్ దినేశానపు
త్రకముఖ్యుల్ దశకంఠసోదరుఁడు భాగితల్ గొల్వ నోంకారబీ
జకసారాత్మకుఁ డైనశ్రీజనకజాజానిం బ్రశంసించెదన్.

తా. అయోధ్యలోని మండపముపైని ప్రకాశించుసింహాసనముమీఁద నుండు
వాఁడును, వసిష్ఠ-శుకుఁడు-గౌతముఁడు-భృగుపుత్రుఁడు మెడలగువారిచే నేవింపఁ
బడువాఁడును, సుగ్రీవ-విభీషణ-సోదరాదులచే నావరింపఁబడినవాఁడును, ప్రణవబీజ
సారమే స్వరూపముగాఁగలవాఁడును అగురఘునందనుని నేమించుచుందును.

శ్లో. విఘోలమణికుండలం విమలచంద్రబింబాననం
విఖండితదశాననం వితతచాపబాహుజ్వలమ్,
విమోహితజగత్త్రయం వికచపద్మపత్రక్షణం
విభీషణసురక్షకం విజయరామ మిశేహరిమ్.

౭౧

చ. అనువమరత్నకుండలు దశాననకంఠవిలుంతమున్ శరా
సనశరధారణున్ వికచసారసపత్రవిశాలనేత్రు స
న్దునినుతుఁ బూర్ణచంద్రముఖుఁమోహితసమ్భవనత్రయన్ జనా
ద్దనని విభీషణావనుని | రాఘవు నెంతు హృదంతరంబునన్.

తా. చలిం చురత్నకుండలములుగలవాఁడును, నిష్కళంకచంద్రబింబమువంటి
మొగముగలవాఁడును, రావణుని చంపినవాఁడును, ధనుర్బాణములచేఁ బ్రకాశించు
వాఁడును, ముగ్ధాకములను మోహింపఁజేయువాఁడును, వికసించినతామరకేతుల
వంటి కన్నులుగలవాఁడును, విభీషణుని రక్షించినవాఁడును, అగవిజయరామస్వరూ
పుఁడయిన విఘ్నేని స్తుతించెదను.

శ్లో. చలత్కనకకుండలోల్ల సితదివ్యగండస్థలం
చరాచరజగత్త్రయం చరణపద్మగంగాశ్రయమ్,
చతుర్విధఫలప్రదం చరమపీఠమధ్యస్థితం
చిదంశ మఖలాన్నదం దశరథాత్మజం చింతయే.

౭౨

చ. ఘనతరకుండలోల్లసిలఁగండయుగ్మ నిజపాదపద్మసం
జనితసురాపగ్మ జరమఁసంజ్ఞకపీతనివాసితుఁ బరా
త్తుని సచరాచరాత్తుకుఁ జిత్తుర్విధసత్ఫలదుఁ జిదంశురా
ముని నఖిలాస్పదుఁ భువనఁమోహను దాశరథిం భజించెదన్.

తా. కడలుచుండు బంగరుకుండలములచేఁ బ్రకాశించు చక్కని చెమ్మలు
గలవాఁడును, చరాచరజగత్స్వరూపుఁడును, పాదపద్మము గంగకాశ్రయముగాఁ
గలవాఁడును, నాలుగువిధములయిన ఫలముల నిచ్చువాఁడును, తుదిపీత (సహస్రార
పద్మ)ముమధ్య నుండువాఁడును, చిత్స్వరూపుఁడును, అంతకును ఆధారమును, దా
రఘునికొడుకును అగురాముని చింతనచేయుచుండును.

శ్లో. సనందనమునిస్త్రియం సకలవర్ణవేదాత్తకం
సమస్తనిగమాగమస్ఫురితతత్త్వసింహాసనమ్,
సహస్రనయనాబ్జజాద్యమరబృందసంసేవితం
సమప్తిపురవల్లభం దశరథాత్తజం చింతయే. 23

చ. సనకసనందనాదిమునిఁగత్తమసత్ప్రియు రాఘవుఁ సనా
తను నిగమాగమస్ఫురితతత్త్వమృగేంద్రమహాసనిసు స
న్ధునిమఘవాదినిర్జరసఁమూహసమర్చితు నాగమాత్మఁ శా
వనచరితుఁ సమప్తిపురఁవల్లభు దాశరథిఁ భజించెదన్.

తా. సనందనముని కిష్టుఁడును, సకలవర్ణ-వేదస్వరూపుఁడును, ఎల్లవేదశాస్త్ర
ములయందును స్ఫురించుతత్త్వమే సింహాసనముగాఁగలవాఁడును, ఇంద్రుఁడు-బ్రహ్మ
మొదలయిన దేవతలచే నేవీంపఁబడువాఁడును, సమప్తిపురాధీశ్వరుఁడును అగుదశరథ
కుమారుఁ డయినరాముని చింతనచేయుచుండును.

శ్లో. అనర్ఘమణిపూరకోల్లసిలదివ్యతేజఃపరం
అనాహతసరోరుహస్ఫురితహంసనాదాన్వితమ్,
అనంతదశపంకజస్ఫుటమృగాంకబింబామృత
ప్లుతాంగ మఖిలాస్పదం దశరథాత్తజం చింతయే. 24

చ. అనుపమనూత్నరత్నలసఁదద్భుతతేజః సనాహతాబ్జసం
జనితసుహంసనాదయుతుఁ శౌరి ననంతదశాబ్జచంద్రబిం
బనవసుధాప్లుతాంగుఁ బరమం బఖిలాస్పదు నాజయగ్రనం
దను రఘురామచంద్ర శుభఃతారకనాము మదిఁ భజించెదన్.

తా. విలువలేని మణిపూరకచక్రమునందుఁ బ్రకాశించు దివ్యమయిన లేజమే ప్రధానముగాఁగలవాఁడును, అనాహతపద్మమునందు స్ఫురించుహంసనాదముతోఁ గూడినవాఁడును, సహస్రారపద్మమందు స్ఫుటమయినచంద్రమండలమండలి యమృతముచేఁ దడిసినశరీరముగలవాఁడును, సర్వాధారమును అగుదాశరథిని చింతించెదను.

శ్లో. జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తికాలవిలస తత్త్వాత్తచినాత్రకం
చైతన్యాత్తక మాధిపాపరహితం భూమ్యాదితన్మాత్రకమ్,
శాంభవ్యాదిసమస్తయోగకుశకం సాంఖ్యాదితత్త్వాత్పరం
శబ్దావాచ్య మహం నమామి సతతం చోత్పత్తినాశాత్పరమ్. ౭౫
మ. గరిమన్ శాంభవిముఖ్యయోగయుతు జాగ్రత్స్వప్నసుప్తంబులం
దురుతత్త్వాత్తుఁ జిదాత్తుఁ బాపహరు నాద్యుక్ బంచభూతాత్తకుక్
బరు నుత్పత్తివినాశవర్జితుని శబ్దావాచ్యు నాత్తుం బరా
త్పరు సాంఖ్యాదిసమస్త తత్త్వపరునిఁ బూజింతు శ్రీరామునిన్.

తా. జాగ్రత్-స్వప్నము-సుషుప్తి అనుపీనివేళలఁ బ్రకాశించుతత్త్వమే స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, చిత్స్వరూపుఁడును, చైతన్యస్వరూపుఁడును, మనోవ్యాధి-పాపము లేనివాఁడును, భూమ్యాదిభూతములగుణములగు గంధాదులు స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, శాంభవిమొదలగు ముద్రలయు నెల్లయోగసాధనములయు మూటమిగలవాఁడును, సాంఖ్యాదుల తత్త్విములకంటెఁ బై వాఁడును, శబ్దముచేఁ జెప్పరానివాఁడును, ఉత్పత్తివినాశములకుఁ బరుఁడు నగురాముని నమస్కరించుచుందును.

శ్లో. ధ్యాయే త్వాం నవవిద్రుమస్ఫుటతనుం బహ్లోల్లసన్నేచకం
నాసారంజితమాక్తికం పరిలసత్ప్రీతాంబరం కౌస్తుభమ్,
వేణుకంబురథాంగపాశపరిఘప్రాసేక్షుచాపాశుగం
శ్రీరామం నవమస్తథాధికమహం షట్కౌణచక్రస్థితమ్. ౭౬

మ. ప్రణుతింతున్ నవవిద్రుమస్ఫుటతనున్ బహ్లోల్లసన్నేచకున్
గుణపాశేక్షుధనుర్గదాబజశరవేణుప్రాసముఖ్యాస్త్రుని
ర్గుణు షట్కౌణసరోజవాసుఁ బరిపూర్ణున్ నాసికామాక్తికున్
మణిభూషున్ నవమస్తథాధికుని రామస్వామిఁ బీతాంబరున్.

తా. క్రొత్తపగడమువలె స్ఫుటమయిన శరీరముగలవాఁడవును, నెమిలికన్నులచేఁ బ్రకాశించువాఁడవును, ముక్కున వెలుగుచున్న ముత్రముగలవాఁడవును, ప్రకాశించుపచ్చనస్రము, కౌస్తుభము, వేణువు, శంఖము, చక్రము, పాశము, పరిఘము, ప్రాసము, ఇక్షుధనుస్సు, బాణములు గలవాఁడవును, క్రొత్తమవృథునికంటె

నెక్కువచక్కనివాడవును, పట్కోణచక్రమునం గుండువాడవును, శ్రీరాముఁ
డవును అగునిన్ను నేను ధ్యానింతును.

శ్లో. సా కే తే సగ రే సమ స్తమహిమాధారే జగన్మోహనే
రత్న స్తంభసహస్రమంటపమహాసింహాసనే సాంబుజే,
విశ్వామిత్రవసిష్ఠగౌతమశుకవ్యాసాదిభిక్తా నిభి
ర్ధ్యేయం లక్ష్మణలోకపాలసహితం సీతాసమేతం భజే. ౭౭

మ. తతసాకేతపురీవరంబునను రత్న స్తంభసహస్రభా
సితసౌధంబున భద్రపీఠమున రాజీవాసనాసీను సు
ప్రతగాఢేయవసిష్ఠగౌతమశుకవ్యాసాదిభావ్యై సతీ
యుతు దిక్పాలకలక్ష్మణాన్వితు సముద్యోగుఁ జగన్మోహనుఁ
వితతోద్యస్తహిముఁ రఘూద్యహునినే వింతఁ గృపాకాంక్షిన్.

తా. అయోధ్యాపురమున, ఎల్లమహిమలకును ఆధారమైన-జగన్మోహనము
ను, పద్మముతోఁ గూడినదియు నగు వేయిరత్న స్తంభములుగల మండపముమీది
గొప్పసింహాసనముపైని, విశ్వామిత్రుఁడు-వసిష్ఠ-గౌతముఁడు- శుకుఁడు-వ్యాసులు
మొదలగుమునులచే ధ్యానింపఁదగినవాఁడును, లక్ష్మణునితోను, దిక్పాలురతోను
గూడియుండువాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురాముని నేమిం చెడను.

శ్లో. ఏకాంతే కమలే జలే వికసితే చంద్రాకృతిస్థాపితే
స్థానే తారకమంటపే తనుబిలవ్యాప్తే సుధామండితే,
అజ్ఞార్కానలమండలోపరిమహాశ్రీఘోడశారే సదా
నాదాంతే జనకాత్మజాన్విత మహం రామం భజే తారకమ్. ౭౮

ఉ. తారకమంటపంబున సుధాగృహమందు రహస్యలీల నిం
పారఁ గృశానుభాస్కరిని శాఢపమండలిపైని సత్కళా
పూరశశాంకనిర్గళితభూరిసుధాపుతనాదపీఠి నీ
తారమణీసమేతుఁ డగుఁ దాళరథిఁ రఘువీరు నెన్నెదన్.

తా. ఏకాంతమున, నీటియంగు వికసించినపద్మమున, చంద్రాకారముగా
ఉంపఁబడినదియు, నూత్నబిలములతో వ్యాప్తమయినదియు, సుధచే నలంకరింపఁ
బడినదియునగు తారకమంటప మనుస్థానమున, చంద్రనూర్వ్యాగ్నిమండలములపైని
పదియాఱుఁజేతులుగల పెద్దపద్మమున నాదాంతమంగు సీతతోఁ గూడియుండు తార
కరాముని సదా నేమింతును.

శ్లో. సాకేతే మణిమంటపే సురతరుచాః తేఽష్టవర్ణోల్లస
త్పత్రే తారకకర్ణికే ప్రవిలసత్కల్పప్రసూరాంచితే,
పద్మే వేదచతుష్కముండలసి తే నాదాంతశః స్యూతలే
తం సేవే ధ్రువమండలాబ్జవిగళత్పియూషధారాప్లుతమ్, ౭౯

మ తనప్రోలఁ మణికుట్టిమస్థలలసఁ త్సంతానభూజాంతికం
బున నష్టాక్షరపత్ర వేదలలితాంఁ భోజంబునఁ దారకం
బనుతత్కర్ణికఁ గల్పపుష్పయుతు నాదాంతోఽపరస్యంకు మే
ధను గొల్తుఁ ధ్రువమండలొద్భవసుధాఽధారాప్లుతుఁ దారకున్ .

తా. అయోధ్యలో, కల్పవృక్షముక్రిందిరత్నమండపమున, ఎనిమిదివర్ణములచేఁ
బ్రకాశించు కేసులుగలదియు, తారకమను కర్ణికగలదియు, ప్రకాశించు కల్పవృక్ష
పుష్పములతో నొప్పవదియు నగుపద్మమున, నాలుగువేదములమండలములచేఁ దెల్ల
నైననాదాంతశయ్యతలమున, ధ్రువమండలమండలిచంగ్రునినుండి గాలుచున్న-
అమృతధారచేఁ దడుపఁబడఁవాడగు నారాముని సేవించెదను.

శ్లో. ధ్యామే త్వాం రవిమండలేందుధవతే పద్మే నిషణ్ణం హరిం
న్వర్ణాధం కరశంఖచక్రలలితం పితాంబరం కౌస్తుభమ్,
స్వర్ణశ్చ శ్రునఖాలకం లలనయా యుక్తం కిరీటాంగదం
హారాలంకృతవక్షసం పదయగశ్రీపామకాలంకృతమ్, ౮౦

మ. రవిలింబాంతరచంద్రపాండురలసఁ ద్రాడీవసంస్థాను మా
ధవు సౌవర్ణనిభాలకాంఘ్రినఖరక్షఁ దాంతుఁ మణీభూషణుఁ
గవివంద్యుఁ దరచక్రకౌస్తుభధరక్షఁ గౌశేయవస్త్రోజ్జ్వలక్షుఁ
భవబంధాపహు రామఁ గొల్తు మణిశుంభ త్వాదుకాలంకృతున్ .

తా. సూర్యచంద్రమండలములవలెఁ దెల్లనైనపద్మముంగుఁ గూర్చున్నవాడ
వును, హరివియు, స్వర్ణకౌంతిగలవాడవును, చేతుల శంఖచక్రములచే నొప్పవాడ
వును, పితాంబరకౌస్తుభములుగలవాడవును, బంగరువంటి గడ్డము, గోళ్ళు, ముంగు
రులు గలవాడవును, భార్యాసహితుడవును, కిరీటము, భుజకీర్తులు గలవాడవును,
హారములచే నలంకరింపఁబడిన వక్షస్థలముగలవాడవును, సాదములమందు శ్రీమంత
ములయిన పాదుకలచే నలంకరింపఁబడినవాడవును అగునిన్ను ధ్యానించెదను.

శ్లో. వసంతాక్షరాభ్యో చతుఃపత్రపద్మే
త్రికోణాంతకంఠే ధరాతత్త్వయుక్తే,

వరాభీతిపాశాంకుశం విస్త్రుమాభం

గజాశ్వే నిషణ్ణం భజే రామచంద్రమ్.

౮౦

మ. అరయన్ భవ్యవసాంతవర్ణయుతపత్రాబ్జప్రిణోణోపరి
స్థిరభూతత్త్వసమేతుఁడై రిపుభయోత్సేకప్రపాశాంకుశ
స్ఫురితుం డై వరవిగ్రమప్రతిభుఁడై భూతేశపుత్రాకృతిన్
పరఁగన్ జెన్నగురామచంద్రవిభు సద్భక్తి బ్రశంసించెదన్.

తా. వ-శ-మ-స అనునక్షరములతోఁ గలదియు, త్రికోణాంతము కంతముగాఁ
గలదియు, భూతత్త్వముతోఁ గూడినదియునగు నాలుగుదశములపద్యమునందు, ఏనుఁ
గుగుణ్యములపైనివలె నే గూర్చున్నవాఁడును, పగడమువంటివాఁడును, వరాభయపా
శాంకుశములుగలవాఁడును అగుక్రిరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. బలాంతాక్షరప్రాంతపట్నత్రవద్దే
లసత్తోయతత్త్వే వరాభీతిహస్తమ్,
మహాకుండికాం చాక్షురూలాం వహంతం
చతుర్వక్రమాపం భజే రామచంద్రమ్.

౮౧

మ. పరఁగన్ భవ్యబలాంతపట్నయుతపత్రాంబుజంబున్ బలా
వరణంబై చెలులందు నిండు రిపుగర్వధ్వంసహస్తోన్ శ్రీ
కరసత్కుండికయక్షిచూలధరుఁడై కంజాసనాకారుఁడై
స్థిరతన్ నిల్చినరామచంద్రు సతిభక్తిశ్రద్ధ గీర్తించెదన్.

తా. ప్రకాశించుజలతత్త్వముండు, బ-శ-మ-య-ర-ల అనునక్షరములు కొను
లయంగుఁగల-అటుదశములపద్యముండు గూర్చుండువాఁడును, వరాభయహస్తండును,
గొప్పకమండలువును, జపమాలను వహించువాఁడును బ్రహ్మరూపుఁడును అగురాము
ని నేవించెదను.

శ్లో. డపాంతాతారాశ్వే మణివ్రాతపూరే
రథాంగాబ్జహస్తం మహేంద్రోపలాంగమ్,
లసద్వహ్నితత్త్వే నిషణ్ణం గదాంకం
మహావిష్ణురూపం భజే రామచంద్రమ్.

౮౩

మ. జ్వలనస్థానము నై డపాంతవిలసద్వర్ణంబు నై యొప్పియు
జ్వలితం పామణిపూరకంబున గదాచక్రాదిధారుండు నై

లలితేందీవరగాత్రుఁడై యనఘుఁడై ధీశక్తిశరూపంబునన్
జెలువైనట్టిరఘూద్వహుఁడవరదునిన్ ధీశ్రీరాముఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. డ-ధ-ణ-త-ధ-ద-ధ-న-ప అనునక్షరములతోభగవంతుని పూజించునట్లు ప్రకాశించునట్లు తత్త్వమందుఁ గూర్చున్నవాఁడును, చక్రము శంఖము హస్తములయందుఁ గలవాఁడును, ఇంద్రనీలమణివంటిశరీరముగలవాఁడును, గద చిహ్నముగాఁగలవాఁడును, మహావిష్ణుస్వరూపుఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. కథాంతాక్షరాభ్యే జగత్ప్రాణతత్త్వే

వరాభీతిహస్తం త్రిశూలం దధానమ్,

ఉమానాథ మబ్జారిఖంఘోజ్జ్వలాంకం

సదర్పాంగరూపం భజే రామచంద్రమ్.

౮౪

మ. పవనస్థానకథాంతవర్ణదళదీప్తం బై హరిద్రాభ మై
ధునివ మై యోవ్వననాహతాంబుజమునండున్ శత్రుహృద్భీతిసం
భవహస్తోజ్జ్వలశూలుఁడై గిరిసుతాభరై మృగాంకాంకుఁడై
శివరూపంబునఁ దేజరిల్లువరదున్ ధీశ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. క-ఖ-గ-ఘ-జ-చ-ఛ-జ-ఝ-ఞ-ట-ర అనునక్షరములచే నొప్పువాయు తత్త్వమునం గుండువాఁడును, వరాభయహస్తఁడును, త్రిశూలమును ధరించినవాఁడును, ఈశ్వరస్వరూపుఁడును, చంద్రఖండముచేఁ బ్రకాశించుచిహ్నముగలవాఁడును, గర్వముతోడిశరీర రూపములు గలవాఁడును అగుశ్రీరాముని సేవించెదను.

శ్లో. విశుద్ధాఖ్యపద్మే నభస్తత్త్వరమ్యే

అరూపం సురూపం సమస్తస్వరూపమ్,

విశిష్టం మనోఽగమ్య మేకం అనాదిం

భజే జీవజీవాత్మరామం చ రామమ్.

౮౫

మ. పకలాత్మం డయి రూపవర్జితంబు నై ధీసద్రూపుఁడై జీవరూ
పకవాచ్యుండు ననాదియై సుజననంభావ్యుండు నై పుష్కల
ప్రకటస్థానవిశుద్ధపంకజమునన్ భాసిల్లుచున్నట్టియ
య్యకలంకాత్మన కాజిపుత్రునకు నే నశ్రాంతమున్ మ్రొక్కెదన్.

తా. ఆకాశతత్త్వముచే రమ్యమైన విశుద్ధమనుషద్వ్యమనం గుండువాఁడును, రూపములేనివాఁడును, మంచినరూపముగలవాఁడును, సమస్తస్వరూపుఁడును, అధికుఁ

ఊను, మనసునకుఁగూడఁ బొందఁదగనివాఁడును, ఒక్కఁడును, అదిలేనివాఁడును, జీవుఁడును, జీవాత్మలయందు రమించువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. ద్విపత్రాబ్జమధ్యే మనస్తత్త్వగమ్యే
జగత్కారణం జ్యోతిరానందరూపమ్,
లసద్భావవిష్ణుం మనోభావదీపం
పరాత్మస్వరూపం భజే రామచంద్రమ్.

౧౬

మ. తతహృత్పద్మమునఁ ద్విపత్రకమలఁస్థానంబునందున్ మనో
గతదీపంబుఁ బరాత్మరూపము జగత్కల్యాణబీజంబు నై
యతులజ్యోతియు నై పరాత్పరము నై | సానంద మై కేశవ
ప్రతిభం జెందినరామచంద్రవిభు సంభావించి నేవించెదన్.

తా. మనస్తత్త్వముచే బొందఁదగిన ద్విపత్రపద్మమధ్య నుండువాఁడును, జగత్కారణమును, జ్యోతిస్స్వరూపుఁడును, అనందిమే స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, ప్రకాశించుభావములయందు వ్యాపకుఁడును, మనోభావమునకు దీపమువంటివాఁడును, పరమాత్మస్వరూపుఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. సగానందదేవే సహస్రారపద్మే
గళచ్ఛంద్రపీయూషధారాశ్లాతాంతే,
స్థితం రామమూర్తిం నిషేవే నిషేవే
న సేవేన్యదైవం న సేవే న సేవే.

౧౭

మ. తతసాహస్రదళాబ్జనిర్గళిసుధాధారాభిషేకంబునఁ
సతతానందమునఁ జెలంగెడిరఘుస్వామిన్ బరంధాము నా
శ్రితచింతామణి రామచంద్ర మది నే | నేవించు నిష్టాప్తికై
యితరాదిత్యుల నంతకాలమునకు | న్నే నంచఁ జిత్తుమునన్.

తా. సదా ఆనందముచేఁ బ్రకాశించునదియు, బాఱుచున్నచంద్రామృతధారచేఁ దడియుచుండుమధ్యభాగముగలదియునగు సహస్రారపద్మమునం దుండువాఁడగు శ్రీరామమూర్తిని నేవించుచుండును. ఇతరదైవములను నేవింపనేవీంపను.

శ్లో. సుధాభాసితద్వీపమధ్యేవిమానే సుపహ్వలివృక్షోజ్జ్వలే శేషతల్పే,
నిషణ్ణం రమాంకం నిషేవే నిషేవేనసేవేన్యదైవం నసేవేనసేవే.

మ. తతదుగ్ధాస్థితాంతరీపమున మంధారోపకంఠోర్వి సంత
స్థితసత్పుష్పకమధ్య సోమవిలసచ్ఛేషాహితల్పంబునఁ

సతతంబు గమలాయుతం డగురఘుస్వామి బరంధాము నా
శ్రితమదారము రాముఁ దప్పకొగులన్ జింతింప భావంబునన్.

తా. అమృతముచేఁ బ్రకాశించుదీప్యమాను మధ్యను, కల్పవృక్షములచేఁ బ్రకాశించువిమానమునందు, శేషతత్త్వమునఁ గూర్చుండు లక్ష్మీతోడపైనిగలదేవుని నేమించుచుండును. ఇతరవస్తువులను నేమింప నేనేమింపను.

శ్లో. చిదంశం సమానంద మానందకందం

సుఖమ్నాఖ్యరంధ్రాంతరాళే చ హంసమే,

సచక్రం సతంఖం సపీతాంబరాంకం

పరం చాన్యదైవం న జానే న జానే.

౮౯

మ. సరసానందు సుఖమ్నమధ్యగతహంసస్థా జగంశుగ గర

స్ఫురదభ్రాంతిగదాదిసాధను జగత్స్పృగ్గోతుఁ బీతాంబరు

స్వరయోగీశ్వరభావభావితుఁ జిదానందా ముకుందు బరా

త్పరు శ్రీరాము భజింతు నన్యలను సంభావింప భావంబునన్.

తా. చిదంశుడును, సమానమయిన-ఆనందముగలవాఁడును, ఆనందమునకు మాలమును, సుఖమ్నయనెడిరంధ్రముయొక్కమధ్యను హంసస్వరూపుఁడును, చక్రముతోఁ గూడినవాఁడును, శంఖముతోఁ గూడినవాఁడును, పచ్చనివస్త్రముతోఁ గూడినతోడలుగలవాఁడును, అగురామునే పరవస్తువుగా నెఱుంగును. ఇతరవస్తువుల నెఱుంగను.

శ్లో. సుపర్వాశివృక్షోజ్జ్వలస్ఫుర పీతే

వనాకోముఖైర్దానిభి స్సేవ్యమానమే,

సీతం పుష్పవృష్ట్యావృతం రామమూర్తిం

సదా భూమిజాయుక్త మిహే హృదంతే.

౯౦

ఉ. చందనవృక్షమూలవిలసత్తపనీయమృగేంద్రపీఠ నా

నందము మీఱఁ జెన్నలరి జి నవ్యసుమోత్కరవర్ని తాంగుఁ డై

సుందరవామభాగపరిశోభితజానకి యై మునీంద్ర స

ద్భృందమువానరుల్ గొలువఁ బెంపువహించినరాముఁగొల్పెదన్.

తా. కల్పవృక్షములక్రిందను ప్రకాశించుబంగరుగ నైపైని వానరులు మొదలగు వారిచేతను, మనులచేతను నేమింపఁబడుచు ఉన్నవాఁడును, పుష్పవర్షముచే నావరింపఁబడినవాఁడును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును అగుశ్రీరామమూర్తిని సదా హృదయములో స్తుతించెదను

శ్లో. కరే దివ్యచక్రం పరే చాకశంఖం

గళే తారిహారం లలాసే లలామమ్,

భుజంగే నిషణ్ణా పరానందరూపం

సదా భూమిజాయక్తమీతే హృదంతే.

౯౦

చ. కరముల శంఖచక్రములు ♦ కంధరమంసునఁ గారహారమున్

బరఁగ లలాటభాగమున ♦ భన్యలలామము తేజరిల్ల వి

స్ఫురితచిదాత్మరూపకుని ♦ భూరిభుజంగమత్పల్కస్థితున్

ధరణితనూధవాసహితు ♦ నాశరథి శరణంబు వేడెనన్.

తా. ఒకచేత నివ్యమయనచక్రమును, రెండవచేతను చక్రనిర్మలమును, కంఠమున ముత్యాలహారమును, నుగుట బొట్టును ధరించినవాఁడును, అనంతనియంను శయనించువాఁడును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును, పరమానందస్వరూపుఁడును అగు రాముని సదా హృదయములో స్థుతిం చెదను.

శ్లో. చతుర్వేదకూటోల్లసత్కారణాఖ్యం

స్ఫురద్దివ్యవై మానికే భోగితల్సే,

పరంధామమూర్తిం నిషణ్ణా నిషేవే

నిషేవేన్యదైవం న సేవే న సేవే.

౯౧

చ సతతము వేదకూటవిలసస్థునకారణరామధేయుఁడై

యతులితదివ్యపుష్పకమునం దహితల్పశయానుఁడై జగ

ద్ధిపరధామమూర్తి యగుదీప్తివహించినరాము నెంతఁ గా

కితరములై నదైవముల ♦ నేను భజింప భజింప నెమ్మదిన్.

తా. నాల్గువేదములశిఖరములయందుఁ బ్రకాశించుచున్న కారణమనుషేరుగల వాఁడును, వెలుగుచున్న శ్రేష్ఠవిమానమందలి శేషశయ్యయైనఁ గన్నవాఁడును అగు పరం ధామమూర్తిని రామమూర్తిని సేవిం చెదను. ఇతరదేవతలను సేవింపను.

శ్లో. లసద్దివ్యశేషాచలే యోగపీఠే

సదానందవై మానికే మాసహాయమ్,

మునీగాం హృదానంద మోంకారగమ్యం

సదా భూమిజాయక్తమీతే హృదంతే.

౯౩

మ. వరశేషాద్రిలసద్విమానమున భాస్వర్యోగపీఠంబునం

దు రమాయుక్తముగా వసించి మునిసఁగితోషాకృతి గల్గి వి

స్ఫురదోంకారమునఁ భజింపఁ దగురాఁముఁ మేఘును శ్యామునుం
దరకాముఁ రవిధాము నిచ్చలు పరంధాముఁ భజింతు న్నదీన్.

తా. ప్రకాశించుచున్న శ్రేష్ఠమయిన శేషచలమందలి యోగపీఠమున నిత్యా
నందవిమానముపైని లక్ష్మీగహాయుఁడై కూర్చున్నవాఁడును, మునులహృదయముల
కానందముచు గలిగించువాఁడును, ఓంకారముచేతను పొందఁదగినవాఁడును, సీతతోఁ
గూడినవాఁడును అగురాముని సదా హృదయమున నులించెదను.

శ్లో. మనస్థస్థం మనోంతస్థ మాద్యంతరూపం
మహాచింత్యవర్జ్యంచ మధ్యస్థమీశమ్,
మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తాదిసాక్షిం
పరస్వప్రకాశం భజే రామచంద్రమ్.

౯౪

మ. అచిచింతారహితుఁ బరేశుఁ బరు నాద్యంతు స్థనోంతస్థితుఁ
శతపత్రేక్షణు నంతరింద్రియలసత్సాక్షిఁ మనోవాసి న
చ్యుతు సర్వాత్మ నచింత్య నవ్యయుఁ బరంజ్యోతిష్ఠ రిస్వప్రకా
శితు మందస్థితు రామచంద్ర మది నే ధీవీంతు నశ్రాంతమున్.

తా. మనస్సున నున్నవాఁడును, మనస్సులోపలనున్నవాఁడును, ఆద్యంతస్వ
రూపుఁడును, ఏకొప్పచింతింపఁదగినదియు లేనివాఁడును, మధ్యనుండువాఁడును,
ఐశ్వర్యముగలవాఁడును, మనస్సు-బుద్ధి-అహంకార-చిత్తములకు సాక్షియు, అన్నిం
టిని ప్రకాశింపఁజేయువాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని జేవించెదను.

శ్లో. పరానందవస్తుస్వరూపాదిసాక్షిం
పరబ్రహ్మగమ్యం పరంజ్యోతిమూర్తిమ్,
పరాశక్తిమిత్రిప్రియారాధితాంఘ్రిం
పరంధామరూపం భజే రామచంద్రమ్.

౯౫

మ. పరమానందసమ స్తసాక్షియుఁ బరబ్రహ్మం బగమ్యంబు భా
నురవేదాంతు నజుఁ సూతనుఁ బరంజ్యోతిఁ పరాశక్తిమి
త్రరిపువ్రాతసమార్చితాంఘ్రికమలఁ రాముఁ పరంధాము నుం
దరకాముఁ గుణధాము రాఘవుని నీతాకాంతు నెంతు న్నదీన్.

తా. పరమానందవస్తుస్వరూపమునకు మొదటిసాక్షియు, పరబ్రహ్మమును,
పొందఁదగినవాఁడును, పరంజ్యోతి స్వరూపుఁడును, పరాశక్తికి మిత్రుఁడును,

ప్రియుఁడును అగు నీశ్వరునిచే నారాధింపఁబడు పాపపద్మములుగలవాఁడును, పరం
ధామస్వరూపుఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని శేవించెదను.

శ్లో. పరం పవిత్రం పరవాసుదేవం పరాత్పరం తం పరమేశ్వరాఖ్యమ్,
గుణత్రయా రాధితమూలకందమాదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్.

చ. హరిః బరవాసుదేవుఁ ద్రిగుణార్చిత భాస్కరవర్ణ రాఘవుఁ
బరమపవిత్ర సద్భువనః పాలనశీలుఁ బరాత్పరుఁ బరే
శ్వరుఁ బరు మూలకారణుఁ బ్రశస్త స్తు శ్రుతిస్త్రుతికీర్తితాంఘ్రిపం
కరుహుఁడమ' పరస్థ జనక ప్రభుజాన్విత రాముఁ గొల్చెదన్. ౯౬

తా. పరుఁడును, పవిత్రుఁడును, పరవాసుదేవుఁడును, పరాత్పరుఁడును,
తచ్ఛబ్దవాచ్యుఁడును, పరమేశ్వరుఁ డను శేరుగలవాఁడును, సత్త్వరజస్తమో గుణ
ములచే నారాధింపఁబడు మూలకంఠమును, మూర్ధుని తేజస్సువంటి తేజస్సుగల
వాఁడును, తమోగుణముకంటె బయినుండువాఁడును అగురాముని శేవించెదను.

శ్లో. సాకేతేఽగరుగంధధూపనిబిడే మాణిక్యదీపాన్వితే
కస్తూరీఘనసారకుంకుమరసప్రాచుర్యసర్వోజ్జ్వలతే,
నానాపుష్పవితానపక్ష్మిరుచిరే సౌవర్ణసింహాసనే
వాసం మన్తధమన్తధం మణినిభం రామం భజే తారకమ్. ౯౭

మ. తనయూరక సుమదామపజ్జ్వల సుగంధద్రవ్యమాణిక్యతే
పనికాయంబుల గంధధూపనిబిడఁప్రఖ్యాత మైనట్టికాం
చనసింహాసనభాసమానుఁడు మణిశ్యాముండు రాముండు శో
భనసన్నన్తధమన్తధం డెదుటఁ దాఁచి బ్రత్యక్షమై పోవుతన్.

తా. అగరుగంధధూపముచే సాంద్రమయినదియు, మణిదీపములతోఁ గూడి
నదియు, కస్తూరీకర్పూరకుంకుమరసప్రాచుర్య సర్వోజ్జ్వలమును, పలురకములపుష్ప
ములవితానపక్షులచే సొగసైనదియు నగునయోగ్యలో బంగారుసింహాసనమున నుం
డువాఁడును, మన్మథమన్మథుఁడును, ఇంద్రనీల మణివంటివాఁడును, అగుతారకరాముని
శేవించెదను.

శ్లో. భంగోత్తుంగమ యామృతాబ్జలహరీమధ్యే విరాడ్విగ్రహం
ద్వీపే నిర్జరపాదపైః పరివృతే కర్పూరదీపోజ్జ్వలతే,
ఓంకారాంతరమందిరే మణిమయే శేషాన్తరాశాయినం
లక్ష్మీయక్త మపారచిత్సుఖవరం రామం భజే తారకమ్. ౯౮

మ. అమితోత్తుంగతరంగదుగ్ధనిధివిఃఖ్యాతి నిర్వరాడ్డేహుఁడై
యమలం బైన సితాంతరీపమున దివ్యత్వాజసంహామ
ధ్యమునందున్ బ్రణవోజ్జ్వలన్త నిగృహాస్థానాహివర్యంకుఁడై
కమలం గూడి సుఖంచరాముఁ గొలుతున్ గర్భూరదీపోజ్జ్వలున్.

తా. మహాతరంగమయ మైన యమృతసముద్రముమధ్యను, కల్పవృక్షములచే
జాట్టువాలుకోఁబడిన దీప్తపమునంగు, మణిమయ మై కర్పూరదీపములచే బ్రకాశించు
నోంకారాంతరమందెరమంగు, శేషునిపైని శయనించువాఁడును, విరాట్స్వరూపుఁ
డును, లక్ష్మీసహితుఁడును, అసాగమయిన చిత్సుఖమం దాసత్వఁడును, అగు తారక
రాముని భజించెదను.

శ్లో. వైకుంఠే నగరే సురద్రుమతలే ఆనందవస్త్రాంతరే
నానారత్నవినిర్మితస్ఫుటపటప్రాకారసంవేష్టితే,
సాధేఽబ్జోపలశేషతల్పలలితే నీలోత్పలాచ్ఛాదితే
వర్యంకే శయనం రమాదిసహితం రామం భజే తారకమ్. ౯౯

మ. ఘనవైకుంఠమునందు రత్నమయప్రాకారాత్త మైనట్టిచం
దనవృక్షాంతికమందు భవ్య మగునానందాఖ్యవస్త్రాంతరం
బున హర్ష్యాంతరరత్నవేదికపయిన్ బూబాన్మనన్ శేషశ
య్యను లక్ష్మీయతుఁడైన తారకుని రామాధీశు సేవించెదన్.

తా. వైకుంఠపురములో, కల్పవృక్షములక్రిందను, ఆనందప్రాకారమధ్యను,
బహువిధములయినరత్నములచే నిర్మింపఁబడి స్ఫుటమై సమగ్రమయినప్రాకారముచే
జాట్టఁబడిన సౌధమునంగు, చంద్రకాంతమణులవంటి శేషతల్పముచే జక్కనై నీలో
త్పలములచే గప్పఁబడిన శయ్యయంగు శయనించువాఁడును, లక్ష్మీ మొదలగువారితోఁ
గూడినవాఁడును అగు తారక రాముని భజించెదను.

శ్లో. వైకుంఠే పుటభేదనే మణిమయస్రాంతేందుసింహాసనే
అక్షాంతార్ణ సరోరుహే శశిగళత్రీయూషవార్యంతరే,
చంద్రాన్కనలభానుమండలయుతే శేషాహితల్పాంతరే
వాసం వాసవసీలకోమలతనుం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౦

మ. అలవైకుంఠకరిద్విడాసనమునం దక్షాంతవర్ణాంబుజో
జ్జ్వలతారాధిపమండలస్రవనుధావార్యంతరార్కాగ్నిచం

ద్రులసన్నండలయుక్తభవ్యఫణిరాః ట్టల్పస్థు నీలాంబువో
త్పలనుత్రామమణీనిభాంగునిఁ బరంధాము హరి గొల్చెదన్.

తా. వైకుంఠనగరమున మణిమయములయినప్రాంతములుగల చంద్రసింహాసనముపైని, చంద్రునినుండి జాలుచున్నయమృతరూపమయిన జలముమగ్ధ్యను, అకరాదిక్షకారాంతము లయినయక్షరములస్వరూపమయినపద్మమందు, చంద్రసూర్యాగ్ని జ్వాలామండలసహితమయిన శేషనాగశయనమగ్ధ్య నుండువాఁడును, ఇంద్రనీలమువలె నల్లనై మృదువయినకరీరము గలవాఁడునగు తారకరాముని సేవించెదను.

శ్లో. క్షీరాబ్ధా శశిశంఖమూక్తికలనద్వీపే సుధరాంతరే
బిందా సార్థకళాన్వితే పరిలసన్నాగాంతరే సంస్థితమ్,
కోటీరాంగదహారకుండలమగ్నైవేయహోర్జ్వలం
శ్రీవత్సాంచితమింద్రనీలసదృశం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౦

తా. క్షీరాబ్ధి శశిశంఖమూక్తికలనఃస్థితాంతరీపస్థశృం
గారాన్నత్యసుధర్మమధ్యమున వేడ్కి బిందు వస్వీధిఁ దే
జోరాజత్కళ గల్గి నాదమునఁ దా శోభిల్లి శ్రీవత్సమం
జీరాంచత్పరికల్పయుక్తుఁ డగునాశ్రీరాము భావించెదన్.

తా. పాలసంద్రమునంపిలించుద్రశంఖమూక్తికములచేఁ బ్రకాశించుద్వీపమునందు, సుధర్మమునెడిశంఖమగ్ధ్యను, సార్థకళాన్వితమయిన బిందువునందు, ప్రకాశించుచున్న శేషునిపయి నుండువాఁడును, కిరీటుము, భుజకీర్తలు, హారములు, కుండలములు, మణులహారములు-అనునీనిచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, శ్రీవత్సమనుపుట్టుమచ్చచే నొప్పువాఁడును, ఇంద్రనీలసమానుఁడును, అగుతారకరాముని సేవించెదను.

శ్లో. సాకేతేనలచంద్రభానువిలసచ్చిచ్ఛక్రబిందుస్థితం
బాలార్కద్యుతిభాసురం కరతలే పాశాంకుశో బిభ్రీతమ్,
బాణం చాపయుతం విశాలనయనం స్థైరాననాంభోరుహం
స్త్రీపుంసంపదరం విలాససదనం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౧

మ. సిరసాకేతమున విరోచనవిభాః చిచ్ఛక్రబిందుస్థితం
దరుణారోజ్జ్వలు బాణచాపవిలసత్పాశాంకుశోద్యత్కరుణ
సరసీతేజః మందహాసవదనుః స స్త్రీపుమాంసాకృతిః
బరు శ్రీరాము విలాసరమ్యసదనుః భాజిష్ణుఁ గీర్తించెదన్.

తా. అయోధ్యలో, అగ్నిచంద్రసూర్యులవలె బ్రకాశించుచిచ్ఛక్రమునందలి బిందువునం దుండువాఁడును, బాలసూర్యునికాంతితోఁ బ్రకాశించువాఁడును, చేతులయందు ధనుస్సుతోఁడిబాణమును పాశాంకుశములను బట్టుకొనువాఁడును, పెద్దకన్నులుగలవాఁడును, వికసించినముఖపద్మముగలవాఁడును, స్త్రీపురుషరూపమును ధరించువాఁడును, విలాసస్థానమును అగుతారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. అర్థం రక్తపదాబ్జసీలరుచిరం చాద్ధేందుచూడాద్భితం
చార్థం రత్నకిరీటకుండలధరం తాటంక మర్థం ధనుః,
శంఖం చక్రగదాబ్జసంయుతకరం శ్రేయోమయం వైష్ణవం
పాశం చాంకుశబాణసంయుతకరం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౩

చ. ఇగుదెసఁ దామ్రసీలరుచి † నిం పగుకర్ణి కకుండలంబులన్
బరఁగి గదాబ్జచక్రశరః † పాశకశాంకుశచాపపాణి యై
సురుచిరవైష్ణవాకృతిని † శోభిలి శంకరసేవ్యమాన మై
నిగపము మైనతారకము † నిర్మలభక్తి భజింతు నెప్పుడున్.

తా. ఎఱ్ఱనిపాదపద్మములు, సీలమువంటి?రీరము గలవాఁడును, ఈశ్వరునిచేఁ బూజింపఁబడువాఁడును, రత్నములకిరీటమును, కుండలములను ధరించువాఁడును, తాటంకములను, ధనుస్సును, శంఖమును ధరించువాఁడును, చక్రగదాపద్మములతోఁడి చేతులుగలవాఁడును, శ్రేయోమయుఁడును, వైష్ణవతేజమును, పాశాంకుశబాణహస్తంఁడును అగుతారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. సహస్రపత్రాంబుజకర్ణికాంత్యోన్మీప్రకాశం పరమాదిమూలమ్,
తేజోమయం జన్మజరావిహీనం శ్రీరాఘవం నిత్యమహం నమామి.

మ. అమలాత్మల్ మదిఁ గాంచ నెంచినసహః † ప్రాబంబునన్ గర్ణిక
స్తిమితజ్యోతివిభాసితుండు జని వాఁగి క్యాదిహీనుండు కాం
తిమయుండున్ బరమాదిమూలము శ్రీతాఁగ్నిఘ్నుండు శ్రీజానకీ
రమణీయూననపద్మపద్మసఖుఁ డాఁగి రాముండు నన్ బ్రోవుతన్. ౧౦౪

తా. వేయిక్షేపలపద్మముకర్ణికమగ్గము సోత్తీరూపమునఁ బ్రకాశించువాఁడును, పరుఁడును, మొదటివాఁడును, తేజఃస్వరూపుఁడును, జన్మము ముదిమి లేనివాఁడును, అగురాముని నే నదా నమస్కరించుచుండును.

శ్లో. సకలభువనరత్నం సచ్చిదానందరత్నం
సకలహృదయరత్నం సూర్యబింబాంతరత్నమ్,

విమలసుకృతరత్నం వేదవేదాంతరత్నం
 పురహరజపరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
 ఇత్స్వోకువంశార్ణవజాతరత్నం
 సీతాంగనాయావనభాగ్యరత్నమ్,
 వైకుంఠరత్నం మమ భాగ్యరత్నం
 శ్రీరామరత్నం శిరసా నమామి.

౧౦౧

చ. భువనపవిత్రరత్నమును † భూసుతయోవనభాగ్యరత్నము
 రవిఘనబింబమధ్యగతరత్నము సర్వహృద్విస్తరత్నము
 భవనుతరత్నము నిగమభాసితరత్న మమేయరత్నము
 బ్రవిమలపుణ్యరత్న మినఁవంశజరత్నము నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. సకలలోకరత్నమును, సచ్చిదానందరత్నమును, సకలహృదయరత్నమును, సూర్యసింబముగ్ధ్య నుండురత్నమును, నిర్మలపుణ్యరత్నమును, వేదవేదాంతముల యంగు వెలుగురత్నమును, శివుండు జపించురత్నమును అనురామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక. ఇత్స్వోకువంశ మనునముద్రమునఁ బుట్టించరత్నమును, సీతయనెడి స్త్రీ యొక్క యోవనభాగ్యరత్నమును, వైకుంఠమునం గుండురత్నమును, నామదృష్ట రత్నమును, అనుశ్రీరామరత్నమును శిరసుచే నమస్కరించెదను.

శ్లో. నిగమశిఖరరత్నం నిర్మలానందరత్నం
 నిరుపమగుణరత్నం నాదనాదాంతరత్నమ్,
 దశరథకులరత్నం ద్వాదశాంతస్థరత్నం
 పశుపతినపరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
 శతమఖినుతరత్నం షోడశాంతస్థరత్నం
 మునిజనజపరత్నం ముఖ్యవైకుంఠరత్నమ్,
 నిరుపమగుణరత్నం నీరజాంతస్థరత్నం
 పరమపదవిరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

౧౦౨

మ విమలానందము నిస్సమానగుణము † నేదాంతవాసంబు స
 త్కమలాంతస్థము మోక్షదంబు మునివర్గస్థానిజవృంబు స
 త్యము నాదాంతము షోడశాంతగతము † ద్వాదశాంతస్థ
 త్నము శక్రస్తుతరామరత్నము నితాంతప్రేమ న్ బ్రోవుతన్.

తా. ఉపనిషత్తులయందులరత్నమును, నిర్మలమయిన-ఆనందమే స్వరూపము గాఁగలరత్నమును, సాటిలేనిగుణములు గలరత్నమును, నాదనాదాంతమలయందుండురత్నమును, దశరథునివంశమునను రత్నమును, ద్వాదశదశపద్మమునంగులరత్నమును, ఈశ్వరుఁడు జపించురత్నమును అగురామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక. ఇంద్రునిచేఁ బొగడఁబడురత్నమును, షోడశదశపద్మమునం దుండురత్నమును, మునులు జపించురత్నమును, ముఖ్యమయిన వైకుంఠమునందలిరత్నమును, సాటిలేనిగుణములుగలరత్నమును, పద్మమునడుమ నుండురత్నమును, మోక్షస్వరూపమైనరత్నమును అగురామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. సకలసుకృతరత్నం సత్యవాక్యార్థరత్నం
శమదమగోచరత్నం శాశ్వతానందరత్నమ్.
ప్రణవనిలయరత్నం ప్రస్ఫుటకోతరత్నం
పరమపదవిరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

౧౦౭

మ. సుకృతస్థానము సత్యముఁ బరమునుఁ * త్యోతిస్త్వరూపంబుఁదా
రకనామం బవనర్గదంబుఁ బరమఁ బ్రహ్లాంబు నోంకారనా
మకసుస్థానము సన్గణాకరము శుంభచ్ఛాశ్వతానంద మ
త్యకలంకం బగురామరత్నము నితాంతప్రేమ నఁ బోవుతన్.

తా. సమస్తపుణ్యరూపమయినరత్నమును, సత్యవాక్యమున కగమయినరత్నమును, శమదమాదిగుణములుగలరత్నమును, శాశ్వతిమైనయానందమే స్వరూపముగాఁగలరత్నమును, ఓంకారమందుండురత్నమును, స్ఫుటమైన ప్రకాశము గలరత్నమును, మోక్షస్వరూపమైనరత్నమును అగురామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. నిఖిలనిలయమంత్రం నిత్యతత్త్వాఖ్యమంత్రం
భవభయహరమంత్రం భూమిజాప్రాణమంత్రమ్,
పవనజనుతమంత్రం పార్వతీమోక్షమంత్రం
పశుపతినిజమంత్రం పాతు మాం రామమంత్రమ్.

౧౦౮

చ. సకలనివాసముఁ దురితఁ సంఘవినాశము పార్వతీసతీ
ప్రకటితమోక్షదాయకము * పావనిభావితముఁ విదేహభూ
పకతనయాసుమంత్రము కఁపర్దిశుభాస్పదముఁ మునీంద్రతా
రక మగురామమంత్రము నిరంతరముఁ ననుఁ బ్రోచుఁగావుతన్.

తా. అంతట నిండియుండుమంత్రమును, నిత్యతత్త్వమును పేరుగలమంత్రమును, సంసారభయమును హరించుమంత్రమును, సీతకఁ బ్రాణమయినమంత్రమును, అంజనే

యునిచే బాగడబడుమంత్రమును, పార్వతియొక్క మోక్షమంత్రమును, ఈశ్వరుని ముఖ్యమంత్రమును అగురామమంత్రము నన్ను రక్షించుగాక.

శ్లో. ప్రణవనిలయమంత్రం ప్రాశనిర్వాణమంత్రం
ప్రకృతిపురుషమంత్రం బ్రహ్మదేంద్రమంత్రమ్,
ప్రకటదురితరాగద్వేషనిర్ణాశమంత్రం
రఘుపతినిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్.
దశరథసుతమంత్రం దైత్యసంహారమంత్రం
విబుధవినుతమంత్రం విశ్వవిఖ్యాతమంత్రమ్,
మునిగణనుతమంత్రం ముక్తిసూక్ష్మకమంత్రం
రఘుపతినిజమంత్రం గామరామేతిమంత్రమ్.

౧౦౯

మ. ప్రకటోంకారనివాసముఁ ద్రుహిణజఁభద్వేషిజవ్యంబుఁ దా
రకముఁ మానినుతంబు నాజికులమంత్రం బాసురధ్వంసముఁ
సకలార్యావనముఁ జగత్ప్రకటముఁ సన్నక్తిమార్గంబు మా
మకషడ్వర్గహారంబు రామవిలసత్సంత్రంబు నన్ బోధిపుత్రన్.

తా. ఓంకారము గుండుమంత్రమును, ప్రాణులకు సుఖ మిచ్చుమంత్రమును, ప్రకృతిపురుషరూప మయినమంత్రమును, బ్రహ్మదేంద్రులమంత్రమును, ప్రకటము లయిన పాపము-రాగద్వేషములు అనువీనిని నశింపజేయుమంత్రమును, రఘుపతియొ క్కనిజమంత్రమును రామరామ అనెడిమంత్రమే. దశరథకుమారరూపమయినమంత్ర మును, రాక్షసులను సంహరించుమంత్రమును, దేవతలచే గొనియాడబడుమంత్రము ను, ప్రపంచమునఁ బ్రసిద్ధమయినమంత్రమును, మునిసంఘములచే గొనియాడబడు మంత్రమును, మోక్షమార్గమునకు ముఖ్యమయినమంత్రమును, రఘుపతియొక్కనిజ మంత్రమును రామరామ అనెడిమంత్రమే.

శ్లో. సంసారసాగరభయాపహవిశ్వమంత్రం
సాక్షాన్మముక్షుజనసేవితసిద్ధమంత్రమ్,
సారంగపస్తముఖపస్తనివాసమంత్రం
కైవల్యమంత్ర మనిశం భజ రామమంత్రమ్,
జయతు జయతు మంత్రం జన్మసాఫల్యమంత్రం
జననమరణభేద క్షేత్రవిచ్ఛేదమంత్రమ్,

సకలనిగమమంత్రం సర్వశాస్త్రైకమంత్రం

రఘుపతినిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్.

౧౧౦

మ. తతసంసారసముద్యవప్రబలసంతాపాపహరంబు గుం

తతసారంగధరాద్యహస్తవిలసద్ధామంబు వేదాంతస

న్నతము జన్మజరాంతదుఃఖహరము మోక్షోన్నదంబు సమా

శ్రితసాఫల్యము రామమంత్రము మదికి జింతింతునశాంతమున్.

తా. సంసారముద్రమవలనిశయమును తొలగించుమంత్రమును, సాక్షాత్తుగా మోక్షమును గోరువారిచేతను నేమిపఁబడునిష్ఠమంత్రమును, శివుఁడు మొదలగు వారిచేతులయందు నివసించుమంత్రమును, మోక్షమంత్రమును అగురామమంత్రమును సదా భజించుము. జన్మమును సఫలముగాఁ జేయుమంత్రమును, మననము చేయువారిని గాపాడునదియు, పుట్టువు-చావు అనుష్ఠములుగల కష్టములను బోగొట్టుమంత్రమును, సర్వవేదములయందుండుమంత్రమును, సర్వశాస్త్రములముఖ్యమంత్రమును, రఘుపతినిజమంత్రమును అగురామ-రామ అనుమంత్రము సర్వోత్కర్షముగా నుండునుగాక.

శ్లో. అజ్ఞానసంభవభవాంబుధిబాడబాగ్ని

రవ్యక్తతత్త్వనికరప్రణవాధిహృదః,

సీతాసమేతమనుజేన హృదంతరాళే

ప్రాణప్రయాణసమయే మమ సన్నిధతే.

౧౧౧

మ. ప్రకటాజ్ఞానభవాంబురాశిబడబస్తాయం బభివ్యక్తమ

త్యక్తలంకంబు సలక్షణం బవనిజాతాయుక్తమవ్యక్తమున్

సకలవ్యాపకమున్ మహాప్రణవనుస్థానంబు రామాఖ్యతా

రకమున్ మామకదృష్టిగోచరమగున్ బ్రాణప్రయాణంబునన్.

తా. అజ్ఞానమువలనఁ గలిగినసంసార మనెడిసముద్రమునకు బడబాగ్నియు, అవ్యక్తతత్త్వసమూహమునకుఁ బై నుండెడియొంకొరమునం గుండువాఁడును, సీతా లక్ష్మణసహితుఁడును అగురామఁడు నాప్రాణములు శరీరమునుండి పోవునపుడు నా హృదయముమధ్యను సాన్నిధ్యముచేయుఁగాక.

మ. శివసామ్యం డగునాదిశంకరులు మున్ శ్రీరామకర్ణామృతం

బవని సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్ష జేకూరివం

శవరాభీందుప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే శ్రద్ధా దెనింగించి రా
ఘవ! పూదండగ నిచ్చినాడఁ గొనుమా శక్త్యంబుగా సత్కృపన్.

మాలిని. హరిపదయుగధారీ శ్రీ యార్యచిత్తానుసారీ
పరమపదవిహారీ శ్రీ భక్తలూకోపకారీ
శరధిశరధిమిత్రా శ్రీ శత్రుసంఘాతజైత్రా
సరసిజదళనేత్రా శ్రీ సన్తునిస్తాత్రపాత్రా.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరం శ్రీ దేచ్చాత్మసన్తృప్తప
ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటలప్రాప్తోత్తమాంగోల్లస
న్తుదితాంతకరణుండు సిద్ధకవి మా శత్రుం డైనరామావనీ
శదయాలోకనఁ జెప్పె రెండవదియా శ్వాసం బభీష్టాప్తికిన్.

తృ తీ యా శ్వా స ము.

శ్లో. శ్రీరామం శివచాపధంగనిపుణం సీతాంగనావల్లభం
సుత్రామార్చితపాదపద్మయుగళం సూర్యేందునేత్రోజ్జ్వలమ్,
కర్పూరాంగవిలేపనం ఘనరుచిం కారుణ్యపాహోనిధిం
వందే కల్పతరుప్రవేశితలసత్సింహసనాధిస్థితమ్. ౧

శా. శ్రీమందారమహీరుహప్రకలసత్సింహసనాసీనుఁ
శ్రీమద్భర్గధనుర్విధంగనిపుణఁ శ్రీ సీతాధిరాఘవఁ ఘన
శ్యామఁ జందనచర్చితాంగు రవిచంద్రాక్షుఁ గృపాభిఁ బరం
ధాముఁ రాముఁబురందరాద్భుతమదిఁ ధ్యానింతునశ్రాంతమున్.

తా. ఈశ్వరునిధనుస్సు విలుచు సేర్పగలవాఁడును, సీతకుఁ బ్రియుఁడును,
ఇంద్రునిచేఁ బూజింపఁబడుపాదపద్మములు గలవాఁడును, సూర్యచంద్రులనెడి నేత్ర
ములచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, కర్పూరము మైపూతగాఁగలవాఁడును, మేఘము

వంటి కాంతిగలవాఁడును, దయాసముద్రుఁడును, కల్పవృక్షముక్రింద నున్న ప్రకాశించుసింహాసనమునం దుండువాఁడును అగుశ్రీరామునిగూర్చి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామ శ్శితికంధరస్య ధనుషస్సంభేదనస్రాపితాం
సీతాం కాంచనసన్నిభాం పరిణతా మాకల్పరత్నోజ్జ్వలామ్,
వామాంకోపరి లజ్జయా సతముఖ మాలోకయ న్నాసనే
శ్రీమద్భానుశశాంకకోటిసదృశః పాయా త్స నో రాఘవః. ౨

మ. రవిచంద్రాయతకోటికోటినిభుఁడై † రమ్యాసనాసీనుఁడై
భవకోదండవిఖండలబిలసః † త్పాణిగ్రహా మైధిలిఁ
నవరత్నాభరణా ద్రూపాన్విత సువత్సర్గ నైజవామాంకమం
దవలోకించురఘూద్వహుండు దయ నన్నశ్రాంతముఁ బ్రోవుతన్.

తా. నీలకంఠునివిష్ణు విలుచుటచే లభించినదియు, బంగారువంటికాంతిగలదియు, పెండ్లియాడఁబడినదియు, నగలయందలిరత్నములచేఁ బ్రకాశించునదియు; ఎడమతోడపైని సిగ్గుచేఁ దలవంచుకొనియున్నదియునగు సీతను జూచుచు సింహాసనమునందున్నవాఁడును, శోభాయుక్తలయిన నూర్యచంద్రులతోటితో సమానుఁడును, రఘువంశీయుఁడును అగుశ్రీరాముఁడు ముమ్మలను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామం భువనైకసుందరతనూం ధారాధరశ్యామలం
రాజీవాయతలోచనం రఘువరం రాకేందుబింబాననమ్,
కోదండాదినిజాయుధాశ్రితభుజైర్భాంతం విదేహత్యా
ధీశం భక్తజనావనం రఘువరం శ్రీరామచంద్రం భజే. 3

మ. సరసీజాయతపత్ర నేత్ర విలసత్సౌందర్యపాత్రా సుధా
కరబింబానను నీలతోయదలసద్ధాత్రా ధరాపుత్రికా
వరుఁ గోదండముఖాయుధాశ్రితభుజా † వందారుమందారు శ్రీ
కరు శ్రీరాముని రాఘవైక రఘువర † గాంక్షించి సేవించెదన్.

తా. శోభచే మిగోహరుఁడును, లోకములలో ముఖ్యసుందరమయినశరీరముగలవాఁడును, మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, పద్మములవలె విశాలములయిన కన్నలుగలవాఁడును, రఘువంశీశ్రేణుఁడును, పూర్వచంద్రునివంటిముఖముగలవాఁడును, ధనుస్సుముదలగు తన-అయుధములచేత నాశ్రయింపఁబడినభజ్యములచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, సీతానాయకుఁడును, భక్తజనులను రక్షించువాఁడును, అగుశ్రీరామచంద్రుని సేవించుచుండును.

శ్లో. ఆరామం వై భవానా మభినవసుపథం హారకేయూరకాంతం
హాసోల్లాసాభిరామం మణిమయమకుటం మంగళానాం నివాసమ్,
మందారారామసీమాంతరమణిభవనాధిష్ఠితం శిష్టసేవ్యం
సల్లాపానందసింధుప్రణయ మభినిశం రామచంద్రం భజేహమ్. ౪

చ. తతివిభవాభిరాము సుపథప్రవిహారు దరస్మితాననాం
చితు మకుటాంగదాభరణం సేవకసేవధి మంగళాకరుక్
సతతము కల్పభూరుహావనస్థలస్సన్తగేహమధ్యరం
జితు సరసోక్తిసంతుషితసింధువు రామవిభుక్ భజించెదన్.

తా. ఎల్ల వై భవములకును ఉద్యానవనమును, క్రొత్తదియగు మంచిహార్గము
గలవాఁడును, హారములచేతను భుజకీర్తలచేతను మనోహరుఁడును, నవ్వుతోడియుల్లా
సముచే మనోహరుఁడును, మణివికారమున కిరీటముగలవాఁడును, మంగళములకు
స్థానమును, కల్పవృక్షములతోటమగ్ధ్య గండుమణిగృహమునం గుండువాఁడును,
శిశులచే సేవింపఁదగువాఁడును, మంచుహుటలచే నానందముగలిగించిన సుగ్రునిపైఁ
బ్రేమగలవాఁడును, అగురామచంద్రు నెప్పుడును నేను సేవించెదను.

శ్లో. రామం రాజశిఖామణిం రఘువరం రాకేందుబింబాననం
రాజీవాయతలోచనం రణహతానేకాసురం రాఘవమ్,
సీతాచారుపయోధరాంకితలసత్కాశ్చీరగంధాంకితం
రాజత్కుండలమండితం శుభకరం రామాభిరామం భజే. ౫

మ. ధరణీనాథశిరోమణిక్ శుభకరుక్ ధైత్యాభిరఘుంఘానిబుక్
ధరణీజోరుపయోధరాంకితలసత్కాశ్చీరగంధాంకితుక్
సరసీక్షేత్రణు గండమండలవిరాజత్కుండలుక్ రాము సుం
దరపూర్ణేందునిభాననుక్ గొలిచెదన్ ధై రామాభిరాముక్ మదిన్.

తా. రాజక్రేష్ఠుఁడును, రఘువరుఁడును, పున్నమచంద్రునివంటి మొగముగల
వాఁడును, పద్మములవలె వికాశములయినకన్నులుగలవాఁడును, పెక్కురక్కసులను
యుద్ధములలోఁ జంపినవాఁడును, రఘువంశమునఁ బుట్టినవాఁడును, సీతయొక్కచ
క్కనిస్తనములనుం దొప్పచుఁ బ్రకాశించుమంకుమతోడిచందనముచే నొప్పెడి
వాఁడును, ప్రకాశించుండలములచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, శుభములు గలిగించు
వాఁడును, స్త్రీలకు మనోహరుఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రామం కోమలనీలమేఘవిలసద్ధాత్రం పయోజాననం
కాకుత్స్థం దశకంఠ బాహువిదళతోడండబాణాన్వితమ్,
పాపఘ్నం విశదాయతాక్షీయుగళం సౌమిత్రిసంసేవితం
భక్తానాం పరమాపదం మునివరైస్సంస్తూయమానం భజే. ౬

చ. కలుషవిరాశకారి దశశతంధరకంధరబాహుఖండనో
జ్వలశరధారిఁ బంకజహావక్త్రుఁ బరాత్పరు సర్వమానిమం
డలనుతుఁ గంజనేత్రు గరుడధ్వజ నాశ్రితలోకలోకని
ర్మలపరమాపదం బయినరాము నలక్ష్యు నాశ్రయించెదన్.

తా. మృగుచైన నీలమేఘమువలెఁ బ్రకాశించుదేహముగలవాఁడును, పద్మము వంటి మొగముగలవాఁడును, కుంభస్థానివంశమునం బుట్టినవాఁడును, రావణనిభుజములను విదళించుగజస్వాములతోఁ గూడినవాఁడును, పాపములను గొట్టువాఁడును, నిర్మలమయి విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁడును, లక్ష్మణునిచే నేవింపఁబడువాఁడును, భక్తలసంసారలోకమునను ముగ్ధులగుచును, మునిశ్రవులచే స్తోత్రముచేయు బహువాఁడును అగురాముని భజించుచుండును.

శ్లో. రామం శ్యామలమేఘకోమలగుచిం రాకేందుబింబాననం
రత్నోఘ్నం రవిజార్చితం రఘువరం రత్నోజ్జ్వలత్కుండలమ్,
రాజీవాక్ష మమానుషం రణబలోదగ్రం రమానుగ్రహం
రాజేంద్రం రమణీయరూప మసకృద్ధ్యాయే జగన్మోహనమ్. ౭

శా. రాముఁ విశ్వవిమోహనుఁ రఘువరుఁ * రాజేంద్రుఁ గంజాక్షును
త్రాచూరాతివిమర్దనుఁ రణబలోదగ్రుఁ రమానుగ్రహుఁ
శ్యామాంగుఁ రవిజార్చితుఁ గనకరత్నాకల్పదీప్తుఁ బరం
ధాముఁ గారణమూర్తిరమ్యుని సుధాధామాననుఁ గొల్చెదన్.

తా నల్లనిమేఘమువలె మృగుమయనకరిరకాంతిగలవాఁడును, పూర్ణచంద్రబింబమువంటి మొగముగలవాఁడును, రాక్షసులను గొట్టినవాఁడును, ముగ్ధిపునిచేఁ బూజింపఁబడినవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, రత్నకుండలములుగలవాఁడును, తామరలవంటికన్నులుగలవాఁడును మనుష్యుఁడు గానివాఁడును, యుద్ధమునందు బలముచే గొప్పవాఁడును, లక్ష్మీ కనుగ్రహస్వరూపుఁడును. రాజేంద్రుఁడును, చక్కనిరూపముగలవాఁడును, లోకమోహనుఁడును అగురాముని సుధాధ్యానింతును.

శ్లో. రామం రమ్యగుణం రమాపతిసమం రాకాశశాంకాననం
రాజన్యం రమణీయరూప మమలం రామాభిరామం హరిమ్,
రాబారాధితపాదపద్మ మనిశం రాజన్యసద్భాసితం
రాకేందుప్రతిమం రమాకుచయుగే విన్యస్తహస్తం భజే. ౮

శా. రాముక్ రమ్యగుణుక్ రమాధిపసముక్ ✱ రామాభిరాముక్ బరం
ధాముక్ రాజలలాము రాఘవు సుధాధామూననక్ భార్గవీ
రామారత్నవయోధగోజ్జ్వలకరక్ ✱ రాకేందుసంకాశు నా
స్వామిక్ రాజవరార్చితాంఘ్రియుగళుక్ ✱ సదృశ్చి సేవించెదన్.

తా. చక్కనిగుణములుగలవాఁడును, విష్ణునితో సమానుఁడును, పున్నమచంద్రునివంటి మొగముగలవాఁడును, రాజన్యఁడును, మనోహరమయినరూపముగలవాఁడును, నిర్మలఁడును, స్త్రీలకు మనోహరుఁడును, సాపములను హరించువాఁడును, రాజులచే నారాధింపఁబడినపాదపద్మములుగలవాఁడును, రాజులచే జక్కఁగా బ్రకాశింపఁజేయఁబడినవాఁడును, రాకాచంద్రునివంటివాఁడును, లక్ష్మీరూపయగు సీతస్తనములయందు గుంచఁబడినచేతులుగలవాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రామం కాళికగౌతమప్రియకరం సీతాపతిం సానుజం
రక్షోఘ్నం వనవాసినం గుణనిధిం విఘ్నఘ్న మస్తార్కజమ్,
సేతోర్బంధనధీరవానరబలం ధిక్కుంభకర్ణోద్రజ
త్పక్షిగ్రీవ మవద్విభీషణ మజం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౯

మ. సరసుక్ గౌళికగౌతమప్రియకరుక్ ✱ త్సజేషు విఘ్నఘ్ను సు
స్థిగుసౌమిత్రిసమేతు రాము వనవాసిక్ భానుపుత్రాపు దు
స్తరవారాశినిబంధనప్లవగసంతానుక్ దశాస్యాదిము
ష్కరదైత్యాది విభీషణావను రఘుస్వామిక్ బ్రశంసించెదన్.

తా. విశ్వామిత్రగౌతమలయిష్టమును నెఱవేర్చినవాఁడును, సీతాపతియు, తమ్మునితోఁ గూడినవాఁడును, రాక్షసులను జంపినవాఁడును, వనమునం గున్నవాఁడును, గుణములకు నిధియు, విఘ్నములను గొట్టినవాఁడును, సుగ్రీవున కాపుఁడును, సేతువును గట్టుటయందు ధీరులగు వానరులబలముగలవాఁడును, కంభకర్ణ-ఇంద్ర జిద్రావణుల ధక్కరించినవాఁడును, విభీషణుని రక్షించినవాఁడును, పుట్టువు లేని వాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రామం కోమలనీలనీరదనిభం నీలాలకాలంకృతం
కట్యం శోభితకింకిణీర్ఘణర్ఘణధ్వానై రుపేతం శిశుమ్,
కంఠాలంబితరత్ననిర్మలనఖం కంజాక్ష మబ్జచ్ఛవిం
భాస్వతం మకుటాంగదాదివివిధాకల్పై స్సదాహం భజే. ౧౦

మ. హరినీలాలకు నీలనీరదసమాశ్రాంగుఁ గిరీఃకాదిసుం
దరసమ్భాషణఁ గింకిణీర్ఘణర్ఘణధ్వానస్ఫురన్తేఖిలుఁ
వరిశాద్దాలనఖప్రకాశితగళుఁ ధ బాలుఁ రఘుస్వామి సు
స్థిరు రాకేందునిభాననుఁ గుణనిధిఁ ధ శ్రీ రాముఁ గీర్తించెదన్.

తా. కోమలమగునీల మేఘమువంటివాఁడును, నల్లనిముంగురులచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, మొలను శోభింపఁచియుగంటలర్ఘణర్ఘణధ్వనితోఁ గూడినవాఁడును, బాలుఁడును, మెడను వ్రేలుచున్న పులిగోళ్ళపదకముగలవాఁడును, పద్మముల వంటికన్నులుగలవాఁడును, కలవలవంటికొంటిగలవాఁడును, కిరీటు-భుజకీర్తలు మొదలగు పలునగలచేఁ బ్రకాశించువాఁడును అగుశ్రీరాముని నేమించుచుండును.

శ్లో. రామం సీతాసమేతం విమలరవిశతాభాసమానం రసార్ద్రం
శ్యామం దేదీప్యమానం స్థితరుచిరముఖంకుండలోద్భాసిగండమ్,
శ్రీవత్సశ్రీనివాసం సురతరువిలసద్రత్నసింహాసనస్థం
దివ్యాకల్పౌజ్జ్వలాంగం దివిజపతిసుతం సంతతం తం భజేఽహమ్.

మ. సురభూజాంతికరత్నపీఠవిలసత్ కింకిణీసుతాయుక్త భా
స్కరకోటిద్యుతి శ్రీనివాసుఁ గుముదశ్యాముఁ బరంధాము సుం
దరమందస్థితవక్త్ర శక్రనుతు నానారత్నవిభాజితా
భరణుఁ రాము రసార్ద్ర నాజనుతు శ్రీవత్సాంకు నేమించెదన్.

తా. సీతాసహితుఁడును, నిర్మలమయినసూర్యకేతమువలెఁ బ్రకాశించువాఁడును, దహరసముచేఁ దడిసినవాఁడును, చామనచాయవాఁడును, మింగులఁ బ్రకాశించువాఁడును, చిలునగవుచే సొగసయిన మొగముగలవాఁడును, కుండలములచేఁ బ్రకాశించుచెక్కులుగలవాఁడును, శ్రీవత్సమునకును లక్ష్మీకిని నివాసమును, కల్పవృక్షము క్రిందను బ్రకాశించురత్నసింహాసనమునం గుండువాఁడును, దివ్యములయిననగలచేఁ బ్రకాశించునవయవములుగలవాఁడును, ఇంద్రునిచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును అగు శ్రీరాముని నెల్లప్పుడును నేను భజించుచుండును.

శ్లో. జలనిధికృతసేతుం దేవతానందహేతుం
దశముఖముఖరత్నోదారవై ధవ్యహేతుమ్,
మునిజననివహానాం ముక్తిసౌఖ్యాదిహేతుం
రఘువరకులకేతుం కీర్తయే ధర్మసేతుమ్.

౧౨

మ. తతపాలస్త్యముఖానురేంద్రసతివై ధవ్యప్రహేతుండు సం
తతమాసీశ్వరమోక్షసౌఖ్యుడు మా ర్తండాన్వయాంభోధిభా
సితచంద్రుండు సురప్రమోదితుడు రాజీవాయతాక్షుండు బం
ధతసింధుండగురామభూవిభుడు మన్నించు నను సత్కృపన్.

తా. నమద్రమునందు సేతువుగట్టినవాడును, దేవతల కానందకారణమును, రావణాదిరాక్షసుల భార్యలవై ధవ్యమునకుఁ గారణమును, మునిజనసంఘములమోక్ష సుఖాగులకు హేతువును, రఘుమహారాజుయొక్క శ్రేష్ఠవంశమునకుఁ గేతుప్రాయుఁ డును, ధర్మమునకు సేతువును నగురాముని కీర్తించెదను.

శ్లో. సకలగుణనిధానం యోగిభిస్త్రాయమానం
భజితసురవిమానం రక్షితేంద్రాదిమానమ్,
మహితవృషభయానం సీతయా శోభమానం
స్మరతు హృదయభానుం బ్రహ్మరామాభిరామమ్.

౧౩

మ. పరయోగీంద్రనుతు సురేంద్రముఖగీర్వాణేశమానావనుఁ
హరమిత్రుఁ హితవుష్పకుఁ జనకజాత్యాస్యక్తు హృత్పంకజం
తరసందీపితభాను సద్గుణనిధిఁ రామాభిరాముఁ బరా
త్పరు శ్రీరాము నమేయు రాఘవపరబ్రహ్మంబుఁ జింతించెదన్.

తా. ఎల్లమంచిగుణములకును నిధయు, యోగులందఱు గొనియాడఁబడినవాఁడు ను, దేవవిమానమును భజించినవాఁడును, ఇంద్రాదీలమానమును గాపాడినవాఁడు ను, ఒప్పుచుండెడివృషభమువలె నడుచువాఁడును, సీతతో శోభించువాఁడును, నా హృదయపద్మమునకు నూర్కొనువాఁడును, స్త్రీలకు మనోహరుఁడును, పరబ్రహ్మస్వరూపుఁ డును అగురాముని నామనను స్మరించుఁగాక.

శ్లో. వరగుణమణిసింధు రైశ్వరీప్రాణబంధుః
కనకశిఖరిదైర్యస్సంశ్రితాజ్ఞాతనూర్యః,
దశరథనృపనూనుఁ దేవవక్త్రాబ్జభాను
ర్జయతు భువనధర్మస్సర్వదా రామధర్మః.

౧౪

మ. సరసున్ సద్గుణరత్నసింధు వసుధాఽజాప్రాణసద్బంధువున్
ధరణీతామరసప్రభాకరు జగద్భద్రానుసంధాయిఁ బ
త్తిరథక్షోణిపరత్నమున్ రఘువరున్ ధీవాగ్రగణ్యున్ బరా
త్పగు శ్రీరాము సుమేరుధీరు మది సంభావించు నిష్టాప్తికిన్.

తా. మంచిగుణ లులరత్నములకు సముద్రుఁడును, సీతకుఁ బ్రాణబంధువును, మేరువువంటిదై ర్యముగలవాఁగును, ఆశితు లనెడి పద్మములకు నూర్వఁడును, దశ రథరాజుమారుఁడును, దేవతలముఖము లనుపద్మములకు నూర్వఁడును, లోకముల కు మంగళస్వరూపుఁడును అసురామథుఁడును సదా జయించుఁ గాక.

శ్లో. త్రిదశకుముదచంద్రో దానవాంభోజచంద్రో
దురితతిమిరచంద్రో యోగినాం జ్ఞానచంద్రః,
ప్రణతనయనచంద్రో మైథిలీనేత్రచంద్రో
దశముఖరిపుచంద్రః షాతు మాం రామచంద్రః. ౧౫

మ. శ్రితనేత్రాఽఽఽ డఘాంధకారకమలాఽఽఽ పాఞ్జనుజ్ఞానమా
నితచంద్రుండు సురాబ్జమిత్రుఁ డసురాఽఽఽనికాబ్జసోముండు సం
తతసీతానయనప్రకాశశశి డై త్యశ్రేష్ఠప్రాణపహా
ద్గతసోముం డగురామభూవిభుఁడు నిత్యంబు న్ననుం బ్రోవుతన్.

తా. దేవతల నెడికలువలకుఁ జంగ్రుఁడును, రాక్షసుల నెడిపద్మములకుఁ జంగ్రుఁ
డును, పాపముల నెడిచీకటికిఁ జంగ్రుఁడును, యోగులకుఁ జ్ఞానచంద్రుఁడును, భక్తుల
కిన్నులకుఁ జంగ్రుఁడును, సీతకన్నులకుఁ జంగ్రుఁడును, రావణుఁడనుశత్రువునకుఁ జం
గ్రుఁడును అసురామచంద్రుఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. స్వయువతికుచచంద్రం బంధుమగ్ధాభిచంద్రం
సుజనకుముదచంద్రం వైరివక్త్రాబ్జచంద్రమ్,
వికసితముఖచంద్రం వ్యాప్తసత్కీర్తిచంద్రం
సకలభవనచంద్రం సంతతం రామచంద్రమ్. ౧౬

మ. తనయోషాకుచచంద్ర బంధుజనసంతానాబ్ధిచంద్రున్ సుధా
శనవిద్యోషిముఖాబ్జచంద్రుఁ గరుణాఽసాంద్రున్ మునిస్తోత్ర స
జ్జనసీతోత్పలచంద్రు దిగ్భరితరాజతీర్తిచంద్రున్ సనా
తనుఁ జగద్రానను రామభూరమణు నిత్యంబున్ బ్రశంసించెదన్.

తా. తపఃమువలనను సీత స్థనములకుఁ జంగ్రుఁడును, బంధువులనెడి పాలసం
ద్రమునకుఁ జంగ్రుఁడును, సుజనుల నెడికలువలకుఁ జంగ్రుఁడును, శత్రువులనెడిపద్య
ములకుఁ జంగ్రుఁడును, వికసించినముఖచంగ్రుఁడుగలవాఁడును, అంతటను నిండా
రినక్తిరిచంగ్రుఁడుగలవాఁడును, సకలలోకములకును జంగ్రుఁడును అగురామచంగ్రు
ని సదా సేవించుచుండును.

శ్లో. ఛేత్తారం దశకంఠకంఠకదళీః కందర్పదర్పాపహా
శ్రీకంఠాకృతి మాఘ్నవాన మమలం ఘోరాసురస్రాణమ్,
బాణం ప్రత్యుపసంహరంత మతులం బాణాసనోద్యత్కరం
వందేఽరాతిభయావహం మునినుతం రామం ఘనశ్యామలమ్.

ఉ. లీల దశాన్యకంఠకదళీదళనక్రమవిక్రమక్రముఁ
ఫాలవిలోచనాకృతి శుభప్రదు దైత్యవిరాము మానిరా
ట్పాలు విరోధిభీతికరు † బాణపరంపర కార్తుకోజ్జ్వలుఁ
నీలఘనాఘనాంగు రమణీయచరిత్రుని రాముఁ గొల్చెన్. ౧౭

తా. రావణునికంఠములనెడిమరఁటిచెల్లెను ఛేదించినవాఁడును, మన్మథుని
గర్వము నణచిన శివుని యాకారమును పొందువాఁడును, నిర్మలుఁడును, క్రూరులగు
రాక్షసులప్రాణములను ఖండించినవాఁడును, బాణము నుపసంహరించువాఁడును,
సాటిలేనివాఁడును, ఘనుస్సు ప్లవినహస్తముగలవాఁడును, శత్రుభయంకరుఁడును,
చునులచే నుతింపఁబడినవాఁడును, మేఘమువలె నల్లనివాఁడును అగు రాముని
మ్రొక్కెదను.

శ్లో. ఆకర్ణాంతగుణోల్లసచ్ఛర మజం కల్పాంతకాలోపమం
నేత్రాంతారుణతాం వహంత మనిశం ప్రహ్లాదదం నాకినామ్,
పాలస్త్యాసురదృష్టిచంచలకరం శస్త్రాస్త్రసంధాయనం
బాణానేకవిచిత్రహస్తకుశలం శ్రీవీరరామం భజే. ౧౮

శా. ఆకర్ణాంతగుణప్రయుక్తవిశిఖం † డై తామ్రనేత్రాబ్జఁ డై
యాకల్పాంతకృతాంతఁ డై చలితదైత్యాలోకనుం డై పరా
నీకాశ్చర్యవిచిత్రలాఘవశరానీకుండు నౌదేవతా
లోకాభీష్టదు వీరరామవిభు నాలోకింతు నశ్రాంతమున్.

తా. చెవికొనవఱకును లాగఁబడినవారియంగుఁ బ్రకాశించుబాణముగలవాఁ
డును, పుట్టువులేనివాఁడును, ప్రళయకాలపుయ్యనునితో సమానుఁడును, కడగన్నుల
యం దెఱ్ఱఁదనమును వహించుచుండువాఁడును, ఎల్లప్పుడును దేవతల కానందమును

గలిగించువాఁడును, రావణాసురుని ప్రియమైన జాంచల్యమును గలిగించినవాఁడును, శస్త్రములను-అస్త్రములను సంధానించినవాఁడును, పలుబాణములను విచిత్రముగఁ బ్రయోగించుచేటి నేర్పుగలవాఁడును, పీరుఁడును అగుశ్రీరాముని నేవించెదను.

శ్లో. నహి మాతా నహి తాతో నహి మమతనయాశ్చ నైవసోదర్యః,
ఇతి మమ నికటే మృత్యో రఘుపతిరయమేవ బంధురాసన్నః. ౧౯

ఉ. ఆరయ మిత్తి సన్నిహితః మైనతటిఁ దనతల్లిదండ్రులుఁ
గూరిమిఁ గల్గినట్టికొడుకుల్ నిజసోదరు లింక నన్య తె
వ్వారలు లేరులేరు హితవర్తనుఁ డార్తశరణ్యగణ్యుఁ డౌ
శ్రీరఘరామదైవతమే చీరుపబంధువుఁ డై మెలంగెడిన్.

తా. నాకు మృత్యువు సమీపించినప్పుడు నీల్లి సమీపముననుండు బంధువు గాదు. తండ్రియుఁ గాఁడు, నాకొడుకులును గారు, సోదరులును గారు. కాబట్టి యీరాముఁడే బంధువు.

శ్లో. దేవేంద్రేణ సమర్పితే ధ్వజయుతే తత్స్వందనే సంస్థితం
సోత్కంఠం సురవైరివీర్యవిభవం జ్ఞాత్వా భజాస్సాలనమ్,
కృత్వా నూతయుతం దశాననసారం తూణీరసంస్థం శరం
హృత్వా జ్యోనినదా దరాతిభయదం శ్రీవీరరామం భజే. ౨౦

మ. శతయజ్ఞార్పితసూత కేతుయుతభాస్వత్స్వందనారూఢుఁ డై
ప్రతిరోధీశబలం బెటింగి కృతదోస్సాస్పలుండు సోత్కంఠనో
ద్ధతుఁ డై జ్యోనినదంబునన్ భయమఁ డై ధైత్యేశనాశాశుగా
దృతహస్తం డగువీరరామవిభు నెంతున్ స్వాంతమం దెప్పుడున్.

తా. ఇంద్రునిచే నంపఁబడినదియు, ఔండాతోఁ గూడినదియునగు నారభము పైని కూర్చున్నవాఁడును, ఉత్కంఠతోఁ గూడుకొన్నట్లు రావణునిపరాక్రమవైభవమును వెలిసికొని భుజముల నాస్సాలించి, అమృతపాదీలోనిబాణమును దీసి సారధితోఁ గూడరావణుని చంపినవాఁడును, భనుష్టంకారమువలన శత్రువులకు భయమును గలిగించినవాఁడును అగుశ్రీవీరరాముని నేవించెదను.

శ్లో. రుచిరమణికిరీటం సుందరభ్రూలలాటం
కనకరుచిరచేలం కాశిసద్భోగఫేలమ్,
విమలజలదనీలం కుండలోద్భాసికర్ణం
రఘుకులఖనిరత్నం సంతతం చింతయామి.

చ. సురుచిమణికిరీటు సతిఃసుందరభవ్యలలాటుఁ గాంచన
స్ఫురితవిశాలచేలు ఫణిఃపుంగవభోగవిభోగభేలుఁ గం
ధరనిభదేహు సన్మణివిఃతానవిరాజితకుండలద్వయుఁ
సరసిజమిత్రవంశమణిః | సంతత మెంతు హృదంతరంబునన్.

తా. ప్రకాశించురత్నకిరీటముగలవాఁడును, చక్కనికనుజాములును, సుగురు
సుగలవాఁడును, బంగారముచేఁ బ్రకాశించువస్త్రముగలవాఁడును, కుండలములచేఁ
బ్రకాశించుచెవులుగలవాఁడును, నిర్మలమైనవర్షకాలపుమేఘమువలె నల్లనివాఁడు
ను, శేషుని లేక కాళియునిశరీరమునందు లేక పడగలయం దాడెడివాఁడును, రఘు
వంశమునెడిగనిలోఁ బుట్టినరత్నమును అగురాముని సదా చింతించుచుండును.

శ్లో. శ్రీవత్సాంక ముదారకౌస్తుభలసత్ప్రీతాంబరాలంకృతం
నానారత్నవిరాజమానమకుటం నీలాంబుదశ్యామలమ్,
కస్తూరీఘనసారచర్చితతనం మందారమాలాధరం
కందర్పాయుతసుందరం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. ౨౨

మ. వనదశ్యామలదివ్యవిగ్రహుని శ్రీవత్సాంకుఁ బీతాంబరఁ
ఘనసాహంతమ్పగీమదాంచితు లసత్కందర్పసౌందర్యఁ గాం
చనరత్నోజ్జ్వలసత్కిరీటు విబుధఃక్రౌంచస్రజాన్ సుస్థితా
నను సీతాయుతుఁ గౌస్తుభద్యుతి జగత్సాక్షు న్మదిన్ గొల్చెదన్.

తా. శ్రీవత్సచిహ్నముగలవాఁడును, కొప్పకౌస్తుభముచేతను, ప్రకాశించు
పచ్చనివస్త్రముచేతను ఆలంకృతుఁడును, పలురకములరత్నము లచేతను ప్రకాశించు
కిరీటముగలవాఁడును, వర్షకాలమేఘమువలె నల్లనివాఁడును, కస్తూరీకర్పూరములచేఁ
బూయఁబడినశరీరముగలవాఁడును, కల్పవృక్షపుష్పమాలికను ధరించినవాఁడును, పది
వేలమన్మథులవలె జక్కనివాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురాముని జేవించెదను.

శ్లో. యన్నామైవ సహస్రనామసదృశం యన్నామ వేదై స్సమం
యన్నామాంకితవాక్య మాసురవర స్త్రీగర్భవిచ్ఛేదనమ్,
యన్నామ శ్వపచార్యభేదరహితం ముక్తిప్రదానోజ్జ్వలం
తన్నామాలఘు రామరామ రమణం శ్రీరామనామామృతమ్.

ఉ. ఏవిభుపేరు వేదసమ | మెన్న సహస్రసమాఖ్యసన్నిధం
బేవిభునామకీర్తన రహిన్ దనుజాంగనగర్భభేదనం
బేవిభునామ మెన్నఁగ మహిన్ శ్వపచార్యవిభేదవర్జితం
బేవిభుపేగు ముక్తిద మదెంతు సుధాదము రామనామమున్.

తా. ఎవనినామమే విష్ణుసహస్రనామములలో సమానమైనదో, ఎవనినామము వేదసమమో, ఎవనిచేరులో నంకితమయినవాక్యము రాక్షసస్త్రీల గర్భములను భేదించునదో, ఎవనినామము చందాలు రనియు, ఆర్యులనియు భేదములేకయే ముక్తినిచ్చువిషయమునఁ బ్రకాశించునో, గొప్పదియగునతనినామము, రామ-రామయనెడి శ్రీరామనామామృతము నన్నానందింపజేయునది యగుగాక!

శ్లో. రామం రాక్షసమర్దనం రఘువరం దైత్యవిధ్వంసినం
సుగ్రీవేష్పితరాజ్యదం సురపతే ర్భీత్యంతకం శార్ఙ్గణమ్,
భక్తానామభయప్రదం భయహరం పాపాఘవిధ్వంసకం
సామీరిస్తుతపాదపద్మయుగళం సీతాసమేతం భజే. ౨౮

మ రవిపుత్రేష్పితరాజ్యదుః రఘువరుః | రాక్షసులధ్వంసకుః
దివిబాధీశ్వరభీతిసంహరు శ్రితాః | ర్భీష్ముః మహాపాపవ
ర్గవినాశుః ధరణీసుతాసహితు శ్రీరాముః | బరంధామునిః
బవమానాత్మజసీవితాంఘ్రికములుః | భావించుశార్ఙ్గణ్ హరిః.

తా. రాక్షసులను మర్దించినవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, దైత్యులను ధ్వంసముచేసినవాఁడును, సుగ్రీవుని కిష్టమయినరాజ్యము నిచ్చినవాఁడును, ఇంద్రుని భయమును బోఁగొట్టినవాఁడును, శార్ఙ్గజునుభయస్సుగలవాఁడును, భక్తుల కభయము నిచ్చువాఁడును, సంసారభయమును హరించువాఁడును, పాపసమాహమును విధ్వంసముచేయువాఁడును, వాసుకుమారునిచే నియామకపాదపద్మములుగలవాఁడును, సీతాసమేతుఁడును అగురాముని జేవించుచుండును.

శ్లో. రామం రక్తసరోరుహక్షమమలం లంకాధినాథాంతకం
కౌసల్యానయనోత్సవం రఘువరం నాగేంద్రతల్పస్థితమ్,
నైదేహీకుచకుంభకుంకుమరజోలంకారహరం హరిం
మాయామానుషవిగ్రహం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే. ౨౯

శా. కౌసల్యానయనోత్సవః | విమలు లంకానాథవిధ్వంసి సీ
తాసాధ్వీకుచకుంకుమాంకితలసః | ద్వక్షుః సరోజేక్షుః
దాసస్తుత్య భుజంగతల్పు సరనాథస్వామి శ్రీరామానిః
నాసామిః రఘునాయకుః | దలచెద | న్నాయామనుష్యాకృతిన్.

తా. ఎఱ్ఱదామరలవంటికన్నులుగలవాఁడును, నిర్మలుఁడును, రావణుని చంపినవాఁడును, కౌసల్యకన్నుల కానందిమునుగలిగించినవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, శేషశయ్యపై సుండువాఁడును, సీతస్తనకలశములయందలికుంకుమఘృణియలం

కారముగాఁగల ముత్యాలహారముగలవాఁడును, విష్ణుస్వయాపుండ్రును, మాయతోడి మనుజులరముగలవాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురఘుపతిని రాముని నేవించెదను.

శ్లో. రామం హేమతటిత్పిభాంశుకధరం వీరాసనే సంస్థితం
బాలం నీలమణిప్రభం మధురిపుం దై త్యేంద్రగర్వాపహమ్,
విశ్వామిత్రవసిష్ఠవాసరవరై స్సంసేవ్యమానం సదా
నిత్యం భాస్కరచంద్రకోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. ౨౬

మ. వరవీరాసనసంస్థితౌ మధురిపుః | వై దేహిసంయుక్తు సుం
దరవిద్యుత్ప్రిభ కాంచనాంబరధరుః | దై త్యేంద్రగర్వాపహుః
వరదుః భాస్కరచంద్రకోటినిభు విశ్వామిత్రవై రించవా
సరసంసేవితు బాలు నీలసదృశుః | రామప్రభుః గొల్చెదన్.

తా. బంగారువలెను, మెఱపువలెను ప్రకాశించుచున్నమును ధరించువాఁడును, వీరాసనమునం దుండువాఁడును, బాలుఁడును, ఇంద్రునిలమణివంటికాంతిగలవాఁడును, మధురాత్మనునికి విగోధియును, రాక్షసరాజును రావణునిగర్వమునుబోగొట్టిన వాఁడును, విశ్వామిత్ర-వసిష్ఠ-సుగ్రీవులచేసదానేవింపబడువాఁడును, శాశ్వతుఁడును, కోటిమూర్త్యచంద్రులతో సమానుఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. శత్రుఘ్నో వ్యజరాంచితోఽపి భరతః పార్శ్వద్వయే పశ్యమే
చత్రం చామరసంయుతం కలితవాక్యం సేవతే లక్ష్మణః,
మూలే కల్పతగో ద్విమాసవిలసత్కణిక్యసింహాసనే
పద్మాస్యం మునిసేవితం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. ౨౭

తా. మందారాంతికపుష్పకాంతివిలసత్కణిక్యసింహాసనం
బండుఁ జామరపుండరీకధరు లై | సానందు లై భ్రాత లిం
పొందంగొల్వ మునుల్ భజింపఁ జెలవింపొందఁ బ్రకాశించునా
నంద బ్రహ్మము రామచంద్రుఁ గొలుతుఁ | నాళీకవక్త్రుఁ హరిన్.

తా. వింజామరలచే నొప్పుశత్రుఘ్నుఁడును, భరతుఁడును రెండుప్రక్కల యంగును, వెనుకనై పునఁ జామరసహితమయినందును పట్టుకొన్నవాఁడై లక్ష్మణుఁడును నేవింపఁగల్గువృత్తముక్రింద నున్నవిమానమునం బ్రకాశించురత్నసింహాసనమునం దున్నవాఁడును, పద్మముఖుఁడును, మునిసేవితుఁడును, అగునేరాముని నేవించుచుండునో, సీతాసమేతుఁడయిన యారఘుపతిరాముని నేవించుచుండెదను.

శ్లో. వామాంకోవరి తప్తకాంచననిభాం సీతాం సమాలోకినం
హస్తాభ్యాం ధృతఛత్రచామరమహాసౌమిత్రిణా సేవితమ్,

నిత్యం పూజితపాదపద్మయుగళం దైవై స్సురేంద్రాదిభి
స్సేవ్యం మానుషరాక్షసైః కపివరైః శ్రీరామచంద్రం భజే. ౨౮

మ. సతతంబు వ్యజరాతపత్రధరుఁడై * సౌమిత్రి గొల్వంగ సం
తత మింద్రాదిసుపర్వ లంఘికమలదవ్వందవ్వంబుఁ బూజింప నా
శ్రితడై తేయకపీంద్రమర్త్యతతి సంసేవింప వామాంకసం
స్థితశృంగారధరాకుమారిఁ గను నాశ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. ఎడమతోడపైనున్న పుటమువేసినబంగారుతో సమానురాలయిన సీతను
చూచువాఁడును, చేతులతో గొడుగును వింజామరను పట్టుకొన్నలక్ష్మణునిచే సేవిం
పఁబడువాఁడును, ఇంద్రాదులగు దేవతలచే నిత్యమును పూజింపఁబడుపాదపద్మములు
గలవాఁడును, మనుష్యులచేతను, రాక్షసులచేతను, వానరులచేతను సేవింపఁదగువాఁ
డును అగుశ్రీరామచంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. కస్తూరీతిలకం కపీంద్రహరణం కారుణ్యవారానిధిం
క్షీరాంభోధిసుతాముఖాబ్జమధుపం కల్యాణసంపన్నిధిమ్,
కౌసల్యానయనోత్సవం కపివరత్రాణం మహాపౌరుషం
కౌమారప్రియ మర్కటోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. ౨౯

శా. కౌసల్యానయనోత్సవఁ సరసిజాగారాననాబ్జాళిఁ గై
లాసాధీశ్వరమిత్రునిఁ మృగమదాలంకారఫాలస్థుఁ
రానూనుఁ రవికోటితుల్యఁ గపివర్యత్రాణ భవ్యాత్మ సీ
తాసాధీయతుఁగాలభేదిఁ గొలుతుఁదాంతుఁమహాపౌరుషున్.

తా. కస్తూరిబొట్టుగలవాఁడును, వాలిని సంహరించినవాఁడును, దయాసము
గ్రుఁడును, లక్ష్మణుంకమునఁ బుట్టినసీతముఖపద్మమునఁ దుమ్మెదయును, మంగళ
ములకును, సంపదలకును పెన్నిధియును, కౌసల్యకన్నులకు సంతోషమును గలిగించు
వాఁడును, సుగ్రీవుని రక్షించినవాఁడును, గొప్పపౌరుషముగలవాఁడును, కౌమార
ప్రియుఁడును, కోటిసూర్యసమానుఁడును, సీతాపతియు నగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. విద్యుత్కోటిదివాకరద్యుతినిభం శ్రీకౌస్తుభాలంకృతం
యోగీంద్రైః స్సనకాదిభిః పరివృతం కైలాసరాధప్రియమ్,
ముక్తారత్నకీరీటకుండలధరం కైవేయహారాన్వితం
వైదేహీకుచసన్నివాస మనిశం సీతాసమేతం భజే.

మ. ఇనసాదామనికోటికోటినిభు గాఁగిరీశప్రియఁ రత్నకాం
చనగై వేయకిరీటకుండలవిరాజితౌస్తుభాలంకృతుఁ
సనకాదిప్రకటప్రభావయతిరాట్ సమమాన్య భూపుత్రికా
స్తనకుంభాంచితకుంకుమాంకితుని సీతారాముఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. కోటకొలదిమెఱపులయను, నూర్పులయను గాంతిలో సమానుడును,
కాస్తుభమణిచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, సనకాదులగు యోగీంద్రులచే జుట్టు
వాలుకోఁబడినవాఁడును, కంటెలలోను హాగములలోను గూడినవాఁడును, సీత
స్తనములయందు వసించువాఁడును, సీతాసమేతుఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. విద్యుత్కోటిసహస్ర భానుసదృశం సింహాసనే సంస్థితం
మూలే కల్పతరో ర్హమామణిమయే భాస్తం పరేశం విభుమ్,
సుగ్రీవాంగదజాంబవాదిహరిభి స్సంసేవ్యమానం హరిం
శంభుబ్రహ్మసురాదిభిః పరివృతం సీతాసమేతం భజే. ౩౧

మ. దివిజానోకహసన్ని కృష్ణవిలసత్సింహాసనాసీనుఁ డై
రవిసాదామనికోటికోటినిభుఁ డై | బ్రహ్మేశముఖ్యామల
స్తవఁ డై వాయుజభానుజాదికపిసత్సానాద్భితుం డైనరా
ఘవు సీతాన్వితు రామచంద్రపదసత్కజంబు లర్పించెదన్.

తా. కోటకొలదిమెఱపులలోను, వేలకొలదినూర్పులలోను సమానుఁడును,
కల్పవృక్షముక్రిందను రత్నవికారమయినసింహాసనముపై నున్నవాఁడును, ప్రకాశించు
వాఁడును, పరమేశ్వరుఁడును, సర్వవ్యాపకుఁడును, సుగ్రీవ-అంగద-జాంబవదాదు
లగువానరులచే సేవింపఁబడువాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును, శివ-బ్రహ్మ-దేవతాదుల
చే జుట్టువాలుకోఁబడువాఁడును సీతాసమేతుఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. మేఘశ్యామల మంబుజాతనయనం విస్తీర్ణవక్షస్ఫలం
బాహుద్వంద్వవిరాజితం సువదనం శోణాంఘ్రిపంకేరుహమ్,
నానారత్నవిచిత్రభూషణయుతం శోదండబాణాంచితం
త్రైలోక్యాప్రతిమానసుందరతనం సీతాసమేతం భజే. ౩౨

మ. సరసీజాయతనేత్రుఁ డోయదవిరాజద్ధాత్రు శోణాంఘ్రిపం
కరుహుఁ దీర్ఘకరుఁ విశాలతరవత్క్షిప్తాను నానామణి
స్ఫురితాకల్పవిభూషితుఁ సువదనుఁ | భూపుత్రికాధీశ్వరుఁ
శరకోదండధరుఁ ద్రిలోకవిలసత్సందర్శ్య సేవించెదన్.

తా. మేఘమువలె నల్లనివాడును, తామరలవంటికన్నులుగలవాడును, విశాలమైనవత్సస్తలముగలవాడును, రెండుబాహువులచేఁ బ్రకాశించువాడును, నుంచి మొగముగలవాడును, ఎఱ్ఱనిపాదపద్మములగలవాఁడును, పలురత్నములచే విచిత్రములయిన నగలతోఁ గూడినవాఁడును, ధనుర్బాణాంచిత్రుఁడును, ముల్లకములను సాటిలేనిచక్కనికరీరముగలవాఁడును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును ఆరురాముని సేవించెదను.

శ్లో. దివ్యారణ్యయతీంద్రనామనగరే మధ్యే మహామంటపే
స్వర్ణస్తంభసమస్తప్రసాదశయుతే మందారమూలాశ్రితే,
నానారత్నవిచిత్రనిర్మలమహాసింహాసనే సంస్థితం
సీతాలక్ష్మణసేవితం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. 33

మ. విదితారణ్యయతీంద్రనామనగరే ♦ వెల్లొందుకల్పస్థలిఁ
బదియాఙ్మన్నపసిండికంబములచే ♦ భాసిల్లుసాధంబునం
దుదయార్కద్యుతిపితమధ్యమమునం ♦ దుర్వీతనూజాత నె
మ్మది సామిత్రియుఁ గొల్వఁ జెల్వలగురామస్వామి బ్రార్థించెదన్.

తా. దివ్యారణ్యయతీంద్రమనుపేరుగలనగరమున, వేముఁబదాబుబంగరుకంబములతోఁ గూడినదియు, కల్పవృక్షము మొదటి నున్నదియునగు గొప్పమంటపమున మధ్యను, పలురత్నములచేతను విచిత్రమై నిర్మలమయిన గొప్పసింహాసనమునం గన్న వాఁడును, సీతాలక్ష్మణులచే సేవింపఁబడువాఁడును, సీతాసమేతుఁడును ఆరురాముని సేవించెదను.

శ్లో. యత్పాదాంబుజసంభవా త్రిపథగా భాగీరథీ ముక్తిదా
లోకానాం హతకిల్బిషా భగవతీ మందాకినీ శాంభవీ,
లోకే భాతి సరస్వతీ సురనదీ పుణ్యేంద్రకాంతిప్రభా
తం విష్ణుం భరతాగ్రజం రఘువరం సీతాసమేతం భజే. 34

మ. భవవిధ్వంసిని ముక్తిదత్ ద్రిపథగఁ ♦ భాగీరథిఁ శాంభవిఁ
దివిజహ్లాదిని శారదఁ భగవతిఁ ♦ నీ లోత్పలాస్తప్రభా
భవుకాత్మగఁ నెఁ బాదపద్మమున నేఁపద్మాక్షుఁ డావిష్ణు రా
ఘవు సీతాన్వితు రామచంద్రవిభుపత్యంబు లర్పించెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మమునఁ బుట్టిన-ఆకాశగంగానది, మూడుమాఁములను పొందినది, భగీరథునికాతురై, ముక్తి నిచ్చునదియై, లోకములపాపములను బోఁ గొట్టునదియై, పూజ్యురాలై, శంభుసంబంధయై, సరస్వతియై, దేవనదియై, పవిత్ర

యు, వెన్నెలవంటికొంటిగలదియునై లోకమునఁ బ్రకాశించుచున్నదో, అవిష్టు
స్వరూపుని, భరతునియన్నను, సీతాసమేతుని, రఘురాముని నేవించెదను.

శ్లో. యత్పాదాంబుజరేణునా మునిసతీ ముక్తిం గతా యన్నహః
పుణ్యం పాతకనాశనం త్రిజగతాం భాతి స్తుతం పావనమ్,
స్మృత్వా రాఘవ మప్రమేయ మమలం పూణ్యేందుమందస్మితం
తం రామం సరసీరుహాక్ష మతులం సీతాసమేతం భజే. ౩౫

ఉ. ఏవిభుపాద రేణుకణ త మించుక సోకి యహల్య శాపమున్
బోవిడనాడె సంస్కరణ త పొందుగఁ జేసి కృతార్థ యై జగ
త్పావని యంచుఁ గీర్తిఁ గనెఁ తత్సరసీరుహపత్ర నేత్ర సీ
తావిభుఁ గైరవాప్తసమభాము దరస్మితు రాముఁ గొల్చెనన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మమునందలిసూళిచే అహల్య శాపవిముక్తిని పొందిననో,
ఎవని పవిత్రమయిన తేజస్సు మూడులోకములపాపములను నశింపఁజేయునట్టి ప్ర
కాశించుచున్నదో, పృథివిపాదవి పవిత్రముగఁ జేయునో, అట్టిరఘువంశీయుని, అప్ర
మేయుని, నిర్మలని, పూర్ణ చంద్రునివంటివిలుసగవుగలవానిని, తామరలవంటికన్ను
లుగలవానిని, సాటిలేనివానిని, సీతాసమేతుని, రాముని స్మరించి నేవించెదను.

శ్లో. వై దేహీకుచమండలాగ్రవిలసన్మణిక్యహస్తాంబుజం
చంచత్కంకణహారనూపురలస శ్లేయూరహారాన్నితమ్,
దివ్యశ్రీమణికుండలోజ్జ్వలమహాభూషాసహస్రాన్నితం
వీరశ్రీరఘుపుంగవం గుణనిధిం సీతాసమేతం భజే. ౩౬

చ. జనకసుతాకుచోపరితఃసన్నానిపాణిసరోజు రత్న కాం
చనమకుటాంగదాద్యఖిలచారువిభూషణభూషితాంగు స
జననుతపాదపంకజ విశాలభుజాంతరు వీర గాఢపుష్
దినమణివంశవర్ధను సతీయతు నెంచి నమస్కరించెదన్.

తా. సీత స్తనమండలముకొసను ప్రకాశించుమాణిక్యమువలె నుండుపద్మము
వంటిహస్తముగలవాఁడును, ఒప్పైన కింకణములతోను, ముత్యాలహారములతోను,
అంచెలతోను, ప్రకాశించుభుజకీర్తులతోను, రత్నాలహారములతోను గూడినవాఁడు
ను, దివ్యమయినశోభగల రత్నమండలములతోను, ప్రకాశించు వేలకొలఁదిగొప్పనగల
తోను గూడినవాఁడును, వీరతీర్థ గలవాఁడును, రఘువంశ శ్రేష్ఠుఁడును, గుణముల
కు నిధియు, సీతాసమేతుఁడును అగురాముని నేవించును.

శ్లో. వై దేహీకుచమండలోపరిలసన్మాణిక్యహారావళీ
మధ్యస్థం నవసీతకోమలరుచిం నీలోత్పలశ్యామలమ్,
కందర్పాయుతకోటిసుందరతనం పూర్ణేందుబింబాననం
కౌసల్యాకులభూషణం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే.

32

మ. ధరణీపుత్రికుచోపరిప్రవిలసద్ద్రత్నావళీమధ్యభా
సురపర్జన్యవిసీలరత్నసదృశౌ * సూనాస్త్రసాహస్రసుం
దరుః బూర్ణేందునిభాననుః రఘుపతిః * దైత్యాంతకుః గోసలే
శ్వరపుత్రీకులభూషణః జనకజాతంయుక్తుః బ్రూరించెదన్.

తా. సీతస్థనమండలముపైని ప్రకాశించురత్నహారములకు నాయకవణియు,
జెన్నవలనే మృగువయినకౌంతిగలవాఁడును, నల్లగలువవలె నల్లినివాఁడును, పది
వేలకోట్లమన్మథులవలె జక్కనైనశరముగలవాఁడును, పూర్ణచంద్రబింబమువంటి
మొగముగలవాఁడును, కౌసల్యకులభూషణును, సీతాసహితుఁడును అగురఘు
పతిని రాముని జేవించును.

శ్లో. వై దేహీయుతవామభాగ మతులం వందారుమందారకం
వందిప్రస్తుతకీర్తివాసితరుచ్ఛామూనుకారిప్రథమ్,
వై దేహీకుచకుంకుమాంకితమహోరస్కం మహాభూషణం
వేదాంతై రుపగీయమాన మసక్త తీతాసమేతం భజే.

33

మ. ధరణీజాన్వితవామభాగు విమలుః * దానామరానోకహుః
సరసుః బ్రస్తుతకీర్తివాసితరుచ్ఛామూనుకారిః ధరా
వరపుత్రీకుచకుంకుమాంకితలసద్వక్షుః మహాభూషణః
వరవేదాంతనిరంతరస్తుతు విభుః * వర్జితౌ సీతాయుతుకే.

తా. సీతతోఁ గూడినయొడనుప్రక్కగలవాఁడును, సాటిలేనివాఁడును, నమ
స్కరించువారికిఁ గల్పవృక్షమును, స్తుతిపాపలచేఁ గొనియాడఁబడినకీర్తిచేఁ బరిమ
లింపఁజేయఁబడినవాఁడును, చెట్టినిఁడ ననుకరించుకౌంతిగలవాఁడును, సీతస్థనముల
యందలికుంకుముచే నంకితమయిన గొప్పహాస్యగలవాఁడును, గొప్పనగలుగల
వాఁడును, మాటిమాటికిని ఉపనిషతులచే గానముచేయఁబడువాఁడును, సీతాసహి
తుఁడును అగురాముని జేవించెదను.

శ్లో. వై దేహీస్తవకుంభసంభ్రమపరీరంభాద్యతం సింధుగం
రాకాచంద్రనిభాననం రఘువరం రాచవపశ్రేక్షణమ్,

ప్రావృణ్మేఘనిభద్యుతిం స్థితయుతం హారావళీభూషితం
శ్రీరామం ప్రణమామి భక్తజనతాదీంతామశిం సంతతమ్. 3౯

మ. రమణీయావనిజాపయోధరపరీరంభుఁ సముద్రస్థితుఁ
గమలాక్షుఁ హసితాననుఁ వరదు రాఁకాచంద్రబింబాస్యు ర
త్నమయోద్ద్యోతవిభూషణుఁ రఘువరుఁ దాసామరానోకహుఁ
విమలస్తవ్యఘరాఘరాంగు మది భావీంతుఁ గృపాకాంక్షీ నై .

తా. సీతయొక్కకుంభములవంటి స్తనములయొక్కసంభ్రమాలింగనము చాద
రముగలవాఁడును, సముద్రమును పొంచినవాఁడును, పున్నమచంద్రునివంటి మొగము
గలవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, తాగురతేనులవంటికన్నులుకలవాఁడును, వర్ష
కాలమేఘముతో సమముయిన పరీరకాంబిగలవాఁడును, చిలునగవుతోఁ గూడినవా
డును, హారములచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, భక్తజనులకుఁ బరితాపహరియు నగు
శ్రీరామని సంతతము నచస్కురించుచుండును.

శ్లో. వై దేహీరమణం హిరణ్యతిలకం విశ్వంభరాపాలకం
వర్ధిష్ఠా వివిధాయుధేషునిపుణం విద్యజ్జనశ్రీకరమ్,
విద్యావాసగృహం వియచ్చరనుతం విమృత్ప్రకాశాంబరం
విప్రత్రాణవిధేయ మాదిపురుషం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౪౦

మ. ఖీతిపుత్రీరమణుఁ హిరణ్యతిలకుఁ శ్రీరాము వర్ధిష్ఠ ర
ఖీతవిశ్వంభరు దేవతావినుతు రాజీవాక్షు విప్రావనుఁ
దతవిద్యజ్జనశ్రీకరుఁ సకలవిద్యావాసు సౌదామనీ
ద్యుతిచేలుఁ వివిధాస్త్రశస్త్రనిపుణుఁ దోషాపహుఁ గొల్చెదన్ .

తా. సీతాపతియు, బంగరుబొట్టుగలవాఁడును, భూమిని పాలించువాఁడును,
వృద్ధిని పొందువాఁడును, పలువిధములయిన-ఆయుధములయందును, బాణములయం
డును నేర్పుగలవాఁడును, విద్యజ్జనులకు సంపత్కరుఁడును, విద్యలకు నివాసగృహ
మును, దేవతలచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును, మొఱపువలెఁ బ్రకాశించువస్త్రముగల
వాఁడును, బ్రాహ్మణరక్షణమునందు విధేయుఁడును, ఆదిపురుషుఁడును అగుశ్రీరామ
ుంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. వై దేహీవశవర్తినం రణజితం రత్నాకరాగరిణం
పక్షిగ్రీవమదాపసం పటుభుజం పద్మాప్తోటిప్రభమ్,

విష్ణుం జిష్ణు మవార్యశౌర్యనిలయం నీలాంబుదశ్యామలం

రత్నాలంకరణాన్వితం రఘుపతిం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౪౧

మ. అవనీజావశవర్తి జిష్ణు రఘు! రామాధీశు దోస్సారునిక

రవికోటిమృతి నీలనీరదనిభుక * రత్నాకరాగారు రా

ఘృ సర్వాత్మ నవార్యశౌర్యః గనకాశిలోష్ణజ్వలుక బక్షింకం

తవినిర్భేదను విష్ణునిక హృదయపీఠంబందు భావించెదన్.

తా. సీతకు లాంగినవాఁడును, యుద్ధములలో జయించువాఁడును, సముద్రమునం దుండువాఁడును, రావణునిగర్వమును బోగొట్టినవాఁడును, సమగ్రములయిన బాహువులుగలవాఁడును, కోటిసూర్యసూనకౌంటిగలవాఁడును, సర్వవ్యాపకుఁడును, జయించుస్వభావముగలవాఁడును, వారింపరానిశౌర్యమునకు స్థానమును, నల్లని మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, రత్నాలనగలతోఁ గూడినవాఁడును, రఘువంశనాయకుఁడును అగుశ్రీరాముని సేవించెదను.

శ్లో. దేవానాం హితకారిణేన భువనే ధృత్వావతారం ధృవం

రామం కౌశికయజ్ఞవిఘ్నదశనం తత్తాటకాసంహరమ్,

నిత్యం గౌతమదారశాపదశనశ్రీపాదరేఖం శుభం

శంభోఃతత్కటచాపఖండనముహూసత్త్వం భజే రాఘవమ్. ౪౨

చ. అమరహితార్థ మై ధరణీయం దవతారముఁ దాల్చి తాటక

సమయఁగఁ జేసి గాధిసుతఁసత్రవిఘాతుల సంహరించి ప

త్కమలపరాగరాజి మునికాంతకు శాపముఁ బాపి శంభుచా

పము నవలీలఁ ద్రుంచినశుభంకరు రాఘవు నాశ్రయించెదన్.

తా. దేవతలకు మేలుచేయుహేతువుచే భూలోకములో నవతరించినవాఁడును, కాశ్యపుఁడును, విశ్వామిత్రునియజ్ఞమున విఘ్నములను బోగొట్టినవాఁడును, ప్రసిద్ధురాలయినతాటకను సంహరించినవాఁడును, నిత్యుఁడును, అపాల్యశాపమును బోగొట్టిన శ్రీపాదధూళిగలవాఁడును, శుభస్వరూపుఁడును, శివునిగొప్పవింటిని విటుచుటకుఁ దగినగొప్పబలముగలవాఁడును, అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రాజీవనేత్ర రఘువుంగవ రామభద్ర

రాకేందుబింబనదృశానన నీలగాత్ర,

రామాభిరామ రఘువంశసముద్యవ త్వం

శ్రీరామచంద్ర! మమ దేహి కరావలంబమ్.

ఉ. సారసపత్రనేత్ర రఘునీతమ నీరదనీలగాత్ర శృం
 గారనిధీ శరచ్చశివికాసితవక్త్ర మహాత్మ రాఘవా
 శ్రీరఘువంశవార్ధిమణి శ్రీరమణీముఖపద్మభాస్కరా
 ధీరజహవనా రఘుపతీ యభయంబు నొసంగవే దయన్.

తా. పద్మములవంటికన్నులుగలవాడవును, రఘువంశశ్రేష్ఠుడవును, రామభ
 ద్రుడవును, పున్నమనాటిచంద్రబింబముతో సమానమయిన మొగముగలవాడవును,
 నల్లనిశరీరముగలవాడవును, స్త్రీలకు మనోహరుడవును, రఘువంశమునఁ బుట్టిన
 వాడవును అగునోశ్రీరామచంద్రా! నాకు నీచేయూత నిమ్ము.

శ్లో. ముగ్ధురరుచిరగండం వ్రండరీకాభతుండం
 కరికరభుజదండం రాత్రేజోగ్నికుండమ్,
 నమితభువనషుండం భేదితోగ్రారిమండం
 గుణనికరకరండం నామి రామం ప్రచండమ్. ౪౪

మ. ఘనరాద్రజ్వలదగ్నికుండనిభ రక్షత్రాహవిధ్వంసకుఁ
 ధనసదృశమహాస్తిహస్తసమః శరండంబు బ్రచండం సహో
 జనివాభుఁ ముకురాభగండయుగళుఁ శివసర్వాత్మ సర్వప్రపం
 చనతాంఘ్రివ్యయు సస్పృశాకరు రఘునీవామి మదిఁ గొల్పెదన్.

తా. అద్దములవలెఁ బ్రకాశించుచెక్కులుగలవాడవును, పద్మమువంటి మొగము
 గలవాడవును, ఏనుఁగుతోండమువంటి బాహుదండములుగలవాడవును, భయంకరమయి
 నతేజస్సున కగ్నికుండమును, లొంగఁదీసికొన్నలోకసమాహము గలవాడవును, చం
 పఁబడినభయంకరశత్రుమండలముగలవాడవును, గుణసమాహములకు భరణియు, శత్రు
 భయంకరుడవును అగురాముని మొక్కెదను.

శ్లో. కోదండదండవినివేశితబాహుదండ
 మాఖండలాద్యమరవర్షితిపుష్పవర్షమ్,
 ఆయోధనస్థిరజఃపరిఘాసరాంగ
 మత్యూర్జితం రఘువరేంద్ర మరిప్రభేదమ్. ౪౫

మ. దనుజాధీశవిదారి యై ప్రకటయద్ధత్తావరాగోల్లస
 త్తనుఁ డై వాసవముఖ్యదేవతలు మంత్రదారప్రసూనప్రవృ
 ష్టిని వర్షింప శరాసనాగ్రకరుఁ డై శివలొంద సూర్యావస్థవా
 యనదీశోత్పలమిత్రు రామవిభు నీతాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. భనుర్దండమునం దుంచబడినబాహుదండముగలవాఁడును, ఇంద్రాదులగు దేవతలచేతను వర్షింపఁబడినపుష్పవర్షముగలవాఁడును, యుద్ధభూమియం దున్నభూ శిచేతను భూసరవర్షమైన శరీరముగలవాఁడును, గొప్పబలముతోఁ గూడినవాఁడును, శత్రువులను భేదించినవాఁడును, అగురఘువరేంద్రుని రాముని గొల్పెదను.

శ్లో. సేవ్యం శ్రీరామమంత్రం శ్రవణశుభకరం శ్రేష్ఠసుజ్ఞానిమంత్రం
స్తవ్యం శ్రీరామమంత్రం నరకదురితదుర్వారనిర్హతమంత్రమ్,
భవ్యం శ్రీరామమంత్రం భజత భజత సంసారనిస్తారమంత్రం
దివ్యం శ్రీరామమంత్రం దివి భువి విలసన్తోక్షరక్షైకమంత్రమ్. ౪౬

చ. శ్రవణశుభంకరంబు పలుఁగుసృతితాపవివారకంబు రౌ
రవముఖహేతుమష్కృతనిఁరాకరణంబు రిపుప్రహరమున్
భువి దివి సుప్రకాశితము ఁ మోక్షదమున్ సువినేక కారణం
బపు రఘురామరామకమఁహామనుజవ్య మొనర్తు నిత్యమున్.

తా. సేవింపఁదగినదియు, శ్రవణములకు శుభమును గలింఁచునదియు, శ్రేష్ఠులయిన్నజ్ఞానులను గాపాడునదియు, స్తోత్రము చేయఁదగినదియు, నరకములకును, పాపములకును వారింపరాని పిడుగువంటి మంత్రమును, శ్రేష్ఠమయినదియు, సంసారమును నిర్మరించుటకై నమంత్రమును, ప్రకాశించునదియు, స్వర్గమంగును, భూమియందును, ప్రకాశించు మోక్షరూపమయిన గర్భణకు ముఖ్యమంత్రమును అగుశ్రీరామమంత్రమును జనులారా! భజింపుఁడు భజింపుఁడు.

శ్లో. ఆజానుబాహు మరవిందదృశం శుభాంగం

రాజాధిరాజ మఘరాజితమఃపతంగమ్,

శ్రీజానకీముఖసరోరుహమత్తభృగం

శ్రీరాయకం హృది భజామి కృపాంతరంగమ్.

౪౭

మ. అరవిందాయతపత్రనేత్ర వరకఁల్యాణాంగు శ్రీజానకీ

తరుణీవక్త్రసరోజమత్తమధువున్ ఁ దైత్యారి నాజానుబా

హు రమేశుం గలుపాంధకారరవి నాఁమ్యైక సత్కృపాంభోధినుం

దరునిన్ రాజలలాము రామవిభు నాఁనందంబునం గొల్పెదన్.

తా. మోక్షకాశ్యవఱకును బాహువులుగలవాఁడును, పద్మములవంటికన్నులుగలవాఁడును, శుభమయినదేహముగలవాఁడును, రాజాధిరాజును, పాపసమూహమనెడి చీకటికి నూర్యుఁడును, లక్ష్మీరూపిణియగు సీతముఖపద్మమునకు గండుఁడు మ్రోదయు, దయతోడిమనసుగలవాఁడును, శ్రీనాయకుఁడును అగురాముని మనఘులొ సేవింతును.

శ్లో. ఏకేన బాణ మపరేణ కరేణ చాపం

హస్తాద్వహంత మసమానజటాశిరస్కమ్,

సీతాసహాయ మనుజేన సమం చరంతం

శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే.

౪౮

చ. కరయుగళప్రదీప్తశరఃకార్ముకుః డై రిపునాశకారి యై

స్ఫురితజటాశిరస్కుః డయుః భూమినుతాయుతుః డై శ్రితార్తిసం

హరుః డయు తారహారధరుః డై సహలక్ష్మణః డై చరించును

స్థిర ధర్మురాము సంస్కరణః డై జేసి యభీష్టముః జెందు చిత్తమా!

తా. సంతోషమువలన నొకచేతను బాణమును, రెండవచేతను ధనుస్సును వహించువాఁడును, సాటిలేనిజడలతోడిశిరసుగలవాఁడును, సీతాసహాయుఁడును, తమ్మునితోఁగూడఁదిగురుదుండువాఁడును, అగుశ్రీరామునిసదానాచిత్తమునతలంచెడను.

శ్లో. ఆమీలయః దశశిరోవదనాంబుజాత

ముస్తిలయః సనకజానయనోత్పలే చ,

ఆనందయః సకలజీవచకోరరాశిం

శ్రీరామచంద్రవిభు రస్తు మదీయచిత్తే.

౪౯

చ. ఘనబలబాహుశౌర్యనశఃకంఠముఖాంబుజములే మొగుడ్ప భూ

తనయవిశాలనేత్రకుముఃదద్వయముః వికసింప సర్వస

జ్జనవరచాతకావళికిఁ సంభ్రమ మొప్పు సముత్సహింపఁజే

సినరఘురామచంద్రునుతిచే సఫలత్వము నొందు చిత్తమా!

తా. రావణునిముఖముల నెడిప్పుములను మునుఁదిపఁజేయువాఁడును, సీతకన్నుల నెడికలువలను వికసింపఁజేయువాఁడును, సమస్తజీవుల నెడిచికోరసమూహము నానందింపఁజేయువాఁడును, అగుశ్రీరామచంద్రుఁడు నానుననునం దుండెడిది.

శ్లో. రామం పురాణపురుషం రమ్యేయవేషం

రాజాధిరాజమకుఃసృష్టితపాదపీఠమ్,

సీతాపతిం సునయనం జగదేకవీరం

శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే.

౫౦

ఉ. రాముఁ బురాణపూరుషునిఁ రాజలలామకిరీటనస్థుని

స్తోమవిరాజమానపదఁ తోయకుపాద్వయా రమ్యవేషునిఁ

దామరసాక్షు భూసతిసుతారమణుఁ జగదేకవీరు శ్రీ)

రాము గుణాభిరాముని నిరంతరమున్ స్మరియింపు చిత్తమా!

తా. యోగుల నానందపఱచువాఁడును, పురాణపురుషుఁడును, చక్కనివేషముగలవాఁడును, రాజాధిరాజులకిరీటములచేఁ బూజింపఁబడుపాదపీఠముగలవాఁడును, సీతానాయకుఁడును, మంచినన్నులుగలవాఁడును, లోకములలో నేకవీరుఁడును, అగుశ్రీరామచంద్రుని సదా నామనస్సునందుఁ జలించుచుండును.

శ్లో. సింహాసనస్థం సురసేవితవ్యం రత్నాంకితాలంకృతపాదపద్మమ్,

సీతాసమేతం శశిచూర్యనేత్రం రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

మ. ఘనసింహాసనసంస్థితౌ దివిజనంఘాతార్చితౌ రత్నకాంచనసందీపితపామకాంఘ్రికములుఁ

ఁగ్గొప్పత్రికాసంయుతుఁ

వనజతావృతశాంకనేత్రుఁ గరుణావర్ధిష్ఠ రామున్ గురూ

తను దాసాంగణకల్పకగ్రుమము సద్భక్తి బ్రశంసించెదన్.

తా. సింహాసనమునం గుండువాఁడును, సురలచే నేవింపఁదగువాఁడును, రత్నాంకితములయిన నగలచే నలంకరింపఁబడిన పాదపద్మములుగలవాఁడును, సీతాసమేతుఁడును, ఘోర్యచంద్రులు కన్నులుగాఁగలవాఁడును అగురాఘవరామచంద్రుని రాముని నేవించెదను.

శ్లో. సుగ్రీవమిత్రం సుజనానురూపం

లంకాహరం రాక్షసవంశనాశకమ్,

వేదాశ్రయాంగం విప్రులాయతాక్షం

రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

౧౨౧

మ. సుజనానందకరణ విశాలనయనుఁ ఁ సుగ్రీవసన్నిహితౌ

రజనీగుంచరవంశవంశదహనుఁ ఁ రాజేంద్రులంకాహరుఁ

విజయశ్రీలసితాంగు రామవిభుఁ బృథ్వీపుత్రికానాయకుఁ

భజియుంతుఁ నిరతంబు రాఘవపరఁ బ్రహంబు నిష్టాప్తికిన్.

తా. సుగ్రీవుని స్నేహితుండును, సుజనులకుఁ దగినవాఁడును, లంకను హరించినవాఁడును, రాక్షసవంశములను నశింపఁజేసినవాఁడును, వేదముల కౌఠారమయిన దేహముగలవాఁడును, విశాలములయినకన్నులుగలవాఁడును అగురాఘవరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. అనుతక్తీర్తిం వరదం ప్రసన్నం పద్మాననం సేవకపారిజాతమ్,
రాజాధిరాజం రఘువీరకేతుం రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

చ. అనువమకీర్తిసాంద్రు నిరతాశ్రితస్వర్గహింబు విశ్వమో
హనుని సహస్రవత్త్రకమలసను రాజలలాము రాఘవుఁ
ఘను రఘువీరకేతు సఘఘస్థకునిఁ వరదుఁ బరాత్పరుఁ
జననుతు రామభూవిభుఁ బ్రసన్నునిగా భజియింతు నెమ్మదిన్.

తా. అంతములేని కీర్తిగలవాఁడును, వరముల నిచ్చువాఁడును, ప్రసన్నుం
డును, పద్మమునఁ గూర్చుండువాఁడును, భక్తులకు కల్పవృక్షమును, రాజాధిరాజును,
రఘువంశవీరులకుఁ ద్వజప్రాయుఁడును, అగురాఘవరామచంద్రుని రాముని సేవించెదను.

శ్లో. పద్మాననస్థం సురసేవితవ్యం పద్మాలయానందకటాక్షవీక్ష్యమ్.
గంధర్వవిద్యాధరగీయమానం రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

మ. అమరస్తోమనతాంఘ్రిపద్మయుగు సాహస్రారమధ్యస్థితఁ
గమలానందకటాక్షవీక్షణపరుఁ గంధర్వగానప్రియఁ
విమలుఁ రాఘవరామచంద్రు వరదుఁ విశ్వాత్తు విశ్వంభరుఁ
సుమకాండాయుతసుందరుఁ గొలిచెదఁ శుద్ధాంతరంగంబునన్.

తా. పద్మాననస్థుఁడును, చేవతలచే సేవించఁదగువాఁడును, లక్ష్మీయొక్క-
ఆనందిముతోడికడకంటెచేఁ జూపఁడిగినవాఁడును, గంధర్వులచేతను, విద్యాధరులచే
తను గానముచేయఁబడువాఁడును, అగురాఘవరామచంద్రుని రాముని సేవించెదను.

శ్లో. అచింత్య మవ్యక్త మనంతరూప

మద్వృత మానంద మహది గమ్యమే,

పుణ్యస్వరూపం పురుషోత్తమాఖ్యం

రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

౫౫

చ. అనఘు సచింత్య నవ్యయు సనంతంతు సమేయు సనాదిగమ్యుఁబా
వనసుచరిత్రు నద్వీయు సవాఙ్మయు సమ్యతుఁ బుణ్యరూపునిఁ
ఘనుఁ బురుషోత్తముఁ బరమకారణికుఁ రఘురామచంద్రు స
జ్జననుతు రాఘవుఁ వరదుఁ సంతత మెంతు హృదంతరంబునన్.

తా. అలోచింపఁనివాఁడును, స్పృశ్యము గానివాఁడును, ఆంతులేనిరూపము
గలవాఁడును, గెంపివనిలేనివాఁడును, ఆనందస్వరూపుఁడును, అగిలేనివాఁడును, పాం

దడగినవాఁడును, పుణ్యమే స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, పురుషోత్తముఁ డనుపేరు
గలవాఁడును, అగురాఘవరామచంద్రుని రాముని నేవించెదను.

శ్లో. మందస్థితం కుండలిగండభాగం

పీతాంబరం భూషణభూషితాంగమ్,

నీలోత్పలాంగం భవనైకమిత్రం

రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

౫౬

చ. దరహాసితాననాంబురుహుఁ | దప్తసువర్ణవినుత్నరత్నవి
స్ఫురితకిరీటకుండలవి | భూషణభూషిత భవ్యకాంచనాం
బరుఁ గుముదాభగాత్మ మునివందితుని | భవనైకమిత్ర సు
స్థిగు సుచరిత్ర రామవిభుఁ | జన్మయు రాఘవు నాశ్రయించెదన్.

తా. చిఱునగవుగలవాఁడును, కుండలములతోడి చెక్కులుగలవాఁడును,
పచ్చనివస్త్రముగలవాఁడును, నగలచే నలంకరింపఁబడిన శరీరముగలవాఁడును, నల్లఁ
గలువవంటి దేహముగలవాఁడును, లోకములకు ముఖ్యమిత్రుఁడును అగురాఘవరామ
చంద్రుని రాముని నేవించెదను.

శ్లో. డిండిరహాస మణికుండలచాకుక్తర్ణ

దోర్దండశౌర్యజితభండన మేరుధీర,

కోదండకాండపరిమండిత పార్థివేంద్ర

వేదండయాన జయ రాఘవ రామచంద్ర !

౫౭

చ. ఘనమణికుండలోల్లసితకర్ణ శరాసనకాండమండితుఁ
జనవరుఁ గుంభిరాడ్గమను | శారద ఫేనపటీరహాసు దు
ర్జనమదగర్వచిత్త రణచారుభుజాబలశౌర్యధుర్య స
జ్జననుతచర్య రాము ననిశంబు నుతించెద నిష్టసిద్ధికిన్.

తా. సముద్రపునురుగువంటినవ్వుగలవాఁడా, రత్నకుండలములచే జక్కనైన
చెవులుగలవాఁడా, బాహుదండశౌర్యముచేతను యుద్ధములలో జయమును పొందిన
వాఁడా, మేరువువంటి డైర్యముగలవాఁడా, ధనుర్బాణములచేనలంకరింపఁబడినవాఁ
డా, రాక్షేంద్రా, ఏనుఁగువలె నడుచువాఁడా, రాఘవా, రామచంద్రా! అందఱకంటె
హెచ్చువాడ వగుము.

శ్లో. లోకార్థ సప్తనినాదయస్తానిహయస్యాంతర్భయం వర్ధయన్

సప్తానాంచ భూవాం ప్రకంపముదయన్ సప్తార్ణవాః ఘూర్ణయన్,

ఉస్మీలాని రసాతలాని జనయన్ సప్తాపి పృథ్వీధరాన్
సుశ్రీరాఘవబాహుదండవిదళతోదండచండధ్వనిః.

గీ౮

మ. తతసప్తాంబుధులున్ ధరిత్రిధరసం తానంబులున్ ఘూర్ణి లెన్
శతమన్యం ఉతిభీతిః జెందె బ్రబలెన్ | సప్తార్ధలోకంబు లా
యతవిభ్రాంతి నధోజగంబుజనముల్ | వ్యాలోలతం జెందె భూ
వతిరామాధిప బాహుదండదళన ప్రధ్వంసించాపధ్వనిన్.

తా. శ్రీరాముని బాహుదండముచే విలువఁబడిన ధవర్దండముతాలూప తీవ్ర
మయునధ్వని ఏడులోకములను ప్రతిధ్వనింపఁజేయుచు, ఇంద్రునిమదిలో భయమును
పెంచుచు, ఏడుగూములకును కంపమునుగలిగించుచు, సప్తసముద్రములను ఘూర్ణింపఁ
జేయుచు, సప్తపాతాలములను మునుఁగింపఁజేయుచు, సప్తకులపర్వతములను కడలిం
చుచు బయల్దేరినది.

శ్లో. బ్రహ్మాండం దళయన్ వియ ద్విదళయన్ భోగీశభోగస్థలే
సంత్రాసం జనయన్ సముద్రపటలీతోయం సముద్వేలయన్,
దిక్పాలానపి త్తోభయన్ కులగిరీన్ దీర్ఘత్వ మాపదయన్
నక్షత్రాశి చ పాతయ నివిలసిత శ్శౌరే ర్ధనుర్జ్వరవః.

౨౯

మ. తనకోదండగుణధ్వనిన్ బగిలె ఖగ్గీసానంబు బ్రహ్మాండమున్
వనధుల్ పొంగె దిగీశపక్షి వణకె | వ్యాశేంద్రభోగంబు లె
ల్లను సంత్రాసము నొందె బర్వతము లల్లాడె న్నహిన్ దుల్లెగ్గ
క్కున నక్షత్రము లట్టిరామవిభుఁ గాకుల్ సుఖ బ్రశంసించెదన్.

తా. విష్ణుయాపుండగు రామునిధనుష్టంకారము బ్రహ్మాండమును సగిలించుచు,
ఆకాశమును బ్రవలించేయుచు, అనంతనిపడగలయందు భయమును గలిగించుచు,
సముద్రములనీటిని హస్తముఁజేయుచు, దిక్పతులను తోఁగింపఁజేయుచు, కులపర్వత
ములను విడిపోవునట్లు చేయుచు, నక్షత్రములను రాల్చుచు విలసిల్లుచుండెను.

శ్లో. యశ్చండగాంభీర్యధనుర్విజేతా భూమండలీపుణ్యకృతావతారః,
ఆఖండలాద్యైరమరై రుపేతః కోదండపాణిః కులదై వతం నః.

ఉ. ఎవ్వఁడు ధాత్రిమండలియ హీనమహాసుకృతావతారకుం
డెవ్వఁడు విల్లు చేకొని జయించు విరోధుల శుద్ధమానసుం
డెవ్వఁడు బ్రహ్మరుద్రదివి శేంద్రముఖామరదేవవేషితుం
డెవ్వఁడు చాపపాణి యతః | డెంచఁగ మత్కులదైవతం బగున,

తా. ఎవఁడు తీవ్రమై గాంభీర్యముగలధనుస్సుచే జయించువాఁడో, ఎవఁడు భూమండలము చేసికొన్నపుష్పముచేత నవతరించినవాఁడో, ఎవఁ డింద్రాదులగుదేవ తలతోఁ గూడియుండువాఁడో, అట్టి కోదండపాణి యగురాముఁడు మామలదేవత.

శ్లో. వై దేహ్య సమ మేత్య రాజ్య మసితం సౌవర్ణసింహాసనే
మందారద్రుమవాటి కాంతరమహాశ్రీ చంద్ర కాంతాలయే,
కై కేయీతన మాంబరాతనయనతౌ మిప్రిసంసేవితం
మేఘశ్యామ ముదారహాసవగనం శ్రీ రామచంద్రం భజే. ౬౧

మ. స్థిరకల్పస్థలచంద్ర కాంతవసతికా • సింహాసనాసీనుఁ డై
నిరతంబుకా ధరణీసుతాసహితుఁ డై • నీరోత్పలశ్యాముఁ డై
దరహాసాననుఁ డై మరుత్సుతసమిత్రాపుత్ర కై కేయిస
ద్వరపుత్రాస్థితుఁ డై నరామజననాభాస్వామిఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. సీతతో రాజ్యమునుగూర్చి వచ్చి సదా కల్పవృక్షముల తోటమధ్య నున్న గొప్ప శోభగలచంద్రకాంతమందిరమున గూర్చుండిపోసనమునైన గూర్చున్న వాఁడును, ధరత- లింక సేమ- లక్ష్మణులచే నేవింపఁబడువాఁడును, మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, గొప్పనవ్వుతోడి మొగముగలవాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. వై దేహీపుల కాంకురార్చితతనుర్వాయలంబిహస్తాంబుజో
హస్తే మోదితరత్నకంకణరవః కల్పద్రుమాణాం వనే,
పాదాభ్యాం మణిపాదు కాద్యుతికర స్త్రీంభన్నభాభ్యాం చర
న్నిష్టాలాపసుధారసం దితతు మే శ్రీ రామచంద్రో హరిః. ౬౨

మ. తతమందారవనాంతరంబున లసన్ద్రత్నావళీపాదుకా
ద్యుతిఁజెల్వొందునభోజ్జ్వలాంఘ్రియుతుఁడై • యోషాసమాశ్లేషరం
జితరోమాంచితగాత్రుఁ డై యలరు నాశ్రీ రామచంద్రుండు మా
కతికాకుణ్యత నిచ్చుతకా సరసవాక్యాభ్యామృతం బెప్పుడున్.

తా. సీతపులకాంకురములచేఁ బూజింపఁబడు శరీరముగలవాఁడును, వ్రేలు చున్న హస్తపద్మములుగలవాఁడును, చేలియందు సంతోషింపఁజేయు రత్నకంకణ ములధ్వని గలవాఁడును అగుచు, కల్పవృక్షములతోటలో, మణిపాదుకలకుఁగాంతి నిచ్చుచు నొప్పుచున్నగోశ్మగలపాదములతో నడచువాఁడును, హరిస్వరూపుఁడు ను అగుశ్రీరామచంద్రుండు నాకుఁ బ్రియవాక్యములనెడి యమృతరసమునిచ్చుగాక.

శ్లో. వామాంకస్థితబాసకీకుచయుగే వినయస్తహస్తాంబుజం
ప్రోజ్జ్వంభాననపంకజోపరిలసద్విస్మష్టబింబాధరమ్,

సత్తారేణ విశిష్టకంకణరవేణోంకారసింహాసనే

భాంతం శారదచంద్రహాసమనిశం వందే సదా రాఘవమ్. ౬౩

ఉ. దాపలిపార్శ్వమం దలనుధాత్రి సుతాకుచకుంభయుగ్మసం

దీపితహస్తపంకజ వినిర్మలశారదచంద్రహాసనిశ

శ్రీపతి విస్తుమాధను హరిః బ్రణోజ్జ్వలకంకణస్వనుః

శ్రీపతి విస్ఫుటాబ్జముఖుః జానకిరాము భజింతు నెప్పడున్.

తా. ఎడమతోడపై నున్న సీత స్తనములయం గుంపబడిన హస్తపద్మములుగల వాడును, వికసించిన ముఖపద్మము పైఁ బ్రకాశించు స్పష్టమయిన దొండపండువంటి పెడవిగలవాడును, మిగుల సూచ్చున గొప్పరత్నకంకణములగ్ననితోఁ గూడిన వాడును, కంకారము నెడి సింహాసనమునందు బ్రకాశించువాడును, కరచ్చంగ్రుని వంటి నగవుగలవాడును, అనురాఘవగు సుతా సహస్కరించుచుండెను.

శ్లో. వై దేహీసహితం చ లక్ష్మణయుతం కై కేముపుత్రాన్వితం

సుగ్రీవం చ విభీషణానిలసుతో నీలం నలం చాంగరమ్,

విశ్వామిత్రవసిష్ఠగౌతమభరద్వాజాదికాః మానయాః

రామో మానుతినేపితః స్థురీతు మాం సామ్రాజ్యసింహాసనే. ౬౪

మ. జనకాత్తోద్భవలక్ష్మణాఖ్యయుతుఁడై ♦ సామ్రాజ్యసీరసుఁడై

దనుజేశ్వరృజవాయుజాంగదభరద్వాజాత్రిబ్రహ్మానం

దనగాధేయవిరోధిఘాతీభరతుల్ ♦ నానాప్రకారంబులఁ

దినముఁ గొల్వఁ జెలంగురామవిభు నశ్రిం గొల్తు నిస్తాప్తికిన్.

తా. సీతాసహితుడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడినవాడును, కరతునితోఁ గూడినవాడును, సుగ్రీవుని- విభీషణుని- అంజనేయుని- నీలుని- నలుని. అంగదుని విశ్వామిత్రుని- వసిష్ఠుని- గౌతముని- భరద్వాజుడు మొదలగువారినిగౌరవించుచున్న వాడై సామ్రాజ్య సింహాసనమునందు, అంజనేయునిచే నేవింపబడుచుండురాముఁడు నన్ను స్మరించుగాక.

శ్లో. రామః ప్రాంబలి మగ్రతోఽనిలసుతం సౌహార్ద్ర మందర్యయః

ప్రాంచచ్చామరయుగ్మ భాసితకరాః పశ్చాత్ స్థలే పార్శ్వయోః,

వామాంకేఽవనిజాం విభీషణముఖాః సంభ వయాః బోధయాః

ధీముద్రాకరత త్వరూప మవతాన్సామ్రాజ్యసింహాసనే. ౬౫

మ. వరభద్రాసనుఁడై సతీసహితుఁడై ♦ భ్రాతల్ సితచ్ఛత్రచా

మరముల్ పశ్చిమపార్శ్వభాగములఁ బ్రేమఁ దాల్చు సామారిముం

దరఁ గేల్తోడ్ప విభీషణాదులకు బోధక డెప్పుచుక భవ్యసు
స్థిరముద్రాకరత త్వరూపుఁ డగువాఁశ్రీరాము సేవించెనన్.

తా. ఎనుటఁ జేతులు జోడించి నిలిచిన- అంజనేయునిగూర్చి స్నేహమును ప్రకటించువాడై, వెనుకను, ప్రక్కలను ఒప్పుచుండు వింజామగలజంటచేఁ బ్రకాశించుచేతులుగల విభీషణాదులను, ఎడమతోడపైనున్న సీతను గౌరవించు వాఁడును, జ్ఞానముద్రతోడి హస్తముచేతను తత్త్వస్వరూపమును బోధించుచు సామ్రాజ్యసింహాసనముపైని వెలుఁగుచుండువాఁడును అటు శ్రీరాముఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. పాగండే హితబాలకైః పరివృతః పూర్ణేందుకౌతాననః
ప్రీత్యా బద్ధవిచిత్రహేమవననే సంసక్తకాంచీగుణః,
అజానుప్రవిలంబిబాహుయుగళశ్శ్యామ్యాంబుభృద్విగ్రహో
బ్రాతృస్వానుచర శ్చరాచరగురుః పాయా త్పదా రాఘవః. ౬౬

మ. పలుపాగండవయస్కుఁ డర్భణిజభ్రాతృప్రయుక్తుండు స
త్కటిబద్ధాంచితహేమవస్త్రవిలసత్కాంచీగుణోల్లాసి వి
స్ఫుటసీలాంబుదవర్ణవిగ్రహుఁడు సంపూర్ణేందువక్రుండు దు
ర్బుటశౌర్యుండు విలంబిబాహుఁ డగుశ్రీరాముండు నక బోవుతన్.

తా. పాగండవయసున హితులయినబాలరతోఁ జుట్టువాటుకోఁ బడినవాఁడును, పూర్ణచంద్రునివలె మనోహరమయిన మొగముగలవాఁడును, ప్రేమచేఁ గట్టుకోఁబడినవిచిత్రపితాంబరమందుఁ దగులుకొన్న మొలత్రాడు గలవాఁడును, మోకాళ్ళవఱకును చేలుచున్న చేతులుగలవాఁడును, నల్లనిమేఘమువంటి శరీరముగల వాఁడును, సోదరులే తన కనుచరులుగాఁ గలవాఁడును, చరాచరప్రపంచమునకు గురువును, అగురాఘవరాముఁడు సదా నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. వై దేహీరమణీయవక్త్రవనజప్రద్యోతఖద్యోతనం
కేళీసద్దని రత్నదీపకళికాకాంతే పసంతం హరిమ్,
సౌరభ్యప్రసవప్రయుక్తవిలసచ్ఛయాంతరే శాయినం
శ్రీమంతం రఘువంశదీపకమణిం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౬౭

మ. స్థిరకేళీధవనాంతరాంతరవిత్పాప్రసవతం బైనభా
సురసౌరభ్యప్రసూనతల్పమున నాఁతోఁగినుతావక్త్రతా
మరసాహస్కరుఁడై రహించుచారి శ్రీమంతుఁ గతుల్ స్థానవ్యయ
స్ఫురరత్నం బగురామచంద్రుఁ దలఁతుఁ బూర్ణానుకంపానిధిన్.

తా. సీతయొక్క చక్కనిముఖపద్మమును వికసింపజేయుటకు సూర్యుడును, మొగ్గలవంటి రత్నదీపములచే మనోహరమయిన క్రీడాగృహమునం గుండువాడును, విష్ణుస్వరూపుడును, వాసనగల పూలుపరివలబడినదియై ప్రకాశించెడికయ్యమధ్యను పరుండువాడును, క్రీమంతుడును, రఘువంశమును వెలిగించుచుణియు నగురామ చంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. రామో బద్ధవయోనిధి గుణనిధి ర్గత్వా సమం వానరై
ర్లంకాం ప్రాప్య సకుంభకర్ణదనుజం హత్వా రణే రావణమ్,
తత్ర స్థాప్య విభీషణం రిపుపురే నీతాపతిః పుష్పకం
చాయాథః పునరాగతస్స భృతవాన్ ధాత్రీ మజః పాతు నః. ౬౮

మ. బలముల్ గొల్వఁగ వాధిఁగట్టి రిపుప్రల్ త ప్రాపించి పాలస్త్యము
ఖ్యుల మర్దించి కృపఁ విభీషణున కాఁయూ రేలఁగా నిచ్చి చె
న్నలరన్ మైథిలితోడఁ బుష్పకవిమానారూఢుఁడై వచ్చి ని
ర్మలసాకేతపురాభిషిక్తుఁ డగురామస్వామి నన్ బ్రోవుతన్.

తా. గుణములకు నిధియగురాముఁడు సేతువును గట్టినవాఁడై వానరులతో బయలుదేరి లంకను చేరి, కుంభకర్ణునితోను, రాక్షసులతోను గూడ రావణుని యుద్ధమునఁ జంపి, అంగు విభీషణుని నిలిపి పుష్పక మెక్కి మరల వచ్చినవాఁడై భూమిని ధరించినవాడయ్యెను. అట్టిపుట్టుకలేని సూరాముఁడు మిమ్ముఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. రత్నోల్లసజ్వలితకుండలగండభాగం
కస్తూరికాతిలకశోభితఫాలభాగమ్,
కర్ణాంతద్భ్రంశయనం కరుణాకటాక్షం
శ్రీరామచంద్రముఖ మాత్మని సన్నిధత్తమ్. ౬౯

తా. కస్తూరీతిలకాసనుండు మహితాకర్ణాంతసేతుండు దే
వస్తుత్యాంఘ్రిసరోరుహుండు కరుణాపాం గేషుఁడు డంచితా
భ్యస్తోదస్తకళాకలాపుండు మణిప్రస్ఫీతసత్కుండలుం
డస్తోకోజ్వలకీర్తి రాముఁడు మదీయాత్మన్ బ్రసన్నుం డగున్.

తా. రత్నములచేఁ బ్రకాశించుచున్న కుండలులతోడి గండభాగములు గలదియును, కస్తూరిబొట్టచేఁ బ్రకాశించుఫాలస్థలముగలదియును, చెవులవలకును వ్యాపించి పెద్దకన్నులుగలదియును, దయతోడికడకంటిమాపులు గలదియును, అగు శ్రీరామచంద్రనిముఖము నామనస్సులో సన్నిధానముచేయుఁగాక.

శ్లో. హేలాభగ్నశశాంకశేఖరధనుర్భూమండలాఖండల
శ్రేణీమాలిసద్విసూత్నమణిభిర్ద్విప్రాఘ్రిపంకేరుహః,
కల్యాణం జనయ త్వఖండవిభవః కల్యాణలీలోత్సవే
మార్తండాస్వయమండనశ్చ భవతాం రామ స్సరామ స్సదా. ౨౦

మ. ధరణీపాలకిరీటరత్నవిలసత్పాదాంబుజాతుండు శం
కరశాండాసనఖండనుండు ధరణీకన్యాసమేతుండు భా
స్కరపుణ్యాస్వయమాడనుండు నిజసత్కల్యాణలీలోత్సవా
కరుడౌ రాముఁ డొసంగు మీ కతిదయ | స్థల్యాణమెల్లప్పుడున్.

తా. లీలచే విఘ్నవఁబడిన శివధనుస్సుగలవాఁడును, భూపతుల సమూహము
యొక్క కిరీటులయందుఁ బ్రకాశించుచున్న సరిక్రొత్తమణులచేఁ బ్రకాశింపఁ
జేయఁబడు పాదపద్మములగలవాఁడును, అఖండమయినవైభవము గలవాఁడును,
సూర్యవంశమున కలంకారమును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును, అగురాముండు సదా
మీకుఁ గల్యాణలీలోత్సవమునందుఁ గల్యాణమును గలిగించుఁగాక.

శ్లో. విద్యుత్స్ఫురన్తకరకుండలదీప్తచారు
గండస్థలం మణికిరీటవిరాజరూపమ్,
పీతాంబరం జలదనీల మూదారశాంతిం
శ్రీరామచంద్ర మవిశం కలయామి చిత్తే. ౨౧

మ. వరవిద్యుద్యుతిరత్నకుండలవిభాస్వగ్గండభాగుఁ బయో
ధరనీబాంసు మణీదగ్ధగితసత్కల్యాణకోశీరభా
స్వరుఁ జామీకరవిస్త్రాంబర ముచిత్తప్రకృతధరాపుత్రికా
వరు శ్రీరాము నిరంతరంబు మనసా | వాంఛక విశోకింపుమా.

తా. మెఱపులవలె మెఱయు మకరకుండలములచేఁ బ్రకాశింపఁ జేయఁజేసిన
చక్కనిచెక్కులుగలవాఁడును, రత్నకిరీటుచేఁ విరాజిల్లువాఁడును, పీతాంబరుడను,
మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, గొప్పకొంతిగలవాఁడును, అగుశ్రీరామంద్రుని నెల్ల
ప్పుడును నాచిత్తమునందుఁ దలంచుచుండును.

శ్లో. కరతలదృతచాపం కాలమేఘస్వరూపం
సరిసిజదళనేత్రం చారుహాసం సుగాత్రమ్,
విచినుతవనవాసం విక్రమోదగ్రవేషం
ప్రణమత రఘునాథం జానకీప్రాణనాథమ్. ౨౨

మ. ఘనకాలాంబుదసన్నిభాంగునకు భూతికన్యామణిప్రాణరా
 ఘనకుఁ సారసపత్రనేత్రునకు సంద్రోస్సారిక జారుహా
 సునకుఁ గార్దుకపాణికిఁ బ్రకటతేజోరాశికిఁ శౌర్యగు
 ర్యనకుఁ రామునకుఁ వనేచరునకే * సుత్కంఠలో మొక్కెదన్.

తా. చేతను ధనుస్సును ధరించినవాఁడును, వన్నకాలషేఘమువంటి స్వరూ
 పముగలవాఁడును, తామరఁజీకులవంటి కన్నులుగలవాఁడును, చిక్కనినవ్వుగలవాఁ
 డును, మంచితరముగలవాఁడును, వనవాసమును గడపువాఁడును, విక్రమముచేతను
 గొప్పదగువేదము గలవాఁడును, జానకీప్రాణనాగుఁడును అగురఘునాథుని రాముని
 నమస్కరింపుఁడు.

శ్లో. యశఃపృథ్వీధరవారణాయ దివిజైస్సంప్రార్థితశ్చిన్దయ
 స్సంజాతశః పృథివీతలే రవికులే మాచూమనుష్యోఽవ్యయః,
 నిశ్చక్రం హతరాక్షసః పునరగా ద్భ్రూత్వా మాద్యం సిరాం
 కీర్తిం పాపహరాం విధాయ జగతాం తం జానకీశం భజే. 23

మ. అవనీభారనివారణమున కమః! ర్యశేణి ప్రార్థింపఁగా
 రవివంశంబున మర్త్యహాపతినుండై * రతుస్సులఁ న్నంచితైః
 భుననవ్యాప్తయశస్కుండై నిజపవం!బుఁ జేరి యవ్యక్తుండై
 శివుండై యక్షగుండై యచింత్యుఁ డగురాశీతేశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. జ్ఞానస్వరూపుఁడును, నాశములేనివాఁడును నగునేడేవుఁడు దేవతలచే
 ప్రార్థింపఁబడినవాండై భూభారమును హరించుటకు భూలోకిమున, సూర్యవంశము
 నంగు మాచూమనుషశరీరుండై పుట్టినవాండై నిర్ములముగా రాక్షసులను జంపిన
 వాఁడును, లోకిములపాపములను హరించునట్టి తనకీర్తిని శార్వతముగా నుండుదా
 నిని గాఢేసి మరల మొడిటిడయిన తనబ్రహ్మత్వమును పొందునో ఆతనిని జానకీ
 నాయకుని రాముని కేవలించెదను.

శ్లో. విశ్వోద్భవస్థితియాదిషు హేతు మేకం
 మాయాశ్రయం విగతమాయ మచింత్యమూర్తిమ్,
 ఆనందసాంస్ర మమలం నిజబోధరూపం
 సీతాపతిం విదితతత్త్వ మహం సమామి. 24

మ. భువనోత్పత్తిసమ్మిది నాశనకరఁ * బోధస్వరూపుఁ బ్రధా
 నవిహీనుఁ విమలుఁ బ్రధానయతు నానందుఁ ధరాపుష్పికా

ధవు నద్వంద్యు నచింత్యుఁ దత్త్వవిదు భక్తత్రాణపారీణు మా
నవనాథార్చిత రామచంద్రుని జగన్నాథుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ప్రపంచముయొక్క సృష్టిస్థితి సంహారాదులవిషయమై కారణమును, ఒక్కఁడును, మాయ కాశ్రయ మైనవాఁడును, మాయ లేనివాఁడును, అలోచింప రాని స్వరూపముగలవాఁడును, ఆనందఘనుఁడును, నిర్మలుఁడును, స్వజ్ఞానస్వరూపుఁడును, తెలియఁబడిన యాధార్థ్యము గలవాఁడును, సీతాపతియు నగురాముని నేను మ్రొక్కెదను.

శ్లో. శ్రీరామం నవరత్నకుండలధరం శ్రీరామరత్నామణిం

శ్రీరామం చ సహస్రభానుసదృశం శ్రీరామచంద్రోదయమ్,

శ్రీరామం శ్రుతకీర్తిమాకర మహం శ్రీరామముక్తిప్రదం

శ్రీరామం రఘునందనం భయహరం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౭౫

తా. శ్రీరాముఁ నవరత్నకుండలధరుఁ శ్రీరాము రత్నామణిఁ

శ్రీరాముఁ శ్రుతకోటిభానుసదృశుఁ శ్రీరాముఁ జంద్రాననుఁ

శ్రీరాముఁ శ్రుతకీర్తిమాకరుఁ బరఁ శ్రీరాము ముక్తిప్రదుఁ

శ్రీరాముఁ రఘునందనుఁ భయహరుఁ శ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. నవరత్నములతోడి కుండలములను ధరించువాఁడును, శ్రీరామయనువారికి రత్నామణియు, వేయినూర్వులతో సమానుఁడును, శ్రీరామయనువారికి చంద్రోదయ స్వరూపుఁడును, పాండిత్యముచే గలిగినకీర్తిలక్ష్మికి స్థానమున, శ్రీరామ అనఁగా నే ముక్తి నిచ్చువాఁడును, రఘువంశము నానందింపజేసినవాఁడును, భయమును హరించినవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. రామచంద్రచరణారవిందయోరంతరంగ' చర భృంగలీలయా,

తత్ర సంతిచ రసాశ్చతుర్విధా మాకరంక్షరస ఏవ పుకజే. ౭౬

ఉ. శ్రీరఘురామపాదసరసీజములం దళి మాడ్కిఁ గాంక్షఁ జెం

పారంగ భక్తియుక్తి నసయింబుఁ జరింపుచు నుండు చిత్తమా!

యారయఁగాఁ జతుర్విధఫలౌ ప్తికరంబులు సంతతంబు పం

కేరుసాపాలియందుఁ బరికింప రసం బాక పై ప్రవర్తియన్.

తా. ౧. నామనసా ! శ్రీరామచంద్రుని పాదపద్మములయందుఁ దుమ్మెదలిలాసముతో నంచరింపుము. వానియందు భర్తృగృహమొక్క నూపములయిన చతుర్విధ రసములును గలవు. సామాన్యపద్మమునందో ఒక్కమకరందరసమే కలదు.

శ్లో. రామః పాతు సదైవ మా మరిభయాద్రామం సదా భావయే
రామేణైవ హృతం మహత్తరతమో రామాయ నిత్యం నమః,
రామాన్నాస్తి పరం పదం సులలితౌ రామస్య పాదౌ భజే
రామే ప్రీతి రచంచలాస్తు మమ హేళీ రామ మాం పాలయ, 22

ఉ. రాముడు ప్రాచు శత్రునికఁగింబులచే భయ మందకుండ శ్రీ
రాముని సన్నతించు రఘు! రామునిచే లయ మందుఁ బాపముల్
రామున కేను మ్రొక్కెదను ! రామునికంఁపెఁ బరంబు లేదు శ్రీ
రామున కేను దాసుఁడను ! రామునిపై గుడిసిల్పి యుండెదన్.

తా. రాముడు నన్నెల్లప్పుడును శత్రుభయమునుండి రక్షించునుగాక. రా
ముని సదా భావనచేయుచుండును. రామునిచేతనే మిక్కిలి గొప్పదియగు తమస్సు
హరింపఁబడినది. రామునికొఱకు సదా నమస్కరించెదను. రామునికంఁపెను పరమ
పదములేదు. మిక్కిలి చక్కని వగురామునియొక్క పాదములను సేవించెదను. నాకు
రామునియగు స్థిరమగుప్రీతి యుండుఁగాక. ఓశ్రీరామా! నన్ను పాలింపుము.

శ్లో. రామ మిందీవరశ్యామం రాజీవాయతలోచనమ్,
జ్యాఘోషనిర్జితారాతిం జానకీరమణం భజే. 2౩

మ. ఘనశోభనపత్రగాత్ర విలసత్కంజాతనేత్రౌ ధరా
తనయాముఖ్యకళత్రుఁ గార్జుకమహాధ్వనాపహృద్వైరిఁ గాం
చనచేలుఁ గరుణాలవాలు వినుతఁజ్ఞాపాలు సద్భక్తపా
వనసంశీలు యశోవిశాలుని రఘు! స్వామిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. నల్లఁగలువవలె నల్లనివాఁడును, తామరలవలె విశాలములయిన కన్నులు
గలవాఁడును, ధనుష్కంకారముచేతను జయింపఁబడిన శత్రువులుగలవాఁడును, జానకి
భర్తయునగు శ్రీరాముని సేవించుచుండెదను.

శ్లో. నానాదివ్యాస్త్రీతేజఃస్ఫురదమితభుజ శ్శత్రుసంహరధీరః
కౌటిల్యోన్మోఘతమానభృకుటియుతముఖం ధారయన్నంబుదాభః,
తూణీరప్రోథ వేగోల్లసితశరవరైస్తాడయిత్వా దశాస్యం
వీరశ్రీ బంధురాంగస్త్రిదశపతిసుతః పాతు మాం వీరరామః, 2౪

మ. కుటిలభృకుటితాస్యఁ డై కరలసత్కోదండదివ్యాస్త్రీఁ డై
చటులారిందముఁ డై బిడౌజనుతుఁ డై ! శ్యామాంగుఁ డై ధీరుఁ డై
పరుతూణీరవిముక్తకాండపవనిఁగర్భగ్నాసురేంద్రాద్రి యై
కటువృత్తిఁ జయలక్ష్మీఁ గొన్నధరణీఁకాంతుండు నక్షాభ్రపుతన్.

తా. అనేకవిధములయిన దివ్యాస్త్రముల తేజస్సుచేతను బ్రకాశించు గొప్ప బాహువులుగలవాఁడును, శత్రువులను సంహరించుటయందుఁ బండితుఁడును, కుటిలత్వముచేతను ప్రకాశించుచున్నకనుబొమలతోఁగూడిన మొగమును ధరించువాఁడును, మేఘమువంటి కాంతిగలవాఁడును, అమృతసాదినుండి లేచినవేగముచేఁ బ్రకాశించు సుత్రనుబాణములచేతను రావణుని జంపి వీరలక్ష్మీచే సాంద్రముయిన యవయవములుగలవాఁడును, ఇంద్రసన్నతుఁడును అగువీరరాముఁడు నన్నురక్షించుఁగాక.

శ్లో. హత్వా యుద్ధేదశాస్యం ప్రభువనవిషముః వామహస్తేన చాపం
భూమావాగోప్య తిష్ఠన్నితరకరధృతం భ్రామయన్ బాణమేకమ్,
ఆరక్తోపాంతనేత్ర శృరదళివపుః కోటిసూర్యప్రకాశో
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతినుతః పాతు మాం వీరరామః. ౮౦

మ. అరుణాంధోరుహనేత్రుఁడై శతసహస్రాదిత్యసంకాశుఁడై
సురయోగీంద్రమునీంద్రకంటకు దశాస్యన్ మంచినద్రాగుఁడై
ధరణి గార్జున మూస బాణ మొకచేతిన్ ద్రిప్పచున్ సన్నతా
మరనాఘండు జయూభిరాముఁడగురామిస్వామి నన్బ్రవుతన్.

తా. ముగ్ధోకమునకు విషముఁడగునరావణుని యుష్మనందుఁ జంపి యెడిచుచేతితో ధనుస్సును ధూమియందు నిలిపి పెండినచేతఁ బట్టెఁబడినయొక బాణమును త్రిప్పుచు నిలువఁబడినవాఁడును, ఇందుకయెని సాంతములుగల కన్నులుగలవాఁడును, రావణునిబాణములచే గాయపడినశరీరముగలవాఁడును, కోటిసూర్యుల వెలుగుగలవాఁడును, వీరలక్ష్మీచే సాంద్రముగానయవయవములు గలవాఁడును, ఇంద్రసన్నతుఁడును అగువీరరాముఁడు నన్నుఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. యుద్ధే సన్నద్ధశస్త్రా కపిచరభయనం కుంభకర్ణం సురారిం
బాణేనైకేన సద్యః ప్రకటితశుతభుగ్విశ్వనోపారుణాక్షమ్,
హత్వా కృత్వా ప్రమోదం సురశివిత తేర్త్వాబృంధైకసేవ్యో
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతినుతః పాతు మాం వీరరామః. ౮౧

చ. హరివరు లెల్ల భీతిల లఃకూంతకురీతి ధృతాస్త్రహస్తము
మృదుఁడగుణాక్షుఁడైన ఘటాకర్ణు వధించి జయూభిరాముఁడై
సురపతి వానరుల్ ముగముఃసాంపు వహింప మునుల్ భజింపఁగా
సురపతి సన్నతింప రణశూరుఁడు రాముఁడు నన్నుఁ బ్రవుతన్.

తా. శస్త్రసన్నధుఁడును, వానరపరులను భయంకరుఁడును ప్రకటింపఁబడిన కోపాగ్నిచే నెల్లరియందలిసోషముచే న్మైత్రయునకన్నులు గలవాఁడును అగు కుంభక

గ్గుడనెడి రాక్షసుని యుద్ధమునందుఁ దత్కాలమున, ఒక్కబాణముచే జంపి, దేవతలకును వానరులకును సంతోషమును కలిగించి మునిసంఘములచేతను కేవింపఁదగినవాఁడై వీరలక్ష్మీచే సాంధ్రములయిన యవయవములుగలవాఁడై యుండఁనన్నతుఁడై యుండువీరరాముఁడు నన్ను బాలించుఁగాక.

శ్లో. దైతేయోదగ్రసేవ్యం పటుతరవిశిఖం రావణం ఘోరనాదం
దేవేంద్రస్తాయమానస్సురదరినికరా నంధకారాంశ్చహత్వా,
దిక్పాలాస్తాప్తభోగాన్తణిరుచిసుభగాన్ దిక్షుతాస్తాపయిత్వా
వీర శ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతినుతః పాతు మాం వీరరామః ౧౨

మ. భయదం బై నమహర్భటిన్ ధృతధనుఃపృణామైః డై గర్విమ
ర్ణయదైత్యావళి వంచకాదిచటులాః స్త్రీప్రక్రియన్ ద్రుచి తా
జయలక్ష్మీన్ గొని జంభవైరినుతుండైః స్థానంబుల్ భోగముల్
దయ దిక్పాలుర కిచ్చినట్టిరఘురాః ధన్వామి నన్ బ్రోవుతన్.

తా. గొప్పరాక్షసులచే కేవలసంధరువారును, మిగుల నమగ్గుములయిన బాణములుగలవాఁడును, క్షయంకరముయిన ధ్వనిగలవాఁడును అనుగావలెని, ప్రకాశించుగ్రుంగమాహముల నెడి చంపకారములను గొట్టి దేవేంద్రనిచే గొని కూడిఁగడువాఁడును, చంద్రునిని భోగములుగలవారును, చుట్టికొంతులచే జక్కినివారును అగునాదిక్పాలురను వారివారివృత్తులయందు స్థాపించి వీరలక్ష్మీబంధురాంకుండను అయినవీర రాముఁడు నన్ను బాలించుఁగాక.

శ్లో. కౌసల్యావీరగ క్షాంబుధిఘోషవిలసన్నుర్ణచంద్రప్ర కాశో
మానీంద్రస్వాంతపద్మప్రవిమలతరణిరర్ధనైపుణ్యహంధః,
మారీచం రాక్షసేంద్రం విజశరదహనాయాహుతిం కల్పయిత్వా
వీర శ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతినుతః పాతు మాం వీరరామః ౧౩

శా. కౌసల్యాజతరాధిచంద్ర మునిహృత్కంజాతకంజాప్తు వి
ద్యాసంపన్నునిఁ దాటకేయవనదావాగ్న్యబకున్ వీరల
క్ష్మీసంప్రాప్తశరీరు ధర్మయతనంశీలున్ బలానిస్తుతున్
రాసూనున్ రఘువీరు దాశరథి శ్రీహమున్ బ్రశంసించెదన్.

తా. కౌసల్యయొక్క వీరగర్భ మనుసముద్రమునకు గొప్పగాఁ బ్రకాశించు పూర్వచంద్రునివంటివాఁడును, మునివరులముసలపద్మములకు మేఘువరణములేని సూర్యుఁడును, ధనుర్విద్యానైపుణ్యముచే బ్రసిద్ధుఁడును, రాక్షసశ్రేష్ఠుఁ డయినమారీచుని తనబాణాన్నికొఱి కౌహులిగాఁ గల్పించి వీరలక్ష్మీబంధురాంకుండై యుండఁనన్ను తుండును అయిన వీరరాముఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. యోదండకారణ్యనిశాచరేంద్రా కోదండబీలావిషయాంశ్చకార,
వేదండశుండాంతబాహుదండః కోదండపాణిః కులదైవతం నః.
మ. తలజంభద్విషహస్తిహస్తనిభవోద్ధండాత్కోదండమం
డితుండై శూరత దండకాటవిని దాడికి శేయుచు భూర్తసం
గతి వర్తించునిశాఖులకు దునిమి వేడ్క బాణబాణసనాం
చితుండోరాముడుమాకుదైవమగుచుఁ జెన్నందునశ్రాంతమున్.

తా. ఏనుఁగుతోడమనువంటిబాహుచండములుగల యేమహాత్ముడు దండకార
ణ్యమునందలి రాక్షసశ్రేష్ఠులను తనధనుర్విలాసమునకు విషయమునుగాఁ జేసెనో అట్టి
కోదండపాణి యగురాముడు మాకుదైవము.

శ్లో. తరుణౌ రూపసంపన్నో సుకుమారౌ మహాబహౌ,
పుండరీకవిశాలాత్మౌ చీరకృష్ణాజినాంబరౌ
ఫలమూలాశినౌ దాంతౌ తాపసౌ ధర్మచారిణౌ,
రక్షకులనిహంతాశౌ భూతశౌ రామలక్ష్మణౌ. ౧౩౫

చ. అనుపమరూపయావనబలః పులహస్తిలః సజ్జనమిత్రులః లన
ద్వనరుహపత్రనేత్రులను ధాంతులఁ దాపసధర్మచర్యులఁ
వనఫలమూలాభోజుల ధర్మలభారుల దైత్యబృందము
ర్తను లగురామలక్ష్మణుల ధానజనావనులఁ భజించెదన్.

తా. యువావస్థలో సున్నవారును, రూపసంపన్నులును, సుకుమారులును, గొ
ప్పబలముగలవారును, తామర శేతులవలె విశాలములయిన కన్నులుగలవారును, నార
చీరెలు, కృష్ణాజినములు వస్త్రములుగాఁ గలవారును, పంక్తు దుంపలు తినువారును,
మనోనిగ్రహము గలవారును, తాపసులును, ధర్మచారులును, రాక్షసులసమాహము
ను గొట్టినవారును, అన్నదమ్ములును అగురామలక్ష్మణులు నన్ను రక్షించెదరుగాక.

శ్లో. కల్యాణానాం నిధానం కలిమిమథనం పావనం పావనానాం
పాథేయం యన్తుముఖో సృపది పరపదప్రాప్తయే ప్రస్థితస్య,
విశ్రామస్థాన మేకం కవివరవచసాం జీవనం సజ్జనానాం
బీజం ధర్మస్తుమస్యప్రభవతు భవతాం భూతయే రామరామ ౧౩౬

చ. పరమపవిత్రముఁ గుశలః పద్ధతి కాదిమకారణంబు ని
ర్ధరఁ గలికల్మషాపహము ధర్మకుజంబున కాదిబీజముఁ
బరమపదానువర్తి యగుఁపాంఘన కి మృగునట్టివిశ్వసు

స్థితరహానివేషమున • జీవితజీవన మై తనర్చు శ్రీ
కర మగురామరామము జగంబుఁ బవిత్రముఁ జేయుఁగావుతన్.

తా. మంగళములకు నిధియు, కలిమిలమును గొట్టునదియు, పవిత్రము లయిన
వానిలోఁ బవిత్ర మయినదియు, పరమపదమును బొందుటకై బయలుదేరినముముత్తు
జనమునకు దారిబ తెమును, వాక్యీక్యాదికపీంగ్రులవాక్యములకు ముఖ్యమైన విశ్రాంతి
స్థానమును, స్వస్థులకు జీవనమును, ధర్మవృత్తులకు జీవమును, అగురామరామము
మీకు భూతికొఱ కగుఁగాక.

శ్లో. కౌసల్యానయనేందు దశరథవదనారవిందమార్తండమ్,
సీతామానసహంసం రామం రాజీవలోచనం వందే.
దీర్ఘబాహు మరవిందలోచనం దీపచత్వల మరాధరక్షణమ్,
దీక్షితం సకలలోకరక్షణే దైవతం దశరథాత్మజం భజే. ౮౭

తా. కౌసల్యానయనేందు నాజిముఖసత్కంజాప్తకంజాప్తు సీ
తాసాధ్వమణిమాననాంబుగుహకాదంబంబు యోగీంద్రహృ
ద్వాసుఁ దీర్ఘకర్ణఁ జగద్గురు లసత్పంకేజపత్రాక్షునిఁ
దానస్తప్త్య ననాధరక్షణుఁ బరంధాముఁ మదిఁ గొల్చెదన్.

తా. కౌసల్యకన్తులకుఁ బంగ్రుఁడును, దశరథునిముఖపద్మమునకుఁ ఘోర్యుఁడు
ను, సీతమస్సనెడిమానసలోపరమునకు హంసయు, పద్మమువంటికన్నులుగలవాఁ
డును అగురామని నమస్కరించెదను. ఆజానుబాహుఁడును, పద్మమువంటికన్నులుగల
వాఁడును, దీనులయందు వాత్సల్యముగలవాఁడును, అనాగులను రక్షించువాఁడును,
సకలలోకములను రక్షించువిషయమున ఓక్షుఁడనినవాఁడును, దశరథునిమారుఁడు
ను అగురాముఁ డెన్నఁ వమును జేవించెదను.

శ్లో. సత్యేన లోకాః జయతి దీవాః దానేన రాఘవః,
గురూః శుశ్రూషయా వీరో ధనుషా యుద్ధశాస్త్రవాః.
భర్జనం భవబీజానాం మార్జనం సుఖసుపదామ్,
తర్జనం యమదూతానాం రామరామేతి కీర్తనమ్. ౮౮

చ. అరయఁగ సత్యవాక్యమున • నన్నిజగంబుల దానవైఖరిఁ
గురువుల బాణకొటి రిపుకోటుల దీనుల దానవైఖరిఁ
సరవి జయించినట్టిరఘుసత్తము నిర్మలరామనామముఁ
వరసుఖదంబు యామ్యధటవర్జితముఁ గలుషాపహం బగున్.

తా. వీరుఁ డొనునరాముఁడు సత్యముచే లోకములను, దానముచే గీనులను, శుశ్రూషచేతను గురువులను, ధనుస్సుచేతను యుద్ధరంగమునందలిశత్రువులను వశము చేసికొనుచుండెను. రామరామ యనెడికీర్తనము సంసారబీజములను వేచునది. సుఖ సంపదలను తుడుచునది. యమదూతలను భయపెట్టునది.

శ్లో. సకృత్ప్రణతరక్షాయాం సాక్షి యస్య విభీషణః,
సాపరాధప్రతీకార స్స శ్రీరామో గతి ర్మమ,
స జానే జానకీజానే రామ త్వన్నామవైభవమ్,
సర్వజ్ఞో భగవాన్ శంభు ర్వాల్మీకి ర్వేత్తి వా నవా. ౧౯

మ. అపరాధం బొనరించి యైన శరణం † బన్నా గృహఁ బ్రోతు వీ
కృపకుఁ సాక్షి విభీషణుం డగుట రి†ప్తే నీవు నీనామ మె
ల్లపును భగ్గుఁడు వామలూరుభవుఁ డుల్లంబుడుఁ జింతించి త
ద్విపులార్థంబు నెఱింగిరో యెఱుంగరో † వేద్యుడై నాబోటికిఁ.

తా. ఒక్కసారిఁగొనను నమస్కరించినవారిని రక్షించువిషయమున నెవ్వనికి విభీషణుఁడు సాక్షియో, అపరాధఫలకుఁ బ్రత్యుపకారముచేయు నా శ్రీరాముఁడు నాకు నిక్కు.. సీతాపతీ! రామా! నీనామవైభవము నే నెఱుంగను. సర్వజ్ఞుఁ డయినశివభగవానుఁడును, వాల్మీకియు నెఱుంగదునో యెఱుంగరో.

శ్లో. కృత్యాకృత్యవివేకహీనమససాం హత్యాదిభిర్జీవినా
మత్యంతం లఘు తారకం తనుభృతామత్యంతశోకాపహమ్,
సత్యానందమయం సమ స్తనిగమస్తుత్యం పవం సంపదాం
స్థానం శ్రీరఘురామకామ విమలం నిత్యం స్థరమ్ ముచ్యతే. ౨౦
తా. కృత్యాకృత్యవివేకవర్జితలకుఁ † కించిద్జ్ఞు లైనట్టిరో
హత్యాస్తాప్తులకఁ సమస్తులకు మోహార్హంబు వేదాంతసం
స్తుత్యం బీప్సితసంపదాస్పదము నిశ్శోకంబు నైర్మల్యముఁ
సత్యానందము రామసంస్కృతిమహాః! సౌఖ్యంబు మోక్షంబగున్.

తా. ఇది చేతుఁదగినది-ఇది చేయరానిది యనువివేకము లేనిమనసులుగల వారును, హత్య మొదలగువానిచే జీవించువారును అగుమనుజులకును మిక్కిలి వేగముగఁ దారకమును, అత్యంతము శోకమును బోలొట్టుననియు, సత్యము-అనందము స్వరూపముగాఁగలదియు, ఎల్ల వేదముల స్తోత్రములకును స్థానమును, సంపదలకు నివాసస్థానమును, నిర్మలమును అగు శ్రీరఘురాముని నామమును సదా స్మరించువాఁడు ముక్తిఁ డగును.

శ్లో. సాకేతే స్వనికేతనే సురతరో ధూలే లసద్వేదికే
పద్మం రత్నమయం దధాన మపరం హస్తాంబుజం జానుని,
సీతాం పార్శ్వగతాం సరోరుహకరాం విమ్యున్నిభాం రాఘవం
పశ్యంతం పరిపూర్ణ చంద్రవదనం భాస్వత్కిరీటం భజే. ౯౧

మ. ప్రకటాయోధ్యను జందనాంతికమునన్ * రత్నోజ్జ్వలద్వేహమం
దకలంకం బగువేదికన్ మణికిరీటాలంకృతుం డై సము
త్సుకతన్ జానువుమీద హస్త మిడి వివిద్యుద్భాతిఁ బంకేరుహ
త్తకరన్ మైథిలిఁ బార్శ్వమందుఁ గనుసీతారాము భావించెదన్.

తా. అయోధ్యాపుగములోఁ దనయింటను, ప్రకాశించువేదికగల కల్ప
వృక్షముక్రిందను, రత్నమయమయినపద్మమును ధరించినవాఁడును, రెండవ హస్త
పద్మమును మోఁకొలియిం గుంచుకొన్నవాఁడును, ప్రక్కనున్నదియు, పద్మము
హస్తమునఁ గలదియు, మెఱపుకొంతిగలదియు నగుసీతను చూచుచున్నవాఁడును,
పూర్ణ చంద్రునివంటి మొగముగలవాఁడును, ప్రకాశించుచున్న కిరీటముగలవాఁడును
అగు రాఘవరాముని నేవించెదను.

శ్లో. విమ్యుద్వణ్ణోపమాంగీం వికచవరముఖీం విద్రుమాభాధరోష్ఠీం
వేదండ్వేద్యత్యకుంభప్రతికుచయుగళాం వేదిమధ్యావలగ్నామ్,
శ్యామాం సంఘల్లపద్మచ్ఛదనిభనయనాం చారుహాసాం సునాసాం
సీతాం శ్రీరామదేవీం శ్రీతజనవరదాం చింతయేనంతమూర్తిమ్.

మ. తతసంఘల్లసరోజలోచనను వేదండ్వాభకుంభస్తనిన్
శ్రితచింతామణి విద్రుమోష్ఠి నవరాజీవాననన్ జంచలా
ద్యుతిగాత్రిన్ హరిరాజమధ్య నిగమస్తోత్రాద్భుతాకారభా
సిత సుశ్యామ సునాసికన్ గొలిచెదన్ * శ్రీరామదేవిన్ మదిన్.

తా. మెఱపులరంగునకు సాటియగునవయవములుగలదియు, వికసించిన మంచి
మొగముగలదియు, పగడపుఁగాంతివంటి పెదవిగలదియు, ఏనుఁగుయొక్క పొగ
రెక్కిన కుంభస్థలమునకు ప్రతియయిన స్తనయుగముగలదియు, వేదిమధ్యమువంటి
నడుముగలదియు, యౌవనమధ్యస్థు రాలును, వికసించిన తామరతేకులవంటి కన్నులు
గలదియు, చక్కని నవ్వుగలదియు, మంచి ముక్కుగలదియు, నేవించువారికి వర
ముల నిచ్చునదియు, అనంతమూర్తియు, శ్రీరామునిదేవియు నగుసీతను చింతించెదను.

శ్లో. మాణిక్యమంజీరపదారవిందాం
రామార్కసంఘల్లముఖారవిందామ్,

భక్తాధ్యక్షాపికారవిందాం,

దేవీం భజే రాఘవవల్లభాం తామ్.

౯౩

చ. అనుపమరామభానువికాసనపంకజ సూత్నరత్నకాం
చననవనూపురాంఘ్రినవసారసయుగ్మ నిజాశ్రితేష్టదా
యినవకరాంబుజాత మిథలేశ్వరపుత్రిని రాముదేవి నె
మ్మనమున నిష్టసిద్ధికి సమాహితబుద్ధిఁ దలంతు నెప్పుడున్.

తా. రత్నములయందెలతోడి పాదపద్మములుగలదియు, రాముడనెడిసూర్యుని
వలన వికసించిన ముఖపద్మముగలదియు, భక్తుల కభయమును గలిగించు కరపద్మము
గలదియు, రామునిప్రియురాలును, అగునాతీతను నేమి చెడను.

శ్లో. జయతు విజయకారీ జానకీమోదకారీ

తపనకులవిహారి దండకారణ్యచారీ,

దశవదనకుఁడారీ దైత్యవిచ్ఛేదకారీ

మణిమకుటకధారీ చండకోదండధారీ.

౯౪

ఉ. ధారుణిజాసుతోషకగుఁ ఁ దామరసాప్తకులప్రదీపకృత్

ఘోరనిశాచరాంబురుహకుంజరు నచ్యుతు దండకాటవీ

చారుతరప్రచారు ధృతచాపు దశాననమర్దనుక్ మణి

స్ఫూర్తికిరీటధారి రఘుఁసత్తము నుర్వి జయంబు పొందెడున్.

తా. విజయమును గలిగించువాఁడును, సీతకు సంరక్షమును గలిగించువాఁడును,
నూర్జ్వలంకమున విహరించినవాఁడును, దండకారణ్యములో సంచరించినవాఁడును,
రావణుని ఛేదించుచుండుమును, రాక్షసులను ఛేదించినవాఁడును, రత్నకిరీటమును
ధరించువాఁడును, భయంకరమయినఘనుస్సును ధరించువాఁడును, అగురాముఁడు
జయించుఁ గాక.

శ్లో. చేతస్థితం చింతకచింతనీయం చింతాహరం చింతితపారిజాతమ్,

అచింతనీయంబహుచింతయే హంతమేవరామంభవనాభి రామమ్.

మ. సకలాత్మస్థిత సర్వచింతితుని దాసప్రాంగణప్రాంతక

ల్పకముక్ శౌరి నచింత్య నచ్యుతుఁ బరః ప్రహంబుఁజింతాహరుక్

బ్రకటానందకరుఁ బరాత్పరుఁ బరః రాముక్ ఘనశ్యాముఁ దా

రకనాముక్ రవికోటిధాము మది నశ్రాంతంబుఁ జింతించెదన్.

తా. నాచిత్తమునం దున్నవాఁడును, చింతించువారితో జింతింపఁదగువాఁ

దును, చింతలను హరించువాఁడును, కోరికలకుఁ గల్పవృక్షమును, అలోచింపరాని వాఁడును, లోకములకును హరుఁడును, అగునారాము నే నేనెంతయుఁ జింతించెదను.

శ్లో. సాకేతే శరదిందుకుందధవళే సాధే మహామంటపే

పర్యస్తాగరుఘాపఘామపటలే కర్పూరదీపోజ్జ్వలే,

సుగ్రీవాంగదవాయుపుత్రసహితం సౌమిత్రిణా సేవితం

లీలామానుషవిగ్రహం రఘువతిం రామం భజే శ్యామలమ్. ౯౬

మ. ఘనసాకేతమునందుఁ గుండసుమరాఁకాచంద్రదీప్తంబు వా

సనలక జెన్నగుఘాపఘామనిబిడఁచ్ఛాదంబు కర్పూరదీ

పనిరూఢం బగుసాధమంటపమునకఁ బ్రాతఁ కపుల్ గొల్వ మిం

చినలీలామనుజాకృతిం బరఁగు నాశ్రీరాముఁ జింతించెదన్.

తా. అయోధ్యలో, శరచ్చంద్రునివలెను మల్లెపూవులవలెను తెల్లనైనమేడ యందు, అంతటను వ్యాపించిన- అగురుఘాపపుఁ బొగగలదియు, కర్పూరదీపముల చేఁ బ్రకాశించునదియునగు గొప్పమండపముపైని సుగ్రీవ- అంగద- ఆంజనేయసహితుఁడై, లక్ష్మణునిచే నేవింపఁబడువాఁడును, లీలామానుషశరీరుఁడును, రఘువంశ పాలకుఁడును, నల్లనివాఁడును అగురాముని నేవించుచుండును.

శ్లో. రామః పితా రాఘవ ఏవ మాతా

రామో సుబంధుశ్చ సఖా హితశ్చ,

రామో గురు శ్రే పరిమం చంద్రవం

రామం వినా నాన్య మహం స్మరామి. ౯౭

ఉ. రాముఁడు తండ్రి మజ్జనని యాముఁడే బంధుఁడు రామచంద్రుడే

రాముఁడు మిత్రుఁడు గురుఁడు యాఘవుఁడే పరఁద్రవతం బగు

రాముఁడే మాకు ది క్కెపుడు యామునిఁ గొల్చెద సంతతంబుశ్రీ

రామునిఁ దప్ప నన్యుల నిరంతర మెంచి తలంచ నెమ్మదిన్.

తా. రాముఁడు నాకుఁ దండ్రి. రాముడే నాకుఁ దల్లి. రాముడే నాకుఁ మంచిబంధుఁడును, స్నేహితుఁడును, హితుఁడును. రాముడే నాకు గురువు, పర దేవతయును. రాముని విడిచి నేనితరదేవతలను స్మరింపను.

శ్లో. యా కృపా మునిసంప్రాణే యా కృపా కపినాయకే,

యా విభీషణరక్షాయాం సా రామ మయి ధీయతామ్. ౯౮

ఉ. ఏదయచేతఁ దాపసుల యా నేలియో వానరశేఖరాల్లిపై

నేడయ గల్గి యుండెనొ రహిం దశకంధరసోదరాపసం

బేదయచేత నయ్యె నను † నెప్పుడు నాదయఁ బ్రోవుమయ్య దా
మోదర రామ రాఘవ సముజ్జ్వలభూషణ భక్తపోషణా.

తా. రామా! మనులను రక్షించువిషయమున నీకేదయగలదో, సుగ్రీవునియం
దేదయగలదో, విభీషణుని రక్షణయం దేదయగలదో, ఆదయ నాయం దుంచుము.

శ్లో. దయానిధీ రాఘవ రామచంద్ర

నిరస్య పాపాని మమాఖిలాని,

త్వయ్యేవ భక్తిం సుదృఢాం ప్రయచ్ఛ

సైవ ప్రసూతే హ్యఖిలా నభీష్టాన్.

౯౯

చ. ప్రకటదయానిధీ వరద † రాఘవ రామ మదీయకల్పష

ప్రకరము తెల్లఁ బాపి తమ † పాదసరోజములందు భక్తి మా

మకహృదయంబునందు ననుమానము లేక యొసంగుమయ్య నే

వనల కభీష్టసంపద ల † వారిగ సంభవ మందు దాననే.

తా. దయానిధీ! రాఘవా! రామచంద్రా! నాపాపముల నన్నిటిని తొలఁ
గించి నీయందే స్థిరమైనభక్తిని గలిగించుము. అదియే యెల్లకోరికలను ప్రసవించును.
(తీర్పును.)

శ్లో. అక్షీణబాణతూణీరస్సమారోపితకార్తుకః,

దశగ్రీవశిరోఽంతా శ్రీరామ శ్శరణం మమ.

శ్రీరామ మే త్వం హి పితా చ మాతా

శ్రీరామ మే త్వం హి సుహృచ్చ బంధుః,

శ్రీరామ మే త్వం హి గురుశ్చ గోష్ఠీ

శ్రీరామ మే త్వం హి సమస్తమేవ.

౧౦౦

ఉ. అక్షయబాణతూణధరుఁ † డై గుణరావము విక్రటిల్లఁగా

రాక్షసరాడ్డళంబులఁ గ † జిక్కునఁ ద్రుంచిన నీవె దిక్కు- సం

రక్షకుఁడు స్తుతండును వ † రప్రదఁ డఁబయుఁ దండ్రి తాతయుం

బతుము భ్రాతయు † సఖుఁడు † బంధుఁడు సర్వము నీవె రాఘవా.

తా తఱుఁగనిబాణములతోడియమ్ములపొగులుగలవాఁడును, ఎక్కిడినగ్గనుస్సు
గలవాఁడును, రావణునిశిరస్సులను గొట్టినవాఁడును అగురాముఁడే నాకుదిక్కు-
ఓ.రామా! నీవే నాకుఁ దండ్రివి, తల్లివి, ఓ.రామా! నాకున్నేహితుండవు, బంధుఁడవు
రామా! నీవే నాకు గురుఁడవును, గోష్ఠియు. రామా! నాశర్యమును నీవేమమా.

శ్లో. పటుతరజలవాహధ్వాన మాదాయ చాపం
పవనజవనమేకం బాణ మాకృష్య తూణాత్,
లభయవచనదాయా సానుజ స్సర్వతో మే
రణహతదనుజేంద్రో రామచంద్ర స్సహాయః.

౧౦౧

మ. జలధిధ్వానసమానఘోరనినదః జ్యాయు క్తచాపంబునఁ
జ్వలనాప్తోజ్వలవేగ బాణము వడిఁకఁ * సంధించి దృష్టించి నో
ర్బలుఁ జాలస్త్వ వధించి నిర్భయులఁగా * భక్తాళిఁ గావించి దా
పల సౌమిన్రి చెలంగఁ జెన్నగురఘుఁసావ్యమే సహాయుం డగుఁక.

తా. మిక్కిలిగమగ్ధమయిన మేఘముయొక్క ధ్వనివంటిధ్వనిగల ధనుస్సును పట్టుకొని, వాయువేగముగల-ఒకబాణమును తూణిరమునుండి తీసి, యుద్ధములో రావణుని జంపిన రామచంద్రుఁడు తమ్మునితోఁ గుడిసవాడై, అభయవాక్యము నిచ్చుచు నా కంఠటను సాయపడును.

శ్లో. కౌసల్యాలసదాలవాలజనిత స్తీతాలతాలింగిత
స్సిక్తపక్తిరగేన సోదరమహాశ్వాభి రత్యున్నతః,
రక్ష. స్తీక్ష్ణనిదాఘపాటనపటుచ్చాయాభి రానందయ
న్నస్తద్వాంఛితసత్ఫలాని ఫలతు శ్రీరామకల్పస్రమః.

౧౦౨

శా. కౌసల్యాలసదాలవాలము ధరాశక్తన్యాలతాయు క్తముఁ
దాసానక్తము నాజిహోషితము సోదరవృత్తాఖంబు ర
క్షస్సత్తామనిదాఘత ప్రజనరః తాదక్షిణాక్షిణా
యూసంపన్నము రామకల్పతగు విస్తారంబు మా కీవుతిన్.

తా. కౌసల్యమునెడి ప్రకాశించుమాడులోఁ బుష్కలము, కీతయనెడిలతచే నాలింగింపఁబడినదియు, దృఢగునిచే దడుపఁబడినదియు, సోదరులనెడి గొప్పశ్వాఖలచే మిగుల నున్నతిమయినదియు, రాక్షసులనెడి భయంకరమయినవేగవిని పోఁగొట్టఁ జాలినసేదలచే లోకముల నానందింపఁజేసినదియు, సగుఁర్రాముఁ డనెడికల్పవృక్షము మాకోరిన మంచిఫలములను ఫలించుచుండును గాక.

శ్లో. నిగమశిఖరరత్నం నిత్యచూశాస్యరత్నం
జననుతనృపరత్నం జానకీహంపరత్నమ్,
భువనవలయరత్నం భూభుజా మేకరత్నం
రఘుకులవరరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

౧౦౩

మ. నిగమాంతోజ్జ్వలరత్న మార్యనుతమాః శిశిక్యంబు సీతాసతీ
 సగుణస్రాంచితరత్న మర్కటలభాః స్వద్వివ్యసక్త రత్నముఁ
 జగదత్యద్భుతరత్నముఁ సకలరాజాస్థానరత్నంబు స
 ర్వగతం పౌరఘరామరత్నము ననుఁ రక్షించు నశ్రాంతముఁ.

తా. ఉపనిషత్తులయందలి రత్నమును, నిత్యమును గోరఁదగిన రత్నమును, జనులచే బొగడఁబడు రాజరత్నమును, జానకీరూపరత్నమును, లోకములనెడి కడియమునందలిరత్నమును, రాజులలో ముఖ్యరత్నమును, రఘువంశములో మంచిరత్నమును అగురామరత్నము నన్ను బాలించునుగాక.

శ్లో. విశాలనేత్రం పరిపూర్ణగాత్రం సీతాకంఠం సురవైరిత్యమై,
 కాచణ్యపాత్రింజగతి పవిత్రం శ్రీరామరత్నం ప్రణతోఽస్త్వినిత్యమై.

చ. వికసితపుండరీకదళశశివస్త్రుత సేపు సుహృద్భక్తు సీ
 వకనుతిపాత్రు నీలఘనః పాసవరత్నవిరాజితాత్మకా
 రకుఁ గమలకళిత్రుఁ డ్రిపుఁ రప్రకాశురైత్రు మిత్రునిఁ
 సకలజగత్పవిత్రు రఘుఁ సత్తిమరత్నము నాశ్రయించెదన్. ౧౦౪

తా. పెద్దికన్నలు గలవాఁడును, నిండాఁరిన కిరీముగలవాఁడును, సీతభార్యగాఁగలవాఁడగు, రాక్షసులను బంపించి వాఁడును, దనుకు స్థానమును, లోకపావనుఁడును, అశ్రుముఁ డనెడిరత్నమును నిత్యమును నమస్కరించుచుండెను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర శ్చితపారిజాత స్సమస్తకల్యాణగుణాభిరామః,
 సీతాముఖాంభోరుహచంచరీకో నిరంతరం మంగళ సూత్రనోతు.

ఇందీవరదళశశ్యమః పుండరీ నిభేక్షణః,
 ధృతకోదండపూణీరో రామ ఏవ గతి ర్మమ. ౧౦౫

మ. శ్చితమందారము సర్వభోధనగుణశ్రీరాముఁ జూనందుఁ డిం
 చితసీతావదనాబ్జపట్టదము రాజీవానుతాత్మకుండు నుం
 నితనూశీరధనుర్ధనుండుఁ బరుండన్ * సీతోత్పలాంభోదశో
 భీతుఁ డెంఁ ముండును కుదిక్కుయిశుధం బేనిచ్చలిచ్చుంగృహన్.

తా. ఆశ్రితులకుఁ గల్పవృక్షమును, సకలమును మంచిగుణములచేతను మనోహరుండును, సీతముఖమునెడి పద్మమునందలి తుమ్మెదయును, అనుశ్రీరామచంద్రుండు మాకెల్లప్పుడును శుభములను వృద్ధిపొందించుఁగాక. నల్లఁగలుర తొలవలె నల్లని వాఁడును, పుండరీకములవంటి కన్నులుగలవాఁడును, ధనుస్సును- అమృతపానమును ధరించువాఁడును అగురాముడే నాకు దిక్కు.

శ్లో. ఇచ్ఛామో హి మహాబాహుం రఘువీరం మహాబలమ్,
గ స మహతా మంతం రామం ఛత్రావృతాననమ్. ౧౦౬

మ. అనయంబుగ గతి నీవె యంచు మహిమోహిచ్ఛాంతి నొందించురా
ఘనబాహులు బుండవీధు మేళుశ్యాము నాజానుగా
హు సగాత్యున్నతనాగరాడమను సర్వోత్కృష్ట రాముగ్గ ససం
దనగమ్యుక్ రఘువీరు నీ నెమట సంగర్భింతు హర్సంబునన్.

తా. ఇజానుబాహుడును, రఘువీరుడును, మహాబలుడును, కొప్పనియగు
నేనుగచేలను (ఏనుగునెక్కి) చచ్చుచుండువాడును, కొడుగుచే నాకరింపబడిన
మొగము గలవాడును అగురాముని జూడగోరుచున్నాము.

శ్లో. రామో నామ బభూవ హుం తదబలా నీ కేతి హుం తౌ పితౄ
ర్వాచా పంచవతీవనే విహరత స్తా మాహర ద్రావణః,
నిద్రార్థం జననీకథామితి హరే స్థంకారత శ్శృణ్వత
స్సాస్మితే! శ్వధనుర్ధనుర్ధనురితి వ్యగ్రా గిర్ల పాంతు నః. ౧౦౭
మ. తనయుగ నిద్రరంబుచ్చి తల్లి వలికెక్ ధాస్తీస్థలిక్ రాఘవుం
డనఁ జెన్నొంది సభావ్యుగా దశరథుం ధింపక్ వనిం జేర నీ
తను గొంపోయె దశామ్యుఁ డన్న వినినంతెక్ వ్యగ్రుడై లక్ష్మణా
ధనువుం డెమ్మనుబాలరామునిపట్టూ క్తంబుల్ ననుం బ్రోవుతన్.

తా. రాముఁ డనుకొనఁ దుండెడివాడు. ధిం. అతనిభార్య సీత- ఆచంప
తులు దశరథునిమాటచేతను పంచవతీవనమున విహరించుచుండిరి. రావణుడా సీత
నపహరించెను. అనియున్న నిద్రగోవుటకై తల్లిచెప్పచున్నకథను హుంకారముతో
వినుచు “లక్ష్మణా! ధనుస్సెక్కి ధనుస్సెక్కిరా?” అనువిఘ్ననూపుఁ డగురాముని
జొందరతోఁ గూడినమాటలు మిమ్ములను రక్షింపుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరాఘవేతి వరదేతి దయాపరేతి
భక్తప్రియేతి భవబంధనమోచనేతి,
నాథేతి నాగశయనేతి సదా స్తువంతం
మాం పాహి భీతి మనిశం కృపణం కృపాళో. ౧౦౮

చ. హరి రఘురామచంద్రుడు దయాపరుఁ డాశ్రితవత్సలుండు దు
స్తరభవబంధమోచనుడు ధి సర్పశయానుడు విశ్వనాథుఁ డం

చరసి నిరంతరంబు హృదయంబున నెంచఁగ నెంతవాడ ము
ష్కరుఁడను లుబ్ధుఁడ౯ దురితకర్తుఁడ౯ బ్రోవుము రామరాఘవా.

తా. శ్రీరాఘవా! అనియు, వరదా! అనియు, భక్తప్రియా! అనియు, సంతరంబును విడిపించువాఁడా! అనియు, నాథా! అనియు, శేషశయానా! అనియు, ఎల్లప్పుడును, నిన్ను స్తుతించేయువాఁడను, భయంపడినవాఁడను, దీనుఁడను అగు నన్ను దయాశుఁడా! శ్రీరామా! రక్షించుము.

శ్లో. రామచంద్రచరితామృతపానం సోమపానశతకోటిసమానమ్,
సోమపానశతకోటిభిరీయా జ్వలన్తై రఘునాయకనామ్నా. ౧౦౯
చ. అరయఁగ రామచంద్రచరితామృతపానసమాన మై తగు
గురుతరసోమపానశతకోటియు తద్విధసోమపానని
ర్భగులగు జన్మముల్ గలవు • రామసమాఖ్య నిరంతరంబు ను
నిరత జపించువారలకుఁ • జేకుఁజేరవు జన్మకర్మముల్.

తా. శ్రీరామచంద్రునిచరిత్ర మనెడియమృతమును ద్రాగుట నూఁబుకోటిసర్వా
యములు సోమపానముచేయుటతో సమానము. ఎన్ని సార్లు సోమపానము చేసినవాఁ
డును పుట్టును. గర్భురామునినాచుమును పానముచేసినవాఁడు మరలఁ బుట్టఁడు.

శ్లో. రామ రామ దయాసింధో రావణాచే జగత్పతే,
త్వత్పాదకమలాసక్తిర్భవే జ్వలన్తై ర్జ్వలన్. ౧౧౦
చ. హరిహరి రామరామ కరుణాంబునిధి జగదేకనాథ దా
శరధి దశాసనాద్రికులిశాయుధ నా దగునిన్నపంబు సా
దరమునఁ జిత్తించి క్రమతఁ భువి జన్మము లెన్ని గల్గినఁ
సరసభవత్పదాంబుజరజఃకణసేవ లభింపఁజేయుమా.

తా. రామా! రామా! దయాసముద్రా! రావణశత్రూ! లోకపాలకా! నాకుఁ
బ్రతిజన్మమునంగును నీపాదపద్మములయం దాసక్తి కలుగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరాఘవం గామచంద్రం రావణారిం రమాపతిమ్,
రాజీవలోచనం రామం తం వందే రఘునాయకమ్. ౧౧౧

ఉ. శ్రీరఘురామచంద్రునకు • శ్రీకరమూర్తికి రావణారికి
శ్రీరమణీమణిపతికి • సేవితయోగిహృదబ్జవాసికి
సారసవత్సేత్రునకు • సన్నతమానిసువర్వకోటికి
శౌరికి రాఘవేంద్రునకు • సంతత మేను నమస్కరించెదన్.

తా. ప్రాణువుఁడును, రావణవిరోధము, లక్ష్మీపతియు, తామరలవంటి కిన్నులుగలవాఁడును, గజు నాయకుఁడును, అశునారాముని మొక్కఁడును.

శ్లో. యత్పాదపంకజరజశ్శుభిర్విమృగ్యం

యన్నాభిపంకజభవం కమలాసనశ్చ,

యన్నామసారరసికో భగవాన్ పురారి

స్తం రామచంద్ర మనిశం హృది భావయామి.

౧౧౨

ఉ. ఎవ్వనిపాదపద్మరజః మెల్ల శ్రుతుల్ వెదకంగఁ జాల విం

కెవ్వనిగాభిపంకజమునఁ నేర్పడ సంధవమొందె గీర్వకుం

డెవ్వనినామసారము భరించి బుధాగ్రణి యయ్యె శంకరుం

డెవ్విధు రామభూధవు సహార్నిశము మది సం స్థరించెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మములసంగము వేములచే వేదకరగినకో, బ్రహ్మ యెవని నాభిపద్మమునందు బుట్టినవాఁడో, గీగవంతుఁడగు శంకరుఁ డెవ్వనినామమునందలి సారము యొక్కయచి నెరింగినవాఁడో వానిని రామచంద్రుని ఎల్లపుడును హృదయమున భావించుచుండును.

శ్లో. యస్యావతారచరితాని విరించిగోకే

గాయంతి నారదముఖా భవపద్మజాద్యాః,

ఆనందజాశ్రుపరిషి క్తకువాగ్రసీమా

వాగీశ్వరీ చ తిమహం శరణం ప్రపద్యే.

౧౧౩

మ. ప్రకటం బైనవిరించిగోకమున నేభవ్యాత్తుదివ్యావతా

రకథల్ కీర్తన నేతు ర్జుభవనశిర్వాశీశముఖ్యమర

ప్రకరం బాద్యుని నారదాదులును గీర్వాహుక్షి యానందశా

మృకణార్ద్రస్తన యై స్థరించు నెపు డాత్మజేశు సేవించెదన్.

తా. ఎవనివతార చరిత్రములను బ్రహ్మలోకములో నారదాదులును, శివ బ్రహ్మకలును, ఆనందమువలనఁ గలగీర్వానకస్థిరచే నడిపిన నాగము గలదియు సరస్వతియును సాకుమారులతో రామచంద్రుని కరణమునందును

శ్లో. జాతిధృష్టితీర్తిపాప పరిధనపదా గేషు నిత్యోద్యతో వా

స్తేయూ బ్రహ్మఘ్ననూతాపిత్విసధసిరతో యోగిబృందాపకారీ,

భయం కణ్ఠామృతం య పగతి హి సతితం రామచంద్రస్య భక్తో

యోగీంద్రైరవ్యలభ్యం పదమపి లభ తే సర్వదేవైశ్చ సేవ్యమ్.

౧౧౪

మ. పరభామాపరవిత్తసంగ్రహుఁడు విప్రఘ్నుండు చోరుండు దు
స్తరపాపాత్ముఁడు మాతృపితృహుఁడు వంశభ్రష్టుఁడార్యోత్తమో
త్కరనిందాస్పదుఁడైనబోనియతుఁడై శ్రీకర్ణామృతంబుం బఠిం
పరహిం యోగుల కందరానిపదముం బ్రాపించు గాఢంబుగాన్.

తా. జాతినుండి బహిష్కరింపఁబడినవాఁడయినను, మిక్కిలి పాపాత్ముఁడైనను, పరులధనమునందును పరస్త్రిలయందును నిత్యానస్తృఁడైనను, దొంగయైనను, బ్రహ్మహత్యచేసినవాఁడైనను, తలిదండ్రులను చంపుటయం దాసక్తుఁడైనను, యోగుల సమాహమన కపకారము చేయువాఁడైనను, శ్రీరామచంద్రునకు భక్తుఁడై యెవఁడు ధ్యానము చేయఁదగిన రామకర్ణామృతమును సదా పఠించుచుండునో, వాఁడు యోగీంద్రులచే సయితము పొందరానిదియు, ఎల్లదేవతలచేతను నేవింపఁదగినదియునగు స్థాన (మోక్ష) మును పొందును.

మ. శివసామ్యుం డగునాదిశంకరులు ముఖ శ్రీరామకర్ణామృతం
బవనికా సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్షఁ జేకూరివం
శవరాధీందుప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే శ్రద్ధం దెనింగించి రా
ఘవ పూదండగ నిచ్చినాడఁ గొనుమాశక్తుంబుగా సత్కృపన్.

మాలిని. వనదనిభశరీరా శ్రీవర్ణితామర్త్యవారా
కనకశిఖరిధీరా శ్రీకంధిగర్వాపహారా
దనుజఘనసమీరా శ్రీధాత్రిబాచిత్రచోరా
మునిజనసువిచారా శ్రీమోక్షలక్ష్మీవిహారా.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరంశ్రీదేచ్ఛాశిసన్తప్తప
ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేఖపటలశ్రీప్రాప్తోత్తమాంగోల్లస
న్తుదితాంతకరణుండు సిద్ధకవి మాన్యుం డైనరామావని
శదయాలోకనఁ జెప్పె మూఁడవది యాశ్వాసం బభీష్టాప్తికిన్.

చతుర్థాశ్వాసము.

శ్లో. శ్రీరామం జనకాత్మజాకుచతటిశ్రీగంధపంకోల్లస
ద్వతోవీధి ముదార మాశ్రితమునిప్రాదుర్భవత్కల్పకమ్,
బ్రహ్మేశానముఖామరస్తుత మజం బ్రహ్మాండభాండాధిపం
వందే కోసలకన్యకాసుత మహం వారాశిగర్వాపహమ్. ౧

శా. శ్రీసీతాకుచకుంభచర్చితలసఃచ్ఛ్రిచందనాలంకృతుః
కౌసల్యాత్మజ మానికల్పకము శ్రీశంకరాబ్జభూముఖ్యగో
దాసస్తోమై సముద్రగర్వహననుః | బ్రహ్మాండభాండాధిపుః
రాసూనుః బరమాత్మ జన్మరహితుః | రామప్రభుః గౌల్పదన్.

తా. సీత స్తనమండలముననుండలిచందనపంకముచేఁ బ్రకాశించువత్ప్రదేశము గలవాఁడును, కొప్పవాఁడును, ఆశ్రితులయినమునులకు సాక్షాత్కరించు కల్పవృక్షమును, బ్రహ్మ-ఈశ్వరుఁడు మొదలయినదేవతలచే స్తోత్రముచేయఁబడువాఁడును, పుట్టుక లేనివాఁడును, కుండలవంటి అనంతకోటుసంఖ్యగల బ్రహ్మాండములకుఁ బ్రభువును, కౌసల్యకొడుకును, సముద్రనిగర్వము నణఁచినవాఁడును అగుశ్రీరామని నమస్కరించుచుం డెదను.

శ్లో. నాకేతే మణినిర్మితే ప్రవిలసత్సైధాయతైరావృతే
అంతగ్రేహ మతీతభానునిలయే చంచత్పతాకోజ్జ్వలే,
హర్త్యే భర్తృమయే ఘనాఘనరవై ర్లుంటాశతైర్వాదితే
హోలాతల్పవిహారిణం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. ౨

మ. తతప్రత్యగమణీశతాయుతలసఃస్పృధప్రతానోపశో
భితసాకేతమునః బతాకయుత మై | పెంపొందునంతర్గృహ
సితచామికరఘుంటికారవయుతః | శ్రీహోలికాశయ్యపై
క్షీతిపుత్రీయుతకేళిః జెన్నలరు నా | శ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. అమోఘ్యలో, రత్నములచే నిర్మింపఁబడినదియు, ప్రకాశించుచున్న వేలకొలఁది మేడలచే నావరింపఁబడినదియు, సూర్యమండలము నతిక్రమించినదియు, ఒప్పుచుండెడిజెండాలచేఁ బ్రకాశించునదియు, మేఘధ్వనులచేతను, వందలకొలఁది

ఘంటలచేతను ధ్వని చేయఁబడినదియు, బంగారుమయమును అగు మేడయందలిలోపలి యింట సీతాసమేతుడై ఉన్మాదలపాన్వన విహరించు రఘురాముని కేవలచెదన

శ్లో. సాకేతే సౌధబద్ధధ్వజశతమహితే రాజహంగే విశాలే
ఘంటారానైరుపేతే కనకకుఢయుతే గంధనాగే వసంతమ్,
దివ్యాకల్పజ్వలంగం రథగజతురగై రావృతం సుప్రసన్నం
రామం శ్వేతాతపత్రావృతిముఖకమలం చింతయా మ్యంతరంగే.

మ. సరసం బై శతకోటికేతనలసఃస్పృధాళిసాకేతన
త్పూరఘంటాపథమార్గమాదాన మణీభూషాంచిత్రం డై యలం
కరణభేదము నెక్కి నైజచతురంగంబుల్ ప్రవేష్టప వి
స్మరితచ్ఛత్రసముజ్వలుం డమునరామున్ గొల్తు నాత్మసితున్.

తా. అయోధ్యలో మేడలయందలి గట్టఁబడిన పెక్కుకొలఁదలతో నొప్పు ఘంటఁబడియు, విశాలమును అగు రాజహంగమునందు, ఘంటాశ్చలలతోఁ గూడిన గియు, బంగారుపువ్వుదాతోఁ గూడిన గును, ముగ్ధుల టెరుగునందు గూర్చున్న వాఁడును, దివ్యములయిన నగలనేఁ బ్రకాశించు నవయవములు గలవాఁడును, రథములచేతను, ఏనుగులచేతను, గుఱ్ఱములచేతను ఆవరింపఁబడినవాఁడును, మిగులఁ బ్రసన్నుఁడును, తెల్లని గొడుగుచే నావరింపఁబడిన ముఖఃకర్మముగలవాఁడును, అగు రాముని నామనసులోఁ జింతనచేయుచుండును.

శ్లో. సాకేతే మణికోటిభి స్సుఖచితే దివ్యాంబరాలంకృతే
పేమస్తంభసూక్ష్మకోటిఘటితే తారాపథాత్మ్యన్నతే,
రమ్యే స్వర్ణమయే విచిత్రభవనే దీన్యంత మత్త్య గ్గుదా
రామం స్తేరముఖాంబుజా రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. ౪

మ. ప్రకటాయోధ్యను సూత్నరత్నమయమై రిమ్యంబునై తారకా
నికరాత్మ్యన్నత మై సువర్ణమణిసగఃపీఠాయుత స్తంభస
త్సృకరం బై విమలాంబుకోజ్వలితమహా చోద్యాలయావాసుఁ డై
సకళత్రుండు దరస్తి తాస్యఁ డగునాత్మాశేషు నేవిం చెదన్.

తా. అయోధ్యలో, కోట్లకొలఁది రత్నములచే లెస్సగాఁ జెక్కఁబడినదియు, దివ్యములయిన వస్త్రములచే నలంకరింపఁబడినదియు, అనంతములయిన బంగారు స్తంభములచేఁ గూర్చఁబడినదియు, ఆకాశమంత పొడవుగలదియు, సాగవయినదియు, బంగారుమయమైనదియు నగు విచిత్రనింగిమున, సీతాసమేతుడై సంతోషముచేతను

పాచికలతో నాడుచుండువాఁడును, చిటునగవుతోడి ముఖపద్మముగలవాఁడును అగు శ్రీరాముని నేవించెదను.

శ్లో. సాకేతే మణితోరణాంచితలసద్వీణీశతే స్రాంగః

సానందం భరతాదిభి స్సహచరై రత్యంతమోదాకరైః,

క్రీడంతం మణికంఠకైః కరగజై రన్యోన్య మత్యుజ్జ్వలైః

పారస్త్రీనయనోత్సవైః ప్రతిదినం పూజ్యం భజే రాఘవమ్ | ౧

మ. తతసాకేతపురంబునందు మణిసంఠానస్ఫురత్తోరణాం

చితవీణీశతచక్రారంబున మణిశ్రేణోజ్జ్వలత్కంఠక

స్థితహస్తం డు సోదరాదియుతుఁడై | స్త్రీలోలనేత్రోత్పలా

ర్చితుఁడై నిత్యముఁ గ్రీడల న్నెలఁగువాఁశ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. రత్నాలతోరణాలతో నొప్పచుఁ బ్రకాశించు పలువీణలుగల ఆయోధ్య లో, స్రాంగణమునంగ, మిగుల సంతసమును గలిగించు భరతాదులగు సహచరులతో సానందముగా, హస్తగతియును, మిగులఁ బ్రకాశించునవియు, ఘరస్త్రీల కన్నుల కాంక్షయును గలిగించునవియు నగురత్నాలబంతులతోఁ దనలోకము ప్రవేశించు నాచుచుండెడివాఁడును పూజ్యుఁడును అగు రాముని నేవించుచుండును.

శ్లో. సాకేతే కనకాద్రిశృంగసదృశే కల్పస్రమై రావృతే

వైదూర్యాదిమణింగ్ర కాంక్షిసుతీతే దేవేంద్రనీలోజ్జ్వలే,

కుర్వంతం మణిభూషణౌ మణిగృహే మాణిక్యపీఠే భజే

పుత్రే మన్మథసుందరౌ కుశలవౌ సంసేవ్యపాదౌ జనైః | ౨

మ. ప్రకటాయోధ్యను మేగుశృంగనిభ మై | భవ్యామరానోకహ

ప్రకరస్రావృత మై మణిస్థగిత మై | రంజ్యునగ్నంబునం

దకలంకం బగురత్నపీఠ సుమతీస్త్రీకాయై నట్టిపు

త్రకయుగ్మార్చితపాదపద్మం డగుశ్రీరామాధిపుఁ గొల్పెదన్.

తా. ఆయోధ్యయందు మేరుపర్వత శిఖరముతో సహసమైనదియు, కల్పవృక్షములచే నావరింపఁబడినదియు, వైగుర్యము మొనర్చిన మణిశ్రేణుల కాంతులచేఁ గూర్పఁబడినదియు, ఇంద్రనీలములచేఁ బ్రకాశించునదియు నగు రత్నగృహమందలి రత్నాననముండున్నవాఁడును, మన్మథునివలెఁ జిక్కినివారును, జనులచే నేవంపఁడగు పాదములుగలవారును, పుత్రులును, అగు కుశలపులను మఱియితోడి భూషణములుగలవారినిగాఁ జేయఁచుండ వాఁడను అగు రాముని నేవించెదను.

శ్లో. సాకేతే జననీకరార్పితలసత్కస్తూరికాసుందరే
 ఘాలే మాక్తికజాలకం శశినిభం స్వర్ణాంకితం వర్తులమ్,
 చూడాలంబిమనోజ్ఞహారకలితం బిభ్రాణ మత్యుజ్జ్వలం
 రామం కోసలపుత్రికావరసుతం సీతాసమేతం భజే. 2

మ. నుగుటన్ గస్తురిగొట్టు తల్లి యనువక్ ధముక్తాలలామంబు ప
 ర్వదినేందూజ్వల మై సువర్ణమయ మై ధరంజిల్ల సాకేతస
 త్పదనుం డై రమణీయహారధరు డై ధస్పసానుం డై భక్తలో
 లదయాళుం డగుకౌసలేయుఁ గొలుతున్ ధక్షిణురామప్రభున్.

తా. ఆమోఘయందు, తల్లిచేతిచే నుంచఁబడి ప్రకాశించు కస్తూరితిలకముచేఁ జక్కనైన నుగుటను చంద్రునితో సమానమైనదియు, బంగారుచేఁ జిహ్వితమైన దియు, గుండ్రనైనదియు, జాట్టునందు వ్రేలుచుఁ జక్కనైనదియు నగు హారముతోఁ గూడినదియు, మిక్కిలి ప్రకాశించునదియు నగుమత్త్యాలకమును భరించుచున్న వాఁడును, కాసల్యకుమారుఁడును, సీతాసహితుఁడును అగు రాముని సేవించెదను.

శ్లో. సాకేతే సరయూజలేఽతివిమలే ప్రోత్ఫుల్లవద్దాంచితే
 దివ్యస్త్రీశతకోటిసృత్యుచిరే స్వర్గాపగాసుందరే,
 పశ్యంతీషు సురాంగనాసు శపథం క్రీడంత మురీషుతా
 బాహుభ్యాం విమలోదకేన రుచిరం సీతాసమేతం భజే. ౩

మ. అమలం బై వికచాజ్ఞ మై దివిజకన్యాజాలలీలార్జు మై
 యమరదీప్వవతీసమాససరయూఽహ్రిదిన్ సురస్త్రీసమూ
 హములున్ గాంచ సభార్యుం డై కరములం ధదంభోవిహారంబుచి
 త్రము రంజిల్లగఁ జేయురాఘవు నయోధ్యానాథు సేవించెదన్.

తా. ఆమోఘలో, మిక్కిలి స్వచ్ఛమైనదియు, వికసించినపద్మములతోఁ బుష్పనదియు, లెక్కకు మిక్కిలియగు దేవతాస్త్రీల నాట్యముచే సాగసయినదియు, మందాకినివలె సుందరమైనదియు నగుసరయూనదీజలములో, దేవతాస్త్రీలు చూచు చుండఁగా, పంతుముతోఁగూడుకొన్నట్టుగా, సీతచేతులచేతను జల్లఁబడుచుండెడి నిర్మలదళముచేఁ గ్రీడించువాఁడును, అనఁగా సీతతో జలక్రీడలాడువాఁడును, చక్కనివాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగు రాముని సేవింతును.

శ్లో. కదా సురతరుస్థలే కనకమంటపే పుష్పకే
 వరాసన ముపేయషీ వసుదళారవిందోజ్జ్వలే,

కరేణ హృదయస్పృశా కలితముద్గచ్ఛిస్తుద్రికా
మమ స్ఫురతు వాసనా మనసి బద్ధవీరాసనా.

౯

మ. ఒకకాలంబునఁ గల్పశాఖకడఁ జెన్నొప్పారుసౌవర్ణర
త్నకసన్నందిరమధ్యహేమదళపద్మభ్రాజతంబైన పు
ష్పకమధ్యంబున రత్నపీఠి నిజవత్సన్యస్తహస్తుండు తా
రకచిన్తుద్గకరాంబుజుండు విబుధాఠాధ్యుండు వీరాసనుం
డకలంకుం డగురామచంద్రుండు మదీయాత్మస్థలికా భాసిలున్.

తా. కల్పవృక్షముక్రిందిను, బంగారుమండపముపైని, ఎనిమిదితొకులుగల
పద్మముచేఁ బ్రకాశించు పుష్పకమందలి శ్రేష్ఠమయిన సింహాసనమును పొందినదియు,
హృదయస్థానమును స్పృశించు హస్తముచేతను కూర్చుబడిన జ్ఞానముద్రగలదియు,
కూర్చుబడిన వీరాసనముగలదియు నగు శ్రీరామరూపమయిన వాసన నామనసునం
దెప్పుడు స్ఫురించునోకదా?

శ్లో. నదీరమణబంధనం మతిమతా ముదారం ధనం

జగత్సతతనందనం సకలకామనివృందనమ్,
విలిప్తహరిచందనం వినుతయాతుసంక్రందనం
భజామి రఘుచందనం పవననందనస్యందనమ్.

౧౦

ఉ. చందనచర్చితుండు రఘుఃసత్తముఁ డంబుధిబంధనుండు సుం
క్రందనవందితుండు శ్రీతఃరాజయుదారధనుండు సంతతా
నందుండు గంధవాహప్రియఃనందనవాహనుఁ డిష్టదాయి పౌ
రందరసీలవన్దుఁ డగుఃరాముపదాబ్జము లాశ్రయించెదన్.

తా. సమద్రుని బంధించినవాఁడును, పండితులకు గొప్పధనమయినవాఁడును,
లోకముల నెల్లప్పుడును ఆనందింపఁజేయువాఁడును, ఎల్లవారికోరికలను ప్రవహింపఁ
జేయువాఁడును, పూయఁబడినహరిచందనముగలవాఁడును, స్తోత్రముచేయు విభీషణ
దేవేంద్రులు గలవాఁడును, ఆంజనేయుండు రథము గాఁగలవాఁడును అగు రఘునంద
నుని రాముని కేవలించెదను.

శ్లో. రక్తాంభోరుహలోచనం కువలయశ్యామం కపాలే ధనుః

కోటిన్యస్తకరాంబుజం ధృతతనుత్రాణం జహామండితమ్,
జేతారం ఖరదూషణత్రిశిరసా మాబద్ధగోధాంగుళి
త్రాణం మార్గణపూర్ణతూణయుగళం కోదండరామం భజే.

౧౧

మ. శరసంపూర్ణనిషంగి యై కవచి యై ✱ శ్యామాంగుఁడై విశ్వసృ
 డగుఁడై శోణసరోజనేత్రయుగుఁడై ✱ గోధాంగుళిత్రాణుఁడై
 ఖరముఖ్యాసురయూథసంహరణుఁడై ✱ కాండాననాగ్రస్ఫుర
 ద్గురుహస్తుం డగునాజటిక గొలిచెదక ✱ కోదండరామప్రభున్.

తా. ఎల్లదామరలవంటికన్నులుగలవాఁడును, కలువవలె నల్లనివాఁడును, చెక్కిలియందలి ధనుస్కటియం దుంపింబడిన హస్తపద్మముగలవాఁడును, ధరింపఁ బడిన కవచము గలవాఁడును, జటలచే నలంకరింపఁబడిన వాఁడును, ఖర-నూషణ-త్రైరస్కులను బయిం దినవాఁడును, కిట్టఁబడిన గోధాంగుళిత్రాణముగలవాఁడును, బాణములతో నిండిన - అమృతపానముగలవాఁడును, అ. కోదండరాముని నేవిం చెదను.

శ్లో. శ్రీమత్కల్పప్రమూలే సకలమణిమగ్నో మండపే పుష్పకాశ్యే
 తస్యధ్యే సూర్యబింబవ్యతి సరసిపతే శోభమానాష్టపత్రే.
 పశ్యన్నిష్ఠాంగదీప్త్యా జనకతనయయా వామభాగోపసేవ్య
 స్సామిన్రిం భానుపుత్రం పవనసుతయుతం పాతుమాంరామచంద్రమ్.

చ. సురతరుమూలనూత్నమణిశోభితమండపమధ్య పుష్పకాం
 తరరవిదీపితాష్టదశతామరసాంతరవాసిన్ దుధరా
 వరసుత వామభాగమున ✱ భాసిల లక్ష్మణవాయుబాదిన
 త్పుగుష సమర్చితం డగున ✱ భూపతిరాముఁడు సన్ను రభోపుత్రన్.

తా. శ్రీమంతయైన కల్పవృక్షముక్రిందిను, సర్వ రత్నములును పుష్పకమును చేరు గల మండపమున, దాని సమమున, సూర్యమాయవంటి కాంతి గలగియు, శోభంగుచున్న యనిమిసితములుగలగియునగు పద్మమునందు గూర్చున్నవాఁడై, ఇక్ష్మణుని కంతరకాంతిగల సీతచేతను ఎడమవైపున నేవింపఁబడినవాఁడై, హనుమంతుని లక్ష్మణుని, సుగ్రువుని మామచున్న రామచంద్రుఁడు సన్ను రక్షించునుగాక.

శ్లో. విసీలజలదోవమం విమలచంద్రబింబాననం
 విగ్రమణికుండలం వికచపుండరీకేక్షణమ్,
 విభిన్నవనుజాధిపం విశృతబాణబాణాసనం
 విభీషణవరప్రదం విజయరామ మీహేఽనిశమ్.

౧౩

మ. హరినీలాంబువగాత్రుఁ దామరసపత్రాక్షుఁ శరచ్చంద్రభా
 సురవక్త్రుఁ మణికుండలాంచిత ధనుస్తూణీరబాణోజ్జ్వలుఁ

సురవిద్యేషణపోషణంతకు మునిస్తుత్యై దశగ్రీవసో
దరసన్త్యాదవిధాయకు వరదు సీతారాముః జింతించెదన్.

తా. నీలమేఘముతో సమానుఁడును, నిర్మలమయిన వంద్రబింబమువంటి మొగముగలవాఁడును, ప్రకాశించురత్నకుండలములుగలవాఁడును, వికసించిన పుండరీకములవంటికన్నులుగలవాఁడును, రావణుని జపినవాఁడును, బాణమును, ధనుస్సును ధరించినవాఁడును, విభీషణునికి కరముల నిచ్చినవాఁడును, అనువిజయరాముని సుతించెదను.

శ్లో. రాజద్రాజీవనేత్రం రఘుకులతిలకం రంజితాశేషలోకం
వాహంకాయాథసీతం వరశరధనుషం కుండలోద్ధిప్తగండమ్,
శ్యామం శాంతం ప్రసన్నం దరహాసితముఖం వజ్రసింహాసనస్థం
రామం రాజజ్జిరీటం రవిశతవిశదం రాజరాజేశ మిషే. ౧౮
చ. సరసిజనేత్రుఁ జాపధను * శాతుఁ బ్రసన్ను దరస్తితాస్య భా
స్కరకులు లోకరంజతుఁ బ్రకాశకిరీటు సువర్ణకుండలు
ధరణిసతావలోకనుఁ బతంగశతోజ్వలు వజ్రపీఠ గం
ధరనిభసీలు రాజవరు * దాశరథి శరణులు వేడెదన్.

తా. ప్రకాశించు పద్మములవంటికన్నులుగలవాఁడును, రఘువంశమునకుఁ దిలకప్రాయుఁడును, ఎల్లలోకములను రంజింపఁజేయువాఁడును, ఎఱుమతోడఁజేసి గూర్చున్న సీతగలవాఁడును, శ్రేష్ఠమయిన బాణములు, ధనుస్సుగలవాఁడును, కుండలములచేతను ప్రకాశించుచెక్కులు గలవాఁడును, చామనచాయవాఁడును, శాంతుఁడును, ప్రసన్నుఁడును, చిలునగవుతోడి మొగముగలవాఁడును, వజ్రాల సింహాసనముపైని గూర్చున్నవాఁడును, ప్రకాశించు కిరీటులుగలవాఁడును, పెక్కుసూర్యులవలె ప్రకాశించువాఁడును, రాజాధిరాజులకుఁ బ్రభువును ఆనురాముని సుతించెదను.

శ్లో. భద్రవ్యాఖ్యానముద్రాం కరసరసిగుహే దక్షిణే ధారయంతం
సవ్యే జాను న్యుదారం కరమపిచ ముదాధారియంతం స్ఫురంతమ్,
పశ్యంతం వామభాగే కరధృతకమలాం చిత్రభూషానిశేషాం
వై దేహీంకాంచనాధ్యాం స్తనధిగనమితంభవచ్ఛరామచంద్రమ్.

మ. ఒకహస్తాబ్జము జానునం దునిచి వేఱొక్కంటు వ్యాఖ్యానము
గ్రకరం బూని సువర్ణవర్ణధృతిపక్షి జిత్రభూషాన్విత
బ్రకటోన్మలజాతనన్త్రయగుభార్య దాపలం గాంచుతా
రకనాము రవికోటిధాముఁ డగుశ్రీరాము బ్రశంసించెదన్.

తా. కుడిదియగు హస్తపద్మమందు మంగళకరమయిన వ్యాఖ్యానముద్రను ధరించుచున్నవాఁడును, ఎడమ మోకాలిపయిని గొప్పదియగు హస్తమును ధరించుచున్నవాఁడును, సంతోషముచేతను ప్రకాశించుచున్నవాఁడును, ఎడమభాగమునందు న్నదియు, చేతఁ బట్టుకోఁబడిన పద్మముగలదియు, చిత్రములయిన భూషావిశేషములు గలదియు, బంగారువలె నొప్పుచుండునదియు, స్తనభారముచేతను వంగినదియు నగు సీతను చూచుచుండువాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని భావించెదను.

శ్లో. విబుధవిటపిమూలే జానకీలక్ష్మణాభ్యాం

నహిత మనిలవేగం బాణ మూదాయ చాపమ్,

బహుశరపటుసూణం రమ్యపుష్పోపహారం

విబుధభరణచిత్తం చింతయే రామచంద్రమ్.

౧౬

మ. అమరాగస్థలి ధారుణీతనయతో * హర్షంబువఁ గూడిన
త్సమదామాంచితుఁడై యనేకశరసంశోభానిషంగాస్త్రుఁడై
యమరత్రాణధురీణుఁడై పవనవేగాజహ్నుగోగ్రాస్త్రుఁడై
కమనీయాకృతి యైనరామధరణీకాంతుఁ మదిఁ గొల్చెదన్.

తా. కల్పవృక్షముక్రిందను సీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడి యుండువాఁడును, వాయువేగముగల బాణమును, ధనుస్సును, అనేకములయిన బాణములచేతను సమర్థమయిన అమృతపాదినీ స్త్రీకిరించియుండువాఁడును, చక్రనిపుష్పముల కానికలుగల వాఁడును, విబుధులను భరించుటకుండు మనస్సుగలవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుని చింతనచేయుదును.

శ్లో. జానాతి రామ తవ తత్త్వగతిం హనూమాఁ

జానాతి రామ తవ సఖ్యగతిం కపిశేః,

జానాతి రామ తవ యుద్ధగతిం దశాస్యో

జానాతి రామ ధనదానుజ ఏవ సత్యమ్.

౧౭

ఉ. తావకమిత్రభావమును * తామరసాస్తసుతుం డెఱుంగు మీ
సావనతత్త్వలక్షణము * పావకమిత్రసుతుం డెఱుంగు ధా
త్రీవర నీదుసంగరగతిఁ దశకంఠుఁ డెఱుంగు భక్తలో
కావన నీదుసత్యము దశాస్యనితమ్ముఁ డెఱుంగు రాఘవా.

తా. రామా! నీయధార్థమయినగతిని హనుమంతుఁ డెఱుంగును. రామా! నీ యొక్క క్షేపముసంగతిని సుగ్రీవుఁ డెఱుంగును. రామా! నీయుద్ధముసంగతి రావణుఁ డెఱుంగును. రామా! నీసత్యమును కుబేరునితమ్ముఁడు విభీషణుఁడే యెఱుంగును.

శ్లో. హే రామ హే రమణ హే జగదేకవీర

హే నాథ హే రఘుపతే కరుణాలవాల,

హే జానకీరమణ హే జగదేకబంధో

మాం పాహి దీన మనిశం కృపణం కృతఘ్నుమ్.

౧౮

తా. ఓరామా జగదేకవీర రమణా! యోజానకీనాయకా

యోరాజేంద్ర కృపాలవాల వరదా! యోవిశ్వవిశ్వావనా

యోరాజీవదళాక్ష యోరఘుపతీ! యోనాథ మన్నింపు నా

నేరం బేను గృతఘ్నుఁడ౯ గృపణుఁడ౯! నిన్నే మది న్నమ్మితి౯.

తా. ఓరామా! ఓరమణా! ఓ. జగదేకవీరా! ఓ. నాథా! ఓ. రఘుపతీ! ఓ. దయా
ధారమా! ఓ. సీతారమణా! ఓ. జగదేకబాంధవా! దీనుఁడను, కృపణుఁడను, కృత
ఘ్నుఁడను, అగు నన్ను నెల్ల ప్పడును రక్షించుము.

శ్లో. అయోధ్యానాథ రాజేంద్ర సీతాకాంత జగత్పతే!

శ్రీరామ పుండరీకాక్ష రామచంద్ర సమోఽస్తు తే.

౧౯

మ. స్థిరసాకేతపురాధివాసునకు ధాత్రిపుత్రి కాభర్తకు౯

ధరణీజేంద్రునకు౯ జగత్పతికి దైత్యధ్వంసికి౯ నవ్యవి

స్ఫురితాంధోరుహవత్రనేత్రునకు౯ దేవోరాశికి౯ బాపని

స్తరికి౯ శ్రీరఘురామచంద్రునకు సశ్రాంతంబు నే మ్రొక్కెదన్.

తా. అయోధ్యానాథా! రాజేంద్రా! సీతాకాంతా! జగత్పతీ! శ్రీరామా!
పుండరీకాక్షా! రామచంద్రా! నీకు నమస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. దక్షిణే లక్ష్మణో ధన్వీ వామతో జానకీ శుభా,

పురతో మారుతి ర్యస్య తం సమామి రఘూత్తమమ్.

౨౦

ఉ. దాపట జానకీసతి ముదంబున నుండఁగ దక్షిణంబున౯

జాపముఁ దాల్చి లక్ష్మణుఁడు! సన్నుతిఁ జేయఁ బురోవకంఠమం

దాపవనాత్మజుండు వినయంబునఁ గొల్వఁ జెలంగునట్టిధా

త్రీపరిపాలశీలునకు! శ్రీరఘురామున కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. ఎవనియొక్కకుడివై పున ధతుర్ధరుఁ డయినలక్ష్మణుఁడును, ఎడమవయి
పున శుభస్వరూపురా లగు సీతయు, ఎదుటను అంజనేయుఁడును ఉండురో వానిని
రఘువంశశ్రేష్ఠుఁ డగురాముని నమస్కరించుచుండును.

శ్లో. రామం రాక్షసమర్దనం రఘువతిం శక్తావిధ్వంసినం
సుగ్రీవేష్పితరాజ్యదం సురపతేః పుత్రాంతకం శార్ఙ్గిణమ్,
భక్తానామభయప్రదం భయహరం పాపాఘ్నిధ్వంసినం
సీతాసేవితపాదపద్మయుగళం రామం భజే శ్యామలమ్. ౨౧

తా. రామున్ రాక్షసమర్దనున్ రఘువతిన్ రాజేంద్రుఁ బాపహరున్
శ్యామాంగున్ రవిజేష్పితున్ వరదు భక్తార్తిఘ్ను శార్ఙ్గిబరం
ధామున్ వాలివిమర్దనున్ ధరణిజాతాసేవితాంఘ్నిధ్వయున్
శ్రీమంతున్ భయసంహరున్ గొలిచెడిన్ శ్రీరామచంద్రప్రభున్.

తా. రాక్షసులను మర్దించువాఁడును, రఘువంశప్రభువును, ఇంద్రశత్రువగు
రావణుని చంపినవాఁడును, సుగ్రీవుని కిష్టమయినరాజ్యము నిచ్చినవాఁడును, ఇంద్రుని
కొడుకుగవాలిని చంపినవాఁడును, శార్ఙ్గమును ధనుస్సుగలవాఁడును, భక్తులకభయ
మిచ్చువాఁడును, భయమును హరించువాఁడును, పాపసమూహమును ధ్వంసముచేయు
వాఁడును, సీతచేతును సేవించబడుపాదపద్మముల జంటగలవాఁడును, నల్లనివాఁడునగు
రాముని సేవించెదను.

శ్లో. భవభయహర మేకం భానుకోటిప్రకాశం
కరధృతశరచాపం కాలమేఘావభాసమ్,
కనకరుచిరవస్త్రం రత్నవత్కుణ్డలాఢ్యం
కమలవిశదనేత్రం సానుజం రామ మీడే. ౨౨

చ. భవభయమోచనున్ వికచఃపంకజశోచనుఁ గాంచనాంబరన్
రవిశతకోటితుల్య మణిరంజితకుండలకర్ణయుగ్మ రా
జవరలలాము హస్తధృతఃపాపశిలీముఖుఁ గాలమేఘభా
సి విమలు సానుజుస్వరదు శ్రీరఘురాము సమాశ్రయించెదన్.

తా. సంసారభయమును పోగొట్టువాఁడును, అద్వితీయుఁడును, కోటిసూ
ర్యులకొంతి గలవాఁడును, చేతులయందు బట్టుకోబడినబాణములు ధనుస్సుగల
వాఁడును, వర్ష కాలమేఘమువలెఁ బ్రకాశించువాఁడును, బంగారుచేఁ బ్రకాశించు
వస్త్రముగలవాఁడును, రత్నములుగలకుండలములచే నొప్పించుడువాఁడును, పద్మ
ములవలె నిర్మలములైన కన్నులుగలవాఁడును, తమ్మునితోఁ గూడి యుండువాఁడును
అగురాముని నులించెదను.

శ్లో. రామం శ్యామపయోదనీల మమలం రాజీవనేత్రం సదా
హల్యాశాపనివారణ ప్రణయిపాదాంభోజ ముర్వీశ్వరమ్,

విద్యుతోక్తిసహస్రదీధితిలసతోక్తిర మస్త్రోజ్వలం

ధ్యాయే తారకనామ మీశ్వరసఖం దైతేయవంశాపహమ్. ౨౩

మ. మునికాంతాగతశాపమోక్షణపదాంభోజాతుః గ్రావృడ్భనా
ఘనగాత్రౌ విశచాబ్జనేత్రు గిరిజాకాంతాస్తు దైత్యారిః బా
వనవిద్యుచ్ఛతకోటిదీప్తమకుటాభ్రాజోత్తమాంగుః జనా
ర్దననిః దారకనామురామునియతిః ధాన్యింతు నశ్రాంతమున్

తా. నీలమేఘమువలె నే నల్లనివాడును, నిర్భూండును, పద్మములవంటికన్ను
లుగలవాడును, అహల్యశాపమును నివారించుటయంగుఁ బరిచయముగల పాదపద్మ
ముగలవాడును, భూమికిఁ బ్రభువును, లెక్కనుమిక్కిలియును మెఱపులకాంతుల
తోఁ బ్రకాశించుకీటము గలవాడును, దివ్యాస్త్రములచేఁ బ్రకాశించువాడును,
తరింపజేయు పేరుగలవాడును, శివునికి స్నేహితుఁడును, రాక్షసవంశమును గొట్టిన
వాడు నగురాముని ధ్యానించెదను.

శ్లో. దశరథసుత మీశం దండకారణ్యవాసం

శతమఖమణిసీలం జానకీప్రాణ్యోలమ్,

సకలభువనమోహం సన్నతాంధోదదేహం

బహుశనుతసముద్రం భావయే రామభద్రమ్. ౨౪

చ శతమఖరత్నసీలఘనసన్నిభగాత్రుని దండకాటవీ

స్థితౌ జనకాత్మజాధిపు నదీపతిసన్నతు విశ్వమోహనుః

క్షీతిపతి సీశ్వరేశ్వరునిః జన్తయు దాశరథిః దయానిధిః

వితతచరిత్ర సత్య రఘువీరుని సంతత మాశ్రయించెదన్.

తా. దశరథసుమారుఁడును, ప్రభువును, దండకారణ్యమునందున్న వాఁడును,
ఇంద్రసీలమణివలె నల్లనివాఁడును, సీతప్రాణములయం దాసగలవాఁడును, ఎల్లలోక
ములను మోహింపజేయువాఁడును, మంచి మేఘమువంటి శరీరములవాఁడును,
పలువిధముల సులించినసముద్రముగలవాఁడును, అగురామభద్రుని భావించుచుండును.

శ్లో. సరయూతీరవనే లతానివసనే సద్రత్నవేదీతటే

సుమవర్ణంకతలే విదేహసుతాయా సార్థం పరిక్రీడతః,

కస్తూరీఘనసారచందనమిశ్లంధోల్లసత్స్వావసీ

పాయస్తూర్తి రనామయా రఘుపతేర్భద్రాత్తికా నోఽనిశమ్. ౨౫

మ. సరయూతీరవనిః లతాగృహమునః జన్తత్నవేదీస్థలిః

విరిశయ్యః జనకాత్మజసహితుః డై వేడ్క లసచ్ఛంద్రక

స్తురిసంయుక్తసుగంధలేపనమునకా శోభిల్లి క్రిడించు సుం

దరసన్నూర్తి యరామయుడు రఘురాధస్వామి నకాబ్రోవుతన్.

తా. సరయునదిగట్టునిడి వనమునందలి పొదరింటిలో మంచితన్నముల యుగ్మపై పూజాస్వన సీతతోఁగూడఁ గ్రిడించుచున్నవాఁడగు రఘుపతిరాముని యొక్క, కస్తూరి- కర్పూరము- హరిచందనము మేళవింపఁ బడినగంధముచేఁ బ్రకాశించునదియు, పవిత్రమయినదియు, నిరామయమును, మంగళస్వరూపమును లగుశరీరము రక్షించుఁగాక.

శ్లో. వైదేహీప్రియవల్లభం విజయినం వాతాత్తజాధీశ్వరం

వాణీవారిధివానరాదివినుతం పందారుమందారకమ్,

విశ్వామిత్ర వసిష్ఠ వాసవ శివా వాణీశశశ్వముతం

దేవేశం వినతాత్తజాభివినుతం వందే సదా రాఘవమ్. ౨౬

మ. ధరణీజాప్రియవల్లభుఁ జయకరుఁ శివాసామరానోకహుఁ

గరుడాంభోధి సరస్వతీ ప్లవగ సంఘస్తోత్రు బ్రహ్మేశ ని

ర్జరనాథాత్రి పషిష్ఠ గార్జ్యముని విశ్వామిత్ర సంసేవితఁ

పరదుఁ రాఘవు వాయుపుత్రవిభు గీర్వాణైశ్వరుఁ గొల్చెదన్.

తా. సీతకుఁ బ్రియవల్లభుఁడును, జయముగలవాఁడును, ఆంజనేయప్రభువును, సరస్వతి. సముద్రుఁడు- వానరులు మొదలగువారిచేఁ గొనియూడఁ బడినవాఁడును, నమస్కరించువారికిఁ గల్పవృక్షమును, విశ్వామిత్రుఁడు, వసిష్ఠుఁడు, ఇంద్రుఁడు, పార్వతి, బ్రహ్మ అనువీచే నెల్లప్పుడును గొనియూడఁబడువాఁడును, దేవతలకుఁ బ్రభువును, గరుత్మంతునిచే నులింపఁబడువాఁడును, అగురాముని సదా నమస్కరించెదను.

శ్లో. విశాలనేత్రం పరిపూర్ణగాత్రం సీతాకళత్రం సురవైరిజైత్రమ్,

జగత్పవిత్రంపరమాత్మతంత్రం శ్రీరామచంద్రంప్రణమామిచిత్రే.

చ. వికసితపుండరీకదళశశివస్త్రుతనేత్రు జగత్పవిత్రు సే

వకనుతిసాత్తు నీలఘనవర్ణసుగాత్తు సురారిజైత్తుఁ దా

రకుఁ బరమాత్మతంత్రు రఘురాము ధరాధిపతిఁ విదేహభూ

పకతనయాకళత్తు రహిస్తాంతమునందు నమస్కరించెదన్. ౨౭

తా. విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁడును, పరిపూర్ణమయిన శరీరముగలవాఁడును, సీత భార్యగాఁగలవాఁడును, రావణుని జయించినవాఁడును, లోకములను పవిత్రముగఁ జేయువాఁడును, పరమాత్మతంత్రుఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని మనసున మొక్కిదను.

శ్లో. సామిత్రిమానార్ణవపూర్ణచంద్ర సీతాలసల్లోచనపూర్ణచంద్ర!

సురారివక్త్రాంబుజపూర్ణచంద్ర సురక్ష మాంరాఘవరామచంద్ర!

చ. ధరణికుమారికాక్షికుముదప్రమదప్రదపూర్ణచంద్రుఁడా
సురవిసరాననాంబురుహాసోముఁడు లక్ష్మణభవ్యమానసా
గరపరిపూర్ణచంద్రుఁడు జగత్పరిపూరితకీర్తిసాంద్రుఁడం
బరమణివంశచంద్రుఁడసమానుఁడు రాముఁడునన్నుబ్రోవుతన్.

తా. లక్ష్మణుని మానమనెడి సముద్రమునకుఁ బున్నమచంద్రుఁడవును, సీత
యొక్క ప్రకాశించుకన్నులకుఁ బున్నమచంద్రుఁడవును, రాక్షసులముఖముల నెడిపవ్య
ములకుఁ బూర్ణచంద్రుఁడవును, అగురాఘవా! రామచంద్రా! నన్ను సంగక్షించుము.

శ్లో. యస్య కించిదపి నో హరణీయం కర్త కించిదపి నాచరణీయమ్,
రామనామచ సదా స్మరణీయం లీలయా భవజలంతరణీయమ్. ౨౯

ఉ. ధారుణి నేమహత్తునవతారసుకర్తలు పోవిడంగరా
దేరికి నన్యకర్తముల నించుక నేయుట పాడి గాదు దు
ర్వారదురంతపాపజలరాశి దరింపఁగ హేతు వైనయా
శ్రీరఘరామరామము స్మరింపఁదగున్ బరమాత్మసిద్ధికిన్.

తా. ఎవనికిఁ గొంచెమయినను హరింపఁదగినది లేనో, ఎవనికిఁ గొంచెమైనను
ఆచరింపఁదగినది లేదో వానిచేతను సదా రామనినామము స్మరింపఁదగినది. విలాస
ముగా సంసారసముద్రము దాటఁదగినది. అనఁగా, రామనామస్మరణము చేయువారి
కేమిచేయకున్నను మోక్షము గలుగుననుట.

శ్లో. రంగమాణ మభితో గృహంగణ భృంగసీలమలకావృతాననమ్,
మంగళప్రదమమంగళాపహం సంగృహ దశరథాత్మజం హృది. ౩౦

చ. అలినముదాయసీలచికురావృతవక్త్రసరోజై సము
జ్వలభవనాంగణప్రకటసంతతసంచరణాఘ్యై యమం
గళపరిహారుడై లలితకాంచనభూషణభూషితాంగుడై
యలరినరాఘవున్ దశరథాత్మజఁ జిత్తమునందు నిల్పెదన్.

తా. గృహంగణమండంతటను ప్రాకుచుండువాఁడును, తుమ్మెదవలె నల్లని
వాఁడును, ముంగురులచేనావరింపఁబడిన మొగముగలవాఁడును, మంగళములను గలిగిం
చువాఁడును, అమంగళములను తొలఁగించువాఁడును అగుదశరథుని కుమారుని రా
మని మనస్సునందు స్థిరపెడను.

శ్లో. దనుజతిమిరభానుం తాపసైశ్చింత్యమానం
శమితకలుషవారం నేవకే దుష్టదూరమ్,

దళితవిషమసాలం దండితారాతిజాలం

ప్రణతశిఖరిశత్రుం భవ్యపాథోధగాత్రమ్.

3౧

మ. దనుజధ్వంసతనోజమిత్ర సురనాశిత్రోత్తు యోగీంద్రస
న్మనిసంభావిత సప్తతాళతరునిర్దోకాస్త్ర విద్యేషిత
ర్జను నీలాంబుదగాత్రుఁ గల్మషగిరింద్రచ్చేదదంభోళి దు
ర్జనసంహారుఁ గృపాసముద్రుఁ డగుశ్రీరామప్రభుఁ గొల్చెదన్.

తా. రాక్షసుల నెడిచీకటికి నూర్చుడును, తాపసులచేతను చింతింపఁబడు
చుండువాఁడును, భక్తులయందలిపాపముల సమాహమునుకాంతినిపొందించువాఁడును,
దుష్టులకు దూరమం దుండువాఁడును, ఏడుచెట్లను విఱుగఁగొట్టినవాఁడును, శత్రు
సమాహమును శిక్షించినవాఁడును, నన్ముడయిన యింద్రుఁడుగలవాఁడును, చక్కని
మేఘమువంటి శరీరముగలవాఁడును అగురాముని స్మరించెదను.

శ్లో. హే గోపాలక హే దయాజలనిధే హే సద్గుణాంభోనిధే
హే దైత్యాంతక సే విభీషణదయాపారీణ హే భూపతే,
హే వైదేహసుతామనోబ్జవిహృతే సే కోటినూరాకృతే
హేనవ్యాంబుజసేత్ర పాలయ పరం జానామి న త్వం వినా. 3-౨

శా. ఓదైత్యాంతక యోదయాజలనిధీ ధ యోధారుణిపాల యో
వైదేహీపతి యోవిభీషణకృపాపారీణ గోపాలకా
యోదాసస్తత శంభుచాపదళనా ధ యోమనస్కధాకార యో
శ్రీదైతా నినుఁ దక్క నన్యులను నేఁ ధ జింతింపఁ బ్రోవంగదే.

తా. ఓ.గోపాలకా! ఓ.దయాసముద్రుడా! ఓ.సద్గుణసముద్రుడా! ఓ.రాక్షసాం
తకా! ఓ.విభీషణ విషయమునఁ బూర్ణమయిన దయగలవాడా! ఓ.భూనాథా! ఓ.శీత
మనఃపద్మమునందు విహారముగలవాడా! ఓ.కోటిమన్మథులవంటి యాకారముగల
వాడా! ఓ.వికసించినపద్మములవంటి నేత్రములుగలవాడా! నన్నుఁ బాలింపుము.
నిన్ను విడిచి యితరుల నెఱుంగను.

శ్లో. సాకేతే ప్రణవాఖ్యైర్త్నఖచితే సింహాసనే సంస్థితం
విశ్వామిత్ర సస్త్రిగాలవముఖై రాశీర్భి రంచజ్జలైః,
పూజ్యం పార్శ్వగ తాబ్జచారునయనా విద్యుచ్ఛలచ్ఛామరం
వందే కోమలసుస్థిత సనమిలారక్షావతీర్ణం హరిమ్

33

మ. తనప్రలోక బ్రణవాఖ్యపీఠిఁ జెలువొందఁక నవ్యవంకేరుహఁ
నన లిరవ్వంకలఁ జామరికవ్వయ మమందప్రాధి వీవక జటి

జను లాశీర్వచనంబు లియ్య ధరణీచక్రావనానక్తుఁడై
యనిశంబు దరహాసవక్తుఁడగురామాధీశు నేవించెదన్.

తా. ఆయాధ్యయంబు, ప్రణవమనుపేరుగలదై రత్నఖచితమయిన సింహాసనమునఁ గూర్చున్నవాఁడును, విశ్వామిత్రుఁడు- వస్తిస్థుఁడు- గాలవుఁడు మొదలయిన జటాభరులచేతను ఆశీర్వాదములచేఁ బూజ్యుఁడును, ప్రక్కలను నిలువఁబడినవారును, పద్మములవలెఁ జక్కనయినకన్నులుగలవారును (గుప్తీ)లయొక్క మెఱపులవలెఁ జంచలములయిన చామరములు గలవాఁడును, కోమలమయిన మంచుబిలువగవుతోడి మొగముగలవాఁడును, భూమిని రక్షించుట కవతరించినవాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును ఆగురాముని మొక్కెదను.

శ్లో. నిత్యం నిర్జితపంకసంభవమహానేత్రశ్రియం రాఘవం
రామం పార్వణచంద్రచాయనదనం దిక్పాలకై స్సేవితమ్,
కర్పూరాగరుచందనార్ద్రహృదయు మందారమాలాంచితం
విద్యుత్ప్వంజనిభాంబరావృతతనం రామం భజే శ్యామలమ్. ౩౪

చ. విమలనవాంబుజాతదళవిస్తృతనేత్రు దీశశవందితుఁ
సుమహితపూర్ణచంద్రనిభఃసుందరవక్తు లసత్తటిల్లతా
సమవసనుఁ హృదార్ద్రసితవాసితచందనచంద్రకిర్దముఁ
రమణ సుపర్యభాజనుముఃరాజితధాముని రాము నెన్నెదన్.

తా. శాశ్వతుఁడును, పద్మములను బయంచినపెద్దకన్నుల శోభగలవాఁడును, రఘువంశమునఁ బుట్టినవాఁడును, పున్నమివాటి గెలఁచునవలెఁ జక్కనయిన ముగముగలవాఁడును, దిక్పాలకచేరను నేవింపఁబడువాఁడును, కర్పూరము- అగరుచందనములచేఁ దడిసినహృదయము గలవాఁడును, కల్పవృక్షముల పుష్పమాలచే నొప్పచుండువాఁడును, మెఱపులగుంపుతో సమానమయినవక్త్రముచే నావరింపఁబడిన శరీరముగలవాఁడును, నల్లనివాఁడును, ఆగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. శ్రీరామః కుశికాత్మజస్య వచనేనాకృప్య బాణాసనం
మారీచం చ సుబాహుకిం శరయుఁగ్నై వాహవే లీలయా,
క్రామక్ సుందరకాకపక్షగుచిరస్సౌమిత్రితా సంయుతః
పాయాన్నః కమలాసన స్సకగుణః కాలాంబుదశ్యామలః. ౩౫

మ. కడఁక గాధితన్మూలవాక్యమున నాశీర్వాంతకోదండుఁడై
వడి మారీచసుబాహులం దగడి భవంబందు రంజుల్లరి

మృదు కాలాంబుదగాత్రఁ డంబుజనిభాస్వయం దుజ్జ్వలత్కాకవ
శ్మిదు సౌమిత్రియుతుండురాఘవుడుకాశకుల్ సుండునన్ బ్రోవుతన్.

తా. విశ్వామిత్రుని మాటచేతను ధనుస్సు నెక్కు పెట్టి యుద్ధమునంగు రెండే
బాణములచేతను మారీచుని, సుబాహుని, ఆక్రమించినవాఁడును, చక్కనిజానపాలచే
సాగ సైనవాఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడినవాఁడును, పద్మమువంటి ముఖముగల
వాఁడును, దయతోఁ గూడినవాఁడును, వన్నకాలమేఘమువలె నల్లనివాఁడును అగు
శ్రీరాముఁడు మమ్ములను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. ఆనందరూపం వరదం ప్రసన్నం
సింహేక్షణం సేవకపారిజాతమ్,
నీలోత్పలాంగం భువనైకమిత్రం
రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

3౬

మ. శ్రితమందారము నూత్నరత్నవిలసత్సింహాసనాసీను భా
సితనీలోత్పలమేఘవన్దుఁ గరుణాసింధున్ ప్రసన్నాననున్
నతపక్షున్ భువనైకమిత్రు నిరతానందస్వరూపున్ సురా
ర్చితు శ్రీరామధరాధివాసు మది నే నీ సేవితు నిష్టాప్తికిన్.

తా. ఆనందమే స్వరూపముగాఁ గలవాఁడును, వరములనిచ్చువాఁడును, ప్రస
న్నుఁడును, సింహముగూఁపులవంటి చుఁపులుగలవాఁడును, సేవచేయువారికిఁ గల్ప
వృక్షమును, నల్లఁగలవవంటి కరీరముగలవాఁడును, లోకములను ముట్టుమిత్రుఁడును,
రమింపఁజేయువాఁడును, అగురాఘవరామచంద్రుని నేనిం చెదను.

శ్లో. యుద్ధే వసన్నవృణ దద్భుతబాణవర్షైః
రామః ప్రహారసమయో రజనీచరాణామ్,
రక్షానుకూలసమయాయ విభీషణాయ
లంకాధిపత్య మదిశ ద్రఘరామచంద్రః.

37

చ. అసురకదంబజన్యమున నద్భుతవిద్యఁ గలంబవృష్టై బెం
పెసఁగఁగ నించి రాక్షసుల నెల్లను గూలిచి రక్షణార్థం జే
వెన శరణాగతుం డగువిభీషణు లంకకు రాజుఁ జేసి ని
ల్వెసఁగిన రామచంద్రునకు నీ పేళికలాగ్రణి కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. రాముఁడు యుద్ధమునం గన్నవాఁడై కొట్టునప్పుడు రాక్షసులకు, అశ్వ
ర్యకిరమయిన బాణవన్నములచేతను, హానికలిగించెను. రఘువంశీయుండైన రామ

చంద్రుడు రక్షించుట కనుకూలమయిన సమయముగల విభీషణునికొఱకు లంకాప్రభుత్వము నిచ్చెను.

శ్లో. వేదాంతగాసం స్వకృతైకదానం

హతాభిమానం త్రిదశప్రధానమ్.

గజేంద్రయానం విగతావసానం

శ్రీరామచంద్రం సతతం నమామి.

3౮

చ. ప్రకటగజాధిమాధునకు † భవ్యనకుఁ సకలాగమాంతభ

ర్తకుఁ బరిమాణసీనునకు † దాసఘరీఁనకుఁ సురాగ్రనే

తకు నభిమానహారికిఁ బతంగకులాంబుధ్వికైరవాధినా

యకునకు రామభూభుజన † కాజితసూజన కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. వేదాంతములచేతనైన గానముగలవాఁడును, తనచే జేయఁబడిన ముఖ్య గానములు గలవాఁడును, హరి-నేను, అను-ఆభిమానములేనివాఁడును, దేవతలలో ముఖ్యుఁడను, మిదగఁజమువంటి సచకగలవాఁడును, భువలేనివాఁడును, అగు శ్రీరామ చంద్రుని సదా మ్రొక్కుచుండును.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రం ధృతచాపసాయకం

సీహృత్పలాభం నలినాయతేక్షణమ్,

సామిన్రిణా సేవితపాదపంకజం

సీతాసమేతం శరణం భజేఽనిశమ్.

3౯

ఉ. శ్రీరఘురామచంద్ర సరఃసీగుహపత్రవిశాలనేత్రు సీ

తాగమణీసమేతు జలఃప్రవిభాసితనిలగాత్ర శృం

గారవిభూషు దివ్యశరఃకాంక్షకదీప్తకరాబ్జ నూర్తిశ్చ

చారుముఖిపతిప్రణతఃసత్పదపద్మ సహశ్రయ్యుగచెదన్.

తా. ధనుర్బాణములను ధరించినవాఁడును, నల్లఁగులువవంటి కాంతి గల వాఁడును, పద్మములవలె విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁడును, లక్ష్మణునిచేతను సేవింపఁబడు పాదపద్మములు గల వాఁడును, సీతాసమేతుఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని ఎల్లప్పుడును శరణముగా సేవించెదను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర కరుణాకర దీనబంధో

సీతాసమేత భరతాగ్రజ రాఘవేశ,

పాపార్తిభంజన భయాతురదీనబంధో

పాపాంబుధౌ పతిత ముగ్ధర మా మనాథమ్.

౪౦

చ. హరి రఘురామచంద్ర భరతాగ్రజ సత్కరణాపయోనిధీ
 ధరణితనూభవాసహితః ధార్మిక పాతకిదీనబాంధవా
 దురితమహాంధకారహరత్రోయజబాంధవ రాఘవేశ్వరా
 తరణికులావతంస దురితాబ్ధినిమగ్నుని నన్నః బ్రోవవే.

తా. దయాకు స్థానమయినవాడవును, సేనులకు బంధువవును, సీతతోఁ గూడిన
 వాడవును, భరతున కన్నవును, రఘువంశపురాజులకుఁ బ్రభువవును, పాపముల
 వలనఁ గలుగు బాధలను గొట్టువాడవును, భగూతురులయిన నీనులకు బంధుడ
 వును, అగు నో శ్రీరామచంద్రా! పాపముల ముఱో బడియున్నవాడను, దిక్కులేని
 వాడను అగునన్నును ఉద్ధరింపుము.

శ్లో. ఇదం శరీరం శ్లేధసంధి జర్జరం
 పతత్యవశ్యం పరిణామపేశలమ్,
 కిమూషధం వృచ్ఛసి మూఢ దుర్జితే
 నిరామయం రామకథామృతం పిబ

౪౧

చ. కడు శతసంధిజర్జరితః గాత్ర మనిత్యము నాయు వల్పు మె
 య్యెడఁ బడిపోవునో తెలియఁ దెందుకు దివ్యమహాషధంబు లే
 ర్పడియె నిరామయం బయినఁ రామకథామృత మెల్లకాలముఁ
 జెడక విమూఢతం బడకఁ శీఘ్రమశ్రీలుచు నుండు చిత్తమా!

తా. ఓమూఢుడా! ఓరిగుర్బుధి! ఈ శరీరము విడిపోయినసంధులుగలది,
 గనుక నే శిథిలమయినది పరిణామమునందు మృగువయినగితప్పక పడిపోవును. కావున
 దీనికొక కేమిమందు నడిగెదవు? నిరామయముగు రామకథయనెడి యమృతమును
 తాగుము.

శ్లో. దశముఖగజసింహం దైత్యగర్వాశిరంహం
 కదనభయదహస్తం తారకబ్రహ్మశస్త్రమ్,
 మణిఖచితకిరీటం మంజులాలాపవాటం
 దశరథకులచంద్రం రామచంద్రం భజేహమ్.

౪౨

చ. దశరథవంశసాగరసుధాకగు దానవగర్వభంజనుఁ
 దశముఖగజసింహమును ఁ తారకబ్రహ్మ మరీచద్రభీతిమఁ
 శశినరసీజమిశ్రవిలసన్లగి సేమకిరీటు మంజుభా
 పి శరధితల్పు దాశరథిఁ శ్రీరఘురాము సచూశ్రయించెదన్.

తా. రావణుఁ డనెడియేనుఁగునకు సింహమును, తైత్తిలగర్వమువిషయమున మిక్కిలి వేగముగలవాఁడును, యుద్ధములయందు భయమును గలిగించుచున్నము గలవాఁడును, తారకబ్రహ్మ మనికొనియాడఁబడినవాఁడును, మణులచే ఖచితమయిన కిరీటుముగలవాఁడును, మృగువమున చూటలకుఁ గోటయు, దశరథుని కులమున కాహ్లాదము గలిగించినవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుని నేను నేమి చెదను.

శ్లో. లంకావిరామం రణరంగభీనుం

రాజీవనేత్రం రఘువంశమిన్ద్రమ్,

కారుణ్యమూర్తిం కరుణాప్రపూర్తిం

శ్రీరామచంద్రం శరణం ప్రపద్యే.

౪౩

మ. అరవిందాయతపత్రనేత్ర రఘువంశాంభోధిపూర్ణేదు సం

గరరంగోష్ఠ్యలభీము భీమవినుతుఁ ♦ గారుణ్యసప్తూర్తి భా

సురలంకాప్రవిరాము రామధరణీశుఁ సర్వసర్వసహః

వరపుష్పీహృదయాంబుజాతతిరణీ ♦ వాంఛించి నేమి చెదన్.

తా. లంకను విరమింపఁజేసినవాఁడును, అనఁగా నశింపఁజేసినవాఁడును యుద్ధ, రంగములందు భయంకరుఁడును, పద్మములవంటి కన్నులగలవాఁడును, రఘువంశము ననుమిత్రుడును, దయాస్వరూపుఁడును, కరుణయొక్కపూర్తిగలవాఁడును, అనఁగా, దయతో నిండినవాఁడును, అగు రామచంద్రుని శరణుపొందెదను.

శ్లో. రామచంద్ర మనిశం హృదయస్థం

రామ మిందువదనం ప్రవిభాసమ్,

భావయామి నిగమాంతనివాసం

భారతీపతినుతం భవనఁద్యమ్.

౪౪

ఉ. శారదపూర్ణచంద్రవిలసద్యదనుఁ రవికోటిభాసితుఁ

సారసగర్భసన్నతుఁ బ్రశస్తచరిత్రుని నాగమాంతసం

చారు ధరాధరాధిపతిఁసన్నమితాంఘ్రిని మామకీనహృ

త్సారససంస్థితుఁ వరదు ♦ దాశరథి శరణంబు వేడెదన్.

తా. నా హృదయమునం గుండువాఁడును, రమింపఁజేయువాఁడును, చంద్రునివంటి మొగముగలవాఁడును, మిగులఁ బ్రకాశించువాఁడును, ఉపనిషత్తులయం గుండువాఁడును, బ్రహ్మచే గొనియాడఁబడువాఁడును, శివునికి నమస్కరింపఁదగు వాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని ఎల్లప్పుడును భావనఁజేసికొనుచుందును.

శ్లో. కామారోరామచంద్రః కమలమృగుపదా శోభయన్ముమిభాగం
మాతృశ్చానందకారీ మరకతనికరాకార ఇదీవరాక్షః,
ఉత్పల్లెః సన్నివిప్తః పితృ రమరవరైః స్థూమమానోపకారో
నానాలుకారభూషస్సురతు మమసదా మాయయా రామ ఈశః.

మ. జనకాంకసితుఁ డై సురాళినుతుఁ డై | సర్వేశుఁ డై మాయి యై
జనయిత్రిపరితోషకృత్తరకతః | చ్ఛాయాంగుఁ డై పద్మలో
చనుఁ డై కంజమృగుత్వపాదవిలసత్ | భాగఁ డై భవ్యయా
వనపూర్వుం డగురాఘవుం డెపుడుమః | తస్మింతంబునకభాసిలున్.

తా. పద్మములవలె మృగువులయిన పాదములచేతను భూభాగమును శో
భింపఁజేసినవాఁడును, తల్లి కానందమును గలిగించినవాఁడును, మరకతముల కుప్ప
వంటి యాకారముగలవాఁడును, కలువలవంటి కన్దులుగలవాఁడును, తండ్రితోడ
పైని కూర్చున్నవాఁడును, దేవతాశ్రేణులచేతను కొని రూఁడఁబడుచున్న ఉపకార
ములు గలవాఁడును, అనేకములయిన నగలచేత నలంకరింపఁబడినవాఁడును, మాయ
చేతను రాముఁ డయినవాఁడును, ప్రభువును, కుమారావధగలవాఁడును అగు శ్రీ
రామచంద్రుఁడు నా కెప్పుడును ప్రత్యక్షమగుచుండునుగాక.

శ్లో. సన్నద్ధః కవచీ ఖడ్గీ చాపబాణధరో యువా,
గచ్ఛన్తమాగ్రతో నిత్యం రామః పాతు సలక్షణః. ర౬

చ. నిరతము త్రోవ నేగుతఱి | నెయ్యముతోడ మదగ్రచారి వై
కర మనురక్తి నుద్ధతను | గౌశల మొప్పు సలక్ష్యుండ వై
శరము శరాసనంబుఁ గవచంబును ఖడ్గముఁ దాల్చి కావవే
తరణికులాబ్ధిసోమ వరః | తారకనామ శ్రితావనాచ్యుతా !

తా. యుద్ధసన్నద్ధుఁడును, కవచముగలవాఁడును, ఖడ్గముగలవాఁడును, ధను
ర్బాణములను ధరించువాఁడును, యువావధగలవాఁడును, లక్ష్యునితోఁ గూడిన
వాఁడును అగు రాముఁడు ప్రతిదినమును నామందర సమీపముననువాఁడై నన్ను
రక్షించుఁగాక.

శ్లో. సుగ్రీవమిత్రం పరమం పవిత్రం సీతాకళత్రం నవహేమనూత్రమ్,
కారుణ్యపాత్రం శతపత్రనేత్రం శ్రీరామచంద్రం శిరసా నమామి.

చ. పరమపవిత్రుఁ దామరసః | పత్రవిభాసితనేత్రు ధారుణీ
వరతనయాకళత్రుని విభాకరసః | భవమిత్రు నవ్యక

ద్భురకటిసూత్రునిఁ భువనఁమోహనగాత్రుఁ బరిత్రిపత్తుసు
స్థిరకిరణాసముద్ర మునిఁసేవితు శ్రీరఘురాముఁ గొల్చెదన్. ౪౭

తా. సుగ్రీవునకు మిత్రుఁడును, పరమఁడును, కలితఁడును, సీత భార్య
గాఁగలవాఁడును, క్రొత్తయగు బంగారుసూత్రముగలవాఁడును, దయకుఁ బాత్ర
మయినవాఁడును, పద్మములవంటి కిన్నులుగలవాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని
శిరస్సుచేతిను మ్రొక్కుచుండును.

శ్లో. శ్రీరాఘవేతి రమణేతి రఘూర్షహేతి

రామేతి రావణహరేతి రమాధవేతి,

సాకేతనాథ సుముగ్ధేతి చ సునతేతి

వాణీ సదా వదతు రామ హరే హరేతి.

౪౮

చ. హరిహరి రామరామ పరమాత్మ రఘూర్షహ దివ్యవిగ్రహః
శరనిధికస్యకారమణః శౌరి యయోధ్యపురాధినాయకా
వరద దశాననారి శ్రితఃపత్నీల హఘవ సునతా ప్రభా
కిరళతకోటితేజ సుముఖా యనుచున్ రసనా! స్మరింపుచూ.

తా. శ్రీరాఘవా! అనియు, రమణా! అనియు, రఘూర్షహ! అనియు,
రామా! అనియు, రావణాని సంహరించినవాఁడా! అనియు, లక్ష్మీనాయకా!
అనియు, అయోధ్యప్రభూ! అనియు ముంజీ ముగముగలవాఁడా! అనియు, మంచి
వ్రతములుగలవాఁడా! అనియు, రామా! హరి! హరా! అనియు, సదా నావాక్కు
పలుకుచుండును గాకి.

శ్లో. జయతు జయతు రామో జానకీవల్లభః

జయతు జయతు రామ శ్శన్తమాహర్నితాం ఘ్రిః,

జయతు జయతు వాణీనాథనాథః పరాత్మా

జయతు జయతు రామోనాథనాథః కృపాభుః.

౪౯

చ. జయ జయ రామచంద్ర గుణసాంద్ర ధరాతనయాధినాయకా
జయ జయ హనుధన్త పురిశాసనవందితపాదపంకజా
జయ జయ రాఘవేంద్ర జలజాసననాథ చరాచరాత్మకా
జయ జయ సత్కృపాధరణః శాశ్వతి దీనజనావనాయకా.

తా. సీతావల్లభఁ జయినయీరాముఁడు సర్వధా జయించుఁగాకి. శివునిచేఁ
బూజింపఁబడు పాదములుగల రాముఁడు జయించుఁగాకి. బ్రహ్మకు నాథుఁడును,

పరమాత్మస్వరూపుఁడును, అగురాముఁడు జయించునుగాక. అనాఁగులకు నాఁగుఁడును, దయాళుఁడును, అసురాముఁడు జయించుఁగాక.

శ్లో. వరం నయాచే రఘునాథ యుష్మత్పాదాబ్జభక్తిస్సతతం మమూస్తు,
ఇదంప్రియంనాథ వరంప్రయచ్ఛ పునఃపున స్వామిదమేవ యాచే.

ఉ. శ్రీ రఘునాథ మీవదనుఁసేవయు భక్తి నిరంతరంబు నా
కారయ నిష్ట మైనవర ఁ మంతియె చాలును మాటిమూటికిఁ
గోరెద నీవరంబు నినుఁగూరిచి యన్యవరంబు లెవ్వియుం
గోరను నాయభీష్ట మొనఁగూర్పఁగదే కరుణించి మక్కువన్.

తా. ఓరఘునాయకా! నేను వరమును యాచింపను. ఎల్లప్పుడును నాకు మీ పాదపద్మములయందు భక్తి యుండునుగాక. నాథా! నా కిష్టమయిన యీవరము నిమ్ము. మాటిమాటికిని నిమ్ము నే నిదే యాచించెదను.

శ్లో. అంభోధిరోమాదరణాయమా నేనాథస్యదృష్ట్యావయ నేరఘూణమ్,
మృదున్మణైస్తత్క్షణమాశశంకే మందాకినీమంగళసూత్రభంగమ్.

మ. ఘనరోషప్రకటప్రతాపయుతుఁడై ఁ కంఠోయిఁ గెంజాయఁ బెం
ప నదీనాథునిఁ గాంచినప్పుడు సుపరివృత్తేణి శంకించె నీ
ఘనుచే భంగమునొందు నిశ్చయము గంఠానీమసూత్రంబు నేఁ
డనుచుం దద్విధవిక్రమంబు గలరాఁమీంధీశుఁ బ్రార్థించెదన్. ౧౭౧

తా. సముద్రునిమందలి కోపమువలన నెల్లఁబాటేని, రఘువంశ నాథుఁ డగు రాముని కన్నులు చూచి యపుడే “సముద్రుని భార్యయగు మన మందాకినీనిదిమం గళసూత్రము తెగిపోవును” అని దేవత లందఱిచేతను ఊహింపఁబడినది.

శ్లో. అంభోధి స్తయబంధనేన జగదానందేన భూపుత్రికా
స్వాతాబ్జాంబుజబాంధవేన నతరతాయ త్తచిత్తేనచ,
కర్ణాలంబితకుండలేన దివిస్త్రాణోద్యమేనాశ్రిత
శ్రేయఃకల్పసగేన మే మతి రియం రామేణ సంవర్ధతామ్. ౧౭౨

మ. శ్రితకల్పదుమ మైనతార్తిహరుఁడై ఁ సీతాహృదంభోజరం
జితపంకేరుహమిశ్రుఁడై దివిజరాఁజిత్రాణుఁడై వాహిని
పతిరాడ్చందనశౌర్యుఁడై త్రిభువనఁప్రహ్లాదుఁడై కుండలాం
చితుఁడౌరాముఁడుమాకోసంగుఁగరుణాఁ శ్రేయంబమేయంబుగన్

తా. సముద్రుని గర్వమును గట్టినవాడును, లోకముల నానందింపజేయు
వాడును, భూమి కూతురైన సీతయొక్క హృదయమునెడి పద్యమునకు సూర్యు
డును, తనకు నమ్రలయినవారిని రక్షించుటయందు ఉద్యుక్తమయిన మనస్సుగల
వాడును, చెవులయందు వ్రేలాడుచున్న కుండలములు గలవాడును, దేవతలను ర
క్షించుటయందు వ్యాపారముగలవాడును తన్నాశ్రయించినవారికి మేలు గలిగించు
విషయమునఁ గల్పవృక్ష మయినవాడును, అగు శ్రీరామునిచేతను నా యీ బుద్ధి
వృద్ధిని పొందింపఁబడుఁగాక.

శ్లో. ఆదా రామజనిః కుహారగమనం యజ్ఞప్రతీపాలనం
శాపా దుద్ధరణం ధనుర్విదళనం సీతాంగనోద్వాహనమ్,
లంకాయా దహనం సముద్రతరణం సౌమిత్రిసమ్మోహనం
రక్షస్సంహరణం స్వభాజ్యగమనం చైతద్ధి రామాయణమ్. ౧౩

మ. మొదట రామసముద్యవంబు సవనంబు గాచుటల్ మానిప
త్నదయం బ్రోచుట చాపభంగము ధరిత్రీపున్ద్రీయుద్వాహము
బిదపఁ లంకదహించుటల్ జలనిధిఁ వేదాఁబుటల్ భ్రాతృమూ
ర్ఖశాస్త్రాదిమృతుల్ ధరావహనమే రామాయణంబైతగున్.

తా. మొదటను శ్రీరాముని జన్మము, కుహారులగు రామలక్ష్మణులు విశ్వా
మిత్రునివెంట వెళ్ళుట, ఆచూకీయల్లమును గాపాడుట, అహల్యను శాపమునుండి
యుద్ధరించుట, శివునివిగ్లా విణుచుట, సీతాదేవిని వివాహమాడుట, ఆంజనేయుఁడు
లంకాపట్టణమును గాల్చుట, రాముఁడు వానరులతోఁగూడి సముద్రమును దాటుట,
యుద్ధములో లక్ష్మణుఁడు మూర్ఖసోవుట, రావణాని రాక్షసులను జంపుట, తమ
రాజ్యమయిన-అయోధ్యను మరలివచ్చుట, అనునీయే కదా! రామాయణము.

శ్లో. జహ్లానా క్రితురక్షణం మునిపతే స్థానో ర్ధనుర్భంజనం
వై దేహీగ్రహణం పితృశ్చ వచనా ఘోరాటపీగాహనమ్,
కోదండగ్రహణం ఖరాదిమధనం సూర్యమృగచ్ఛేదనం
బద్ధాభిక్రమణం దశాస్యనిధనం చైతద్ధి రామాయణమ్. ౧౪

మ. ధర జన్మించి సవంబుఁ గాచి శిలఁ గాంతం జేసి విల్ ద్రుంచి భూ
వరపున్ద్రీ గొని తండ్రి పంప నటవీవాసంబు గావించి విల్
శరముఁగొల్చి ఖరాదులన్ దునిమి వే సారంగము గూల్చివా
ర్ధి రహిన్ గట్టి దశాస్యుఁ డ్రుంచినదియే శ్రీరామచారిత్రమాన్

తా. మొదటను రాముని జననము, మనీశ్వరుడయిన విశ్వామిత్రుని యజ్ఞమును సంరక్షించుట, ఈశ్వరుని ధనుస్సును విలుచుట, జనకరాజు కూతురయిన సీతను వివాహముగట, తండ్రియగు దశరథుని చూటవలన భయంకరమయిన దండకారణ్యమునందుఁ బ్రవేశించుట, ఇంద్రుఁ డగస్త్యునివార్తమున నిచ్చిన ధనుస్సును పరిగ్రహించుట, ఖరుఁడు మొదలగు రాక్షసులను చంపుట, మాయలేడిని చంపుట, సముద్రమును కట్టి దాఁటుట, రావణుని చంపుట-యనునిదియే కదా! రామాయణము.

శ్లో. పూర్వం రామతపోవనానుగమనం హత్వా మృగం కాంచనం
వై దేహీహరణం జటాయుమరణం సుగ్రీవసంభాషణమ్,
వాలే ర్నిగ్రహణం సముద్రతరణం లంకాపురీదాహనం
పశ్చాద్ రావణఘాతం భకర్ణనిధనం చైతద్ధి రామాయణమ్. ౧౭౧

మ. మును రాముండువనిం జరించి హరిణంబుకొల్పించి భూమిమీద
గిసమార్గంబు జటాయుచావుఁ గని సుగ్రీవాపుఁ డై వాలిమ
ర్దనుఁ డై వారిధి దాటి లంకను వెనకఁ దగ్గంబుగావించి పో
ర నిశాటాధిపులక వధించినదియే ఁ రామాయణంబై తగున్.

తా. మొదటను శ్రీరాముండు తపోవనమునుగూర్చి పోవుట, బంగారులేడిని చంపుట, సీతను రావణుండు హరించుట, వానిచే జటాయువు మృతినొందుట, సుగ్రీవునితో మాటలాడుట, వాలినిచంపుట, సముద్రమును దాటుట, లంకాపట్టణమును కాల్చుట, తరువాతను రావణఘాతం భకర్ణులనుచంపుట అనునిదియే కదా! రామాయణము.

శ్లో. శాంతం శారదచంద్రకోటిసదృశం చంద్రాభిరామాననం
చంద్రార్కాగ్నివికాసికుండలధరం చంద్రావతంసస్తుతిమ్,
వీణాపుస్తకసాక్షుపూత్రవిలసద్వ్యాఖ్యానముద్రాకరం
దేవేశం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్ ౧౭౨

మ. శరదజ్వాలిసహస్రకోటిసదృశుఁ ఁ జంద్రాభిరామాననుఁ
హరసంస్తుత్యు సరోజబాంధవశశాంకాగ్నిప్రభాకుండలుక
వరదుక గోళవిపంచికాక్షవిలసద్వ్యాఖ్యానముద్రాకరక
భరతాద్యావృతు శాంతు మేఘనిభు సంభావితు రామప్రభున్.

తా. శాంతుండును, కోటి శరత్కాలచంద్రులతో సమానుండును, చంద్రుని వలెనే మనోహరమయిన మొగముగలవాఁడును, ఎండ- సూర్యాగ్నులవలెఁ బ్రకాశించు కుండలములను ధరించువాఁడును, చంద్రుండు శిరోభూషణముగాఁగల శివునిచే స్తుతింపఁబడువాఁడును, వీణా-పుస్తక జపమాలలతోను, ప్రకాశించు వ్యాఖ్యానము

ద్రతోను గూడినచేతులుగలవాఁడును, దేవతలకుఁ బ్రభువును, భరతుఁడు మొదలగు వారితోఁగూడినవాఁడును, నల్లనివాఁడును, అగుశ్రీరాముని జేవించుచుండును.

శ్లో. కృష్ణం భీమధనుః కఠోరనినదం బ్రహ్మాదినంవిస్తయం

భాస్వద్వాజగతే రమార్గ మనిశం శంభో శ్శిరఃకంపనమ్,

దిగ్దంతిస్థలనం కులాద్రిచలనం సప్తార్హవోస్తలనం

• వై దేహీమదనం మదాంధదమనం త్రైలోక్యసమ్మోహనమ్. ౧౭౨

మ. హరచాపధ్వని కబ్జబాదులును జోధ్యం బంది రంభోనిధుల్

మొరసెన్సీత ముదంబునొందెజగముల్ మోహంబుఁజెందెధరా

ధరముల్ దిక్కగులుం జలించెను మదాంధప్రాతముల్ గూలెభా

స్కరవాజుల్ గతి దప్పె శంభుఁడు శిరఃకంపంబుఁ జేసెన్ వెనన్.

తా. శివునిధుఁడును, ఆకష్టంపఁబడినస్త్ర భయంకరమయినధ్వనిని గలిగించినది, బ్రహ్మగులకు మిక్కిలి యాశ్చర్యమును గలిగించినది. సూర్యునిరథముగుఱ్ఱములను దారితప్పించినది. పలుమాఱు శివునిశిరస్సును కంపింపఁజేసినది. దిగ్గజములను ఒరగఁ జేసినది. సప్తకులపర్వతములను చలంపఁజేసినది. సప్తసముద్రములనుక్షోభింపఁజేసినది. సీతను మదింపఁజేసినది. గర్వముచేతను కన్నులు కౌననివారిని అణచివైచినది. మూఁడులోకములను మోహింపఁజేసినది.

శ్లో. కంజాతపత్రాయతలోచనాయ

కర్ణావతంసోజ్జ్వలకుండలాయ,

కారుణ్యపాత్రాయ సువంశజాయ

నమోఽస్తు రామాయ సలత్కణాయ.

౧౭౩

ఉ. శ్రీరమణీయసూర్యకులసింధుసుధాంశుసమానమూర్తికిన్

సారసపత్రనేత్రునకుఁ | సన్నణికుండలభాసమానశృం

గారకపోలయుగ్మనకుఁ | గారుణికాగ్రణి కాశ్చిత్రార్తిసం

హారికి లత్కణాన్వితున | కారఘ్నరామున కేను మ్రొక్కదన్.

తా. తామరతీకులవలె విశాలములయిన కన్నులు గలవాఁడును, చెవుల కలంకారములయి ప్రకాశించు కుండలములుగలవాఁడును, దయకుఁ బాత్రమయిన వాఁడును, మంచినంశమునంబుఁ బుట్టినవాఁడును, లక్ష్మణునితోఁగూడియుండువాఁడును అగుశ్రీరామునికొఱకు నమస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. విద్యున్నిభాంభోదనువిగ్రహాయ

విద్యాధరై స్సంస్తుతసద్గుణాయ,

వీరావతారాయ విరోధహంత్రే

నమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

౧౯

మ ఘనవిద్యుత్ప్రవిభాసితాంగునకు విఖ్యాతోగ్రవీరావతా
రునకు శ్రీరఘురామచంద్రునకు నిఘ్నాతారికి సిగ్గదే
వనికాయస్తుతసద్గణాకరునకు భక్తామరానోకహం
బునకు శ్రీవతికి సలక్షణునకు మోదంబున మొక్కెదన్.

తా. మెఱపుతో సమానముగఁ బ్రకాశించునదియు, మేఘమువలె నల్లనిదియు
నగుమంచితరము గలవాఁడును, విద్యాగరులచేతను లెస్సగాఁ గొనియాడఁబడు
మంచుణములు గలవాఁడును, వీరావతారి మెత్తినవాఁడును, విరోధులను చంపిన
వాఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడి యుండువాఁడును అగుశ్రీరామునికొఱకు నను
స్కార మగుఁగాక.

శ్లో. సంసక్తదివ్యాయథకాంగుకాయ

సముగ్రగర్వాపహరాయుధాయ,

సుగ్రీవమిత్రాయ సురారిహంత్రే

నమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

౨౦

మ పరదివ్యత్రుశరాసనోజ్వలనకుఁ భారాశిమర్వారదు
స్తరగర్వాపహదీప్తకాండునకుఁ దైత్యధ్వంసికిఁ వాలిసో
దరసన్నితనకుఁ సలక్షణునకుఁ దాసార్థినిస్తారికిఁ
హరికిఁ శ్రీరఘురామచంద్రునకు నే నశ్రాంతము మొక్కెదన్.

తా. దివ్యబాణములతోఁ గూడియున్న ధనుస్సుగలవాఁడును, సముద్రుని
గర్వము నపహరించిన బాణముగలవాఁడును, సుగ్రీవునికి స్నేహితుఁడును, దేవతలకు
విరోధులయిన రాక్షసులను చంపినవాఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడి యుండువాఁ
డును అగు శ్రీరామునికొఱకు ననుస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. పీతాంబరాలంకృతమధ్యకాయ పితామహేంద్రామరవందితాయ,
పిత్రేస్వధక్తస్యజనస్యచాత్రే నమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

మ. అరవిందాసనశైలనిర్దళనముఖ్యాదిత్యపూజ్యాంఘ్రిపం
కరుహద్వంద్వనకుఁ సలక్షణునకుఁ భక్తార్థరక్త గాంచరాం
బరసందీప్తకటిప్రదేశునకు రామస్వామికి నేవరో
త్కరమాతాపితృసన్నిభాత్మనకు సద్భక్తివెనక మొక్కెదన్.

తా. పచ్చని వస్త్రముచేత నలంకరింపఁబడిన నడుముగలవాఁడును, బ్రహ్మ-
ఇంద్రుఁడు మొదలగు దేవతలచేతను స్తోత్రముచేయఁబడినవాఁడును, తనయందు భక్తి
గల జనమునకుఁ దండ్రయు, తల్లియు నగువాఁడును, లక్ష్మ్యునితోఁ గూడి యుండు
వాఁడును అగు రామునికొఱకు నమస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. నమోనమస్తేఽఖిలపూజితాయ నమోనమశ్చంద్రనిభాననాయ,
నమోనమస్తే రఘువంశజాయ నమోస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

చ. సకలజగజ్జనార్చితలఁసత్పదపద్మనకుఁ బయోహహః
ప్రకులసముద్రచంద్రనకుఁ బంకజనేత్రనకుఁ ధరాధివా
యకునకు లక్ష్యణాన్వితున పాశ్వతిరస్కృతపక్షవైరికిఁ
బ్రకటయశోవిశాలునకు పరామన కేను నమస్కరించెనన్. ౬౨

తా. ఎల్లవారిచేతను వందనము చేయఁబడువాఁడ వగు నీకొఱకు నమస్కా-
రము. చందమామతో సమానముయిన మొగముగలవాఁడవగు నీకొఱకు నమస్కా-
రము రఘువంశమునందుఁ బుట్టినవాఁడవగు నీకొఱకు నమస్కారము. లక్ష్మ్యునితోఁ
గూడినవాఁడవగు నోరామా! నీకొఱకు నమస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. ఇహూని పంచరత్నాని త్రిసంధ్యాయః పఠేన్నరః,
సర్వపాపవినిర్ముక్తస్స యాతి పరమాం గతిమ్. ౬౩

చ. అనుదినముఁ ద్రికాలములఁజూచి దత్తిధన్తిని బంచరత్నముల్
జనులు పఠించినన్ దురితఁజాలవిమోచనులై యిహంబునం
దనయము సౌఖ్యసంపదల పంది ముదంబును జెంది యంతమం
దన పమమోక్షముఁ గరతఁలామలకంబుగఁ గాంతు రెంతయున్.

తా. ఈ పంచరత్నములను మూడుసంధ్యలయందును ఏనరుఁడు పఠించునో
అతఁడు సర్వపాపములచేతను విడువఁబడినవాఁడై ఉత్తమగతిని పొందును.

శ్లో. శ్రీరామః కల్పవృక్షో మే విరామ స్సకలాపదామ్,
అభిరామ స్త్రిలోకానాం రామః క్షేమం కరోతు నః. ౬౪

చ. సరసిజమిత్రధాముఁడు నిశాచరభీముఁడు రాఘవుండు స
ద్వర్ధువనాభిరాముఁడు సుపర్వమహీరుహ మై మదీయడు
స్తరవిపదుత్కరంబును హితం బొనరించి నిరంతరంబు ను
స్థిరతర సౌఖ్యసంపదలు పక్షేమ మొనర్చి కృతార్థుఁ జేయుతన్.

తా. శ్రీరాముఁడు నాకుఁ గల్పవృక్షము. నాయాపదల నన్నింటిని విరమింపఁ
జేయువాఁడు. మూడు లోకములను సంతోషింపఁ జేయువాఁడు. అట్టి రాముఁడు
మాకు క్షేమమును గలిగించునుగాక.

శ్లో. హృదయ! సదయచిత్తం చిత్తనాథం గుణానా
ముదధి మురుగుణాభ్యం నిమ్నగాలంకృతాంఘ్రిమ్,
జనకపతితనూజాస్వాంతకాంతోత్పలస్య
స్ఫురణకిరణచంద్రం రామచంద్రం భజన్య. ౬౧

ఉ. త్వారమణీసుతాహృదయః కైరవకైరవమిత్ర భవ్యబృం
దారకవాహినీజనననవ్యవదాంబుజః జిత్తనాథుగం
భీరగుణామృతోదధి నమేయగుణాకగు భక్తవత్సలుః
శ్రీరఘరామభూభుజ భజింతు నిరంతర మిష్టసిద్ధికిన్.

తా. ఓ. నామనసా! దయతోఁ గూడిన మనస్సుగలవాఁడును, చిత్తమునకు
నాగుఁడును, గుణములకు సముద్రుఁడును, గొప్పగుణములచే నొప్పవాఁడును, గంగా
నదిచేతను అలంకరింపఁబడిన పాదముగలవాఁడును, జనకరాజు కూతురయిన సీత
యొక్క హృదయను నెడి చిక్కని కలువకుఁ బ్రకాశించు కిరణములుగల చంద్రుని
వంటివాఁడును అగు రామచంద్రుని భజింపుము.

శ్లో. వదతు వదతు వాణీ రామరామేతి నిత్యం
భజతు భజతు చిత్తం రామపాదారవిందమ్,
నమతు నమతు దేహం సంతతం రామచంద్రం
స భవతు మమ పాపం జన్మజన్మాంతరేషు. ౬౨

చ. సతతము రామరామ యని శి సంస్కరియింపుచు నుండుఁగాక స
తతమును రామపాదనలిఁ నద్వయముఁ భజియించుఁగాక స
మృతి రఘురామచింతనము శి మాన కొనర్చునుగాక మద్వచః
ప్రతతి యి టైన జన్మకృతపాపసనూజము నన్నుఁ బొందునే.

తా. నావా క్కెల్లకాలమును రామరామా! అని పలుకుచుండుఁగాక. నా
చిత్త మెప్పుడును రామని పాదపద్మములను భజించుచుండుఁగాక. నాదేహము సదా
రామచంద్రుని గుఱించి మ్రొక్కుచుండునుగాక. నాకు జన్మజన్మాంతరములయందును
పాపము లేకుండునుగాక.

శ్లో. చాపబాణధర స్సీతాకామదః కాంతిమా స్మరః,
సీతాలక్ష్మణసంయుక్తః పాతు మాం రాఘవేశ్వరః. ౬౩

మ. జనకాపత్యమనోరథప్రదుఁడు భాగ్యవంతులైన ద్విగ్రహుం
డసఘం డ స్త్రీశరాసనాంచితమహాహస్తుండు సౌమిత్రిభూ

తనయశోభితపార్శ్వభాగుఁడు సమస్తక్షోణిపారాధ్యప
ద్వనజద్వంద్వఁడు రామభూధవుఁడు నిత్యంబుననుంబ్రోవుతన్.

తా. ధనుర్బాణములను ధరించినవాఁడును, సీతకారికల నిచ్చినవాఁడును, కాంతి గలవాఁడును, మనుష్యకారము గలవాఁడును, సీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడి యుండువాఁడును, రాఘవేశ్వరుఁడును అగురాముఁడు నన్ను రక్షించుగాక.

శ్లో. ప్రాతః స్తరామి రఘునాథముఖారవిందం
మందస్మితం మధురభాషి విశాలఫాలమ్,
కర్ణావలంబితకుండలగండభాగం
కర్ణాంతదీర్ఘనయనం నయనాభిరామమ్.

౬౮

ఉ. సుందరమందహాసపరిశోభిత మై మధురోక్తియుక్త మై
కుండననన్తఃకీఘటితకుండలమండిత మై విశాలతా
ర్థేందునిభాళికం బయి రహిం దతనేత్రయుగాభిరామ మై
యందము గుల్కురామువదనాబ్జము కల్యమునన్ స్మరించెదన్.

తా. చిలునగవు గలదియు, తీయఁగా మాట లాడునదియు, వెడల్పయిన నుగురుగలదియు, చెవులయందు వ్రేలుచు-డిఁగుచుండెడి కుండలములు గల గండస్థలములు గలదియు, చెవులవలకును వ్యాపించిన పెద్దకన్నులు గలదియును, కన్నులకిష్టమయినదియును అగు రాముని ముఖపద్మమును ప్రాతఃకాలమున స్మరించుచుందును.

శ్లో. ప్రాత ర్భజామి రఘునాథకరారవిందం
రక్షోగణాయ భయదం వరదం నిజేభ్యః,
యద్రాజసంగది విభిద్యమహేశచాపం
సీతాకరగ్రహణమంగళ మాప సద్యః.

౬౯

చ. జనకసభాస్థలి భవునిచాపము ఖండన మాచరించి యీ
జనకసుతాకరగ్రహణసౌఖ్యము తక్షణ మొందినట్టిస
జ్జనవరదంబు దైత్యగణసాధ్యసదం బగురామచంద్రపా
వనసుకరారవిందమును భక్తి భజింతు నహర్గుఱుంబునన్.

తా. ఏది జనకరాజసభయందు శివునిన ధనుస్సును విడిచి వెంటనే సీత యొక్క పాణిగ్రహణ మనెడి మంగళమును పొందినచో, ఏది రాక్షస గణమునకు భయమును గలిగించినచో, ఏది తనవారికి వరముల నిచ్చినదియో, అట్టి రాముని హస్తపద్మమును ప్రాతఃకాలమునంగు నేమించుచుందును.

శ్లో. ప్రాతర్నమామి రఘునాథపదారవిందం
పద్మాంకుశాదిశుభరేఖశుభావహం చ,
యోగీంద్రమానసచుధుస్తతసేవ్యమానం
శాపాపహం సపది గౌతమధర్మపత్న్యః.

౭౦

మ. అరవిందాంకుశేశంఖముఖ్యశుభరేఖాలంకృతంబున్ మనో
హరమున్ యోగిమనోమధుస్తతనిషేవ్యం బై యహ్యాసతీ
దురితాంతోపలయాపశాపఫలనిర్ధూతప్రభావప్రభా
కర మారామపదాంబుజస్వయనుషఃకాలంబునన్ మ్రొక్కెదన్.

తా. పద్మము-అంకుశము మొదలగున శుభప్రదములయిన రేఖలుగలదిగ్గు
శుభములను గలిగించుచుండునదియు, యోగీంద్రుల మనస్సులనెడి తుమ్మెదలచేతను
నేమింపఁబడునదియు, గౌతముని భార్యయగు-అహల్యయొక్క శాపమును వెంటనే
తొలగించినదియునగు రాముని పాదపద్మమును ప్రార్థన మ్రొక్కెదను.

శ్లో. ప్రాతర్వదామి వచసా రఘునాథనామ
వాగ్దోషహారి సకలం కలుషం నిహంతృ,
యత్ప్రాతర్వతీ స్వపతినా సహ భోక్తుకామా
ప్రీత్యా సహస్రహరినామసమం జజాప.

౭౧

మ. దురితస్తోమవినాశ మై ప్రబలవాగ్దోషాపహం బై రమే
శ్వరసాహస్రసమాఖ్యతుల్య మగునేఃసంజ్ఞా జపించున్ మహే
శ్వరి మోదంబున భర్తయు క్తముగఁ గాంతుల్ గల్గియూరాఘవే
శ్వగునామంబు వచితరుఁ గల్యమున నే సద్భక్తియుక్తుడనై.

తా. వాచాగోషములను హరించునదియు, ఎల్లపాపముల నిర్మూలించునదియు
నగు నేనామమును తనభర్తయును శివునితోఁగూడఁ బ్రార్థి, యనుభవింపఁ గోరిక
గలదియై ప్రతిచేతను పేరువిష్ణునామములతో సమానముగ జపము చేయుచుండునో
అట్టి రామునినామమును వాక్కుచేఁ బ్రార్థన పఱుగును.

శ్లో. ప్రాత శ్మయే శ్రుతినుతాం రఘునాథమూర్తిం
నీలాంబుదోత్పలసి తేతరరత్నసీలామ్,
అముక్తమాక్తికవిశేషవిభాషణాఢ్యాం
ధ్యేయాం సమస్తమునిభి ర్నిజధృత్యముఖ్యైః.

౭౨

ఉ. నీలమణీపయోధరవిఃనీలము తాపసముఖ్యసేవ్య మై
పాలితభృత్యవార ముఁ | భవ్యస్మృతిస్తుత మై సుమాక్తికా
బాలవిభూషణాభ్య మగుఁజానకివల్లభుమూర్తిఁ బ్రత్యుషః
కాలమునందు నాశ్రయతఁ | గాంచఁ దలంచెద నిష్టసిద్ధికిన్.

తా. వేదములచే గొనియాడఁబడునదియు, నల్లని మేఘమువలెను, కలువవలెను, ఇంద్రనీలమణివలెను నల్లనైనదియు, కూర్పఁగఁగిన మాక్తిక విశేషములుగల నగలతో నొప్పునదియు, సకలములచేతను రసముఖ్యస్మృతులచేతను ధ్యానింపఁ దగినదియు నగు రామునిమూర్తిని ప్రార్థన ఆశ్రయించెదను.

శ్లో. యశ్శ్లోకపంచక మిదం నియతః పరేతి
నిత్యం ప్రభాతసమగో పుగుషః ప్రబుధః,
శ్రీరామకింకరజనేషు స ఏవ ముఖ్యో
భూత్వా ప్రయాతి హరిలోక మనన్యలభ్యమ్.

23

మ. అనిశం భేదగుఁడైన నీయందుపఁద్యంబుల్ ప్రభాతంబునం
దున మేల్కొంచి పఠించెనేని యతఁడెంతోపుణ్యుఁడై రామపా
వనపాదాశ్రితుఁడై యనన్యజనలభ్యం బై మహానంద మై
ఘనతేజోమయ మై చెలంగుచుఁగిలోకప్రాప్తి కన్ఘం డగున్.

తా. ఏపుగుఁడు ప్రతిరోజునను స్రాత కాలమున మేలుకొన్న వాఁడై, గుచ్చియు యీగ్రుగు శ్లోకములను పఠించుచుండునో, అతఁడే శ్రీరాముని భక్తులయందు ముదిటివాఁడై యితరులకు గౌరకని విష్ణులోకమును పొందును.

శ్లో. కిం మంత్రైర్బహుభిశ్చ దుష్కరఫలై రాయానదై స్తద్విదాం
కించిల్లోపవిధానమాత్రివిశ్నలై స్సంసారమఘావహైః,
ఏక స్సన్నప సర్వమంత్రఫలనో దోషోష్ఠత స్సర్వథా
'శ్రీరామ శ్మరణం మమే'తి పరమో మంత్రోఽయ మష్టాక్షరః 2౪
శా. అహంబుగ సర్వమాత్రిఫలదం | బై మోక్షదం బైనయీ
“శ్రీరామ శ్మరణం మమే”తి యనఁగాఁ | జెల్వైనయష్టాక్షరిం
గౌరంగఁగాఁ దగు మంత్రలోపమునఁ గోర్కుల్ హీన మై దుష్కర
ప్రారంభంబు లసాధ్య మై ప్రబలమంద్రాంతప్రవిస్తారసం
నారార్యైపహ మైన మంత్రతతికాంతీక్షల్ సేయఁగా నేటికిన్.

తా. గొర్కుగము లయిన ఫలములు గలవియు, వాని నెఱింగినవారి కాఁగా
నము నిచ్చునవియు, కొంచెము లోపము గలిగినంతమాత్రమున విఫలము లగునవియు,

సంసారదుఃఖమును గలిగించునవియు నగు పెక్కుమంత్రములచే నేమి ప్రయోజనము? ఒకటియే యయి యుండినప్పటికిని సర్వమంత్రములును ఇచ్చుఫలముల నిచ్చు నదియు, సర్వవిధములచేతను దోషము లేనిదియు, అగు “క్రీరామశ్శరణం మమ” అను గొప్ప మంత్రము, ఎనిమిది దక్షరములుగలది కలగుగదా.

శ్లో. రామభద్రాశ్రయస్సాక్షాద్రామభద్రో న సుశయః,

తత్ర కోదండతూణీరా వత్ర దండకమండలూ.

౭౫

ఉ. శ్రీరఘురామసత్పదకుశేశయయగ్గము నాశ్రయించువాఁ
డారఘురామచంద్రసముఁ డై చెలువొందును సందియంబు లే
దారఘువీరుఁ డెప్పుడు శరణాసనబాణధరుం డితండు సా
ధారణీతిఁ బాణిధృతదండకమండలుఁ డై ప్రవర్తియిన్.

తా. రామభద్రు నాశ్రయించినవాఁడు సాక్షిస్తుగా రామభద్రుఁడే అగును. సందేహము లేదు. అక్కడ భనుస్సు-అమృలపొగులు ఉన్నవి. ఇక్కడ దండకము-కమండలువు ఉన్నవి.

శ్లో. రఘునాథపదారవిందయోస్తే భ్రమరీభూత మఘాంధకారసూర్య,
అపరాధశతాలయంకతా మామనుగృన్థాసిహిమంగైః కటాక్షైః.

మ. నలినాస్తానవయసింధుచంద్ర ధరణీనాథా రఘుగ్రామణీ
కలుషధ్వాంతవతంగ రామ తమవత్కంజాతసారంగమై
కలికాలం బపరాధకోలులకు నికంకం బాలయం బైనన
న్నెలమిన్ భద్రము లొకటాక్షములతోవీ ఖించు టింకెన్నఁడో.

తా. పాపముల నెడి చిమ్మచీకటికి మూర్ఖుఁడ వగునోరగు నాథా రామా ! నీపాదపద్మములయంగఁ గు స్మృదవలె నున్నవాఁడను, వందలకొలది-అపరాధములకు స్థానమును, అరునన్న మంగళప్రదిములయిన నీకటాక్షములచే నీకలిలో అనుగ్రహించుచున్నావుగదా !

శ్లో. రామరామ తవ నామ జపంతే పామరా అపి తరంతిభవాభిమ్,
అంగసంగిభవదంగుళిముద్రః కిం విచిత్ర ముతరత్కపి రభిమ్.

ఉ. పామరు లైనఁగాని తమపావననామజపం బొనర్చిన
ప్రేమ భవాంబురాశిని దరింతురు తావక మంగుళీయకం
బామికఁ జేతఁ బూనినమహాత్మ్యమునక బ్రకటోర్ధిమాలికా
భీమపయోధిఁ గ్రోతి యతివేగ తరించుట చిత్ర మెట్లుగున్?

తా. రామా రామా! నీనామమును జపించువారు పామరులయినను సంసార సముద్రమును తరించుచున్నారు. శరీరమునకుఁ దగిలియున్న నీయుంగరముగలవాఁడగు శ్రోత (హనుమంతుఁడు) సముద్రమును దాటె నన్న నిం దేమివింత యున్నది?

శ్లో. శ్రీరామరామామృతమంత్ర బీజం సంజీవనం చేస్తనసి ప్రతిష్ఠమ్,
హాలాహాలంవాప్త శయానలంవామృతోద్భుఖంవావితథీకరోతి. ౭౮

తా. శ్రీరామాక్షరమంత్రనిర్మలసుధాశీకాత్ముఁడైనట్టియా
ధీరాగ్రేసరచక్రవర్తిని సముద్ధిస్తృగకల్పాగ్నిను
ర్వారోద గ్రహాలాహలం బమితసంరవ్యగ్రాసి యై సాధ్వసా
కారం బై తగుమృత్యుకృత్యములు నేకాలంబున జెందునే.

తా. శ్రీరామనామామృతమంత్రబీజము, సంజీవింపఁజేయునది. అది మన స్ఫుల్కఁ బ్రతిష్ఠంపఁబడియుండినపక్షమున, హాలాహలమును గాని, ప్రళయాగ్నిని గాని, మృత్యుముఖమును గాని వ్యర్థముగాఁ జేయుచుండును.

శ్లో. హా కృష్ణాచ్యుత హా కృపాలయ హరే హా పాండవారాం సఖే
క్వాసి క్వాసి సుయోధరాద్యపకృతాం హా రక్ష మాం ప్రాపదీమ్,
ఇత్యుక్తోఽక్షయవస్త్ర రక్షితతనూం యోఽరక్ష దాపగతా
మార్తత్రాణపరాయణ స్స భగవాన్నారాయణో మే గతిః. ౭౯

తా. కౌరవనాథుఁడగుపదఃకన్యకవస్త్రము లూడ్చుచుండ నో
కారుణికాగ్రగణ్య రిపుఃపుస్తక పాండవపక్ష యార్త నై
యారడిఁ బొందునన్నుఁ గృపా నారయు మంచనఁ దత్తణంబునం
దారసి ప్రోచినట్టిహరి నీ యార్తశరణ్యుఁడు మాకు దిక్కుగున్.

తా. “హా! కృష్ణ! అచ్యుతా! హా! కృపాలయా! హరీ! హా! పాండవ మిత్రుఁడా! ఎక్కడ నున్నా వెక్కడనున్నావు? గుర్యోధనాదులచే నివమానింపఁ బడుచున్నదానను, హా! నన్నును రక్షింపుము.—ద్రౌపదిని”, అని పలుకఁబడినవాఁడై అక్షయమయిన వస్త్రములచేతను రక్షింపఁబడిన శరీరముగలదానిని, అపదను పొందినదానిని ద్రౌపది నెవఁడు రక్షించెనో అర్జునుని రక్షించుటయు దాసత్వంబును, భగవంతుఁడును అగు-ఆనారాయణుఁడే నాకు దిక్కు.

శ్లో. ఇందీవరదశశ్యామ మిందుకోటినిభాననమ్,
కందర్పకోటిలావణ్యం వందేఽహం రఘునందనమ్. ౮౦

చ. అమలసుధాకరాయుతసహస్రనిభాస్యనకుఁ హృతారికిఁ
గమలసమాననేత్రనకుఁ నీ గాంచనచేలవిభాసిమూర్తికిఁ

సుమశరకోటికోటినిభిః సుందరమూర్తికి భవ్యకోర్తికి
శమదమవర్తికి సుగుణశాలికి రామున కేను మౌక్త్యదన్.

తా. నల్లఁగలువఁజేసులవలె నల్లనివాఁడును, కోటిచంద్రులతో సమానమయినముఖముగలవాఁడును, కోటిమన్మథులశరీర నైగనిగ్యముగలవాఁడును, అగురఘునందనుని రాముని నేను మ్రొక్కచున్నాను.

శ్లో. కింయోగశాస్త్రైః కిమశేషవిద్యయా కింయాగగంగాదివిశేషతీర్థైః,
కింబ్రహ్మచర్యాశ్రమసంచరేణ భక్తిర్నచేత్తే రఘువంశకీర్తయే.

మ. వరగంగాదివిశేషతీర్థములనేవల నేయఁగా నేల సు
స్థిరయోగంబులు సర్వవిద్యలు మఱాదిప్రక్రియాయుక్తదు
ష్కరశాస్త్రంబులు నాలుగాశ్రమములుం గాంఁగింపఁగా నేలభా
స్కరవంశుండగు రామచంద్రవిభునిఁ నన్భక్తిఁ గీర్తించినన్ ౮౧

తా. ఓరఘువంశసంభవా! రామా! నీకీర్తియందు భక్తి లేకపోయిన పక్షమున, యోగశాస్త్రములచే నేమిప్రయోజనము? విద్యలచే నేమిప్రయోజనము? యాగములచేతను, గంగా మొదలగు విశేషతీర్థములచేతను నేమిప్రయోజనము? బ్రహ్మచర్యాశ్రమసంచారముచేత నేమిప్రయోజనము?

శ్లో. హేరామధద్రాశ్రయహేకృపాలోహేభక్త్యోక్తేశరణ్యమూర్తే,
పునీహిమాం త్వచ్చరణారవిందం జగత్పవిత్రం శరణం మహాన్తు.

ఉ. ఓరఘురామధద్ర హరిః యోకరుణాంబుధి యోధరిత్రిపు
త్రీరమణాబ్జలోచన సుధీజనజాలశరణ్యమూర్తి యో
హరసగర్భచంద్రధరః సన్నత లోకపవిత్ర మైనమీ
చారుపదాబ్జము ల్గాలుతుఁ సమృత్తి నన్నఁ బవిత్రజేయవే. ౮౨

తా. ఓరామధద్రా! ఆశ్రమా! ఓవయాశుండా! ఓభక్తులకు ముఖ్యరక్షకమూర్తి! నన్ను బవిత్రునిగఁ జేయుము. లోకములను పవిత్రముగఁ జేయునీపాదపద్మములు నాకు శరణ మగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రే శ్రితయోగిచంద్రే
ప్రసన్నమూర్తౌ పరిదృశ్యమానే,
తాపత్రయం నాశ ముపైతి పుంసాం
మహాంధకాగం వినిహంతు సద్యః.

మ. స్థిరయోగీంద్రసమాశ్రితాంఘ్రి యగునాశ్రీరామచంద్రాకృతిఁ
బరికింపం దగునట్టిపూరుషులక్షఁ * దాపత్రయం బప్పుడే
పరిహార్యం బగు నేను నే ననెడిదుఁరావరాంధకారంబు ని
ర్హరణం బౌ నని సత్య మీజగతి నాఁరాముఁ బ్రశంసిం చెదన్.

తా. త న్నాశ్రయించినయోగుల కాహారమును గలిగించువాఁడును, ప్రసన్న
మయిన మూర్తిగలవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుఁడు కనుపడుచుండఁగాఁ బురుషు
లకుఁ కాధ్యాత్మికము, ఆధిభౌతికము, ఆధిదైవికము అనుతాపత్రయము నామమున
సాంగును. అట్టిరాముఁడు వెంటనే నామహ్వానాంధకారమును హరించునుగాక.

శ్లో. నీలాభ్రదేహ నిఖలేశ జగన్నివాస
రాజీవనేత్ర రమణీయగుణాభిరామ,
శ్రీరామ డైత్యకులమర్దన రామచంద్ర
త్వేత్వాదపద్మ మనిశం కలయామి చిత్తే.

౮౪

ఉ. నీలఘనాఘనాంగరమణీయ గుణాకర రామ సర్వభూ
కాలయ డైత్యవంశగహఁ నానల సంజడశాయతాక్ష భూ
పాలలబామ రాఘవ శుభప్రస సర్వవిభూ ధరాసుతా
లాలస నీపదాంబుజములన్ హృదయంబునఁ గాంచ నెంచెదన్.

తా. నీలమేఘమువంటి శరీరముగలవాఁడవును, సమస్తమునకును ప్రభువవును,
లోకముల కాధారమవును, పద్మములవంటి నేత్రముగలవాఁడవును, చక్కని గుణ
ములచే మనోహరుడవును, రాక్షసులమును మర్దించినవాఁడవును, అగురామా!
రామచంద్రా! నీపాదపద్మములు సదా చిత్తమునకు స్మరించుమంగును.

శ్లో. కువలయదళనీలః పీతవాసాః స్నితాస్య
వివిధరుచిరభూషాభూషితో దివ్యమూర్తిః,
దశరథకులవాఙ్మో జానకీప్రాణవాఙ్మో
నివసతు మమ చిత్తే సర్వదా రామచంద్రః.

౮౫

చ. కువలయపత్రనీలఘనఁకోమలవర్ణుఁడు దివ్యమూర్తి భూ
ధవుఁడు విసూత్నసన్నగివిఁతానవిభూషణభూషితుండు రా
ఘవకులవర్ధనుండు నవఁకాంచనచేలుఁడు భూమిపుత్రికా
ధవుఁడు దరస్థితాస్యఁడు ముదంబున వర్తిలు మన్మథునంబునన్.

తా. కలువతీరువలె నల్లనివాఁడును, పచ్చనివర్ణముగలవాఁడును, చిఱునగవు
తోడి మొగముగలవాఁడును, అనేకవిధములయిన చక్కనినగలచే నలంకరింపఁబడిన

వాఁడును, దివ్యమయిన మూర్తిగలవాఁడును, దశరథుని వంశమునకు నాఁగుఁడును, జానకీప్రాణములకుఁ బ్రభువును అగు శ్రీరామచంద్రుఁడు సర్వకాలములయందును నామనసులో నివసించుఁగాక.

శ్లో. సజలజలదనీలం సన్తునిస్తు త్యలీలం
సుగమనిగమమూలం యాతుధానాంతకాలమ్,
దశరథనృపబాలం సత్ప్రపాపూర్ణలోలం
భజతు భవనభేలం భక్తసంస్తు త్యశీలమ్.

౮౬

చ. సకమలమేఘనీలు మునిసన్నతశీలుఁ గృపాలవాలు నే
వకజనపాలు దేవరిపువర్గవిదాననహేతుకాలునిన్
బ్రకటసరోజజాండపరిపాలనభేలనశీలు నాజిభూ
పకవరపాలు సర్వస్మృతిఁ పాలికమూలుని రాముఁ గొల్పెదన్.

తా. నీటితో నిండిన మేఘమువలె పల్లనివాఁడును, సన్మనులచేఁ గొనియాడఁ దగినలీలగలవాఁడును, సుగమములయిన వేదముల కాదికారణమును, రాక్షసులకు మృత్యుకాలస్వరూపుఁడును, దశరథరాజుబాలుఁడును, మంచిదముతో నిండినవాఁడును, భక్తులయందాశగలవాఁడును, లోకములయందు నటించువాఁడును, భక్తులచే సన్నుతింపఁదగిన స్వభావముగలవాఁడును అగు రాముని నామనసు నేవించుఁగాక.

శ్లో. దశరథవరపుత్రం జానకీసత్కళత్రం
దశముఖహరదక్షం పద్మపత్రాయతాక్షమ్,
కరధృతశరచాపం చారుముక్తాకలాపం
రఘుకులజవరేణ్యం రామ మీడే శరణ్యమ్.

౮౭

చ. దశరథరాజపుత్రు వసుధాతనయాసుకళత్రు శాంతునిన్
దశముఖదైత్యజైత్రు నవతామరసాయనపత్రనేత్రునిన్
పశుపతిమిత్రుఁ జాపవరబాణకరుఁ రఘువంశదీపకుఁ
శశిముఖు మాక్తికాభరణుఁ సర్వగు రామునమాశ్రయించెదన్.

తా. దశరథుని పెద్దకొడుకును, జానకీయే మంచిభార్యగాఁగలవాఁడును, రావణుని సంహరించుటలో నేర్పుగలవాఁడును, తామరకేతులవలె విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁడును, చేతితో ధనుర్భాణములను ధరించినవాఁడును, చక్కనిముత్యాలనగలు గలవాఁడును, రఘువంశపురాజులలో శ్రేష్ఠుఁడును, రక్షితుఁడును అగు రాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. రామం వీరాసనస్థం విమలరవినిధం భాసమానస్వరూపం
శ్యామం సీతాసమేతం స్థితరుచిరముఖం కుండలోద్ధీప్తగండమ్,
శ్రీవత్సశ్రీనివాసం సురవిటపితలవ్యస్తసింహాసనస్థం
దివ్యాకల్పజ్వలాంగం దివిజపతినుతం ధ్యానయజ్ఞేన యజ్ఞే. ౮౮

మ. సురభూజాంతికసింహపీఠనిలయుక్తః | సూర్యప్రకాశుః ధరా
వరపుత్రీయుతు భాసమానతను శ్రీవత్సాంకు వీరాసన
స్థిత శక్రస్తుతు శ్రీనివాసు మణీరాజభ్రజతాకల్పు సుం
దరమందస్థితవక్త్ర నిలనిభు ధ్యానాధ్వర్యత జెండెదన్.

తా. వీరాసనమునం గున్నవాఁడును, నిగ్మలుఁ డయినసూర్యునితో సమానుఁ
డును, ప్రకాశించుచున్న స్వరూపముగలవాఁడును, నల్లనివాఁడును, సీతాసహితుఁ
డును, చిలునగవుచేతను చిక్కనైనమొగముకలవాఁడును, కుండలములచేఁ బ్రకా
శింపఁజేయఁబడినచెక్కులు గలవాఁడును, శ్రీవత్సమునకును—లక్ష్మికిని నివాసస్థాన
మును, కల్పవృక్షముక్రిందిను ఉంపఁబడిన సింహాసనమునం గున్నవాఁడును, దివ్యము
లయిన నగలచేఁ బ్రకాశించునవయవములుగలవాఁడును, దేవేంద్రునిచే స్తుతింపఁ
బడినవాఁడును, అగు రామని ధ్యాన మనెడి యజ్ఞముచేతను యజింపెదను.

శ్లో. శ్రీరామభద్రాశ్రితసద్గుణాణాం పాదారవిందంభజతానరాణామ్,
ఆగోగ్యమైశ్వర్యమనంతకీర్తిరంతేచ విష్ణోః పదమస్తి సత్యమ్.

ఉ. శ్రీరఘురామపాదసరస్వీజసూత్రాశ్రితసజ్జనాం ఘోషం
కేరుహసేనకాళికి సుశీర్తి విభూతి నిరామయంబు వి
స్తారతరాయువుక్ గలిగి | ధన్యత నొంది యనంతరంబునన్
సారసనేత్రుఁ డైనహరిఁసన్నిధి గల్గును సత్య మింతయున్. ౮౯

తా. శ్రీరామభద్రుని ఆశ్రయించినవారైన సద్గుణపులయొక్క పాదపద్మము
లను సేవించునరులకు, ఆగోగ్యము, ఐశ్వర్యము, అంతములేనికీర్తి, అంతమందు విష్ణు
నిపదము ఉన్నది. ఇది నిజము. (రామభక్తులభక్తులకే ఆగోగ్యాదులు గలుగుచుం
డఁగా నింక రామభక్తులసంగతి వేఱుగాఁ జెప్పవలయునా? అనుట)

శ్లో. రణహతదనుజేంద్రో రాజరాజాత్మచంద్ర
స్సమదరిపుమృగేంద్ర స్సన్తనోంభోధిచంద్రః,
లలితఘననరేంద్రో లక్ష్మణానందసాంగ్రో
మహితసుజనచంద్రో మైథిలీపాణచంద్రః.

ఉ. మానిహృదభిచంద్ర రణమిదితరాత్రి చరేంద్ర జానకీ
జాని నరేంద్ర చంద్ర రిపుబాలమృగేంద్రుని లక్ష్మణప్రమో
దానయు రాజరాజహృదయప్రవిభాసితచంద్ర భక్తనం
తానసురద్రుమంబు రఘునందను రాము సమాశ్రయించెదన్.

తా. యుద్ధములో రావణుని చంపినవాడును, రాజాధిరాజులమనస్సుల
కాహ్లాదమును గలిగించువాడును, మదింఁచినశత్రువులకు సింహమువంటివాడును,
సుజనుల మనస్సులనెడి సముద్రమునకుఁ జొరగఁడును, చక్కినివాడును, గొప్ప
వాడును, రాజును, లక్ష్మణుని గూనందముచేతను ఘనుఁడును, పూజ్యుడును, సుజ
నులను సంతోషింపఁజేయువాడును, సీతప్రాణముల నానందింపఁజేయువాడును
అగురాముడు నా కాశ్రయింపఁడువాడు.

శ్లో. నమః కోదండహస్తాయ సందీపితశరాయ చ,

దండితాఖిలదైత్యాయ రామాయాపన్నివారిణే.

౯౧

ఉ. మానితహస్తమందు ససమానశరాసముఁ బూని బాణసం
ధానముఁ జేసి దానవవిఠానము నెల్ల వధించినట్టి సీ
తానయనోత్పలాంచితసుధాకరదీప్తికి రామమూర్తికి
గీనిధి కార్తికేశరి కతినిర్మలభక్తి నమస్కరించెదన్.

తా. ధనుస్సుహస్తమునఁ గలవాడును, ప్రకాశింపఁజేయఁబడిన బాణములగల
వాడును, సర్వరాక్షసులను చంపించినవాడును, ఆపదలను నివారించువాడును
అగు శ్రీరామునకు నమస్కారము.

శ్లో. న జానక జానకీజానిం రామం తత్త్వమపి ప్రభుమ్,

ధిక్కుర్యా ద్యమదూతా యో సరస్వత్యత్త్వమీహతే.

౯౨

చ. ధరణిసతాధిరాధుఁ డగుదాశరథి రఘురాముఁ జిత్తమం
దెఱుంగక యున్న నయ్యనకుఁ లేశ్వరతత్త్వమునందుఁ గాంక్ష ను
స్థిరమతిఁ గల్గువారలు ప్రసిద్ధముగా యమదూతలక దిర
స్మరణముఁ జేతు రట్టిజగత్ప్రభు నెంచి భజింతు నిత్యమున్.

తా. జానకీ ధర్మగాఁగలవాడును, బ్రహ్మస్వరూపుఁడును, ప్రభువును అగు
శ్రీరామునెఱుంగనివాఁ డయినను, ఏనిరుఁ డాయిన తత్త్వమును తెలియఁగోరునో
లతఁడు యమదూతలను ధక్కిరించును. (రామస్థితినిరికి యమగుఁతలు రారు.)

శ్లో. రామో మే హృది నన్నిధిం రచయతాం రామం భజేదుష్కృతం
రామేణాపహృతిం సమో భగవతే రామాయ రామం ద్భుభమ్,

లక్షే శ్రీరఘునందనస్య సుకృతే ద్దాసోఽస్త్వహం సర్వదా
నిత్యం కోసలకన్యకాప్రియసుతే రామే మనో వర్తతామ్. ౯౩

ఉ. రాముఁడు నిల్చు హృత్ స్థలిని రాము నహర్నిశముక భజింతు శ్రీ
రామునిచే నఘం బణఁగు రామునికై నతు లే నొనర్తు శ్రీ
రామునివల్ల భద్ర మగు రామునకుఁ బరిచర్యఁ జేసెదన్
రామునియందు నామది నిరంతర మేమరకే ప్రవర్తిలున్.

తా. రాముఁడు నాహృదయమునందు సన్నిధిని జేయుఁగాక. (అనఁగా, నామనస్సులో నుండుఁగాక) నేను రాముని సేవించుచుండును. రాముని చేతను నా పాపము హరింపఁబడినది. ఇగవానుఁడయిన శ్రీరామునికొఱకు ననుస్కారము. రామునివలన శుభము నూహించుచున్నాను. నామనస్సెల్లప్పుడును పుణ్యాత్ముఁడును, కాశల్య ముద్దఁగొడుకునైన శ్రీరామునియందు నిత్యము ప్రవర్తించుచుండుఁగాక.

శ్లో. కోదండనిర్ముక్తశరాగ్రఖండనం ప్రచండశశ్వద్భుజదండహిండనమ్,
అఖండచండాంశుసమానచండనంభజామిరామంరణరంగమండనమ్.

చ. సమదభుజాబలాఘ్య లగుశత్రుల నై జధనుర్విముక్తభా
ణముల వధించి తీక్ష్ణకిరణప్రవిభాసితచండమూర్తియై
సమరధరాభిరాముఁ డయి సజ్జనబృందసువర్వభూజ మై
యమరినరామభూధవు నహర్నిశముక భజించుచుండెదన్. ౯౪

తా. ధనుస్సునుండి బయలుదేరినబాణముల-అగ్రములచేతను ఖండించువాఁడును, శత్రువులవిషయమున మిగులఁ దీక్ష్ణమును, శాశ్వతమును అగు బాహుదండము చేతను ప్రకౌశించువాఁడును, అఖండుఁ డయినసూర్యునితో సమానమయిన తెల్లనిముగలవాఁడును, యుద్ధరంగమున కలంకారమును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. సింహాసనస్థం మునిసిద్ధసేవ్యం రక్తోత్పలాలంకృతపాదపద్మమ్,
సీతాసమేతం శశిసూర్యనేత్రం రామంభజేరాఘవరామచంద్రమ్.

మ. రవిజై వాత్మక నేత్రుఁ డై మునిసువర్వశ్రేణిసంసేవ్యుఁ డై
నవరత్నోజ్జ్వలపిఠికోల్లసితుఁ డై సవ్యస్ఫుటాంభోజకై
రవసంపూజితపాదపద్మఁ డయి భూరామాసుతాయుక్తుఁ డై
భువనేశుం డగురామభూభుజ హృదంభోజంబునక గొల్చెదన్.

తా. సింహాసనమునందున్నవాఁడును, మునులచేతను, సిద్ధులచేతను సేవింపఁదగువాఁడును, ఎఱ్ఱఁగలువలచేత నలంకరింపఁబడిన పాదపద్మములు గలవాఁడును, సీతతోఁ

గూడియుండువాఁడును, చంద్రుఁడును సూర్యుఁడును నేత్రములుగాఁ గలవాఁడు అగు రాఘవరామచంద్రుని రాముని నేమిచెదను.

శ్లో. దయాపూపే భూపే రఘుకులకలాపే సుహృదయే

భుజాస్తూభే దంభేతరవిజయగుంభే విహరతామ్,

మహావీరే ధీరే దశరథకుమారే పరిసర

దృణారామే రామే దశముఖవిరామే మమ మనః. ౯౬

మ. సదయుం డై ధరణీసుం డై సుహృదుం డై | సర్వాత్ముం డై ధీరుం డై

మదమత్తారివిఖండచండభుజుం డై | మార్తండవంశాద్భిప్రా

గుదితాఙ్గుండయి యాజిసూనుండయి యాచ్యుం డై దశాస్యాద్విభి

ద్భిదురంబౌరఘురామునం దెపుడునా | వేశించు మత్స్యాంతమాన్.

తా. నామనస్సు, దయాస్వరూపుఁడును, భూమిని పాలించినవాఁడును, రఘువంశమున కలంకారమును, మంచిహృదయముగలవాఁడును, స్తోభములవంటి బాహువులుగలవాఁడును, దాంభికతలేని విజయముయొక్క గుంభనగలవాఁడును, మహావీరుఁడును, పండితుఁడును, లే స్తోర్యముగలవాఁడును, దశరథునికుమారుఁడును, అంతటను ప్రసరించుచున్న మంచిగుణముల కుద్యానవనమునవాఁడును, విజా సురుని చంపినవాఁడును అగు శ్రీరామునియందు విసరించుచుండును గాక.

శ్లో. గతేష్వనేకేషు భవేషు పాపస్రతేష్వపూణ్యేషు చ యోగతీర్థైః,

విత్తస్తస్త్వర్యాఘనృణాం కులేశే నజాయతే భక్తిరనంతమీడే ౯౭

మ. అలయోగవ్రతతీర్థయాత్రరహితం | బై కల్మషానక్తమై

యిల జన్మంబు లనేకముల్ జరిగె నే | నేకాలమున్ రాఘవున్

దలఁపన్ నేరకపోతి నిష్ఠయునఁ దద్దాసానుదాసుండ నై

కొలుతున్ శ్రీరఘురామచంద్రుని మదిం | గోర్కుల్ ఫలింపన్వెనన్.

తా. యోగాభ్యాసములచేతను, తీర్థత్రయాత్రలచేతను పూర్ణములు గాని వియ, పాపములయిన వ్రతములు గలవియు నగు పెక్కుజన్మములు గలించిన వగు చుండినఁ గాని, భయపడినగర్వపాపములును గలమమజాలకుఁ గులైనవమగు నేరాముని యందు భక్తి గలుగఁగో, అనంతఁడయిన అట్టిరాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. శ్రీరామభద్రాశ్రితయోగివర్యపాదాబ్జయుగ్లం సతతం భజేహమ్,

యచ్చక్షుషీధామఘనస్రవేశే తచ్చక్షుషీ పశ్యతి యస్యచేతః. ౯౮

ఉ. శ్రీరఘురాముపాదసరసీజము లెప్పుడు నాశ్రయించు న

త్పూరుషు లైనయోగిసన | పుంజపదంబులు గొల్చి యాశ్రితా

ధారుని దీప్తిధామము సదా పరికింపును రెట్టిచూపుచే
నారయుచుందు నాహృదయమందు నిరంతర మట్టిచూపునన్.

తా. ఎవరి నేత్రములు లేజస్సుచేతను సాంగ్రుడయిన రామునియందుఁ బ్రతే
శముగలవి యగునో, వారి నేత్రముల నెవనిమనస్సు చూచుచుండునో, అట్టి శ్రీరామ
భద్రున కాశ్రితులయిన యోగిశ్రేష్ఠులయొక్కపాదపద్మములజంటను నేను సదా
భజించెదను.

శ్లో. నగ్రస్త స్తమసా న చాహ్ని మలినో దర్శేన నో కర్మితో
నైవాస్తంగతవాక్ న చాంకితతను ర్నో పాక్షిక శ్రీరసి,
లోకాలోకన గేంగ్రలంఘనవిధౌ నో పంగుభావం గతో
నిగ్దోషో గుణసాగరాస్త్రఘపతే జ్ఞాతో యశశ్చంద్రమాః. ౯౯
మ. ఒకపక్షంబుననే ప్రకాశిలఁడు రాహుగ్రస్తుఁడుం గాఁడు ద
ర్శ కృశింపండు కళంకముగ ననఁ డెఱుఁగఁ రాణబగల్ దీప్తిపో
వకయుండు వరచక్రవాళ మెగురక బంగుండు గాఁ డస్తమిం
పకయుండు గుణవార్ధి రామభవశుంభతీర్తిచంద్రుం డగున్.

తా. గ్రహవంశప్రభువయిన శ్రీరామునియొక్కగుణముల నెడి సముద్రమునుండి
పుట్టినవాఁ డగు కీర్తిచంద్రుఁడు, రాహువుచేతను మ్రింగఁబడఁడు. పగటిపూట,
మాలిన్యమును పొందఁడు. అమావాస్యచేతను కృశింపఁజేయఁబడఁడు. అస్తమయమును
పొందువాఁడు గాఁడు. కళంకితమయిన కరీరుగలవాఁడు కాఁడు. ఒక పక్షము
నందే కలుగుశోభిగలవాఁడును గాఁడు. చక్రవాళిపర్యవములను, దాటువిషయమున
సొట్టినవమును పొందఁడు. ఏవిధమయిన దోషమును లేనివాఁడు. (సామాన్యము
ద్రుమునుండి పుట్టినచంద్రుఁడో—రాహుగ్రస్తుఁ డగుచుండును, నివామతినుండు,
దగ్ధకర్మితుఁడు, అస్తమయమును పొందువాఁడు, కళంకితశరీరుఁడు, ఏకపక్షశ్రీకుఁడు,
చక్రవాళిలంఘనపంగుఁడు, సహోషుఁడును అనుట.)

శ్లో. నాగానా మయుతం తురంగనియుతం సార్థం రథానాం శతం
పాదాతా శ్శతకోటి యుగ్ధదళితా నృత్యత్కబంధే రణే,
ఏవం శోటిసహస్ర సర్తనవిధౌ చంచచ్చలద్వంటికో
యానూర్ధ్వం పరమాత్మనో రఘుపతేః శోదండఘంటారవః. ౧౦౦
మ. అలరక వేయుగజంబులుగ దశసహస్రాశ్వంబులుగ స్వందనం
బులు నూ టేబదిసూతుకోట్లనుభటుల్ భూమిం బడక దట్టమై
నలి నక్తంచరకోటివేలు వరుసక బంధింప శ్రీరాముచే
విలుఘంటారవ మొప్పనట్లు మొరసెక విఖ్యాతియామార్ధమనన్.

తా. పదివేలు-ఏనుగులును, నియతసంఖ్యగల గుఱ్ఱములును, నూటయేబది రథములును, నూలుకోట్లు కాలిబంటును యుద్ధమునందు హతము కాఁగా, ఒక మొండె మాడును. ఈ పకారముగా కోటివేలు మొండెములు నాట్యమాడినప్పుడు ధనుస్సునందుఁ గట్టబడినగంట ఒక్కమాటు మ్రోఁగును. అంకాయుద్ధములో పరమాత్మస్వరూపుఁడైన రాముని ధనుస్సునకుఁ గట్టబడిన ఘంటచప్పుడు ఒక్క-అఱ జాము జరిగినది.

శ్లో. భజేహం సదా రామ మిందీవరాభం

భవారణ్యదావానలాభాభిధేయమ్,

భవానీహృదా భావితానందరూపం

భవాభావహేతుం భవానీప్రసన్నమ్.

౧౦౧

మ. కలుషారణ్యదవానలాహ్వయ నుమాః కాంతాత సంతభావితో

జ్వలసాక్షాత్కరు నుత్పలాభుని భవాభావాదిహేతుః విని

ర్తలు నానందమయః శ్రితాగ్నిహరు సంతానికృతభాషాః దినే

ఘంటవాగ్ధీందుని రామచంద్ర మదిఁ గోర్కల్పీర భావించెదన్.

తా. నల్లఁగలువవంటి కాంతిగలవాఁడును, సంసారమనెడి యరిణ్యమునకు వా వాగ్నితో సమానమయిన నామముగలవాఁడును, పార్వతిహృదయముచేతను భావించఁ గడు-అనందమే స్వరూపముగాఁ గలవాఁడును, సృష్టికిని నాశమునకును కారణమును, పార్వతికిఁ బ్రసన్నమయినవాఁడును అగురాముని నే నెప్పుడును భజించుచుందును.

శ్లో. నురానీకదుఃఖాఘనాశైకహేతుం

నరాకారదేహం నిరాకార మీడ్యమ్,

పరేశం పరానందరూపం వరేణ్యం

హరిం రామ మీశం భజే భారవాశమ్.

౧౦౨

మ. ధరణీభారనివారణః దివిజసంతానాగ్నిచ్ఛేదనుః

హరి మాయామనుజాకృతిః బహు బహానందస్వరూపుః బరా

త్పరు రూపాహ్వయశూన్యః గేవలపరంధాముః వరేణ్యః బరే

శ్వరునిః శ్రీరఘురామధన్రు మది సంతభావించి నేవించెదన్.

తా. దేవసమాహమయొక్క దుఃఖసమాహమను నశింపఁజేయుటకు ముఖ్య కారణమును, నరునియా కారమువంటియా కారముగలదేహము గలవాఁడును, అకారము లేనివాఁడును, స్తుతిచేయఁదగినవాఁడును, పరమేశ్వరుఁడును, పరమానంద స్వరూపుఁడును, శ్రేష్ఠుఁడును, విఘ్నస్వరూపుఁడును, ప్రభువును, భూభారమును నశింపఁజేసినవాఁడును అగురాముని భజించుచుందును.

శ్లో. ప్రపన్నాఖిలానందదోహప్రసన్నం
ప్రపన్నార్చినిశ్శేషనాశాభిధానమ్,
తపోయోగయోగీశభావాభిభావ్యం
కపిశాదిమిత్రం భజే రామచంద్రమ్.

౧౦౩

మ. సుజూర్తిఘ్నసమాహ్వయ్య మునిజనస్తోమార్చితౄ యోగిరా
ఙ్మృతహృద్భావితౄ సుప్రసన్న శ్రితవర్మశ్రేణికానందు సం
బుజమిత్రాత్ జముఖ్య వానరసఖౄః | భూపుత్రీకాధీశ్వరౄః
భజయింతుః నిరతంబు రాఘవపరబ్రహ్మంబు నిష్ఠాప్తికిన్.

తా. తనయందు బ్రహ్మిని చేసినవారి కందరికిని, ఆనందమును ఇచ్చువిష
మునఁ బ్రసన్నుఁడును, ప్రపన్ను లయినవారిపెడలను నిశ్శేషముగా నశింపఁజేయు
పేరుగలవాఁడును, తపోయోగముగల యోగీశ్వరులభావములయందు భావనచేయఁ
దగినవాఁడును, సుగ్రీవగులకు స్నేహితుఁడును, అగురామచంద్రుని నేమింతును.

శ్లో. స్ఫురద్రత్నకేయూరహారాభిరామం
ధరాభారభూతాసురాసీకదావమ్,
శరచ్చంద్రవక్త్రం లసత్పింగనేత్రం
దురాసాద్యపాదం భజే రామచంద్రమ్.

౧౦౪

మ. వనజాతాయుతనేత్రఁ జుర్రవిలసత్స్వక్తుః దురాసాద్యపా
దుని ధాత్రీతలభారిదైత్యగణనిహృతాగ్నిసాదృశ్యుఁ గాం
చనమాశిక్యకిరీటకంకణవిరాజిత్కుండలాలంకృతుః
ఘనవన్ధ్య రఘురామభూభుజనిఁ గాంక్షుంగొల్తు నశ్రాంతమున్.

తా. ప్రకాశిం దురత్నములుగల భుజకీర్తులచేతన, హారములచేతన మనోహ
రుఁడును, భూభారభూతులయినరాక్షసులను దవాగ్నివంటివాఁడును, శరత్కాల
చంద్రునివంటి మొగముగలవాఁడును, ప్రకాశించుపద్మములవంటి కన్నులుగలవాఁడు
ను, పొందుటకు శక్యముగానిపాదములు గలవాఁడును, అగురామచంద్రుని నేమింపెదను.

శ్లో. సురాధీశనీలాభ్రనీలాంగకాంతిం విరాధాదిరక్షోగణాసీకనాశమ్.

కిరీటాదిశోభంపురారాతిలాభంభజే రామచంద్రంరఘూనామధీశమ్,

చ. సురవరసిలరత్నపరిశోభితగాత్రు విరాధముఖ్యము

మృరదనుజాంధకారహృతిసారసమిత్రఁ బురారిసఖ్యుఁ గ
ర్పరమకుటాద్యలంకరణుః | బుష్కరరత్నకులాభిచంద్ర శ్రీ
కరు రఘురామధన్యుమదిఁ | గాంక్షు దీర భజంతు నిత్యమున్.

తా. ఇంద్రసీలములవంటి మేఘమువంటి నల్లనిశరీరకాంతి గలవాఁడును, విరాధుఁడు మొదలయిన రాక్షసుల సంఘములసమాహమమును నశింపఁజేసినవాఁడును, కిరీటాదులతోఁగలవాఁడును, ఈశ్వరునకు లాభిస్వరూపుఁడును, రఘువంశపురాజులకుఁ బ్రభువును అగు శ్రీరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. లనచ్చంద్రకోటిప్రకాశాదివీరేసమాసీనమంకేసమాధాయసీతామ్,
స్ఫురద్దేమవర్ణాంతటిత్పుంజభాసాంభజేరామచంద్రనివృత్తార్థిత్వద్వైమ్
మ. ఘనజాంబూనదవగ్త శోభితుని రాకాచంద్రకోటిప్రభా

ననసందీపితృ వామభాగధరణీబాతాసమాయుక్తు రా

ముని సీతోత్పలసీలసీరదలగఃస్తూర్తి నివృత్తార్థితం

ద్రుని గాకుల్ సకులాభిచంద్ర భజయింతితు నామనస్సిద్ధికిన్. ౧౦౬

తా. ప్రకాశించుచున్న కోటిచంద్రులవెలుగుగల ఆదిపీఠమునందు, పుటము వేసినబంగారమువంటి శరీరకాంతిగలదియు, మెఱపులసమాహమయొక్క కాంతి వంటికాంతిగలదియు నగునీతను తొడపై నుంచుకొని కూర్చున్నవాఁడును, నివర్తిం చినపక్షులు, ఆలగ్యము గలవాఁడును అగురామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. సదా భోగభాజాం సుదూరే వసంతం

సదా యోగభాజా మదూరే విభాన్తమ్,

చిదానందకందం సదా రాఘవేశం

విదేహాత్తజానందకందం ప్రపద్యే.

౧౦౭

మ. తతభోగానువిహారచిత్తులకుఁ బొందక దూరమై భక్తియు

యుతయోగీంద్రుల కెల్లఁ దా పగుచు వేద్యుండై చిదానందుండై

క్షితిపుత్రీహృదయప్రమోదకరుడై చిత్తాన్వంద్యశ్రీరామునిక

సతతంబు శరణంబు వేడెదను మోక్షశ్రీసమాకాంక్షి నై.

తా. ఎల్లప్పుడును భోగముల ననుభవించువారికి మిక్కిలి దూరమునం గుండు వాఁడును, ఎల్లప్పుడును యోగ మనఁగాఁ జెప్పవృత్తులను నిరోధించి పావ్యధీనమునం గుంచుకొన్నవారికి సమీపములోఁ బ్రకాశించువాఁడును, చిదానందులకుఁ గంద మును, జనకరాజుకూతుడైన సీతయొక్క ఆనందమునకు బీజమును, రఘువంశరాజు కుఁ బ్రభువును అగు శ్రీరామునిగూర్చి సదా ప్రపత్తిని చేయుచుండును.

శ్లో. మహాయోగచూయావిశేషానుయక్తోవిభాసీశలీలానరాకారవృత్తిః

త్వదానందలీలానీధాపూర్ణకర్ణా స్సదానందరూపాభవంతీహలోకే.

మ. లలితం వై సభవత్కథామృతము చాలం గ్రోలుచున్నట్టిని

శృలు లానందమనస్కు తాట కరయక చి సందేహమా భక్తవ

త్వల లీలామనుజాకృతిప్రకృతియోః సాయుక్త కాకుల్ స్థవం

శిలసద్వార్ధిశశాంక రామధరః శా దేవదేవోత్తమా. ౧౦౮

తా. ప్రభూ! రామా! నీవు గొప్పదియగు వెంకటాచలసంబంధములయిన విశేషములతోఁగూడుకొన్నవాడవు గనుక నే నీలచేత నైన మనుష్యాకారముచేతను ప్రవర్తించినవాడ వగుచు బ్రకాశించుచున్నావు. ఆనందికరములయిన నీసీలలను గుఱించినకథలచేతను నిండింపబడిన చెవులుగలవారు—అనఁగా సదా నీకథలు వినువారు, ఎల్లప్పుడును, ఈలోకమునందు, ఆనందస్వరూపు లగుచుండును.

శ్లో. యస్య ప్రాణనివారణావనకృతే స్యాతాం నిదానే విధిః

రైంద్రేర్వాక్షవతేః కృపాజలనిధేః కోపప్రసాదా ముదే,

భూయా ద్వాసవసీలసన్నిభతను ర్వాహుంకసీదద్వహు

స్సోఽయం దుష్టనిశాటపాటనపటశ్శ్రీరాఘవో వ స్సదా. ౧౦౯

మ. పతిప్రాణావనశిక్షపేతు వయి కోపధ్వంసినసంబంధగ

ర్వితకాకాసురునందుఁ గ్రోధి యయి యర్థింపఁ బ్రసాదాత్మఁ డై

శతమన్యూపలవన్మఁ డై సదయుఁ డై త్తావున్దికాయుక్తుఁ డై

హతదుష్టాసురుఁ డైనరాఘవుఁడు న న్నశాంతిమౌల్నివుతన్.

తా. దయాశయుఁడయిన యేప్రభువు మొక్క కోపము, అనుగ్రహము, వాలిమొక్కయు, కాకాసురునియొక్కయు, ప్రాణములను హరించుటకొఱకును, రక్షించుకొఱకును కారణముగ నయినచో, అంగప్రభువు, ఇంద్రసీలముతో సమాన మయినగీరముగలవాఁడు— ఎవరుతోడైనను కూర్చున్నచోతాభామగలవాఁడు, గుప్తు లయిన రాక్షసులను సంపుటించును సమస్తాఁడు, ద్రిఃపువంశోద్భవుఁడు, శ్రీరాముఁడు సదా మీకు సంతోషముకొఱ కగుఁగాక.

శ్లో. దుష్టో వా కలుషాత్క కోఽపి పిశునో దుర్మార్గసంచారవాః

మాతృఘ్నోపి పితృఘ్నవర్తనిరత స్సన్తోనినిదాపరః,

యోఽదఃశ్రుత్యమృతం హితం మధురసం వక్తాచశ్రీతా లిఖన్

స ప్రాప్నోతి నిరంతరై హికసుఖం నిర్వాణసౌఖ్యం తతః. ౧౧౦

మ కలుషాత్తుండును మాతృతాతహుఁడు దుష్కర్ముండును మానివ

ర్మ్యుల నిందించునతండు దుష్టుఁడు మహాఃక్రోధాంధుఁడైన న దినేబ్

కులుకర్ణామృతమున్ లిఖింప శ్రుతులన్ శ్రోల్ బలింపఁ మహిన్

గలకాలంబు సుఖంబులం గని మహానందంబు నొందున్ దుదన్.

తా. గుప్తుఁడయినప్పటికిని, కలుషమయిన చిత్తముగలవాఁడయినప్పటికిని, కొండెములు చెప్పి కొంపలు కాల్చువాఁడయినప్పటికిని, దేహమార్గములయందు

సంచరించువాఁ డయినప్పటికిని, తల్లిని చంపినవాఁ డయినప్పటికిని, తండ్రిని చంపు వారిమాగ్ధమునం దాసక్తుఁ డయినప్పటికిని, పండితులను మునీశ్వరులను నిందించుట యం దాసక్తుఁ డయినప్పటికిని, ఎవఁడు తియ్యనిరుచిగలదియు, మేలుచేయునదియు అగునీ శ్రీరామకర్ణామృతమును పఠించునో, వినునో, వ్రాయునో అతఁడు, ఎడతెరపి లేనియిహలోకసుఖములను పొందుటయేకాక, దేహంతమున మోక్షసుఖమును గూడఁ బొందుచున్నాఁడు.

మూలీనీ, రఘుకులవరనాథో జానకీప్రాణనాథః

పితృవచనవిధాతా కీశరాజ్యప్రదాతా,

నిశిచరపతి నాశః ప్రాప్తరాజ్యప్రవేశో

విహితభువనరక్షః పాతు పద్మాయతాక్షః.

౧౧౧

*చ. రవికులవార్ధిచంద్రుఁడు, ధీరాతన మాహ్యగయేశ్వరుఁడు, తా

తవచనకారి, సారికి ముఁదంబుగ రాజ్య మొసంగిరాతఁడ౯

దివిజవిరోధి నాథుని శఠించి యయోధ్యఁ గృతాభిషేకుఁ డై

యవనిని బ్రోచినట్టి కమలాక్షుఁడు రాముఁడు మమ్ము నోముతన్.

తా. రఘుమహారాజువంశమునందు శ్రేష్ఠుఁడయిన ప్రభువును, సీతప్రాణ నాథుఁడును, తండ్రియగు దత్తరథమహారాజుముక్తమంటను నెఱవేర్చినవాఁడును, సుగ్రీవునికి వానరరాజ్యము నిచ్చినవాఁడును, రాక్షసులనుఁ బ్రభువైన రావణుని నశింపఁజేసినవాఁడును, పొండఁబడిన రాజ్యప్రవేశము గలవాఁడును, అనఁగా రాజ్య మునఁ బ్రవేశించినవాఁడును, చేసఁబడిన లోకరక్షణ గలవాఁడును, అనఁగా లోక ములను రక్షించినవాఁడును, తామరశేసులవలెనే విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁ ఁడును అగుశ్రీరాముఁడు మమ్మును రక్షించుఁగాక.

మ. శివసాము్యం డగు నాదిశంకరులు ముఁద శ్రీ రామకర్ణామృతం

బవనిఁ సంస్కృత మేర్పరించె నది మోఁతొపేక్షఁ జేకూరి వం

శవరాబ్ధీందు ప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే శ్రద్ధఁ దెలింగించి రా

ఘవ! పూదండగ నిచ్చినాఁడఁ గొను మాఁకల్పంబుగానత్కృపన్.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరం దేచ్చాత్మసన్నతప

ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేఖపటలీప్రాప్తోత్తిమాంగోల్లస

న్దుదితాంతకరణుండు సిద్ధకవిమాన్యుని డిట్లు రామావనీ

శదయాలోకనఁ జెప్పె నాలుగవయాశ్వాసం బభీష్టాప్తికిన్.

శ్రీ రామకర్ణామృతము సమాప్తము.

